Vak 87

123

Maria mater gratiae
Dulcis parens clementiae

Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe

Vak 87
123 1.

GETIJDEN

VAN DE

HEILIGE MAAGD MARIA

GORSPRONKELIJK OPGESTELD EN VERTAALD DOOR DEN EERW. PATER

ARNOLDUS AB ISCHA,

MET DE GETIJDEN DER OVERLEDENEN,

ZONDER VERZENDING.

NIEUWE UITGAVE

DE PSALMEN NAAR DE VERTALING VAN DEN EERW. PATER WILH. SMITS
EN DE LESSEN EN LOFZANGEN, NAAR DEN ROOMSCHEN BREVIER,

VERRIJKT

MET HET HEMELSCH BLOEMHOF, BEPLANT MET GODVRUCHTIGE GEBEDEN,
OEFENINGEN EN LITANIEN, GETROKKEN UIT DE H. SCHRIFTUUR,
DEN MISSAAL EN DE HH. VADERS, MET DE VESPER-
PSALMEN VOOR DE ZON- EN FEESTDAGEN,
IN 'T VLAAMSCH EN LATIJN.

E
123.

BIBL. CO
O.F.M.
WIJCHENS

MECHELEN,
H. DESSAIN,
DRUKKER VAN Z. H. DEN PAUS, VAN DE H. CONGREGATIE DER PROPAGANDA
EN VAN HET AARTSBISDOM VAN MECHELEN.

MET GOEDKEURING.

FELIX
QUI

TIJDREKENING.

HET jaar heeft 12 maanden of 52 weken, 1 dag en 6 uren, hetwelk uitmaakt 365 dagen en 6 uren. Viermaal 6 uren maken eenen dag, en deze dag maakt alle vier jaren het schrikkeljaar, welk lang is 366 dagen.

—

VAN DE GEBODENE VASTENDAGEN.

Boven de groote Vasten vóór Paschen zijn nog gebodene Vastendagen de Quatertemperdagen, de avonden vóór Sinxen, O.-L.-V. Hemelvaart, Allerheiligen, Kerstmis, en de Zaterdag voor de plechtigheid van den feestdag der HH. Apostelen Petrus en Paulus dewelke valt op den Zondag na den 29 Juni.

Op den H. Marcusdag en de Kruisdagen is het geboden vleesch te derven.

—

VAN DE QUATERTEMPERDAGEN.

Quatertemper wordt gehouden des Woensdags, Vrijdags, en Zaterdags na den derden Zondag van den Advent; na den eersten Zondag van den Vasten; na Sinksen, en na de H. Kruisverheffing.

TAFEL DER VERANDERLIJKE FEESTDAGEN.

JAREN.	ZON. LET.	ASCHDAG.	PAASCH-DAG.	SINKSEN.
1888	A g	15 Febr.	1 April	20 Mei
1889	f	6 Maart	21 April	9 Juni
1890	e	19 Febr.	6 April	25 Mei
1891	d	11 Febr.	29 Maart	17 Mei
1892	c b	2 Maart	17 April	5 Juni
1893	A	15 Febr.	2 April	21 Mei
1894	g	7 Febr.	25 Maart	13 Mei
1895	f	27 Febr.	14 April	2 Juni
1896	e d	19 Febr.	5 April	24 Mei
1897	c	3 Maart	18 April	6 Juni
1898	b	23 Febr.	10 April	29 Mei
1899	A	15 Febr.	2 April	21 Mei
1900	g	28 Febr.	15 April	3 Juni
1901	f	20 Febr.	7 April	26 Mei
1902	e	12 Febr.	30 Maart	18 Mei
1903	d	25 Febr.	12 April	31 Mei
1904	c b	17 Febr.	3 April	22 Mei
1905	A	8 Maart	23 April	11 Juni
1906	g	28 Febr.	15 April	3 Juni
1907	f	13 Febr.	31 Maart	19 Mei
1908	e d	4 Maart	19 April	7 Juni
1909	c	24 Febr.	11 April	30 Mei
1910	b	9 Febr.	27 Maart	15 Mei
1911	A	1 Maart	16 April	4 Juni
1912	g f	21 Febr.	7 April	26 Mei
1913	e	5 Febr.	23 Maart	11 Mei
1914	d	25 Febr.	12 April	31 Mei
1915	c	17 Febr.	4 April	23 Mei
1916	b A	8 Maart	23 April	11 Juni
1917	g	21 Febr.	8 April	27 Mei

JANUARI.

1 a Besnijdenis.
2 b s Adelardus.
3 c s Genovefa m.
4 d s Pharaïldis m.
5 e s Telesphorus.
6 f HH. 3 Koningen.
7 g s Hillonius.
8 a s Gudula.
9 b s Julianus.
10 c s Agatho paus.
11 d s Hyginus.
12 e s Arcadius.
13 f s Leontius.
14 g s Hilarius.
15 a s Paulus erm.
16 b s Marcellus p.
17 c s Antonius abt.
18 d s Prisca.
19 e s Canutus.
20 f s Sebastianus.
21 g s Agnes maagd.
22 a s Vincentius.
23 b s Raymundus.
24 c s Timotheus b.
25 d s Paulus' bekeering.
26 e s Polycarpus b.
27 f s Joannes Chrys.
28 g s Flavianus.
29 a s Franc. de Sales.
30 b s Aldegondis.
31 c s Petrus Nolasc.

FEBRUARI.

1 d s Ignatius mart.
2 e O.-L.-V. Lichtmis.
3 f s Blasius mart.
4 g s Andreas Cors.
5 a s Agatha m.
6 b s Amandus.
7 c s Romualdus.
8 d s Joan. de Matha.
9 e s Apollonia.
10 f s Scholastica.
11 g s Desiderius.
12 a s Eulalia maagd.
13 b s Julianus.
14 c s Valentinus m.
15 d ss Faust. en Jov.
16 e s Juliana m.
17 f s Silvinus biss.
18 g s Simeon.
19 a s Bonifacius.
20 b s Eleutherius.
21 c s Severianus.
22 d s Peeters' Stoel.
23 e s Petrus Dam.
24 f s Mathias apost.
25 g s Victorianus.
26 a s Porphyrius.
27 b s Leander.
28 c s Romanus bel.

In het schrikkeljaar heeft Februari 29 dagen.

MAART.

1 d s Albinus biss.
2 e s Simplicius.
3 f s Cunegundis.
4 g s Casimirus.
5 a s Theophilus.
6 b s Coleta.
7 c s Thomas van Aq.
8 d s Philimon.
9 e s Francisca.
10 f De 40 Martelaars.
11 g s Vindicianus b.
12 a s Gregorius p.
13 b s Euphrasia m.
14 c s Mathildis k.
15 d s Longinus.
16 e s Eusebia m.
17 f s Patricius.
18 g s Gabriël aartseng.
19 a s Joseph.
20 b s Landoaldus.
21 c s Benedictus.
22 d s Octavianus.
23 e s Theodulus.
24 f s Romulus.
25 g Maria Boodschap.
26 a s Ludgerus b.
27 b s Rupertus.
28 c s Sixtus III. p.
29 d s Eustachius.
30 e s Quirinus m.
31 f s Zosimus.

APRIL.

1 g s Hugo biss.
2 a s Fr. de Paula.
3 b s Richardus b.
4 c s Isidorus biss.
5 d s Vincent. Fer.
6 e s Sixtus mart.
7 f s Hegesippus.
8 g s Perpetuus.
9 a s Waldetrudis.
10 b s Macarius.
11 c s Leo I. paus.
12 d s Julius I. p.
13 e s Hermenegildus.
14 f s Tiburtius.
15 g s Anastasia.
16 a s Martialis.
17 b s Anicetus p.
18 c s Ursmarus b.
19 d s Timon diaken.
20 e s Marcellianus.
21 f s Anselmus b.
22 g ss Soter en Cajus.
23 a s Georgius m.
24 b s Egbertus bel.
25 c s Marcus evang.
26 d s Cletus.
27 e s Anthimus.
28 f s Vitalis mart.
29 g s Petrus mart.
30 a s Cath. v. Sen.

MEI.

1 b ss Phil. en Jac.
2 c s Athanasius b.
3 d H. Kruisvind.
4 e s Monica wed.
5 f s Pius V.
6 g s Jan in d'Olie.
7 a s Stanislaus b.
8 b s Michiels-op.
9 c s Gerontius.
10 d s Job.
11 e s Mamertus b.
12 f s Pancratius.
13 g s Servatius.
14 a s Bonifacius m.
15 b s Dymphna m.
16 c s Joann. Nep.
17 d s Paschalis Bayl.
18 e s Venantius m.
19 f s Pudentiana.
20 g s Bernardinus.
21 a s Hospitius.
22 b s Julia.
23 c s Guibertus.
24 d O.-L.-V. Bijst.
25 e s Maria Magd. de P.
26 f s Philip. Nerius.
27 g s Joannes paus.
28 a s Germanus b.
29 b s Maximus.
30 c s Felix paus.
31 d s Petronilla m.

JUNI.

1 e s Pamphylius m.
2 f s Marcellinus m.
3 g s Clotildis kon.
4 a s Quirinus.
5 b s Bonifacius b.
6 c s Norbertus b.
7 d s Paulus biss.
8 e s Medardus b.
9 f s Primus.
10 g s Margarita k.
11 a s Barnabas ap.
12 b s Antonina.
13 c s Anton. a Pad.
14 d s Basilius biss.
15 e ss Vitis, Modestus.
16 f s Ludgardis m.
17 g s Alena mart.
18 a s Marcus.
19 b ss Gerv. en Prot.
20 c s Silverius p.
21 d s Aloysius Gonz.
22 e s Paulinus biss.
23 f s Ediltrudis.
24 g s Joannes-Baptista.
25 a s Ladislaus.
26 b ss Joannes enPaulus.
27 c s Crescentius.
28 d s Leo. Vigilie.
29 e ss Petrus en Paulus.
30 f s Martialis.

JULI.	AUGUSTI.
1 g s Rumoldus b.	1 c s Peeters-banden.
2 a O.-L.-V. Visit.	2 d s Alphonsus de Lig.
3 b s Eulogius.	3 e s Stephanus vind.
4 c s Theodorus.	4 f s Dominicus.
5 d s Domitius.	5 g O.-L.-V. ter Sneeuw.
6 e s Godelieva m.	6 a Transfiguratie.
7 f s Willebaldus.	7 b s Donatus.
8 g s Landrada.	8 c s Cyriacus erm.
9 a ss Mart. Gorc.	9 d s Romanus.
10 b De 7 H. Broeders.	10 e s Laurentius m.
11 c s Pius paus m.	11 f s Susanna.
12 d s Joan. Gualbertus.	12 g s Clara maagd.
13 e s Anacletus p.	13 a s Hippolytus m.
14 f s Bonaventura.	14 b Vigilie.
15 g s Henricus keiz.	15 c O. L. V. Hem.
16 a s Raineldis.	16 d s Rochus.
17 b s Alexius bel.	17 e s Juliana.
18 c s Symphorosa.	18 f s Agapitus mart.
19 d s Arsenius erm.	19 g s Ludovicus b.
20 e s Margareta m.	20 a s Bernardus abt.
21 f s Victor.	21 b s Anastasius.
22 g s Maria Magdalena.	22 c s Timotheus m.
23 a s Liborius.	23 d s Philippus Ben.
24 b s Christina m.	24 e s Bartholomeus.
25 c s Jacobus apost.	25 f s Ludovicus k.
26 d s Anna.	26 g s Zephyrinus p.
27 e s Pantaleon m.	27 a s Rufus mart.
28 f s Innocentius.	28 b s Augustinus.
29 g s Martha m.	29 c s Jans onthoofding.
30 a s Abdon mart.	30 d s Rosa maagd.
31 b s Ignatius de Loyola.	31 e s Raymundus.

SEPTEMBER.	OCTOBER.
1 f s Ægidius.	1 a s Bavo bel.
2 g s Stephanus k.	2 b s Engel Bewaarder.
3 a s Remaclus b.	3 c s Gerardus abt.
4 b s Rosalia.	4 d s Franciscus.
5 c s Laurent. Just.	5 e s Placidus mart.
6 d s Eleutherius.	6 f s Bruno.
7 e s Regina.	7 g s Marcus paus.
8 f Maria 's Geboorte.	8 a s Birgitta wed.
9 g s Gorgonius m.	9 b s Dionysius m.
10 a s Nicolaus van Tol.	10 c s Franciscus de Borg.
11 b s Protus mart.	11 d s Gummarus.
12 c s Guido bel.	12 e s Maximilianus.
13 d s Amatus.	13 f s Eduardus k.
14 e H. Kruisverheffing.	14 g s Calixtus p.
15 f s Nicomedes m.	15 a s Theresia m.
16 g s Cornelius p.	16 b s Gallus abt.
17 a s Lambertus.	17 c s Hedwigis w.
18 b s Josephus a Cup.	18 d s Lucas evang.
19 c s Januarius m.	19 e s Petrus d'Alc.
20 d s Eustachius m.	20 f s Felicianus.
21 e s Mattheus ap.	21 g s Ursula.
22 f s Mauritius m.	22 a s Cordula.
23 g s Thecla.	23 b s Joannes Cap.
24 a O.-L.-V. ter slaven.	24 c s Raphaël aarts.
25 b s Cleophas b.	25 d s Crispinus.
26 c s Cyprianus.	26 e s Evaristus p.
27 d ss Cosmas en Dam.	27 f s Florentius.
28 e s Wenceslaus.	28 g ss Simon en Judas.
29 f s Michaël aartsengel.	29 a s Ermelindis.
30 g s Hieronymus.	30 b s Marcellus.
	31 c s Quintinus.

NOVEMBER.

1 d ALLERHEILIGEN.
2 e Allerzielen.
3 f s Hubertus biss.
4 g s Carolus Borr.
5 a s Zacharias.
6 b s Leonardus b.
7 c s Willebrordus b.
8 d de 4 Gekroonden.
9 e s Theodorus m.
10 f s Andreas Avel.
11 g s Martinus b.
12 a s Livinus mart.
13 b s Didacus bel.
14 c s Serapion m.
15 d s Leopoldus.
16 e s Edmundus.
17 f s Gregorius Thaum.
18 g s Odo abt.
19 a s Elisabeth w.
20 b s Felix de Valois.
21 c O.-L.-V. Pres.
22 d s Cecilia m.
23 e s Clemens p.
24 f s Joannes a Cruce.
25 g s Catharina m.
26 a s Petrus Alex.
27 b s Maximus b.
28 c s Sosthenes.
29 d s Saturninus b.
30 e s Andreas ap.

DECEMBER.

1 f s Eligius.
2 g s Bibiana mart.
3 a s Franciscus Xav.
4 b s Barbara m.
5 c s Sabbas abt.
6 d s Nicolaus biss.
7 e s Ambrosius b.
8 f O.L.V. Onb. Ontv.
9 g s Leocadia m.
10 a s Melchiades p.
11 b s Damascus p.
12 c s Constantius.
13 d s Lucia mart.
14 e s Nicasius biss.
15 f s Eusebius biss.
16 g s Everardus.
17 a s Begga wed.
18 b s Gratianus b.
19 c s Nemesius.
20 d s Philogonus b.
21 e s Thomas ap.
22 f s Hungerus b.
23 g s Victoria.
24 a s Irmina. Vigil.
25 b KERSTDAG.
26 c s Stephanus.
27 d s Joannes Evang.
28 e ss Onnoozele Kind.
29 f s Thomas Kant.
30 g s Sabinus.
31 a s Silvester.

REGELS

VOOR HET LEZEN DER GETIJDEN VAN DE H. MAAGD.

1. Als men aanstonds na de Metten de Lauden leest, zegt men niet den **Wees gegroet.** vóór het ℣. **God, zie op tot mijne hulp,** enz.

2. Lezende de Getijden in het bijzonder, leest men de Antiphoon der H. Maagd die het eindigt, niet dan op het einde der Lauden en der Compleeten; de andere Uren eindigt men met een **Onze Vader;** en om de Compleeten te eindigen leest men na de Antiphoon der H. Maagd, een **Onze Vader, Wees gegroet,** en **Ik geloof in God den Vader.**

3. Lezende de Getijden achtereen, leest men na de Lauden, Primen, Tertiën, Sexten en Nonen de Antiphoon van de H. Maagd niet, maar alleenlijk op het einde van het Uur waarmede men eindigt.

4. Men leest den Lofzang **Te Deum** van Kerstmis tot Septuagesima en van Paschen tot den Advent. In den Advent en van Septuagesima tot Paschen wordt het **Te Deum** niet gelezen, ten zij op de feestdagen van de H. Maagd.

5. Op den dag van de Onbevlekte Ontvangenis leest men het **Te Deum**, men laat het laatste ℟. achter, en men leest na het voorlaatste het ✠. **Glorie zij den Vader.**

6. Op den dag van O. L. V. Boodschap leest men dezelfde Getijden van den Advent, met het **Te Deum**, onderhoudende hetgene aangeteekend staat voor den dag van de Onbevlekte Ontvangenis.

7 Van Septuagesima tot Paschen zegt men geen **Alleluia.**

8. Als Lichtmis komt na Septuagesima dan leest men dien dag ook het **Te Deum;** indien deze Feestdag verschoven wordt, dan verschuift men ook de verandering der Getijden.

9. In den Passietijd laat men nergens het ✠. **Glorie zij den Vader,** achter.

10 In den Paaschtijd voegt men achter het Invitatorium, Versen of Responsorium geen **Alleluia.**

11. Indien men in de Getijden de gedachtenis mag houden van eenen H. Patroon, moet het wezen aan de Vespers en de Lauden tusschen het **Oremus** die volgt na de Antiphoon der Lofzangen **Magnificat** en **Benedictus,** en de ge-

DE GETIJDEN

VAN DE

H. MAAGD MARIA.

Beginnende van daags na O. L. Vrouw Lichtmis tot den eersten Zondag van den Advent, behalve dat men op O. L. Vrouw Boodschapdag leest gelijk in den Advent.

DE METTEN.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u: gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams Jezus. H. Maria, Moeder Gods, bid voor ons zondaars, nu, en in de uur onzes doods. Amen.

℣. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

℟. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Men zegt Alleluia, gedurende geheel het jaar, behalve van den derden Zondag vóór den Vasten tot de Vesperen van Paasch-avond : alsdan zegt men in plaats van Alleluia : Lof zij u, o Heer, Koning der eeuwige glorie.

AANMOEDIGING.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u. En men herhaalt :

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

PSALM 94. *Venite, exsultemus.*

KOMT, laat ons met vreugde den Heer loven, laat ons vroolijk zingen voor God onzen Zaligmaker, laat ons met lof zijn aanschijn gaan ontmoeten, en met lofzangen hem vroolijk toejuichen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Want de Heer is een groote God en een groote Koning boven al de goden ; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want al de palen der aarde zijn in zijne hand, en de hoogten der bergen zijn onder zijne oogen.

De Heer is met u.

Want de zee behoort hem toe, en hij heeft dezelve gemaakt ; en zijne handen hebben de aarde toebereid. Komt, laat ons aanbidden, en nedervallen voor God ; laat ons weenen voor den Heer die ons gemaakt heeft. Want hij is de Heer onze God : en wij zijn volk en de schapen zijner weide.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Heden, zoo gij zijne stem hoort, verhardt toch uwe harten niet gelijk als in de verbittering, ten dage der terging in de woestijn, alwaar uwe vaders mij getergd, mij beproefd, en ook mijne werken gezien hebben.

De Heer is met u.

Veertig jaren lang was ik bezig met dat geslacht, en ik zegde : Altijd dwalen zij met het hart, en mijne wegen

℣. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

℟. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Men zegt Alleluia, gedurende geheel het jaar, behalve van den derden Zondag vóór den Vasten tot de Vesperen van Paasch-avond: alsdan zegt men in plaats van Alleluia: Lof zij u, o Heer, Koning der eeuwige glorie.

AANMOEDIGING.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u. En men herhaalt:

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

PSALM 94. *Venite, exsultemus.*

KOMT, laat ons met vreugde den Heer loven, laat ons vroolijk zingen voor God onzen Zaligmaker, laat ons met lof zijn aanschijn gaan ontmoeten, en met lofzangen hem vroolijk toejuichen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Want de Heer is een groote God en een groote Koning boven al de goden ; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want al de palen der aarde zijn in zijne hand, en de hoogten der bergen zijn onder zijne oogen.

De Heer is met u.

Want de zee behoort hem toe, en hij heeft dezelve gemaakt ; en zijne handen hebben de aarde toebereid. Komt, laat ons aanbidden, en nedervallen voor God ; laat ons weenen voor den Heer die ons gemaakt heeft. Want hij is de Heer onze God : en wij zijn volk en de schapen zijner weide.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Heden, zoo gij zijne stem hoort, verhardt toch uwe harten niet gelijk als in de verbittering, ten dage der terging in de woestijn, alwaar uwe vaders mij getergd, mij beproefd, en ook mijne werken gezien hebben.

De Heer is met u.

Veertig jaren lang was ik bezig met dat geslacht, en ik zegde : Altijd dwalen zij met het hart, en mijne wegen

hebben zij niet gekend. Daarom heb ik in mijne gramschap gezworen dat zij in mijne rust niet zouden komen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest. Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De Heer is met u.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Lofzang. *Quem terra, pontus.*

De God dien hemel, zee, en aard',
Vereert, aanbidt, en lof verklaart,
Die het bestuur daarover heeft,
In 't lichaam van Maria leeft.

De God, dien zon, en maan, en al
Ten allen tijde dienen zal,
Het zuiver lichaam van een' maagd,
Vervuld met 's hemels gratie draagt.

O Moeder, door veel gaven klaar,
De hooge God en kunstenaar,
Die in zijne hand de wereld heeft,
In u, als in zijn arke, leeft.

Zalig, tot wie Gods engel naakt,
De heil'ge Geest u vruchtbaar maakt.
Die van al 't volk zoo was verwacht,
Is door uw lichaam voortgebracht.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

NOCTURN.

De drie volgende Psalmen leest men 's Zondags, 's Maandags en Donderdags.

Antiphoon. Gebenedijd zijt gij.

Psalm 8. *Domine, Dominus noster.*

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk is uw naam door geheel het aardrijk ! Want uwe heerlijkheid is verheven boven de Hemelen.

Uit den mond der sprakelooze kinderen en der zuigelingen hebt gij eenen volmaakten lof getrokken om uwe vijanden, om den vijand en den wraakgierige te verderven.

Als ik uwe hemelen beschouw, de werken uwer handen : de maan en de sterren, die gij geschapen hebt.

Wat is toch de mensch, dat gij hem gedachtig zijt ? of de zoon des menschen dat gij hem bezoekt ?

Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen, met glorie en eer hebt gij hem gekroond : en gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen.

Alles hebt gij aan zijne voeten onder-

worpen, schapen en ossen altemaal, en zelfs ook al de dieren des velds.

De vogelen des hemels, en de visschen der zee, die de paden der zee doorwandelen.

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk is uw naam door geheel het aardrijk!

Glorie zij den Vader, *enz.*

Antiph. Gebenedijd zijt gij onder al de vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre.

PSALM 18. *Cœli enarrant.*

DE hemelen vertellen de heerlijkheid Gods: en het firmament verkondigt de werken zijner handen.

De eene dag geeft overvloedig het woord aan den anderen (1): en de eene nacht toont den anderen de wetenschap.

Het zijn geene talen of spraken dergenen, welker stemmen men niet verstaat.

Hun klank is uitgegaan over het gansche aardrijk: en hunne woorden tot het einde van den omloop der aarde.

Hij heeft zijne woontenten in de zon gesteld, en zij is gelijk een bruidegom, die te voorschijn komt uit zijne slaapkamer.

(1) Dat is, dag en nacht verkondigen overhand den lof des Heeren.

Zij is vroolijk, als een held, om haren weg te loopen : haar opgang is van het einde des hemels.

En haar loop tot deszelfs einde : noch iemand is er, die zich verberge voor hare hitte.

De wet des Heeren is onbevlekt, en herstelt de zielen : de getuigenis des Heeren is zeker, en geeft aan de kleinen wijsheid.

De bevelen des Heeren zijn gerechtig, en verblijden de harten : het gebod des Heeren is helder, en verlicht de oogen.

De vrees Gods is heilig en blijft in alle eeuwigheid : de oordeelen des Heeren zijn waarachtig, en te zamen rechtvaardig.

Zij zijn te wenschen boven goud en veel kostelijke gesteenten: en zoeter dan honing en honingraten.

Ook onderhoudt uw dienaar dezelve: in die te onderhouden is groote loon.

Wie is er die de zonden kent? Zuiver mij van die welke mij verborgen zijn : ook van de vreemde bewaar uwen dienaar.

Indien zij mij niet overheerschen, zoo zal ik onbesmet en zuiver zijn van overgroote zonden.

En het zal zijn dat de woorden mijns monds en de gedachten mijns harten zullen aangenaam zijn voor uw aanschijn ten allen tijde.

Heer, mijn helper en mijn verlosser.

Glorie zij den Vader, *enz.*

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre hebt gij, o H. Moeder Gods eenen goeden geur van zoetigheid uitgegeven.

Antiph. Zing gestadig.

Psalm 23. *Domini est terra.*

De aarde behoort den Heer toe, en al wat zij bevat ; de gansche aardbodem, en allen die daar op wonen, zijn aan hem.

Want hij heeft hem opgebouwd boven de zeeën, en gevestigd boven de watervloeden.

Wie zal op den berg des Heeren klimmen ; of wie zal staan in zijne heilige plaats.

Die onnoozel van handen, en zuiver van hart is ; die zijne ziel niet ijdelijk heeft ontvangen, noch met bedrog gezworen aan zijnen naaste.

Deze zal zegen van den Heer verkrijgen ; en barmhartigheid van God zijnen Zaligmaker.

Dit is het geslacht van dengenen, die

hem zoeken ; die het aanschijn zoeken van den God van Jacob.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie? Het is de sterke en machtige Heer, die Heer, die machtig is in den strijd.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie ? Die Koning der glorie is de Heer der Heirkrachten.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Zingt gestadig zoete gezangen voor de rustplaats van deze Maagd.

℣. Lieftalligheid is gestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen, gelijk hierachter, bladz. 36.

De drij volgende Psalmen leest men 's Dijnsdags en 's Vrijdags.

Antiph. Trek op met uwen luister.

PSALM 44. *Eructavit.* (1)

MIJN hart heeft een goed woord uitgeboezemd : ik draag mijne werken op aan den koning.

Mijne tong is als de pen van eenen schrijver die ras schrijft.

Gij zijt schoon van gedaante, *o koning,* boven de kinderen der menschen, de lieftalligheid is gestort op uwe lippen : daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Omgord u met uw zwaard aan uwe zijde, gij hoogmachtige.

Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Door waarheid, zachtmoedigheid, en rechtvaardigheid : en uwe rechter hand zal u wonderlijk geleiden.

Uwe pijlen zijn scherp, zij zullen gaan door de harten van de vijanden des konings : de volkeren zullen voor u nedervallen.

Uw zetel, o God, blijft in de eeuwen der eeuwen : de staf uws rijks is een staf van rechtvaardigheid.

Gij hebt de rechtvaardigheid bemind, en de boosheid gehaat; daarom, o God,

(1) Deze Psalm is een geestelijk bruiloftsgezang van Christus als Bruidegom, en van de H. Kerk of van Maria als zijne Bruid.

heeft uw God u gezalfd met eene olie van blijdschap boven al uwe medegenooten.

Uwe kleederen *komende* uit ivoren kassen, rieken naar mirre, aloë en kaneel: hetgeen de dochters der koningen opgewekt heeft om u te verheugen in uwe eer.

De koningin staat aan uwe rechter zijde in gouden kleederen, en omhangen met menigerhande sieraad.

Hoor toe, o dochter! zie en neig uwe oor: vergeet uw volk en uws vaders huis.

En de koning zal verliefd worden op uwe schoonheid: want hij is de Heer uw God, en zij zullen hem aanbidden.

De dochters van Tyrus zullen u giften *brengen*: en de rijksten des volks zullen u hunne nederige gebeden opdragen.

Al de luister van des konings dochter is van binnen; zij is omhangen met een kleed bezet met gouden franjen en verscheidene sieraden.

Tot den koning zullen gebracht worden de maagden *die* achter haar *gaan*: hare gezellinnen zullen tot u, *o koning!* gebracht worden.

Men zal ze daar brengen met blijd-

schap en vreugd: zij zullen geleid worden in 's konings tempel.

In plaats van uwe voorvaders zullen u zonen geboren worden : die gij tot prinsen zult stellen over geheel het aardrijk.

Zij zullen uwen naam altijd gedenken : van geslacht tot geslacht.

Daarom zullen de volkeren u loven in eeuwigheid : en in de eeuwen der eeuwen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Antiph. God zal haar helpen.

Psalm 45. *Deus noster refugium.*

God is onze toevlucht en onze kracht; hij is onze helper in de kwellingen die ons bovenmate zijn overgekomen.

Daarom zullen wij niet vreezen, als de aarde zal beroerd worden : en als de bergen zullen vervoerd worden tot in het *midden* der zee.

Hare wateren ruischten, en zijn ontsteld geweest : de bergen daverden door hare kracht.

Eene rivier verblijdt de stad Gods door den overvloed harer wateren : de

Allerhoogste heeft zijne woning geheiligd.

God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden : God zal haar helpen in den vroegen dageraad.

De heidenen zijn verbaasd geweest, de koninkrijken zijn aan het vallen : hij heeft zijne stem doen hooren, en de aarde is ontsteld geworden.

De Heer der heirkrachten is met ons : de God van Jacob is onze beschermer.

Komt en aanschouw de werken des Heeren, de wondere daden die hij op de aarde gedaan heeft : wegnemende de oorlogen tot op het einde der aarde toe.

Hij zal den boog vernietigen, en de wapenen verbrijzelen : en de schilden in het vuur verbranden.

Houdt u stil en bemerkt, dat ik God ben, ik zal verheven worden onder de heidenen : ik zal verheven worden door geheel het aardrijk.

De Heer der heirkrachten is met ons, de God van Jacob is onze beschermer.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. God zal haar helpen door zijn aanschijn : God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden.

Antiph. O H. Moeder Gods.

Psalm 86. *Fundamenta ejus.*

De gronden van *Sion* staan op heilige bergen : de Heer heeft hare poorten lief boven alle woningen van Jacob.

O stad Gods, men heeft zeer treffelijke dingen van u gezegd.

Ik zal aan Rahab en Babel gedenken : onder degenen die mij kennen.

Ziet de vreemdelingen, die van Tyrus en het volk van Mooreland, zijn daar geweest.

Zal men van Sion niet zeggen : Een groot getal van menschen is in haar geboren : en de Allerhoogste zelf heeft haar gevestigd.

De Heer zal in de beschrijvingen der volkeren en der prinsen optellen degenen die in dezelve geweest zijn.

O *Sion*, alle degenen die in u wonen, zijn menschen die vol van vreugd zijn.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O H. Moeder Gods, alle degenen die met u wonen, zijn als menschen die vol van vreugd zijn.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.
℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen gelijk hierachter bladz. 36.

De drij volgende Psalmen leest men 's Woendags en 's Zaterdags.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria.

PSALM 95. *Cantate Domino.*

ZINGT den Heer eenen nieuwen lofzang : zingt den Heer, gij alle inwoners der aarde.

Zingt den Heer, en looft zijnen naam : verkondigt al de dagen zijne zalige hulp.

Verkondigt zijne glorie onder de heidenen : zijne wonderheden onder al de volkeren.

Want de Heer is groot, en bovenmate loffelijk : hij is vervaarlijk boven alle goden.

Want al de goden der heidenen zijn maar duivelen : maar de Heer is de Schepper der hemelen.

Lof en luister zijn voor zijn aangezicht ; heiligheid en grootdadigheid in zijne heilige plaats.

Brengt tot den Heer, gij geslachten der heidenen, brengt tot den Heer glorie en eer, brengt tot den Heer de glorie die zijnen Naam toekomt.

Neemt offeranden en komt in zijne voorzalen : aanbidt den Heer in zijne heilige plaats.

Dat geheel het aardrijk voor zijn aanschijn beve : zegt onder de heidenen, dat de Heer in zijn rijk gekomen is.

Want hij heeft den aardbodem vastgesteld, die niet zal beroerd worden : hij zal de volkeren oordeelen in rechtvaardigheid.

Dat de hemelen blijde zijn, en de aarde zich verheuge, dat de zee bewogen worde en al wat zij begrijpt : dat de velden blijde zijn met al wat er op is.

Dan zullen al de boomen des wouds opspringen van vreugd voor het aangezicht des Heeren, want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen in rechtvaardigheid, en de volkeren naar zijne waarheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria, gij alleen hebt alle kettterij te niet gedaan door geheel de wereld.

Antiph. Gewaardig u.

Psalm 96. *Dominus regnavit.*

DE Heer heeft zijn rijk gevestigd *op de aarde*, dat de aarde zich verheuge :

en dat al de eilanden zich verblijden.

Hij is met wolken en donkerheid omringd : de rechtvaardigheid en gerechtigheid zijn de steunsels van zijnen troon.

Het vuur zal voor hem gaan : en zijne vijanden romdom in brand steken.

Zijne bliksems hebben geflikkerd over de wereld : de aarde heeft ze gezien en zij is verschrikt geworden.

De bergen zijn gesmolten als was, voor het aanschijn des Heeren : voor het aanschijn van den Heer van geheel het aardrijk.

De hemelen hebben zijne rechtvaardigheid verkondigd : en al de volkeren hebben zijne glorie gezien.

Dat zij beschaamd worden allen die de afgoden aanbidden : en die zich beroemen op hunne valsche goden.

Aanbidt hem, gij al zijne engelen : Sion heeft het gehoord, en is verblijd geweest.

En de dochters van Juda hebben zich verheugd : om uwe oordeelen, o Heer.

Want gij zijt de allerhoogste Heer door geheel het aardrijk : gij zijt uitermate zeer verheven boven alle goden.

Gij die den Heer bemint, haat het kwaad : de Heer bewaart de zielen

zijner Heiligen, van de hand des zondaars zal hij die verlossen.

Het licht is over de rechtvaardigen opgegaan; en de blijdschap over degenen die oprecht van harte zijn.

Verblijdt u in den Heer, gij rechtvaardigen, en geeft lof tot gedachtenis van zijne heiligheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gewaardig dat ik u love, heilige Maagd: geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Antiph. Na het baren.

Psalm 97. *Cantate Domino.*

ZINGT den Heer eenen nieuwen lofzang: want hij heeft wondere dingen gedaan:

Zijne rechter hand en zijn heilige arm hebben hem de behoudenis te wege gebracht.

De Heer heeft zijne zaligmaking bekend gemaakt: voor het aanschijn der Heidenen heeft hij zijne rechtvaardigheid geopenbaard.

Hij is indachtig geworden zijner barmhartigheid: en de waarheid zijner beloften tot het huis van Israël.

Al de palen des aardrijks hebben de zaligheid van onzen God gezien.

Looft den Heer met blijdschap, gij alle inwoners der aarde : laat uwe stemmen hooren, verheugt u, en zingt psalmen.

Looft den Heer op de harp, op de harp en met psalmgezang : met gedrevene trompetten en met geklank van hoorns.

Weest vroolijk voor 't aanschijn van den Heer den koning : dat de zee gedruisch make en al wat er in is ; 't aardrijk, en allen die er op wonen.

De rivieren zullen in de handen slaan van vreugd : de bergen zullen zich mede verheugen voor het aanschijn des Heeren : want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen met rechtvaardigheid en de volkeren met gerechtigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Na het baren zijt gij eene onbevlekte Maagd gebleven, o Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.
℟. Maar verlos ons van den kwade.

Absolutie.

Door de gebeden en verdiensten van de heilige Maria altijd Maagd en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der Hemelen. ℟. Amen.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Dat de Maagd Maria met haar Kind ons zegene. ℟. Amen.

I. Les. Eccli. 24. *In omnibus requiem.*

Bij al dit heb ik eene rustplaats gezocht, en wenschte te verblijven in des Heeren erfenis. Toen beval en zegde mij de Schepper van alles : ja hij, die mij geschapen, en in mijne tent gerust heeft, zegde tot mij : Neem uwe woonplaats in Jacob, en dat in Israël uw erfdeel zij : en schiet uwe wortelen uit onder mijne uitverkorenen. Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. O Heilige en onbevlekte maagdom, ik weet niet met wat lof ik u verheffen zal :* Want dengene die de hemelen niet konden omvangen, dien hebt gij ons in uwen schoot aangebracht. ℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams.

Want dengene dien de hemelen, enz. tot het Vers toe, alzoo ook beneden in de andere Responsoriën.

℣. **Heer, belief te zegenen.**

Benedictie. **Dat zij, die de Maagd der Maagden is, onze middelares zij bij den Heer.** ℟. **Amen.**

II. Les.

En alzoo ben ik in Sion vastgesteld; en ik heb aldus in eene geheiligde stad mijne rust gevonden: te Jeruzalem is mijne macht. En ik heb mijne wortelen uitgeschoten onder een verheerlijkt volk, en in het erfdeel van mijnen God: en mijn verblijf is in de gemeente der Heiligen. Heer, zij ons barmhartig.

℟. **Laat ons God bedanken.**

℟. **Gelukkig zijt gij, o Maagd Maria, die den Heer en Schepper der wereld gedragen hebt:** * **Gij hebt hem, die u geschapen heeft, gebaard, doch altijd Maagd blijvende.** ℣. **Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u. Gij hebt hem,** enz.

Als men den Lofzang Te Deum leest, zegt men op het einde van dees Responsorium: ℣. **Glorie zij den Vader en den Zoon, en den H. Geest.**

℟. Gij hebt hem, die u geschapen heeft, gebaard, doch altijd maagd blijvende.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Door haar, die Moeder en Maagd is, verleene ons de Heer zaligheid en vrede. ℟. Amen.

III. Les.

Ik ben hoog opgewassen als een cederboom op Libanus ; en als een cypresseboom op den berg Sion : ik ben opgeschoten als een dadelboom te Cades ; en als een rozestruik te Jericho. Als een schoone olijfboom op de velden, en als een plataanboom op de wegen, langs het water ben ik omhoog gewassen. Ik heb eenen geur gegeven als kaneel en als welriekende balsem : ik heb eenen zoeten reuk uitgewasemd, als uitgelezene mirre. Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

Het volgende Responsorium laat men achter, als men den Te Deum leest.

℟. Gelukkig zijt gij, o H. Maagd Maria, en allen lof zeer waardig : * Omdat uit u is opgegaan de zon van rechtvaardigheid. * Christus onze God. ℣. Bid voor het volk, wees eene middelares voor de dienaren der Kerk, verleen

uwe tusschenspraak aan het godvruchtig vrouwengeslacht : laat ze altemaal uwe hulp beproeven die uwe heilige gedachtenis verheffen. Omdat uit u, enz.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest. Christus onze God.

De navolgende Lofzang Te Deum laudamus, wordt niet gelezen in den Advent, noch ook van Septuagesima tot Paschen, tenzij op de Feestdagen van O. L. Vrouw, die binnen dien tijd vallen.

Lofzang van de heiligen Ambrosius en Augustinus.

Te Deum laudamus.

U o God ! loven wij, u, o Heer ! belijden wij.

U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde,

Tot u roepen al de Engelen, de hemelen, al de machten,

De Cherubienen en Serafienen onophoudelijk toe :

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer, God der Heirscharen !

Hemel en aarde zijn vol van de Majesteit uwer glorie.

De glorierijke koor der Apostelen,

Het lofwaardig getal der Profeten,

Het blinkende heir der Martelaren looft u.

De heilige Kerk belijdt u door geheel de aarde.

U Vader, van oneindige glorie,

Alsook uwen hoogwaardigen, waren en eenigen Zoon,

Alsmede den Vertrooster den H. Geest.

Christus! gij zijt de koning der glorie,

Gij zijt de eeuwige Zoon des Vaders,

Gij hebt, wanneer gij, om den mensch te verlossen, de menschheid gingt aannemen, den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, nadat gij den schicht des doods overwonnen hadt, aan de geloovigen het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechter hand Gods, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven dat gij eens als rechter zult wederkomen (1).

Wij bidden u dan, kom uwe dienaren te hulp, die gij door uw dierbaar bloed verlost hebt.

Geef dat zij in de eeuwige glorie onder het getal uwer Heiligen mogen zijn.

(1) Deze lofzang wordt geheel al staande gelezen, behalve het volgende Vers.

Heer, maak uw volk zalig en zegen uw erfdeel.

Bestier hen en verhef hen tot in eeuwigheid.

Dagelijks loven wij u,

En wij prijzen uwen Naam in eeuwigheid en in eeuwigheid der eeuwigheden.

Gewaardig u, o Heer ! ons heden zonder zonden te bewaren.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

Laat, o Heer ! uwe barmhartigheid over ons komen, gelijk wij op u gehoopt hebben.

Op u, o Heer ! heb ik mijne hoop gesteld, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

DE LAUDEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, Heer. enz.

Antiph. Maria is opgenomen.

Psalm 92. *Dominus regnavit.*

De Heer heeft geheerscht: hij heeft zich met luister bekleed; de Heer heeft zich met sterkte bekleed, en zich omgord.

Hij heeft het aardrijk zoo vastgesteld, dat het niet zal waggelen.

Van dan af was uw troon gevestigd: gij zijt van in eeuwigheid.

De waterstroomen, o Heer, de waterstroomen hebben grootelijks hun gedruisch doen hooren.

De waterstroomen hebben hunne baren verheven, onder het gedruisch van vele wateren.

Wonderbaar zijn de verheffingen van de zee: wonderbaar is de Heer daarboven.

Uwe getuigenissen zijn geloofwaardig geworden bovenmate de heiligheid betaamt uw huis, o Heer, in de langheid der dagen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Maria is opgenomen ten hemel, waarover de Engelen zich verblijden, lovende en dankende den Heer.

Antiph. De Maagd Maria.

Psalm 99. *Jubilate Deo.*

Looft God met vroolijkheid, gij allen, inwoners der aarde: dient den Heer met blijdschap.

Komt voor zijn aanschijn met verheuging.

Weet dat de Heer God zelf is : hij heeft ons gemaakt, en wij ons zelven niet.

Wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide : gaat binnen zijne poorten met lof, in zijne voorhoven met lofzangen, en looft hem.

Prijst zijnen naam ; want de Heer is liefelijk, zijne barmhartigheid duurt eeuwig, en zijne waarheid van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Maagd Maria is opgenomen tot de hemelsche slaapkamer, alwaar de Koning der koningen op eenen glinsterenden troon zit.

Antiph. Wij loopen.

Psalm 62. *Deus Deus meus.*

O God ! gij zijt mijn God, tot u waak ik van den vroegen morgen.

Mijne ziel heeft naar u gedorst ; hoe menigmaal heeft mijn vleesch dorst gehad naar u?

In een woest, ongebaand en dor land heb ik mij voor u vertoond in het heiligdom : om uwe macht en uwe glorie te aanschouwen.

Want uwe barmhartigheid gaat alle leven te boven : mijne lippen zullen u loven.

Alzoo zal ik u mijn geheel leven lang loven, en in uwen naam zal ik mijne handen opheffen.

Zoo dat mijne ziel als met eene zoete vettigheid vervuld worde ; en mijn mond zal uwen lof met vroolijke lippen zingen.

Als ik op mijn bed uwer gedachtig was, dacht ik op u des morgens ; want gij zijt mijn helper geweest.

En ik zal mij verheugen onder de schaduw uwer vleugelen : mijne ziel heeft u overal gevolgd; uwe rechterhand heeft mij ondersteund.

Te vergeefs stonden zij naar mijn leven : zij zullen onder de aarde nederdalen ; zij zullen ten zwaarde geleverd en aan de vossen ten roof gegeven worden.

Maar de koning zal zich in God verblijden ; allen die bij hem zweren, zullen zich beroemen, omdat de mond der kwaadsprekers gestopt is.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 66. *Deus misereatur nostri.*

God zij ons barmhartig, en geve ons zijnen zegen : dat hij het licht zijns

aanschijns op ons doe schijnen en zich onzer ontferme.

Opdat wij uwen weg op de aarde mogen kennen, en uwe zaligheid onder alle volkeren.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eer geven.

Dat de volkeren blijde zijn en zich verheugen : want gij oordeelt de volkeren in rechtvaardigheid, en bestiert de heidenen op de aarde.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eeren : de aarde heeft hare vrucht gegeven.

Dat God ons zegene, onze God : dat God ons zegene en dat hem al de palen der wereld vreezen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wij loopen naar den geur van uwe welriekende balsemen; de jonge maagdekens hebben u zeer bemind.

Antiph. Gezegend zijt gij.

Gezang der 3 Jongelingen. *Benedicite.*

Looft den Heer, gij allè werken des Heeren ; looft en verheft hem hoogelijk.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren : gij hemelen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wateren, die

boven den Hemel zijt; gij alle krachten des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij zon en maan; sterren des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij regen en dauw; gij alle winden Gods, looft den Heer.

Looft den Heer, gij vuur en hitte; koelte en felle koude looft den Heer.

Looft den Heer, gij nevel en rijm; vorst en koude, looft den Heer.

Looft den Heer, ijs en sneeuw; gij nachten en dagen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij licht en duisternissen; gij bliksem en wolken, looft den Heer.

Dat de aarde den Heer love; dat zij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij bergen en heuvelen; looft den Heer, al wat er op de aarde wast.

Looft den Heer, o gij fonteinen; gij zeeën en waterstroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen en al wat zich in de wateren roert; gij alle vogelen des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wilde dieren en vee: gij kinderen der menschen looft den Heer.

Dat Israel den Heer love : dat hij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij Priesters des Heeren ; gij dienaars des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen der rechtvaardigen, gij heiligen en nederigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, en Misael : looft en verheft hem hoogelijk in eeuwigheid.

Laat ons den Vader en den Zoon loven met den heiligen Geest ; laat ons hem loven en hoogelijk verheffen in eeuwigheid.

Geloofd zijt gij, o Heer, in het firmament des hemels, gij zijt waardig geloofd, verheerlijkt en hoogelijk verheven te worden in eeuwigheid.

Zonder Glorie zij den Vader.

Antiph. Gezegend zijt gij van den Heer, o dochter ; want door u zijn wij deelachtig geworden van de vrucht des levens.

Antiph. Gij zijt schoon.

Psalm 148. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer, gij die in de hemelen zijt, looft hem in het allerhoogste,

Looft hem, al zijne Engelen, looft hem, al zijne heirkrachten.

Looft hem, zon en maan : looft hem, alle sterren en licht.

Looft hem, gij hemelen der hemelen: en dat al de wateren, die boven de hemelen zijn, den naam des Heeren loven.

Want hij sprak en zij waren gemaakt: hij beval en zij waren geschapen,

Hij heeft ze voor eeuwig en voor altijd bevestigd : hij heeft ze een bevel gegeven dat niet zal overtreden worden.

Looft den Heer, gij die op de aarde zijt, groote visschen en alle afgronden.

Vuur, hagel, sneeuw, ijs, en stormwinden, die zijn bevel volbrengt.

Bergen en alle heuvelen, vruchtdragend houtgewas en alle cederboomen.

Beesten, en allerhande vee, kruipende dieren, en gevederde vogelen,

Koningen der aarde en alle volkeren, vorsten en alle rechters der aarde.

Jongelingen en maagden, oude en jonge lieden, dat zij den naam des Heeren loven; want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn lof strekt zich uit over hemel en aarde, en hij heeft den hoorn zijns volks verheven.

Dat al zijne Heiligen hem loven, de kinderen van Israël, het volk dat hem nadert.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 149. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer een nieuw gezang; lof zij hem in de vergadering der Heiligen.

Dat Israël zich verheuge in dengene die hem gemaakt heeft; en dat de kinderen van Sion zich verblijden in hunnen koning.

Dat zij zijnen naam in koorzangen loven, dat zij op trommel en harp voor hem lofspelen.

Want de Heer heeft behagen in zijn volk, en hij zal de zachtmoedigen ter zaligheid verheffen.

De Heiligen zullen met luister van vreugd opspringen; zij zullen zich verblijden op hunne rustplaatsen.

Gods roem en lof zal in hunnen mond zijn, en twee snijdende zwaarden in hunne handen.

Om wraak te nemen over de heidenen en om de volkeren te straffen.

Om hunne koningen in de boeien te sluiten en hunne edelen in ijzeren banden.

Om het beschreven vonnis over hen uit te oefenen. Deze luister is voor al zijne Heiligen.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 150. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom; looft hem in het uitspansel zijner kracht.

Looft hem in zijne mogendheden; looft hem volgens de grootte zijner heerlijkheid.

Looft hem met het geklank der bazuinen; looft hem op harpen en fluiten.

Looft hem met trommels en op reien; looft hem met snaarspel en orgel.

Looft hem met welluidende cimbalen; looft hem met cimbalen van vroolijk geluid: dat alle geesten den Heer loven.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gij zijt schoon en fraai, dochter van Jerusalem: gij zijt schrikkelijk als een heirleger, dat in slagorde staat.

Kapittel. *Hoogl.* 6.

De dochters van Sion zagen haar, en roemden ze voor zeer gelukkig, en de koninginnen prezen haar.

℟. Laat ons God bedanken.

Lofzang. *O gloriosa Virginum.*

O Maagd zeer hoog beroemd van staat,
Die 't sterrenlicht te boven gaat,

Aan 't Kind dat u geschapen heeft,
Gij 't melk uit uwe borsten geeft.
Dat Eva droevig ons ontnam,
Door uwe schoone vrucht weerkwam,
De arme gaat in 's Hemels goed,
Want gij de deur hem open doet.
Gij zijt des hoogen konings poort,
Klaarblinkend zaal van 't eeuwig Woord,
Om 't leven dat de Maagd ons geeft,
't Verloste volk in vreugde leeft.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.

℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Antiph. O heilige Moeder.

Doch van Paschen af tot H. Drijvuldigheidsdag, zegt men de volgende Antiph. Verheug u, Koningin des hemels.

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. Luc. 1.

GELOOFD zij de Heer, de God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlost heeft.

En ons eenen hoorn der zaligheid opgerecht heeft, in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige Profeten, die er van alle tijden geweest zijn.

Dat hij ons zoude verlossen van onze vijanden, en uit de handen van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te doen met onze vaderen, en te gedenken aan zijn heilig verbond.

Den eed dien hij gezworen heeft aan onzen vader Abraham, dat hij ons zoude geven :

Dat wij uit de handen onzer vijanden verlost zijnde, hem zonder vrees zouden dienen.

In heiligheid en rechtvaardigheid voor zijn aanschijn al de dagen onzes levens.

En gij, kind (1), zult een Profeet des Allerhoogsten genoemd worden : want gij zult voor het aanschijn des Heeren gaan om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk de kennis der zaligheid te geven, tot vergiffenis hunner zonden.

Door de ingewanden der barmhartigheid van onzen God, door welke hij ons is komen bezoeken, die nu verschijnt uit de hoogte.

(1) Hij spreekt den nieuwgeboren Joannes aan.

Om degenen die in de duisternis en in de schaduwe des doods zitten, te verlichten, en om onze voeten te bestieren op den weg van vrede.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O heilige Moeder Gods Maria, gij blijft altoos maagd, gij zijt de tempel des Heeren, en het heiligdom van den H. Geest: gij zijt het alleen die zonder weerga aan onzen Heer Jezus-Christus behaagd hebt. Bid voor het volk, zij eene middelares voor de dienaars der Kerk, verleen uwe tusschenspraak aan het godvruchtig vrouwengeslacht.

Andere Antiph. voor den Paaschtijd.

Verheug u, Koningin des Hemels, alleluia: omdat degene, dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluia; is verrezen, gelijk hij gezegd heeft, alleluia. Bid God voor ons, alleluia.

Na de Antiphoon zegt men:

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

God, die gewild hebt dat uw Woord,

als de Engel de boodschap deed, uit den schoot der heilige Maagd Maria het lichaam zoude aannemen: verleen aan die u smeeken, dat wij, die waarlijk gelooven, dat zij de Moeder van God is, door hare tusschenspraak bij u moge geholpen worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. ℟. Amen.

TOT DE HEILIGEN.

Antiph. O gij alle Gods Heiligen, gewaardigt u voor onze en aller menschen zaligheid uwe tusschenspraak te verleenen.

℣. Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen.

℟. En maakt groote vroolijkheid, gij allen die oprecht van harte zijt.

GEBED.

BEHOED, Heer, uw volk: en hetgene steunt op de voorspraak van de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en van de andere Apostelen, bescherm dat altoos en bewaar het.

WIJ bidden u, Heer, dat wij door al uwe Heiligen overal mogen geholpen worden: opdat, als wanneer wij hunne verdiensten vereeren, wij ook hunne voorspraak mogen ondervinden: verleen ook vrede in onze tijden, en verdrijf

van uwe Kerk alle boosheid : breng onzen handel en wandel en onze begeerten, alsmede die van al uwe dienaren, tot eene gelukzalige uitkomst : vergeld onze weldoeners met de eeuwige goederen ; en geef de eeuwige rust aan alle geloovige zielen. Door onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

Indien men hier ophoudt, zoo zegt men het volgende ; maar indien men er nog een ander uurgetijde bijvoegt, zoo zegt men op het einde :

Onze Vader, *enz.* in stilte.

℣. De Heer geve ons zijnen vrede.

℟. En het eeuwig leven. Amen.

Daarna zegt men eene van de volgende Antiphonen al knielende ; maar in den Paaschtijd al staande. Men doet zulks ook op het einde der Compleeten.

Van daags na O. L. Vrouw Lichtmis tot Witten-Donderdag.

Ave Regina cœlorum.

Wees gegroet, Koningin der hemelen ! wees gegroet, Koningin der Engelen ! heilige stam uit welken gesproten is degene die ons den hemel geopend heeft, en het waar licht der wereld is ! Glorierijke Maagd, die boven alle schepselen verheven zijt, geniet uw geluk, ontvang onze eerbied en verwerf ons genade bij Christus, uwen aanbiddelijken Zoon.

℣. Gewaardig dat ik u love, o H. Maagd !

℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Laat ons bidden.

Ondersteun, o barmhartige God, onze krankheid, opdat wij, die de gedachtenis houden van de H. Moeder Gods, door den bijstand van hare voorspraak van onze boosheden moge verrijzen. Door denzelfden Christus, onzen Heer. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

Van de Compleeten van Paaschavond tot de Nonen van 's Zaterdags na Sinksen.

REGINA CŒLI, LÆTARE.

VERHEUG, u, Koningin des hemels, alleluia.

Omdat degene, dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluia.

Is verrezen gelijk hij gezegd heeft, alleluia.

Bid God voor ons, alleluia.

℣. Wees verheugd en verblijd, Maagd Maria, alleluia.

℟. Want de Heer is waarlijk verrezen, alleluia.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! die u gewaardigd hebt door de verrijzenis van uwen Zoon de wereld te verblijden; verleen, bidden wij, dat wij door de voorspraak van zijne Moeder, de Maagd Maria, de vreugd van het eeuwig leven mogen genieten. Door denzelfden Christus, onzen Heer. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

Van de Compleeten van 's Zaterdags na Sinksen tot den Advent toe.

SALVE REGINA.

WEES gegroet, o Koningin, Moeder der barmhartigheid. Wees ge-

groet, ons leven, onze zoetigheid en onze hoop. Tot u roepen wij, verbannen kinderen van Eva. Tot u verzuchten wij, kermende en weenende in dit dal der tranen. Welaan dan, onze middelares, keer uwe barmhartige oogen tot ons en toon ons na dit ballingschap de gebenedijde Vrucht uws lichaams Jezus. O genadige, o mededoogende, o zoete Maagd Maria.

℣. Bid voor ons, heilige Moeder Gods.

℟. Opdat wij waardig mogen worden der beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

ALMACHTIGE, eeuwige God, die het lichaam en de ziel van de luisterrijke Maagd en Moeder Gods Maria, door de medewerking van den H. Geest, bereid hebt, om eene waardige woonplaats van uwen Zoon te worden ; geef, dat wij, die ons in hare gedachtenis verheugen, door hare goedertierene voorspraak, van alle aanstaande kwaad, en van den eeuwigen dood mogen bevrijd worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

DE PRIMEN.

Wees gegroet, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen, alleluia, of Lof zij u, o Heer, enz.

Lofzang. *Memento rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een'Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.

Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In t' laatste voor ons zorge draag.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof,
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Maria is opgenomen.

Psalm 53. *Deus in nomine tuo.*

O God, behoud mij door uwen naam : en oordeel mij door uwe kracht.

O God, verhoor mijn gebed ! neig uw oor naar de woorden mijns monds.

Want de vreemden zijn tegen mij

opgestaan : en de machtigen zijn op mijn leven uit ; zij hebben zich God niet voor oogen gesteld.

Maar zie, God kom mij ter hulp : de Heer is de beschermer van mijne ziel.

Keer het kwaad op mijne vijanden : en verniel ze in uwe waarheid.

Ik zal u vrijwillige offerande doen, en ik zal uwen naam loven, o Heer want hij is goed.

Want gij hebt mij verlost uit alle verdrukking, en mijn oog heeft mijne vijanden aangezien met verachting.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 84. *Benedixisti, Domine.*

HEER, gij hebt uw land gezegend : gij hebt Jacob uit zijne gevangenis verlost.

Gij hebt de misdaad van uw volk vergeven : gij hebt al hunne zonden bedekt.

Gij hebt al uwe gramschap verzacht : gij hebt u afgekeerd van uwe groote verbolgenheid.

Bekeer ons, o God onze behoeder : en keer uwe gramschap van ons af.

Zult gij dan eeuwiglijk op ons vertoornd zijn ? of uwe gramschap uitstrekken van geslacht tot geslacht ?

O God, gij zult u wederom tot ons

keeren en ons doen herleven : en uw volk zal zich in u verblijden.

Toon ons, o Heer, uwe barmhartigheid : en geef ons uwe zalige hulp.

Ik zal hooren, wat God de Heer in mij zal spreken : want hij zal van vrede spreken tot zijn volk.

En tot zijne Heiligen, en tot degene die zich bekeeren in hun hart.

Zijne zalige hulp is zekerlijk nabij degenen die hem vreezen : opdat de heerlijkheid in ons land wone.

De barmhartigheid (1) en de waarheid hebben elkander ontmoet : de rechtvaardigheid en de vrede hebben elkander gekust.

De waarheid is uit de aarde gesproten : en de rechtvaardigheid heeft uit den hemel nedergezien.

Want de Heer zal ons goedertierenheid doen : en onze aarde zal hare vrucht geven (2).

De rechtvaardigheid zal voor hem wandelen : en hij zal die opvolgen in hare gangen. Glorie zij den Vader, enz.

(1) Dat is de barmhartigheid en de rechtvaardigheid, die tegen een schijnen te strijden, zijn overeengekomen in de komst van Christus, die gekomen is uit barmhartigheid, en voldaan heeft aan de rechtvaardigheid.

(2) Dat is, Christus zal geboren worden uit Maria.

Psalm 116. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer, alle Heidenen; looft hem alle volkeren.

Want zijne barmhartigheid is over ons uitgestrekt: en de waarheid des Heeren (1) duurt in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Maria is opgenomen ten hemel, waarover de Engelen zich verblijden, lovende en dankende den Heer.

Kapittel. *Hoogl. 6.*

Wie is zij die daar te voren komt als de opgaande dageraad, schoon als de maan, uitgelezen als de zon, schrikkelijk als een heirleger dat in slagorde staat?

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Maak mij waardig u te loven, heilige Maagd.

℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

God, die u gewaardigd hebt het maagdelijk lichaam der H. Maria voor

(1) De waarheid zijner beloften.

eene woonplaats te verkiezen : geef toch, bidden wij, dat het ons, door hare bescherming versterkt zijnde, tot blijdschap strekke harer gedachtenis bij te wonen, die leeft en heerscht met God den Vader, in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

DE TERTIEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest,

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen, Allel, of Lof zij u, o Heer, enz.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.

Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. De Maagd Maria is opgenomen.

Psalm 119. *Ad Dominum.*

Als ik in verdrukking was riep ik tot den Heer ; en hij heeft mij verhoord.

Heer, verlos mijne ziel van de booze lippen, en van de bedriegelijke tong.

Wat zal men u geven, of wat zal men u toevoegen bij de valsche tong ?

Scherpe pijlen van eenen machtige, en verdervende vuurkolen (1).

Wee mij ! want mijn vreemdelingschap is verlengd ; ik heb onder de inwoners van Cedar gewoond ; mijne ziel is zeer lang in ballingschap geweest.

Met degenen die den vrede haten, was ik vreedzaam: als ik hen aansprak, bestreden zij mij zonder reden.

Glorie zij den Vader, enz.

(1) Zware straffen zullen de loon van eene valsche tong zijn.

Psalm 120. *Levavi oculos meos.*

Ik heb mijne oogen opgeheven naar de bergen, van waar mij de hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Dat hij toch uwen voet niet late struikelen : en dat hij, die u bewaart, niet sluimere.

Ziet, die Israël bewaakt, zal niet sluimeren, noch slapen.

De Heer bewaart u : de Heer is uwe bescherming aan uwe rechterhand,

De zon zal u bij dag niet hinderen, noch de maan bij nacht.

De Heer beware u van alle kwaad; de Heer beware uwe ziel.

De Heer beware uwen ingang en uwen uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 121. *Lætatus sum.*

Ik was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem !

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te zamen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren (1), om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

Om het huis van den Heer, onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Maagd Maria is opgenomen tot de hemelsche slaapkamer, alwaar de Koning der koningen op eenen glinsterenden troon zit.

KAPITTEL. *Eccli.* 24.

EN alzoo ben ik in Sion vastgesteld : en heb aldus in eene geheiligde stad mijne rust gevonden : te Jeruzalem is mijne macht.

℟. Laat ons God bedanken.

(1) Dat is op de Hoogtijden des jaars, volgens Gods gebod.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt : geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed,

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten℟. Amen.

DE SEXTEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, o Heer, enz.

Lofzang. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.

Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Wij loopen.

Psalm 122, *Ad te levavi oculos meos.*

TOT u heb ik mijne oogen opgeheven,
gij die in de hemelen woont.

Gelijk de oogen der knechten (1) *zien*

(1) Dat is op de teekens die de heeren doen met de han-

naar de handen van hunne heeren;

En de oogen van eene dienstmaagd naar de handen van hare vrouw: alzoo *zien* onze oogen naar den Heer onzen God, tot dat hij zich onzer ontferme.

Ontferm u onzer, o Heer, ontferm u onzer: want wij zijn met versmading zeer vervuld.

Onze ziel is er van opgevuld: zijnde tot spot der rijken en tot smaad der hoovaardigen.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 123. *Nisi quia Dominus.*

Had de Heer met ons niet geweest, mag Israël nu zeggen, had de Heer met ons niet geweest:

Als de menschen tegen ons opstonden, zij zouden ons levendig verslonden hebben.

Als hunne razende gramschap tegen ons ontstoken was, zoo zouden de wateren ons wel overstroomd hebben.

Onze ziel is door een fellen stroom gegaan: ja zij zoude wel in eenen vloed geraakt zijn, daar niet uit te komen was.

den om eenig bevel te geven, of op de giften en gaven, en op den kost, die zij van hen krijgen; of op de hulp en den bijstand hunner heeren, als zij van anderen verdrukt worden.

Geloofd zij den Heer, die ons niet ten roof gegeven heeft aan hunne tanden.

Onze ziel is los geraakt gelijk eene musch, uit den strik des jagers.

De strik is gebroken, en wij zijn het ontkomen.

Onze hulp is in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 124. *Qui confidunt in Domino.*

Die op den Heer betrouwen, zijn als de berg Sion : die in Jeruzalem woont, zal niet waggelen in eeuwigheid.

Gelijk de bergen haar omringen, zoo omringt de Heer zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid.

Want de Heer zal niet toelaten dat de roede der zondaren blijve op het lot der rechtvaardigen : opdat de rechtvaardigen hunne handen niet uitsteken tot ongerechtigheid.

Heer, doe wel aan de goeden : en aan degenen die oprecht van harte zijn.

Maar die zich begeven tot kromme wegen, zal de Heer geleiden met de kwaaddoeners : vrede zij over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wij loopen naar den geur van uwe welriekende balsemen, de jon-

ge maagdekens hebben u zeer bemind.

KAPITTEL. *Eccli.* 24.

En ik heb mijne wortelen uitgeschoten onder een verheerlijkt volk, en in het erfdeel van mijnen God : en mijn verblijf is in de gemeente der Heiligen.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.

℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

VERLEEN, barmhartige God, ondersteuning aan onze zwakheid: opdat wij, die de gedachtenis houden der H. Moeder Gods, door de hulp harer bemiddeling, van onze zonden mogen opstaan. Door denzelfden God onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon, die met u, enz.

℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door

Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

DE NONEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.
℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, o Heer, enz.

LOFZANG. *Memento rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof:
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Gij zijt schoon.

PSALM 125. *In convertendo.*

ALS de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeeren, toen wierden wij als degenen die vertroost zijn.

Toen wierd onze mond met vreugde en onze tong met blijdschap vervuld.

Toen zeiden zij onder de volkeren: De Heer heeft groote dingen met hen gedaan.

De Heer heeft met ons groote dingen gedaan; wij zijn verheugd geworden.

Heer! doe onze gevangenen terugkeeren; zij zijn als eene waterbeek in het zuiden.

Die in tranen zaaien, zullen in vreugde maaien.

Zij gingen gestadig aan, en wierpen hun zaad al weenende.

Maar zij zullen met vreugde wederkomen, dragende hunne schoven.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 126. *Nisi Dominus.*

TENZIJ de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat: sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van eenen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijn wensch daarvan vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 127. *Beati omnes.*

GELUKKIG zijn zij allen die den Heer vreezen, die in zijne wegen wandelen.

Want gij zult van den arbeid uwer handen eten : gij zijt gelukkig en het zal met u welgaan.

Uwe huisvrouw zal zijn als een vruchtbare wijnstok aan de zijde uws huizes (3).

Uwe kinderen zullen zijn als jonge olijfplanten rondom uwe tafel.

Ziet zoo zal de mensch gezegend worden, die den Heer vreest.

De Heer zegene u uit Sion, en dat gij zien moogt het welvaren van Jeruzalem al de dagen uws levens.

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.
(2) Dat is in den raad of vierschaar : want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.
(3) Mits daar kinderen zullen zijn. De vruchtbaarheid der vrouwen was een groote zegen bij de Joden.

Ziet ook uwe kindskinderen, vrede over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gij zijt schoon en fraai, dochter van Jeruzalem, gij zijt schrikkelijk als een heirleger dat in slagorde staat.

KAPITTEL. *Eccli.* 24.

OP de wegen heb ik eenen geur gegeven, als kaneel, en als welriekende balsem : ik heb eenen zoeten reuk uitgewasemd, als uitgelezene mirre.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Na het baren zijt gij eene ongeschondene maagd gebleven.

℟. Moeder Gods, zij onze middelares.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

WIL toch, bidden wij, Heer, de zonden uwer dienaren vergeven, : opdat wij, die u door onze werken niet behagen kunnen, door de bemiddeling van de Moeder uws Zoons mogen behouden worden. Die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

DE VESPERS.

Wees gegroet Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, o Heer, enz.

Antiph. Als de koning.

Psalm 109. *Dixit Dominus* (1).

DE Heer heeft tot mijnen Heer gezegd: (2) Zit aan mijne rechterhand.

Tot dat ik uwe vijanden tot eene bank uwer voeten zal stellen.

De Heer zal uit Sion (3) den schepter uwer macht doen komen; heersch in het midden uwer vijanden.

(1) David beschrijft in dezen Psalm de verhevenheid van Christus.

(2) De Heer, dat is, de hemelsche Vader, heeft gezegd tot mijnen Heer dat is Christus.

(3) Het rijk van Christus, de H. Kerk heeft zijn begin genomen in Sion, dat is, in Jeruzalem.

Bij u is het vorstendom ten dage uwer kracht met vollen luister van heiligheid : vóór den dageraad heb ik u uit den schoot voortgebracht (1).

De Heer heeft gezworen, en het zal hem niet berouwen : gij (2) zijt Priester in eeuwigheid volgens de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand : hij heeft in den dag zijner gramschap de koningen vernield.

Hij zal recht doen onder de volkeren, hij zal de verwoestingen vermeerderen: hij zal de hoofden van vele landen verdelgen.

Hij zal op den weg uit de beek drinken ; daarom zal hij het hoofd opheffen (3). Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Als de koning in zijne rust was, heeft mijn nardus eenen zoeten geur gegeven.

Antiph. Zijne linker hand.

Psalm 112. *Laudate pueri.*

Looft den Heer, gij dienaren : looft den naam des Heeren.

(1) God de Vader van in eeuwigheid.
(2) Gij o Christus de Zoon.
(3) Dat is, hij zal in den tijd zijns levens zeer vernederd worden, en daarom zal hem God zijn Vader in glorie verheffen.

De naam des Heeren zij gebenedijd van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot den ondergang (1), is de naam des Heeren lofwaardig.

De Heer is verheven boven alle volkeren : en boven de hemelen is zijne heerlijkheid.

Wie is gelijk de Heer onze God, die in het hooge woont : en die op het nederige in den hemel en op de aarde zijne oogen slaat ?

Die den behoeftige uit het stof opwekt en uit den drek den arme oprecht.

Om hem te zetten bij de vorsten : bij de vorsten van zijn volk.

Die de onvruchtbare in een talrijk huis doet wonen: en ze maakt eene blijde moeder van kinderen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Zijne linkerhand is onder mijn hoofd, en zijne rechter hand zal mij omhelzen.

Antiph. Ik ben zwart.

Psalm 121. *Lætatus sum.*

Ik was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

(1) Van het Oosten tot het Westen.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem.

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te samen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

Om het huis van den Heer onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ik ben zwart maar schoon van gedaante, o dochters van Jeruzalem: daarom heeft de koning mij lief gehad, en mij geleid in zijne slaapkamer.

Antiph. De winter is nu voorbij.

Psalm 126. *Nisi Dominus.*

TENZIJ de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat : sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van eenen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijnen wensch daarvan vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De winter is nu voorbij, de regen is over en verdwenen, sta op, mijne vriendin, en kom.

Antiph. Gij zijt zeer schoon.

Psalm 147. *Lauda Jeruzalem.*

Loof den Heer, o Jeruzalem, loof uwen God, o Sion.

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.
(2) Dat is in den raad of vierschaar, want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.

Want hij heeft de grendelen uwer poorten versterkt, hij heeft uwe kinderen binnen u gezegend.

Hij is het die uwe grenzen in vrede gesteld heeft; hij verzaadt u met het vette des koorns.

Die zijne uitspraak over de aarde zendt, zijn woord loopt snellijk.

Die de sneeuw doet vallen als wol, en den nevel uitstrooit als asch.

Die zijn ijs afwerpt als stukken: wie zal zijne koude kunnen verdragen?

Hij zal zijn woord uitzenden en ze doen smelten, zijn wind zal waaien, en de wateren zullen vloeien.

Hij is het die aan Jacob zijn woord verkondigt, zijne gerechtigheid en vonnissen aan Israël.

Hij heeft aldus met alle volkeren niet gehandeld, en hij heeft hun zijne rechten niet bekend gemaakt.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gij zijt zeer schoon geworden en vol zoetigheid in uwe wellusten, o H. Moeder Gods.

Kapittel. *Eccli.* 24.

Van den beginne en vóór de eeuwen ben ik geschapen: en in het gevolg der eeuwen zal ik niet te niet gaan; en

in eene heilige woning heb ik voor zijn aanschijn gedient.

℟. Laat ons God bedanken.

Lofzang. *Ave maris stella.*

Oster, die door den luister
Uws levens, ons in 't duister
Van deze zee bestraalt,
Maagd, Moeder Gods verheven,
O deur van 't eeuwig leven,
Daar gij nu zegepraalt,
De Engel komt u groeten,
En onzen druk verzoeten,
Ei ! toon uw blij gelaat.
Geef ons den vasten vrede
Van allen kant bestreden
Om Eva's dwaze daad.
Verlos ons vastgebonden
Met banden van de zonden :
Van blindheid ons behoed;
Wil van ons 't onheil weren,
En al wat ons kan deren ;
Verkrijg ons 't rechte goed.
Toon dat gij zijt ons' Moeder ;
Doe, bij onz' Zielbehoeder,
Nu gelden uwe macht.
Hij is uit u gesproten,
Hoe kan hij dan verstooten
Een' Moeder zoo geacht ?
O Maagd der wereld wonder,

In deugden gansch bijzonder,
Vol van goedheid en geduld !
Wil ons gemoed verzachten ;
Doe ons het vleesch verachten :
Help ons uit alle schuld.
Doe ons zoo zuiver hand'len,
En t'veilig pad bewand'len
In d'oefening der deugd,
Dat gij ons in mocht halen
In Jezus' hooge zalen,
Tot onderlinge vreugd.
U willen wij nu loven,
o Godheid, die daarboven
Zoo wijs'lijk alles schikt.
Den Vader, bron van wezen,
Den Zoon, uit 't graf verrezen,
Den Geest, die ons verkwikt. Am.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Antiph. O zalige Moeder.

Of Antiph. Verheug u, Koningin des hemels.

Gezang van Maria. *Magnificat.* Luc. 1.

Mijne ziel verheft den Heer :
En mijn geest heeft zich verheugd in God mijnen Zaligmaker,
Omdat hij de nederigheid zijner dienst-

maagd heeft aangezien : want ziet, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Omdat hij, die machtig is, mij groote dingen gedaan heeft, en zijn naam is heilig.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht, over hen die hem vreezen.

Hij heeft macht door zijnen arm gedaan : hij heeft degenen, die hoovaardig in de gedachten van hun hart zijn, verstrooid.

Hij heeft de machtigen van den stoel afgezet, en de nederigen heeft hij verheven.

Hij heeft de hongerigen met goederen vervuld, en de rijken heeft hij ijdel weggezonden.

Hij heeft Israël zijnen dienaar opgenomen : indachtig zijnde zijner barmhartigheid.

Gelijk hij tot onze Voorvaders gesproken heeft, tot Abraham en zijn nageslacht in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O zalige Moeder en onbevlekte Maagd, loffelijke Koningin der wereld, spreek voor ons bij den Heer.

Van Paschen tot den H. Drijvuldigheidsdag zegt men de volgende

Antiph. Verheug u, Koningin des hemels, alleluia : omdat degene, dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluia: is verrezen, gelijk hij gezegd heeft, alleluia : bid God voor ons, alleluia.

Na de Antiphoon zegt men :

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

Wij bidden u, Heer God, verleen ons eenen gedurigen zoo lichamelijken als geestelijken welstand ; en dat wij, door de verhevene bemiddeling der zalige en altoos maagd blijvende Maria van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugd genieten. Door Christus onzen Heer. ℟. Amen.

Tot de Heiligen.

Antiph. O gij alle Gods Heiligen, gewaardigt u voor onze en aller menschen zaligheid uwe tusschenspraak te verleenen.

℣. Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen

℟. En maakt groote vroolijkheid, gij allen die oprecht van harte zijt.

Gebed.

Behoed, Heer, uw volk; en hetgeen steunt op de voorspraak van de HH. Apostelen Petrus en Paulus, en van de andere Apostelen, bescherm dat altijd en bewaar het.

Wij bidden u, Heer, dat wij door al uwe Heiligen overal mogen geholpen worden : opdat, alswanneer wij hunne verdiensten vereeren, wij ook hunne voorspraak mogen ondervinden: Verleen ook vrede in onze tijden, en verdrijf van uwe Kerk alle boosheid : Breng onzen handel en wandel en onze begeerten, alsmede die van uwe dienaren, tot eene gelukkige uitkomst : Vergeld onze weldoeners met de eeuwige goederen, en geef de eeuwige rust aan alle geloovige zielen. Door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟ En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.
℟. Laat ons God bedanken.
℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

DE COMPLEETEN.

Wees gegroet, Maria, enz.
℣. Herstel ons, o God, onze behoeder.
℟. En keer uwe gramschap van ons af.
℣. O God, zie op tot mijne hulp.
℟. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz. Alleluia, of Lof zij u, o Heer, enz.

Psalm 128. *Sæpe expugnaverunt.*

Dikwijls hebben zij mij bestreden van mijne jonkheid af, mag Israël nu zeggen.

Dikwijls hebben zij mij bestreden van mijne jonkheid af: maar zij hebben mij niet overwonnen.

De zondaars hebben op mijnen rug gesmeed (1) zij hebben hunne boosheid verlengd.

De Heer, die rechtvaardig is heeft de zondaars den nek afgehouwen : dat zij beschaamd en terug gedreven worden allen die Sion haten.

Dat zij worden als het gras der daken:

(1) Dat is, zij hebben mij met lijden en lasteringen beladen.

hetwelk verdroogt eer het uitgetrokken wordt.

Waarmede de maaier zijne hand niet vult, noch zijnen schoot, die schoven vergadert.

En *waarover* de voorbijgaanden niet hebben gezegd : De zegen des Heeren zij over u : wij zegenen u in den naam des Heeren.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 129. *De profundis.*

UIT de diepten *mijner ellenden* (1) heb ik tot u geroepen : Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan (2)?

Omdat er bij u genade is: en om uwe wet (3) heb ik u, o Heer, *lankmoediglijk* afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord afgewacht : mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

(1) Dat is, uit de diepten mijns gemoeds, hetgene nedergedrukt is door het zwaar pak der zonden.

(2) Zoo gij onze boosheid zonder genade onderzoekt, wie zou u als Rechter kunnen verdragen?

(3) Dat is, om de beloften van genade, die in de wet geschreven zijn.

Dat Israël op den Heer hope : van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 130. *Domine, non est exaltatum.*

O HEER, mijn hart is niet opgeblazen : noch mijne oogen zijn niet opgeheven.

Ik heb ook niet gewandeld in groote en wondere dingen die boven mij zijn.

Indien ik geen nederig gevoelen had: maar mijne ziel verhoovaardigde.

Gelijk een gespeende zuigeling bij zijne moeder : zoo moet mijne ziel haren loon ontvangen.

Dat Israël in den Heer hope, van nu af tot in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,

Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Kapittel. *Eccli.* 24.

Ik ben de moeder der schoone liefde en der vrees, der kennis, en der heilige hoop.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

℟ Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

Antiph. Onder uwe bescherming.

Of Antiph Verheug u, Koningin des hemels.

Gezang van Simeon. *Nunc dimittis.* Luc. 2.

Nu zult gij, o Heer uwen dienaar, volgens uw woord, van hier laten scheiden in vrede.

Want mijne oogen hebben uwen Zaligmaker gezien:

Dien gij bereid hebt voor het aanschijn van alle volkeren.

Om te wezen het licht, hetwelk de Heidenen verlichten zal; en ook de glorie van uw volk van Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o heilige Moeder Gods : verstoot onze gebeden niet in onzen nood ; maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gebenedijde Maagd.

Van Paschen tot den H. Drijvuldigheidsdag in plaats van deze, zegt men de volgende

Antiph. Verheug u, Koningin des hemels, alleluia; omdat degene dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluia. is verrezen gelijk hij gezegd heeft, alleluia ; bid God voor ons, alleluia.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

WIJ bidden, Heer, dat de verhevene tusschenkomst der zalige en lofwaardige altijd Maagd blijvende Maria ons bescherme en tot het eeuwig leven geleide. Door onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen.

℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.
℣. Laat ons den Heer loven.
℟. Laat ons God bedanken.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. ℟. Amen.

Daarna leest men eene van de Antiphonen, volgens den tijd van het jaar, met het ℣. en het gebed, gelijk hiervoren na de Lauden, bladz. 54 enz.

En gezegd hebbende: De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen, leest men eindelijk Onze Vader, Wees gegroet. Ik geloof, enz. in stilte.

DE GETIJDEN

VAN DE

H. MAAGD MARIA.

Te beginnen van den eersten Zondag van den Advent, tot Kerstdag, alsook op den feestdag van Maria-Boodschap.

DE METTEN.

WEES gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u: gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams Jezus. H. Maria, Moeder Gods, bid voor ons zondaars, nu, en in de uur onzes doods. Amen.

℣. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

℟. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Aldus wordt het woord Alleluia, in al de Getijden in den beginne achteraangevoegd na den Glorie zij den Vader, enz.

AANMOEDIGING.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u. En men herhaalt:

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

PSALM 94. *Venite, exsultemus.*

KOMT, laat ons met vreugde den Heer loven, laat ons vroolijk zingen voor God onzen Zaligmaker, laat ons met lof zijn aanschijn gaan ontmoeten, en met lofzangen hem vroolijk toejuichen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Want de Heer is een groote God en een groote Koning boven al de goden; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want al de palen der aarde zijn in

zijne hand, en de hoogten der bergen zijn onder zijne oogen.

De Heer is met u.

Want de zee behoort hem toe, en hij heeft dezelve gemaakt; en zijne handen hebben de aarde toebereid. Komt, laat ons aanbidden, en nedervallen voor God; laat ons weenen voor den Heer die ons gemaakt heeft. Want hij is de Heer onze God: en wij zijn volk en de schapen zijner weide.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Heden, zoo gij zijne stem hoort, verhardt toch uwe harten niet gelijk als in de verbittering, ten dage der terging in de woestijn, alwaar uwe vaders mij getergd, mij beproefd, en ook mijne werken gezien hebben.

De Heer is met u.

Veertig jaren lang was ik bezig met dat geslacht, en ik zegde: Altijd dwalen zij met het hart, en mijne wegen hebben zij niet gekend. Daarom heb ik in mijne gramschap gezworen dat zij in mijne rust niet zouden komen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en

den H. Geest. Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De Heer is met u.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Lofzang. *Quem terra, pontus.*

De God dien hemel, zee, en aard',
Vereert, aanbidt, en lof verklaart,
Die het bestuur daarover heeft,
In 't lichaam van Maria leeft.

De God, dien zon, en maan, en al
Ten allen tijde dienen zal,
Het zuiver lichaam van een' maagd,
Vervuld met 's hemels gratie draagt.

O Moeder, door veel gaven klaar,
De hooge God en kunstenaar,
Die in zijne hand de wereld heeft,
In u, als in zijn arke, leeft.

Zalig, tot wie Gods engel naakt,
De heil'ge Geest u vruchtbaar maakt.
Die van al 't volk zoo was verwacht,
Is door uw lichaam voortgebracht.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

NOCTURN.

De drij volgende Psalmen leest men

's Zondags, 's Maandags en Donderdags.

Antiphoon. Gebenedijd zijt gij.

Psalm 8. *Domine, Dominus noster.*

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk is uw naam door geheel het aardrijk!

Want uwe heerlijkheid is verheven boven de Hemelen.

Uit den mond der sprakelooze kinderen en der zuigelingen hebt gij eenen volmaakten lof getrokken om uwe vijanden, om den vijand en den wraakgierige te verderven.

Als ik uwe hemelen beschouw, de werken uwer handen : de maan en de sterren, die gij geschapen hebt.

Wat is toch de mensch, dat gij hem gedachtig zijt ? of de zoon des menschen dat gij hem bezoekt ?

Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen, met glorie en eer hebt gij hem gekroond : en gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen.

Alles hebt gij aan zijne voeten onderworpen, schapen en ossen altemaal, en zelfs ook al de dieren des velds.

De vogelen des hemels, en de visschen der zee, die de paden der zee doorwandelen.

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk

is uw naam door geheel het aardrijk !

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gebenedijd zijt gij onder al de vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre.

PSALM 18. *Cœli enarrant.*

DE hemelen vertellen de heerlijkheid Gods : en het firmament verkondigt de werken zijner handen.

De eene dag geeft overvloedig het woord aan den anderen (1) : en de eene nacht toont den anderen de wetenschap.

Het zijn geene talen of spraken dergenen, welker stemmen men niet verstaat.

Hun klank is uitgegaan over het gansche aardrijk : en hunne woorden tot het einde van den omloop der aarde.

Hij heeft zijne woontent in de zon gesteld, en zij is gelijk een bruidegom, die te voorschijn komt uit zijne slaapkamer.

Zij is vroolijk, als een held, om haren weg te loopen : haar opgang is van het einde des hemels.

En haar loop tot deszelfs einde : noch iemand is er, die zich verberge voor hare hitte.

(1) Dat is, dag en nacht verkondigen overhand den lof des Heeren.

De wet des Heeren is onbevlekt, en herstelt de zielen : de getuigenis des Heeren is zeker, en geeft aan de kleinen wijsheid.

De bevelen des Heeren zijn gerechtig, en verblijden de harten : het gebod des Heeren is helder, en verlicht de oogen.

De vrees Gods is heilig en blijft in alle eeuwigheid : de oordeelen des Heeren zijn waarachtig, en te zamen rechtvaardig.

Zij zijn te wenschen boven goud en veel kostelijke gesteenten : en zoeter dan honing en honingraten.

Ook onderhoudt uw dienaar dezelve: in die te onderhouden is groote loon.

Wie is er die de zonden kent? Zuiver mij van die welke mij verborgen zijn : ook van de vreemde bewaar uwen dienaar.

Indien zij mij niet overheerschen, zoo zal ik onbesmet en zuiver zijn van overgroote zonden.

En het zal zijn dat de woorden mijns monds en de gedachten mijns harten zullen aangenaam zijn voor uw aanschijn ten allen tijde.

Heer, mijn helper en mijn verlosser.

Glorie zij den Vader, enz.

is uw naam door geheel het aardrijk !

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gebenedijd zijt gij onder al de vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre.

PSALM 18. *Cœli enarrant.*

DE hemelen vertellen de heerlijkheid Gods : en het firmament verkondigt de werken zijner handen.

De eene dag geeft overvloedig het woord aan den anderen (1) : en de eene nacht toont den anderen de wetenschap.

Het zijn geene talen of spraken dergenen, welker stemmen men niet verstaat.

Hun klank is uitgegaan over het gansche aardrijk : en hunne woorden tot het einde van den omloop der aarde.

Hij heeft zijne woontent in de zon gesteld, en zij is gelijk een bruidegom, die te voorschijn komt uit zijne slaapkamer.

Zij is vroolijk, als een held, om haren weg te loopen : haar opgang is van het einde des hemels.

En haar loop tot deszelfs einde : noch iemand is er, die zich verberge voor hare hitte.

(1) Dat is, dag en nacht verkondigen overhand den lof des Heeren.

De wet des Heeren is onbevlekt, en herstelt de zielen : de getuigenis des Heeren is zeker, en geeft aan de kleinen wijsheid.

De bevelen des Heeren zijn gerechtig, en verblijden de harten : het gebod des Heeren is helder, en verlicht de oogen.

De vrees Gods is heilig en blijft in alle eeuwigheid : de oordeelen des Heeren zijn waarachtig, en te zamen rechtvaardig.

Zij zijn te wenschen boven goud en veel kostelijke gesteenten : en zoeter dan honing en honingraten.

Ook onderhoudt uw dienaar dezelve: in die te onderhouden is groote loon.

Wie is er die de zonden kent? Zuiver mij van die welke mij verborgen zijn : ook van de vreemde bewaar uwen dienaar.

Indien zij mij niet overheerschen, zoo zal ik onbesmet en zuiver zijn van overgroote zonden.

En het zal zijn dat de woorden mijns monds en de gedachten mijns harten zullen aangenaam zijn voor uw aanschijn ten allen tijde.

Heer, mijn helper en mijn verlosser.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre hebt gij, o H. Moeder Gods eenen goeden geur van zoetigheid uitgegeven.

Antiph Zingt gestadig.

Psalm 23. *Domini est terra.*

De aarde behoort den Heer toe, en al wat zij bevat ; de gansche aardbodem, en allen die daar op wonen, zijn aan hem.

Want hij heeft hem opgebouwd boven de zeeën, en gevestigd boven de watervloeden.

Wie zal op den berg des Heeren klimmen ; of wie zal staan in zijne heilige plaats.

Die onnoozel van handen, en zuiver van hart is ; die zijne ziel niet ijdelijk heeft ontvangen, noch met bedrog gezworen aan zijnen naaste.

Deze zal zegen van den Heer verkrijgen ; en barmhartigheid van God zijnen Zaligmaker.

Dit is het geslacht van degenen, die hem zoeken ; die het aanschijn zoeken van den God van Jacob.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie? Het is

de sterke en machtige Heer, de Heer, die machtig is in den strijd.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie ? Die Koning der glorie is de Heer der Heirkrachten.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Zingt gestadig zoete gezangen voor de rustplaats van deze Maagd.

℣. Lieftalligheid is gestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen, gelijk hierachter, bladz. 111.

De drij volgende Psalmen leest men 's Dijnsdags en 's Vrijdags.

Antiph. Trek op met uwen luister.

Psalm 44. *Eructavit.* (1)

Mijn hart heeft een goed woord uitgeboezemd : ik draag mijne werken op aan den koning.

(1) Deze Psalm is een geestelijk bruiloftsgezang van Christus als Bruidegom, en van de H. Kerk of van Maria als zijne Bruid.

Mijne tong is als de pen van eenen schrijver die ras schrijft.

Gij zijt schoon van gedaante, *o koning*, boven de kinderen der menschen, de lieftalligheid is gestort op uwe lippen : daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Omgord u met uw zwaard aan uwe zijde, gij hoogmachtige.

Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Door waarheid, zachtmoedigheid, en rechtvaardigheid : en uwe rechter hand zal u wonderlijk geleiden.

Uwe pijlen zijn scherp, zij zullen gaan door de harten van de vijanden des konings : de volkeren zullen voor u nedervallen.

Uw zetel, o God, blijft in de eeuwen der eeuwen : de staf uws rijks is een staf van rechtvaardigheid.

Gij hebt de rechtvaardigheid bemind, en de boosheid gehaat; daarom, o God, heeft uw God u gezalfd met eene olie van blijdschap boven al uwe medegenooten.

Uwe kleederen *komende* uit ivoren kassen, rieken naar mirre, aloë en kaneel: hetgeen de dochters der koningen opge-

wekt heeft om u te verheugen in uwe eer.

De koningin staat aan uwe rechter zijde in gouden kleederen, en omhangen met menigerhande sieraad.

Hoor toe, o dochter! zie en neig uwe oor: vergeet uw volk en uws vaders huis.

En de koning zal verliefd worden op uwe schoonheid: want hij is de Heer uw God, en zij zullen hem aanbidden.

De dochters van Tyrus zullen u giften *brengen*: en de rijksten des volks zullen u hunne nederige gebeden opdragen.

Al de luister van des konings dochter is van binnen; zij is omhangen met een kleed bezet met gouden franjen en verscheidene sieraden.

Tot den koning zullen gebracht worden de maagden *die* achter haar *gaan*: hare gezellinnen zullen tot u, *o koning!* gebracht worden.

Men zal ze daar brengen met blijdschap en vreugd: zij zullen geleid worden in 's konings tempel.

In plaats van uwe voorvaders zullen u zonen geboren worden: die gij tot prinsen zult stellen over geheel het aardrijk.

Zij zullen uwen naam altijd gedenken : van geslacht tot geslacht.

Daarom zullen de volkeren u loven in eeuwigheid : en in de eeuwen der eeuwen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Antiph. God zal haar helpen.

Psalm 45. *Deus noster refugium.*

God is onze toevlucht en onze kracht; hij is onze helper in de kwellingen die ons bovenmate zijn overgekomen.

Daarom zullen wij niet vreezen, als de aarde zal beroerd worden : en als de bergen zullen vervoerd worden tot in het *midden* der zee.

Hare wateren ruischten, en zijn ontsteld geweest : de bergen daverden door hare kracht.

Eene rivier verblijdt de stad Gods door den overvloed harer wateren : de Allerhoogste heeft zijne woning geheiligd.

God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden : God zal haar helpen in den vroegen dageraad.

De heidenen zijn verbaasd geweest, de

koninkrijken zijn aan het vallen : hij heeft zijne stem doen hooren, en de aarde is ontsteld geworden.

De Heer der heirkrachten is met ons : de God van Jacob is onze beschermer.

Komt en aanschouwt de werken des Heeren, de wondere daden die hij op de aarde gedaan heeft : wegnemende de oorlogen tot op het einde der aarde toe.

Hij zal den boog vernietigen, en de wapenen verbrijzelen : en de schilden in het vuur verbranden.

Houdt u stil en bemerkt, dat ik God ben, ik zal verheven worden onder de heidenen : ik zal verheven worden door geheel het aardrijk.

De Heer der heirkrachten is met ons, de God van Jacob is onze beschermer.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. God zal haar helpen door zijn aanschijn : God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden.

Antiph. O H. Moeder Gods.

Psalm 86. *Fundamenta ejus.*

De gronden van *Sion* staan op heilige bergen : de Heer heeft hare poorten lief boven al de woningen van Jacob.

O stad Gods, men heeft zeer treffelijke dingen van u gezegd.

Ik zal aan Rahab en Babel gedenken : onder degenen die mij kennen.

Ziet de vreemdelingen, die van Tyrus en het volk van Mooreland, zijn daar geweest.

Zal men van Sion niet zeggen : Een groot getal van menschen is in haar geboren : en de Allerhoogste zelf heeft haar gevestigd.

De Heer zal in de beschrijvingen der volkeren en der prinsen optellen degenen die in dezelve geweest zijn.

O *Sion*, alle degenen die in u wonen, zijn menschen die vol van vreugd zijn.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O H. Moeder Gods, alle degenen die met u wonen, zijn als menschen die vol van vreugd zijn.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen gelijk hierachter, bladz. 111.

De drij volgende Psalmen leest men 's Woendags en 's Zaterdags.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria.

Psalm 95. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer eenen nieuwen lofzang : zingt den Heer, gij alle inwoners der aarde.

Zingt den Heer, en looft zijnen naam : verkondigt al de dagen zijne zalige hulp.

Verkondigt zijne glorie onder de heidenen : zijne wonderheden onder al de volkeren.

Want de Heer is groot, en bovenmate loffelijk : hij is vervaarlijk boven alle goden.

Want al de goden der heidenen zijn maar duivelen : maar de Heer is de Schepper der hemelen.

Lof en luister zijn voor zijn aangezicht ; heiligheid en grootdadigheid in zijne heilige plaats.

Brengt tot den Heer, gij geslachten der heidenen, brengt tot den Heer glorie en eer, brengt tot den Heer de glorie die zijnen Naam toekomt.

Neemt offeranden en komt in zijne voorzalen : aanbidt den Heer in zijne heilige plaats.

Dat geheel het aardrijk voor zijn aanschijn beve : zegt onder de heidenen, dat de Heer in zijn rijk gekomen is.

Want hij heeft den aardbodem vastgesteld, die niet zal beroerd worden : hij zal de volkeren oordeelen in rechtvaardigheid.

Dat de hemelen blijde zijn, en de aarde zich verheuge, dat de zee bewogen worde en al watzij begrijpt : dat de velden blijde zijn met al wat er op is.

Dan zullen al de boomen des wouds opspringen van vreugd voor het aangezicht des Heeren, want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen in rechtvaardigheid, en de volkeren naar zijne waarheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria, gij alleen hebt alle ketterij te niet gedaan door geheel de wereld.

Antiph. Gewaardig u.

Psalm 96. *Dominus regnavit.*

De Heer heeft zijn rijk gevestigd *op de aarde*, dat de aarde zich verheuge : en dat al de eilanden zich verblijden.

Hij is met wolken en donkerheid omringd : de rechtvaardigheid en gerechtigheid zijn de steunsels van zijnen troon.

Het vuur zal voor hem gaan : en zijne vijanden romdom in brand steken.

Zijne bliksems hebben geflikkerd over de wereld : de aarde heeft ze gezien en zij is verschrikt geworden.

De bergen zijn gesmolten als was, voor het aanschijn des Heeren : voor het aanschijn van den Heer van geheel het aardrijk.

De hemelen hebben zijne rechtvaardigheid verkondigd : en al de volkeren hebben zijne glorie gezien.

Dat zij beschaamd worden allen die de afgoden aanbidden : en die zich beroemen op hunne valsche goden.

Aanbidt hem, gij al zijne engelen : Sion heeft het gehoord, en zij is verblijd geweest.

En de dochters van Juda hebben zich verheugd : om uwe oordeelen, o Heer.

Want gij zijt de allerhoogste Heer door geheel het aardrijk : gij zijt uitermate zeer verheven boven alle goden.

Gij die den Heer bemint, haat het kwaad : de Heer bewaart de zielen zijner Heiligen, van de hand des zondaars zal hij die verlossen.

Het licht is over de rechtvaardigen opgegaan ; en de blijdschap over degenen die oprecht van harte zijn.

Verblijdt u in den Heer, gij recht-

vaardigen, en geeft lof tot gedachtenis van zijne heiligheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gewaardig dat ik u love, heilige Maagd : geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Antiph. De Engel des Heeren.

Psalm 97. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer eenen nieuwen lofzang : want hij heeft wondere dingen gedaan :

Zijne rechter hand en zijn heilige arm hebben hem de behoudenis te wege gebracht.

De Heer heeft zijne zaligmaking bekend gemaakt : voor het aanschijn der Heidenen heeft hij zijne rechtvaardigheid geopenbaard.

Hij is indachtig geworden zijner barmhartigheid : en de waarheid zijner beloften tot het huis van Israël.

Al de palen des aardrijks hebben de zaligheid van onzen God gezien.

Looft den Heer met blijdschap, gij alle inwoners der aarde : laat uwe stemmen hooren, verheugt u, en zingt psalmen.

Looft den Heer op de harp, op de harp en met psalmgezang : met gedre-

vene trompetten en met geklank van hoorns.

Weest vroolijk voor 't aanschijn van den Heer den koning : dat de zee gedruisch make en al wat er in is ; 't aardrijk, en allen die er op wonen.

De rivieren zullen in de handen slaan van vreugd : de bergen zullen zich mede verheugen voor het aanschijn des Heeren : want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen met rechtvaardigheid en de volkeren met gerechtigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt, en zij heeft ontvangen van den H. Geest, alleluia.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Absolutie,

Door de gebeden en verdiensten van de heilige Maria altijd Maagd en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der Hemelen. ℟. Amen.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Dat de Maagd Maria met haar Kind ons zegene. ℟. Amen.

1. Les. *Luc.* 1.

De engel Gabriël is van God gezonden in eene stad van Galileën met naam Nazareth, tot eene maagd die ten huwelijk gegeven was aan eenen man, wiens naam was Joseph, uit het huis van David : en de naam der Maagd was Maria. En als de Engel tot haar ingekomen was, zegde hij : Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u : gezegend zijt gij onder de vrouwen. Heer zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. De Engel Gabriël is gezonden tot eene Maagd, die aan Joseph ten huwelijk gegeven was ; haar eene boodschap doende : en de Maagd wierd verschrikt door het licht. Vrees niet, Maria, gij hebt genade bij God gevonden ;* Zie, gij zult ontvangen en baren dien, welke de Zoon des Allerhoogsten genoemd zal worden.

℣. God de Heer zal hem den zetel van zijnen vader David geven, en hij zal in het huis van Jacob heerschen in der eeuwigheid. Zie, gij zult, enz.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Dat zij, die de Maagd der Maagden is, onze middelares zij bij den Heer. ℟. Amen.

II. Les.

Die, als zij dit hoorde, ontroerd wierd over zijne woorden, en dacht wat dit voor eene groetenis mocht wezen. En de Engel zegde tot haar: Vrees niet, Maria, want gij hebt genade bij God gevonden. Zie gij zult ontvangen in uw lichaam, en eenen Zoon baren, en zijnen naam Jezus noemen. Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden: en God de Heer zal hem den zetel van zijnen vader David geven: en hij zal in het huis van Jacob heerschen in der eeuwigheid, en zijn koninkrijk zal geen einde hebben. Heer zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u: De H. Geest zal in u overkomen en de kracht des Allerhoogsten zal u overlommeren: want het Heilig, dat uit u zal geboren worden, zal de Zoon Gods genoemd worden.

℣. Hoe zal dit geschieden, aangezien ik geenen man ken? En de Engel ant-

woordde haar en zegde : de H. Geest, enz.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Door haar, die Moeder en Maagd is, verleene ons de Heer zaligheid en vrede. ℟. Amen.

III. Les.

Toen zegde Maria tot den Engel : Hoe zal dit geschieden, aangezien ik geenen man ken ? De Engel antwoordde haar en zegde : de Heilige Geest zal in u overkomen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overlommeren : daarom zal ook het Heilig, dat uit u geboren zal worden, de Zoon Gods genoemd worden. En zie Elisabeth uwe nicht heeft zelfs in haren ouderdom eenen zoon ontvangen : en dit is de zesde maand voor haar, die men onvruchtbaar noemde : want daar zal niets onmogelijk bij God zijn. Toen zegde Maria : Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. Neem aan, Maagd Maria, hetgene u van den Heer door den Engel geboodschapt is : gij zult hem ontvangen en baren, die te zamen God en mensch zal zijn : Opdat men u moge noemen de

gezegende onder al de vrouwen.

℣. Gij zult wel eenen zoon baren, nogtans zal uw maagdom niet beschadigd worden : gij zult bevrucht worden en blijven altijd eene onbevlekte moeder. Opdat men u, enz.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest. Opdat men u, enz.

DE LAUDEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Antiph. De Engel Gabriël.

Psalm 92. *Dominus regnavit.*

De Heer heeft geheerscht : hij heeft zich met luister bekleed ; de Heer heeft zich met sterkte bekleed, en zich omgord.

Hij heeft het aardrijk zoo vastgesteld, dat het niet zal waggelen.

Van dan af was uw troon gevestigd : gij zijt van in eeuwigheid.

De waterstroomen, o Heer, de waterstroomen hebben grootelijks hun gedruisch doen hooren.

De waterstroomen hebben hunne baren verheven, onder het gedruisch van vele wateren.

Wonderbaar zijn de verheffingen van de zee : wonderbaar is de Heer daarboven.

Uwe getuigenissen zijn geloofwaardig geworden bovenmate de heiligheid betaamt uw huis, o Heer, in de langheid der dagen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Engel Gabriël is afgezonden tot de Maagd Maria, die aan Joseph ten huwelijk gegeven was.

Antiph. Wees gegroet.

PSALM 99. *Jubilate Deo.*

LOOFT God met vroolijkheid, gij allen inwoners der aarde : dient den Heer met blijdschap.

Komt voor zijn aanschijn met verheuging.

Weet dat de Heer God zelf is : hij heeft ons gemaakt, en wij ons zelven niet.

Wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide : gaat binnen zijne poorten met lof, in zijne voorhoven met lofzangen, en looft hem.

Prijst zijnen naam ; want de Heer is

liefelijk, zijne barmhartigheid duurt eeuwig, en zijne waarheid van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u : gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, alleluia.

Antiph. Vrees niet, Maria.

Psalm 62. *Deus Deus meus.*

O God ! gij zijt mijn God, tot u waak ik van den vroegen morgen.

Mijne ziel heeft naar u gedorst ; hoe menigmaal heeft mijn vleesch dorst gehad naar u?

In een woest, ongebaand en dor land heb ik mij voor u vertoond in het heiligdom : om uwe macht en uwe glorie te aanschouwen.

Want uwe barmhartigheid gaat alle leven te boven : mijne lippen zullen u loven.

Alzoo zal ik u mijn geheel leven lang loven, en in uwen naam zal ik mijne handen opheffen.

Zoo dat mijne ziel als met eene zoete vettigheid vervuld worde ; en mijn mond zal uwen lof met vroolijke lippen zingen.

Als ik op mijn bed uwer gedachtig

was, dacht ik op u des morgens; want gij zijt mijn helper geweest.

En ik zal mij verheugen onder de schaduw uwer vleugelen: mijne ziel heeft u overal gevolgd; uwe rechterhand heeft mij ondersteund.

Te vergeefs stonden zij naar mijn leven: zij zullen onder de aarde nederdalen; zij zullen ten zwaarde geleverd en aan de vossen ten roof gegeven worden.

Maar de koning zal zich in God verblijden; allen die bij hem zweren, zullen zich beroemen, omdat de mond der kwaadsprekers gestopt is.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 66. *Deus misereatur nostri.*

God zij ons barmhartig, en geve ons zijnen zegen: dat hij het licht zijns aanschijns op ons doe schijnen en zich onzer ontferme.

Opdat wij uwen weg op de aarde mogen kennen, en uwe zaligheid onder alle volkeren.

Dat de volkeren u loven, o God! dat alle volkeren u eer geven.

Dat de volkeren blijde zijn en zich verheugen: want gij oordeelt de volkeren in rechtvaardigheid, en bestiert de heidenen op de aarde.

Dat de volkeren u loven, o God! dat alle volkeren u eeren: de aarde heeft hare vrucht gegeven.

Dat God ons zegene, onze God: dat God ons zegene en dat hem al de palen der wereld vreezen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Vrees niet, Maria, want gij hebt genade gevonden bij den Heer; zie, gij zult ontvangen en baren eenen zoon, alleluia.

Antiph. De Heer zal hem geven.

Gezang der 3 Jongelingen. *Benedicite.*

Looft den Heer, gij alle werken des Heeren; looft en verheft hem hoogelijk.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren; gij hemelen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wateren, die boven den Hemel zijt; gij alle krachten des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij zon en maan; sterren des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij regen en dauw; gij alle winden Gods, looft den Heer.

Looft den Heer, gij vuur en hitte; koelte en felle koude, looft den Heer.

Looft den Heer, gij nevel en rijm; vorst en koude, looft den Heer.

Looft den Heer, ijs en sneeuw ; gij nachten en dagen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij licht en duisternissen; gij bliksems en wolken, looft den Heer.

Dat de aarde den Heer love ; dat zij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij bergen en heuvelen ; looft den Heer, al wat er op de aarde wast.

Looft den Heer, o gij fonteinen ; gij zeeën en waterstroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen en al wat zich in de wateren roert ; gij alle vogelen des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wilde dieren en vee ; gij kinderen der menschen, looft den Heer.

Dat Israel den Heer love ; dat hij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij Priesters des Heeren ; gij dienaars des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen der rechtvaardigen; gij heiligen en nederigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, en

Misael : looft en verheft hem hoogelijk in eeuwigheid.

Laat ons den Vader en den Zoon loven met den heiligen Geest ; laat ons hem loven en hoogelijk verheffen in eeuwigheid.

Geloofd zijt gij, o Heer, in het firmament des hemels, gij zijt waardig geloofd, verheerlijkt en hoogelijk verheven te worden in eeuwigheid.

Zonder Glorie zij den Vader.

Antiph. De Heer zal hem geven den troon van David zijnen vader, en hij zal heerschen in de eeuwigheid.

Antiph. Zie hier de dienstmaagd.

PSALM 148. *Laudate Dominum.*

LOOFT den Heer, gij die in de hemelen zijt, looft hem in het allerhoogste,

Looft hem, al zijne Engelen ; looft hem, al zijne heirkrachten.

Looft hem, zon en maan ; looft hem, alle sterren en licht.

Looft hem, gij hemelen der hemelen ; en dat al de wateren, die boven de hemelen zijn, den naam des Heeren loven.

Want hij sprak en zij waren gemaakt; hij beval en zij waren geschapen.

Hij heeft ze voor eeuwig en voor altijd bevestigd ; hij heeft ze een bevel gegeven dat niet zal overtreden worden.

Looft den Heer, gij die op de aarde zijt, groote visschen en alle afgronden.

Vuur, hagel, sneeuw, ijs, en stormwinden, die zijn bevel volbrengt.

Bergen en alle heuvelen, vruchtdragend houtgewas en alle cederboomen.

Beesten, en allerhande vee, kruipende dieren, en gevederde vogelen.

Koningen der aarde en alle volkeren, vorsten en alle rechters der aarde.

Jongelingen en maagden, oude en jonge lieden, dat zij den naam des Heeren loven; want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn lof strekt zich uit over hemel en aarde, en hij heeft den hoorn zijns volks verheven.

Dat al zijne Heiligen hem loven, de kinderen van Israël, het volk dat hem nadert.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 149. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer een nieuw gezang; lof zij hem in de vergadering der Heiligen.

Dat Israël zich verheuge in dengene die hem gemaakt heeft; en dat de kinderen van Sion zich verblijden in hunnen koning.

Dat zij zijnen naam in koorzangen loven, dat zij op trommel en harp voor hem lofspelen.

Want de Heer heeft behagen in zijn volk, en hij zal de zachtmoedigen ter zaligheid verheffen.

De Heiligen zullen met luister van vreugd opspringen; zij zullen zich verblijden op hunne rustplaatsen.

Gods roem en lof zal in hunnen mond zijn, en twee snijdende zwaarden in hunne handen.

Om wraak te nemen over de heidenen en om de volkeren te straffen.

Om hunne koningen in de boeien te sluiten en hunne edelen in ijzeren banden.

Om het beschreven vonnis over hen uit te oefenen. Deze luister is voor al zijne Heiligen.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 150. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom; looft hem in het uitspansel zijner kracht.

Looft hem in zijne mogendheden; looft hem volgens de grootte zijner heerlijkheid.

Looft hem met het geklank der bazuinen; looft hem op harpen en fluiten.

Looft hem met trommels en op reien; looft hem met snaarspel en orgel.

Looft hem met welluidende cimbalen; looft hem met cimbalen van vroolijk geluid: dat alle geesten den Heer loven.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Zie hier de dienstmaagd des Heeren, dat mij geschiede naar uw woord.

Klein Kapittel. *Isaias* 11.

Daar zal eene spruit voortkomen uit den wortel van Jesse, en eene bloem uit haren wortel opgaan, en de Geest des Heeren zal op hem rusten.

℣. Laat ons God bedanken.

Lofzang. *O gloriosa Virginum.*

O Maagd zeer hoog beroemd van staat,
Die 't sterrenlicht te boven gaat,
Aan 't Kind dat u geschapen heeft,
Gij 't melk uit uwe borsten geeft.

Dat Eva droevig ons ontnam,
Door uwe schoone vrucht weerkwam,
De arme gaat in 't Hemels goed,
Want gij de deur hem open doet.

Gij zijt des hoogen konings poort,
Klaarblinkend zaal van 't eeuwig Woord,
Om 't leven dat de Maagd ons geeft,
't Verloste volk in vreugde leeft.

U zij, o Jezus, eer en lof,

Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.

℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Antiph. De H. Geest.

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. Luc. 1.

GELOOFD zij de Heer, de God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlost heeft.

En ons eenen hoorn der zaligheid opgerecht heeft, in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige Profeten, die er van alle tijden geweest zijn.

Dat hij ons zoude verlossen van onze vijanden, en uit de handen van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te doen met onze vaderen, en te gedenken aan zijn heilig verbond.

Den eed dien hij gezworen heeft aan onzen vader Abraham, dat hij ons zoude geven :

Dat wij uit de handen onzer vijanden verlost zijnde, hem zonder vrees zouden dienen.

In heiligheid en rechtvaardigheid voor zijn aanschijn al de dagen onzes levens.

En gij, kind (1), zult een Profeet des Allerhoogsten genoemd worden : want gij zult voor het aanschijn des Heeren gaan om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk de kennis der zaligheid te geven, tot vergiffenis hunner zonden.

Door de ingewanden der barmhartigheid van onzen God, door welke hij ons is komen bezoeken, die nu verschijnt uit de hoogte.

Om degenen die in de duisternis en in de schaduwe des doods zitten, te verlichten, en om onze voeten te bestieren op den weg van vrede.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De H. Geest zal over u afdalen, Maria, wil niet vreezen, gij zult den Zoon Gods in uw lichaam hebben, alleluia.

Na de Antiphoon zegt men :

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.

(1) Hij spreekt den nieuwgeboren Joannes aan.

GEBED.

God, die gewild hebt dat uw Woord, als de Engel de boodschap deed, uit den schoot der heilige Maagd Maria het lichaam zoude aannemen: verleen aan die u smeeken, dat wij, die waarlijk gelooven, dat zij de Moeder van God is, door hare tusschenspraak bij u moge geholpen worden. Door denzelfden Christus onzen Heer. ℟. Amen.

Antiph. tot de Heiligen, zoo in de Lauden als in de Vespers.

Zie, de Heer zal komen en al zijne Heiligen met hem: en daar zal een groot licht wezen in dien dag, alleluia.

℣. Zie, de Heer zal te voorschijn komen op eene blinkende wolk.

℟. En duizende Heiligen met hem.

GEBED.

WIJ bidden u, o Heer, zuiver ons geweten door de bezoeking van uwe gratie; opdat Jezus-Christus uw Zoon, onze Heer, als hij zal komen met al zijne Heiligen, eene bekwame woonplaats in ons moge vinden: die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.
℟. Laat ons God bedanken.
℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

Indien men hier ophoudt, zoo zegt men het volgende ; maar indien men er nog een ander uurgetijde bijvoegt, zoo zegt men op het einde :

Onze Vader, *enz.* in stilte.
℣. De Heer geve ons zijnen vrede.
℟. En het eeuwig leven. Amen.

Daarna zegt men al knielende :

Antiph. *Alma Redemptoris Mater.*

HEILIGE Moeder des Verlossers, welker krachtige voorspraak ons de deur des Hemels opent, en ons de klippen der onstuimige zee dezer wereld doet vermijden; help door uwe gebeden het gevallen volk dat tracht zich op te rechten. Gij die door een wonder, hetwelk de natuur verbaast, uwen Schepper gebaard hebt, Maagd blijvende gelijk daarvoren. Gij die door den mond van den Engel Gabriël deze voor u zoo roemrijke en voor het menschelijk geslacht zoo heilzame groetenis ontvangen hebt, heb medelijden met ons zondaren.

℣. De Engel des Heeren heeft Maria

geboodschapt. ℟. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

GEBED.

WIJ bidden u, o Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de Menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis mogen komen. Door denzelfden Christus onzen Heer. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

DE PRIMEN.

Wees gegroet, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen, alleluia.

LOFZANG. *Memento rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een'Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid.

Des vijands leed van ons verjaag,
In t' laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en loſ,
Geboren uit een maagd'lijk stoſ,
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. De Engel Gabriël.

Psalm 53, *Deus in nomine tuo.*

O God, behoud mij door uwen naam : en oordeel mij door uwe kracht.

O God, verhoor mijn gebed ! neig uw oor naar de woorden mijns monds.

Want de vreemden zijn tegen mij opgestaan : en de machtigen zijn op mijn leven uit ; zij hebben zich God niet voor oogen gesteld.

Maar zie, God komt mij ter hulp : de Heer is de beschermer van mijne ziel.

Keer het kwaad op mijne vijanden : en verniel ze in uwe waarheid.

Ik zal u vrijwillige offerande doen, en ik zal uwen naam loven, o Heer want hij is goed.

Want gij hebt mij verlost uit alle verdrukking, en mijn oog heeft mijne vijanden aangezien met verachting.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 84. *Benedixisti, Domine.*

Heer, gij hebt uw land gezegend : gij hebt Jacob uit zijne gevangenis verlost.

Gij hebt de misdaad van uw volk vergeven : gij hebt al hunne zonden bedekt.

Gij hebt al uwe gramschap verzacht : gij hebt u afgekeerd van uwe groote verbolgenheid.

Bekeer ons, o God onze behoeder : en keer uwe gramschap van ons af.

Zult gij dan eeuwiglijk op ons vertoornd zijn ? of uwe gramschap uitstrekken van geslacht tot geslacht ?

O God, gij zult u wederom tot ons keeren en ons doen herleven : en uw volk zal zich in u verblijden.

Toon ons, o Heer, uwe barmhartigheid : en geef ons uwe zalige hulp.

Ik zal hooren, wat God de Heer in mij zal spreken : want hij zal van vrede spreken tot zijn volk.

En tot zijne Heiligen, en tot degene die zich bekeeren in hun hart.

Zijne zalige hulp is zekerlijk nabij degenen die hem vreezen : opdat de heerlijkheid in ons land wone.

De barmhartigheid en de waarheid (1)

(1) Dat is de barmhartigheid en de rechtvaardigheid, die te-

hebben elkander ontmoet : de rechtvaardigheid en de vrede hebben elkander gekust.

De waarheid is uit de aarde gesproten : en de rechtvaardigheid heeft uit den hemel nedergezien.

Want de Heer zal ons goedertierenheid doen : en onze aarde zal hare vrucht geven (1).

De rechtvaardigheid zal voor hem wandelen : en hij zal die opvolgen in hare gangen. Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 116. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer, alle Heidenen ; looft hem alle volkeren.

Want zijne barmhartigheid is over ons uitgestrekt : en de waarheid des Heeren (2) duurt in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Engel Gabriël is afgezonden tot de Maagd Maria, die aan Joseph ten huwelijk gegeven was.

Klein Kapittel. *Isaias* 7.

Zie eene Maagd zal ontvangen en baren eenen Zoon, en zijn naam zal ge-

gen een schijnen te strijden, zijn overeengekomen in de komst van Christus, die gekomen is uit barmhartigheid, en voldaan heeft aan de rechtvaardigheid.

(1) Dat is, Christus zal geboren worden uit Maria.

(2) De waarheid zijner beloften.

noemd worden Emmanuël. Boter en honing zal hij eten, opdat hij het kwaad wete te verwerpen, en het goed te verkiezen.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Gewaardig dat ik u love, heilige Maagd.

℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen : verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waarachtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak mogen geholpen worden; door denzelfden God onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u, enz. ℟ Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

DE TERTIEN.

Wees gegroet, Maria, enz.
℣. O God zie op tot mijne hulp.
℟. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.
Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen, Alleluia.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.
Antiph. Wees gegroet, Maria.

PSALM 119. *Ad Dominum.*

ALS ik in verdrukking was riep ik tot den Heer ; en hij heeft mij verhoord.

Heer, verlos mijne ziel van de booze lippen, en van de bedriegelijke tong.

Wat zal men u geven, of wat zal men u toevoegen bij de valsche tong ?

Scherpe pijlen van eenen machtige, en verdervende vuurkolen (1).

Wee mij ! want mijn vreemdelingschap is verlengd ; ik heb onder de inwoners van Cedar gewoond ; mijne ziel is zeer lang in ballingschap geweest.

Met degenen die den vrede haten, was ik vreedzaam:als ik hen aansprak, bestreden zij mij zonder reden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 120. *Levavi oculos meos.*

IK heb mijne oogen opgeheven naar de bergen, van waar mij de hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Dat hij toch uwen voet niet late struikelen : en dat hij die u bewaart, niet sluimere.

(1) Zware straffen zullen de loon van eene valsche tong zijn.

Ziet, die Israël bewaakt, zal niet sluimeren, noch slapen.

De Heer bewaart u : de Heer is uwe bescherming aan uwe rechterhand.

De zon zal u bij dag niet hinderen, noch de maan bij nacht.

De Heer beware u van alle kwaad; de Heer beware uwe ziel.

De Heer beware uwen ingang en uwen uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 121. *Lætatus sum.*

IK was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem !

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te zamen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren (1), om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

(1) Dat is op de Hoogtijden des jaars, volgens Gods gebod.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

Om het huis van den Heer, onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u, gebenedijd zijt gij boven alle Vrouwen, alleluia.

Klein Kapittel. *Isaias* 11.

DAAR zal eene spruit voortkomen uit den wortel van Jesse, en eene bloem zal uit haren wortel opgaan. En de Geest des Heeren zal op hem rusten.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen : verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waarachtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak bij u mogen geholpen worden, door denzelfden God onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u, enz. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed,

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℟. Amen.

DE SEXTEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Lofzang. *Memento, rerum Conditor.*

Gedenk, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Vreest niet Maria.

Psalm 122. *Ad te levavi oculos meos.*

Tot u heb ik mijne oogen opgeheven, gij die in de hemelen woont.

Gelijk de oogen der knechten (1) *zien* naar de handen van hunne heeren;

En de oogen van eene dienstmaagd naar de handen van hare vrouw: alzoo *zien* onze oogen naar den Heer onzen God, tot dat hij zich onzer ontferme.

Ontferm u onzer, o Heer, ontferm u onzer: want wij zijn met versmading zeer vervuld.

(1) Dat is op de teekens die de heeren doen met de handen om eenig bevel te geven, of op de giften en gaven, en op den kost, die zij van hen krijgen; of op de hulp en den bijstand hunner heeren, als zij van anderen verdrukt worden.

Onze ziel is er van opgevuld : zijnde tot spot der rijken en tot smaad der hoovaardigen.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 123. *Nisi quia Dominus.*

Was de Heer met ons niet geweest, mag Israël nu zeggen, had de Heer met ons niet geweest :

Als de menschen tegen ons opstonden, zij zouden ons levendig verslonden hebben.

Als hunne razende gramschap tegen ons ontstoken was, zoo zouden de wateren ons wel overstroomd hebben.

Onze ziel is door een fellen stroom gegaan : ja zij zoude wel in eenen vloed geraakt zijn, daar niet uit te komen was.

Geloofd zij den Heer, die ons niet ten roof gegeven heeft aan hunne tanden.

Onze ziel is los geraakt gelijk eene musch, uit den strik des jagers.

De strik is gebroken, en wij zijn het ontkomen.

Onze hulp is in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 124. *Qui confidunt in Domino.*

De op den Heer betrouwen, zijn als de berg Sion : die in Jeruzalem woont, zal niet waggelen in eeuwigheid.

Gelijk de bergen haar omringen, zoo omringt de Heer zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid.

Want de Heer zal niet toelaten dat de roede der zondaren blijve op het lot der rechtvaardigen : opdat de rechtvaardigen hunne handen niet uitsteken tot ongerechtigheid.

Heer, doe wel aan de goeden : en aan degenen die oprecht van harte zijn.

Maar die zich begeven tot kromme wegen, zal de Heer geleiden met de kwaaddoeners : vrede zij over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Vrees niet Maria, want gij hebt genade gevonden bij den Heer : zie, gij zult ontvangen en baren eenen Zoon, alleluia.

Klein Kapittel. *Luc.* 1.

God, de Heer zal hem geven den troon van David zijnen vader : en hij zal heerschen in het huis van Jacob in der eeuwigheid, en zijn rijk zal geen einde hebben.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.
℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen, verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waarachtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak bij u mogen geholpen worden. Door denzelfden God onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon, die met u, enz. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.
℣. Laat ons den Heer loven.
℟. Laat ons God bedanken.
℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

DE NONEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.
℟. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.
Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Lofzang. *Memento rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof:
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd.
Amen.

Antiph. Ziehier de dienstmaagd.

Psalm 125. *In convertendo.*

ALS de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeeren, toen wierden wij als degenen die vertroost zijn.
Toen wierd onze mond met vreugde en onze tong met blijdschap vervuld.
Toen zeiden zij onder de volkeren: De

Heer heeft groote dingen met hen gedaan.

De Heer heeft met ons groote dingen gedaan ; wij zijn verheugd geworden.

Heer! doe onze gevangenen terugkeeren ; zij zijn als eene waterbeek in het zuiden.

Die in tranen zaaien, zullen in vreugde maaien.

Zij gingen gestadig aan, en wierpen hun zaad al weenende.

Maar zij zullen met vreugde wederkomen, dragende hunne schoven.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 126. *Nisi Dominus.*

Tenzij de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat : sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van ee-

nen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijn wensch daar van vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 127. *Beati omnes.*

Gelukkig zijn zij allen die den Heer vreezen, die in zijne wegen wandelen.

Want gij zult van den arbeid uwer handen eten : gij zijt gelukkig en het zal met u welgaan.

Uwe huisvrouw zal zijn als een vruchtbare wijnstok aan de zijde uws huizes (3).

Uwe kinderen zullen zijn als jonge olijfplanten rondom uwe tafel.

Ziet zoo zal de mensch gezegend worden, die den Heer vreest.

De Heer zegene u uit Sion, en dat gij zien moogt het welvaren van Jeruzalem al de dagen uws levens.

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.
(2) Dat is in den raad of vierschaar : want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.
(3) Mits daar kinderen zullen zijn. De vruchtbaarheid der vrouwen was een groote zegen bij de Joden.

Ziet ook uwe kindskinderen, vrede over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ziehier de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord.

KLEIN KAPITTEL. *Isaias* 7.

ZIET eene maagd zal ontvangen en baren eenen zoon, en zijn naam zal genoemd worden Emmanuël. Boter en honing zal hij eten, opdat hij het kwaad wete te verwerpen, en het goed te verkiezen.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt.

℟. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen: verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waar-

achtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak bij u mogen geholpen worden; door denzelden God onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, enz. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

DE VESPERS.

Wees gegroet Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Antiph. De Engel Gabriël is afgezonden.

Psalm 109. *Dixit Dominus* (1).

DE Heer heeft tot mijnen Heer gezegd: (2) Zit aan mijne rechterhand.

(1) David beschrijft in dezen Psalm de verhevenheid van Christus.

(2) De Heer, dat is, de hemelsche Vader, heeft gezegd tot mijnen Heer dat is Christus.

Tot dat ik uwe vijanden tot eene bank uwer voeten zal stellen.

De Heer zal uit Sion (1) den schepter uwer macht doen komen ; heersch in het midden uwer vijanden.

Bij u is het vorstendom ten dage uwer kracht met vollen luister van heiligheid : vóór den dageraad heb ik u uit den schoot voortgebracht (2).

De Heer heeft gezworen, en het zal hem niet berouwen : gij (3) zijt Priester in eeuwigheid volgens de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand : hij heeft in den dag zijner gramschap de koningen vernield.

Hij zal recht doen onder de volkeren, hij zal de verwoestingen vermeerderen: hij zal de hoofden van vele landen verdelgen.

Hij zal op den weg uit de beek drinken ; daarom zal hij het hoofd opheffen (4). Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Engel Gabriël is afge-

(1) Het rijk van Christus, de H. Kerk heeft zijn begin genomen in Sion, dat is, in Jeruzalem.

(2) God de Vader van in eeuwigheid.

(3) Gij o Christus de Zoon.

(4) Dat is, hij zal in den tijd zijns levens zeer vernederd worden, en daarom zal hem God zijn Vader in glorie verheffen.

zonden tot de Maagd Maria, die aan Joseph ten huwelijk gegeven was.

Antiph. Wees gegroet, Maria.

Psalm 112. *Laudate pueri.*

Looft den Heer gij dienaren : looft den naam des Heeren

De naam des Heeren zij gebenedijd van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot den ondergang (1) is de naam des Heeren lofwaardig.

De Heer is verheven boven alle volkeren : en boven de hemelen is zijne heerlijkheid.

Wie is gelijk de Heer onze God, die in het hooge woont : en die op het nederige in den hemel en op de aarde zijne oogen slaat ?

Die den behoeftige uit het stof opwekt en uit den drek den arme oprecht.

Om hem te zetten bij de vorsten : bij de vorsten van zijn volk.

Die de onvruchtbare in een talrijk huis doet wonen: en ze maakt eene blijde moeder van kinderen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wees gegroet, Maria vol van gratie, de Heer is met u : gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, alleluia.

(1) Van het Oosten tot het Westen.

Antiph. Vrees niet Maria.

Psalm 121. *Lætatus sum.*

Ik was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem.

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te samen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren, om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

Om het huis van den Heer onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Vrees niet, Maria, want gij hebt genade gevonden bij den Heer : zie gij zult ontvangen en baren eenen zoon, alleluia.

Antiph. De Heer zal hem geven.

Psalm 126. *Nisi Dominus.*

Tenzij de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat : sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van eenen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijnen wensch daarvan vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De Heer zal hem geven den troon van David zijnen vader, en Hij zal heerschen in eeuwigheid.

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.

(2) Dat is in den raad of vierschaar, want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.

Antiph. Ziehier de dienstmaagd.

Psalm 147. *Lauda Jerusalem.*

Loof den Heer, o Jeruzalem, loof uwen God, o Sion.

Want hij heeft de grendelen uwer poorten versterkt : hij heeft uwe kinderen binnen u gezegend.

Hij is het die uwe grenzen in vrede gesteld heeft : hij verzaadt u met het vette des koorns.

Die zijne uitspraak over de aarde zendt, zijn woord loopt snellijk.

Die de sneeuw doet vallen als wol, en den nevel uitstrooit als asch.

Die zijn ijs afwerpt als stukken : wie zal zijne koude kunnen verdragen ?

Hij zal zijn woord uitzenden en ze doen smelten: zijn wind zal waaien, en de wateren zullen vloeien.

Hij is het die aan Jacob zijn woord verkondigt, zijne gerechtigheid en vonnissen aan Israël.

Hij heeft aldus met alle volkeren niet gehandeld, en hij heeft hun zijne rechten niet bekend gemaakt.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ziehier de dienstmaagd des Heeren, dat mij geschiede naar uw woord.

KLEIN KAPITTEL. *Isaias* 11.

Daar zal eene spruit voortkomen uit den wortel van Jesse, en eene bloem uit haren wortel opgaan, en de Geest des Heeren zal op hem rusten.

℟. Laat ons God bedanken.

LOFZANG. *Ave maris stella.*

O STER, die door den luister
Uws levens, ons in 't duister
Van deze zee bestraalt,
Maagd, Moeder Gods verheven,
O deur van 't eeuwig leven,
Daar gij nu zegepraalt,
De Engel komt u groeten,
En onzen druk verzoeten,
Ei ! toon uw blij gelaat.
Geef ons den vasten vrede
Van allen kant bestreden
Om Eva's dwaze daad.
Verlos ons vastgebonden
Met banden van de zonden :
Van blindheid ons behoed;
Wil van ons 't onheil weren,
En al wat ons kan deren ;
Verkrijg ons 't rechte goed.
Toon dat gij zijt ons' Moeder ;
Doe, bij onz' Zielbehoeder,
Nu gelden uwe macht.
Hij is uit u gesproten,

Hoe kan hij dan verstooten
Een' Moeder zoo geacht ?
O Maagd der wereld wonder,
In deugden gansch bijzonder,
Vol goedheid en geduld !
Wil ons gemoed verzachten ;
Doe ons het vleesch verachten :
Help ons uit alle schuld.
Doe ons zoo zuiver hand'len,
En t'veilig pad bewand'len
In d'oefening der deugd,
Dat gij ons in mocht halen
In Jezus' hooge zalen,
Tot onderlinge vreugd.
U willen wij nu loven,
o Godheid, die daarboven
Zoo wijs'lijk alles schikt.
Den Vader, bron van wezen,
Den Zoon, uit 't graf verrezen,
Den Geest, die ons verkwikt. Am.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Antiph. De H. Geest.

Gezang van Maria. *Magnificat.* Luc. 1.

MIJNE ziel verheft den Heer :
En mijn geest heeft zich verheugd in God mijnen Zaligmaker,

Omdathij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien : want ziet, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Omdat hij, die machtig is, mij groote dingen gedaan heeft, en zijn naam is heilig.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht, over hen die hem vreezen.

Hij heeft macht door zijnen arm gedaan : hij heeft degenen, die hoovaardig in de gedachten van hun hart zijn, verstrooid.

Hij heeft de machtigen van den stoel afgezet, en de nederigen heeft hij verheven.

Hij heeft de hongerigen met goederen vervuld, en de rijken heeft hij ijdel weggezonden.

Hij heeft Israël zijnen dienaar opgenomen : indachtig zijnde zijner barmhartigheid.

Gelijk hij tot onze Voorouders gesproken heeft, tot Abraham en zijn nageslacht in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De H. Geest zal over u afdalen, Maria, wil niet vreezen, gij zult

den Zoon Gods in uw lichaam hebben, alleluia.

Na de Antiphoon zegt men :

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen : verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waarachtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak bij u mogen geholpen worden ; door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. ℟. Amen.

Antiphoon tot de Heiligen, zoo in de Lauden als in de Vespers.

Zie, de Heer zal komen en al zijne Heiligen met hem : en daar zal een groot licht wezen in dien dag, alleluia.

℣. Zie, de Heer zal te voorschijn komen op eene blinkende wolk,
℟. En duizende Heiligen met hem.

GEBED.

WIJ bidden u, o Heer, zuiver ons geweten door de bezoeking van uwe gratie : opdat Jezus-Christus uw Zoon, onze Heer, als hij zal komen met al zijne Heiligen, eene bekwame woonplaats in ons moge vinden : die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

Indien men hier ophoudt, zoo zegt men het volgende ; maar indien men er nog een ander uurgetijde bijvoegt, zoo zegt men op het einde : **Onze Vader**, enz. in stilte.

℣. De Heer geve ons zijnen vrede.

℟. En het eeuwig leven. Amen.

Antiph. *Alma Redemptoris Mater.*

Heilige Moeder des Verlossers welker krachtige voorspraak ons de deur des Hemels opent, en ons de klippen der onstuimige zee dezer wereld doet

vermijden ; help door uwe gebeden het gevallen volk dat tracht zich op te rechten. Gij die door een wonder, hetwelk de natuur verbaast, uwen Schepper gebaard hebt, Maagd blijvende gelijk daarvoren. Gij die door den mond van den Engel Gabriël deze voor u zoo roemrijke en voor het menschelijk geslacht zoo heilzame groetenis ontvangen hebt, heb medelijden met ons zondaren.

℣. De engel des Heeren heeft Maria geboodschapt.

℟. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

GEBED.

WIJ bidden u, o Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de Menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben door zijn lijden en kruis tot de glorie der verrijzenis mogen komen. Door denzelfden Christus, onzen Heer. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

DE COMPLEETEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. Herstel ons, o God, onze behoeder.

℟. En keer uwe gramschap van ons af.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.
℟. Heer, haast u om mij te helpen.
Glorie zij den Vader, enz. Alleluia.

Psalm 128. *Sæpe expugnaverunt.*

Dikwijls hebben zij mij bestreden van mijne jonkheid af, mag Israël nu zeggen.

Dikwijls hebben zij mij bestreden van mijne jonkheid af: maar zij hebben mij niet overwonnen.

De zondaars hebben op mijnen rug gesmeed (1) zij hebben hunne boosheid verlengd.

De Heer, die rechtvaardig is heeft de zondaars den nek afgehouwen : dat zij beschaamd en terug gedreven worden allen die Sion haten.

Dat zij worden als het gras der daken: hetwelk verdroogt eer het uitgetrokken wordt.

Waarmede de maaier zijne hand niet vult, noch zijnen schoot, die schoven vergadert.

En *waarover* de voorbijgaanden niet hebben gezegd : De zegen des Heeren zij over u : wij zegenen u in den naam des Heeren.

Glorie zij den Vader, enz.

(1) Dat is, zij hebben mij met lijden en lasteringen beladen.

PSALM 129. *De profundis.*

UIT de diepten *mijner ellenden* (1) heb ik tot u geroepen : Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan? (2)

Omdat er bij u genade is: en om uwe wet (3) heb ik u, o Heer, *lankmoedig-lijk* afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord afgewacht : mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope : van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 130. *Domine, non est exaltatum.*

O HEER, mijn hart is niet opgeblazen : noch mijne oogen zijn niet opgeheven.

(1) Dat is, uit de diepten mijns gemoeds, hetgene nedergedrukt is door het zwaar pak der zonden.

(2) Zoo gij onze boosheid zonder genade onderzoekt, wie zou u als Rechter kunnen verdragen?

(3) Dat is, om de beloften van genade, die in de wet geschreven zijn.

Ik heb ook niet gewandeld in groote en wondere dingen die boven mij zijn.

Indien ik geen nederig gevoelen had: maar mijne ziel verhoovaardigde.

Gelijk een gespeende zuigeling bij zijne moeder : zoo moet mijne ziel haren loon ontvangen.

Dat Israël in den Heer hope, van nu af tot in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

KLEIN KAPITTEL. *Isaias* 7.

ZIE eene Maagd zal ontvangen en baren eenen Zoon, en zijn naam zal genoemd worden Emmanuël. Boter en honing zal hij eten opdat hij het kwaad

wete te verwerpen, en het goed te verkiezen.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. De Engel des Heeren heeft Maria geboodschapt.

℟. En zij heeft ontvangen van den H. Geest.

Antiph. De H. Geest.

Gezang van Simeon, *Nunc dimittis*. Luc. 2.

Nu zult gij, o Heer, uwen dienaar, volgens uw woord, van hier laten scheiden in vrede. (1)

Want mijne oogen hebben uwen Zaligmaker gezien :

Dien gij bereid hebt voor het aanschijn van alle volkeren.

Om te wezen het licht, hetwelk de Heidenen verlichten zal; en ook de glorie van uw volk van Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De H. Geest zal op u, o Maria, afdalen, wil niet vreezen, gij zult den Zoon Gods in uw lichaam hebben, alleluia.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

(1) Gerust sterven.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die gewild hebt dat uw eeuwig Woord, op het boodschappen van den Engel, uit het lichaam van de H. Maagd Maria de menschelijke natuur zoude aannemen: verleen aan onze ootmoedige smeekingen, dat wij, die waarachtiglijk gelooven dat zij de Moeder Gods is, door hare voorspraak bij u mogen geholpen worden; door denzelfden God onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, enz.

℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. ℟. Amen.

Antiph. Heilige Moeder des Verlossers, met het ℣. en Gebed, enz. bl. 151,

Onze Vader, Wees gegroet. Ik geloof, in stilte.

DE GETIJDEN

VAN DE

H. MAAGD MARIA.

Van op Kerstdag tot O. L. Vrouw-Lichtmisdag.

DE METTEN.

WEES gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u: gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams Jezus. H. Maria, Moeder Gods, bid voor ons zondaars, nu, en in de uur onzes doods. Amen.

℣. Heer, gij zult mijne lippen open doen.

℟. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Van Septuagesima tot Paaschavond zegt men in plaats van Alleluia : Lof zij u, o Heer, Koning der eeuwige glorie.

AANMOEDIGING.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u. En men herhaalt :

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Psalm 94. *Venite, exsultemus.*

Komt, laat ons met vreugde den Heer loven, laat ons vroolijk zingen voor God onzen Zaligmaker, laat ons met lof zijn aanschijn gaan ontmoeten, en met lofzangen hem vroolijk toejuichen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie : de Heer is met u.

Want de Heer is een groote God en een groote Koning boven al de goden ; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want al de palen der aarde zijn in

zijne hand, en de hoogten der bergen zijn onder zijne oogen.

De Heer is met u.

Want de zee behoort hem toe, en hij heeft dezelve gemaakt; en zijne handen hebben de aarde toebereid. Komt, laat ons aanbidden, en nedervallen voor God; laat ons weenen voor den Heer die ons gemaakt heeft. Want hij is de Heer onze God: en wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Heden, zoo gij zijne stem hoort, verhardt toch uwe harten niet gelijk als in de verbittering, ten dage der terging in de woestijn, alwaar uwe vaders mij getergd, mij beproefd, en ook mijne werken gezien hebben.

De Heer is met u.

Veertig jaren lang was ik bezig met dat geslacht, en ik zegde: Altijd dwalen zij met het hart, en mijne wegen hebben zij niet gekend. Daarom heb ik in mijne gramschap gezworen dat zij in mijne rust niet zouden komen.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en

den H. Geest. Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De Heer is met u.

Wees gegroet, Maria, vol van gratie: de Heer is met u.

LOFZANG *Quem terra, pontus.*

DE God dien hemel, zee, en aard',
Vereert, aanbidt, en lof verklaart
Die het bestuur daarover heeft,
In 't lichaam van Maria leeft.

De God, dien zon, en maan, en al
Ten allen tijde dienen zal,
Het zuiver lichaam van een' maagd,
Vervuld met 's hemels gratie draagt.

O Moeder, door veel gaven klaar,
De hooge God en kunstenaar,
Die in zijne hand de wereld heeft,
In u, als in zijn arke, leeft.

Zalig, tot wie Gods engel naakt,
De heil'ge Geest u vruchtbaar maakt,
Die van al 't volk zoo was verwacht,
Is door uw lichaam voortgebracht.

U zij, o Jesus, eer en lof
Geboren uit en maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

NOCTURN.

De drij volgende Psalmen leest men

's Zondags, 's Maandags en Donderdags.

Antiph. Gebenedijd zijt gij.

Psalm 8. *Domine, Dominus noster.*

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk is uw naam door geheel het aardrijk! Want uwe heerlijkheid is verheven boven de Hemelen.

Uit den mond der sprakelooze kinderen en der zuigelingen hebt gij eenen volmaakten lof getrokken om uwe vijanden, om den vijand en den wraakgierige te verderven.

Als ik uwe hemelen beschouw, de werken uwer handen: de maan en de sterren, die gij geschapen hebt.

Wat is toch de mensch, dat gij hem gedachtig zijt? of de zoon des menschen dat gij hem bezoekt?

Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen, met glorie en eer hebt gij hem gekroond: en gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen.

Alles hebt gij aan zijne voeten onderworpen, schapen en ossen altemaal, en zelfs ook al de dieren des velds.

De vogelen des hemels, en de visschen der zee, die de paden der zee doorwandelen.

O Heer, onze Heer, hoe wonderlijk

is uw naam door geheel het aardrijk !

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gebenedijd zijt gij onder al de vrouwen, en gebenedijd is de vrucht uws lichaams.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre.

PSALM 18. *Cœli enarrant.*

DE hemelen vertellen de heerlijkheid Gods : en het firmament verkondigt de werken zijner handen.

De eene dag geeft overvloedig het woord aan den anderen (1) : en de eene nacht toont den anderen de wetenschap.

Het zijn geene talen of spraken dergenen, welker stemmen men niet verstaat.

Hun klank is uitgegaan over het gansche aardrijk : en hunne woorden tot het einde van den omloop der aarde.

Hij heeft zijne woontent in de zon gesteld, en zij is gelijk een bruidegom, die te voorschijn komt uit zijne slaapkamer.

Zij is vroolijk, als een held, om haren weg te loopen : haar opgang is van het einde des hemels.

En haar loop tot deszelfs einde : noch iemand is er, die zich verbergt voor hare hitte.

(1) Dat is, dag en nacht verkondigen overhand den lof des Heeren.

De wet des Heeren is onbevlekt, en herstelt de zielen : de getuigenis des Heeren is zeker, en geeft aan de kleinen wijsheid.

De bevelen des Heeren zijn gerechtig, en verblijden de harten : het gebod des Heeren is helder, en verlicht de oogen.

De vrees Gods is heilig en blijft in alle eeuwigheid : de oordeelen des Heeren zijn waarachtig, en te zamen rechtvaardig.

Zij zijn te wenschen boven goud en veel kostelijke gesteenten : en zoeter dan honing en honingraten.

Ook onderhoudt uw dienaar dezelve: in die te onderhouden is groote loon.

Wie is er die de zonden kent ? Zuiver mij van die welke mij verborgen zijn : ook van de vreemde bewaar uwen dienaar.

Indien zij mij niet overheerschen, zoo zal ik onbesmet en zuiver zijn van overgroote zonden.

En het zal zijn dat de woorden mijns monds en de gedachten mijns harten zullen aangenaam zijn voor uw aanschijn ten allen tijde.

Heer, mijn helper en mijn verlosser.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gelijk uitverkorene mirre hebt gij, o H. Moeder Gods eenen goeden geur van zoetigheid uitgegeven.

Antiph. Zingt gestadig.

Psalm 23. *Domini est terra.*

De aarde behoort den Heer toe, en al wat zij bevat ; de gansche aardbodem, en allen die daar op wonen, zijn aan hem.

Want hij heeft hem opgebouwd boven de zeeën, en gevestigd boven de watervloeden.

Wie zal op den berg des Heeren klimmen ; of wie zal staan in zijne heilige plaats.

Die onnoozel van handen, en zuiver van hart is ; die zijne ziel niet ijdelijk heeft ontvangen, noch met bedrog gezworen aan zijnen naaste.

Deze zal zegen van den Heer verkrijgen ; en barmhartigheid van God zijnen Zaligmaker.

Dit is het geslacht van degenen, die hem zoeken ; die het aanschijn zoeken van den God van Jacob.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie? Het is

de sterke en machtige Heer, de Heer, die machtig is in den strijd.

Opent uwe poorten, o vorsten, en gij eeuwige poorten gaat open : opdat de Koning der glorie binnenkome.

Wie is die Koning der glorie ? Die Koning der glorie is de Heer der Heirkrachten.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Zingt gestadig zoete gezangen voor de rustplaats van deze Maagd.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen gelijk hierachter, bladz. 182.

De drij volgende Psalmen leest men 's Dijnsdags en 's Vrijdags.

Antiph. Trek op met uwen luister.

PSALM. 44. *Eructavit.* (1)

MIJN hart heeft een goed woord uitgeboezemd : ik draag mijne werken op aan den koning.

(1) Deze Psalm is een geestelijk bruiloftsgezang van Christus als Bruidegom, en van de H. Kerk of van Maria als zijne Bruid.

Mijne tong is als de pen van eenen schrijver die ras schrijft.

Gij zijt schoon van gedaante, *o koning,* boven de kinderen der menschen, de lieftalligheid is gestort op uwe lippen : daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Omgord u met uw zwaard aan uwe zijde, gij hoogmachtige.

Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Door waarheid, zachtmoedigheid, en rechtvaardigheid : en uwe rechterhand zal u wonderlijk geleiden.

Uwe pijlen zijn scherp, zij zullen gaan door de harten van de vijanden des konings : de volkeren zullen voor u nedervallen.

Uw zetel, o God, blijft in de eeuwen der eeuwen : de staf uws rijks is een staf van rechtvaardigheid.

Gij hebt de rechtvaardigheid bemind, en de boosheid gehaat; daarom, o God, heeft uw God u gezalfd met eene olie van blijdschap boven al uwe medegenooten.

Uwe kleederen *komende* uit ivoren kassen, rieken naar mirre, aloë en kaneel: hetgeen de dochters der koningen opge-

wekt heeft om u te verheugen in uwe eer.

De koningin staat aan uwe rechter zijde in gouden kleederen, en omhangen met menigerhande sieraad.

Hoor toe, o dochter! zie en neig uwe oor: vergeet uw volk en uws vaders huis.

En de koning zal verliefd worden op uwe schoonheid: want hij is de Heer uw God, en zij zullen hem aanbidden.

De dochters van Tyrus zullen u giften *brengen*: en de rijksten des volks zullen u hunne nederige gebeden opdragen.

Al de luister van des konings dochter is van binnen; zij is omhangen met een kleed bezet met gouden franjen en verscheidene sieraden.

Tot den koning zullen gebracht worden de maagden *die* achter haar *gaan*: hare gezellinnen zullen tot u, *o koning!* gebracht worden.

Men zal ze daar brengen met blijdschap en vreugd: zij zullen geleid worden in 's konings tempel.

In plaats van uwe voorvaders zullen u zonen geboren worden: die gij tot prinsen zult stellen over geheel het aardrijk.

Zij zullen uwen naam altijd gedenken : van geslacht tot geslacht.

Daarom zullen de volkeren u loven in eeuwigheid : en in de eeuwen der eeuwen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Trek op met uwen luister en schoonheid, ga voorspoediglijk voort en heersch.

Antiph. God zal haar helpen.

Psalm 45. *Deus noster refugium.*

God is onze toevlucht en onze kracht ; hij is onze helper in de kwellingen die ons bovenmate zijn overgekomen.

Daarom zullen wij niet vreezen, als de aarde zal beroerd worden : en als de bergen zullen vervoerd worden tot in het *midden* der zee.

Hare wateren ruischten, en zijn ontsteld geweest : de bergen daverden door hare kracht.

Eene rivier verblijdt de stad Gods door den overvloed harer wateren : de Allerhoogste heeft zijne woning geheiligd.

God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden : God zal haar helpen in den vroegen dageraad.

De heidenen zijn verbaasd geweest, de

koninkrijken zijn aan het vallen : hij heeft zijne stem doen hooren, en de aarde is ontsteld geworden.

De Heer der heirkrachten is met ons : de God van Jacob is onze beschermer.

Komt en aanschouwt de werken des Heeren, de wondere daden die hij op de aarde gedaan heeft : wegnemende de oorlogen tot op het einde der aarde toe.

Hij zal den boog vernietigen, en de wapenen verbrijzelen : en de schilden in het vuur verbranden.

Houdt u stil en bemerkt, dat ik God ben, ik zal verheven worden onder de heidenen : ik zal verheven worden door geheel het aardrijk.

De Heer der heirkrachten is met ons, de God van Jacob is onze beschermer.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. God zal haar helpen door zijn aanschijn : God is in het midden van haar, zij zal niet beroerd worden.

Antiph. O H. Moeder Gods.

Psalm 86. *Fundamenta ejus.*

De gronden van *Sion* staan op heilige bergen : de Heer heeft hare poorten lief boven al de woningen van Jacob.

O stad Gods, men heeft zeer treffelijke dingen van u gezegd.

Ik zal aan Rahab en Babel gedenken : onder degenen die mij kennen.

Ziet de vreemdelingen, die van Tyrus en het volk van Mooreland, zijn daar geweest.

Zal men van Sion niet zeggen : Een groot getal van menschen is in haar geboren : en de Allerhoogste zelf heeft haar gevestigd.

De Heer zal in de beschrijvingen der volkeren en der prinsen optellen degenen die in dezelve geweest zijn.

O *Sion*, alle degenen die in u wonen, zijn menschen die vol van vreugd zijn.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O H. Moeder Gods, alle degenen die met u wonen, zijn als menschen die vol van vreugd zijn.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Hierna volgt de Absolutie en de Lessen, gelijk hierachter, bladz. 182.

De drij volgende Psalmen leest men 's Woensdags en 's Zaterdags.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria.

Psalm 95. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer eenen nieuwen lofzang : zingt den Heer, gij alle inwoners der aarde.

Zingt den Heer, en looft zijnen naam : verkondigt al de dagen zijne zalige hulp.

Verkondigt zijne glorie onder de heidenen : zijne wonderheden onder al de volkeren.

Want de Heer is groot, en bovenmate loffelijk : hij is vervaarlijk boven alle goden.

Want al de goden der heidenen zijn maar duivelen : maar de Heer is de Schepper der hemelen.

Lof en luister zijn voor zijn aangezicht ; heiligheid en grootdadigheid in zijne heilige plaats.

Brengt tot den Heer, gij geslachten der heidenen, brengt tot den Heer glorie en eer, brengt tot den Heer de glorie die zijnen Naam toekomt.

Neemt offeranden en komt in zijne voorzalen : aanbidt den Heer in zijne heilige plaats.

Dat geheel het aardrijk voor zijn aanschijn beve : zegt onder de heidenen, dat de Heer in zijn rijk gekomen is.

Want hij heeft den aardbodem vastgesteld, die niet zal beroerd worden : hij zal de volkeren oordeelen in rechtvaardigheid.

Dat de hemelen blijde zijn, en de aarde zich verheuge, dat de zee bewogen worde en al wat zij begrijpt : dat de velden blijde zijn met al wat er op is.

Dan zullen al de boomen des wouds opspringen van vreugd voor het aangezicht des Heeren, want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen in rechtvaardigheid, en de volkeren naar zijne waarheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Verblijd u, H. Maagd Maria, gij alleen hebt alle ketterij te niet gedaan door geheel de wereld.

Antiph. Gewaardig dat ik u love.

Psalm 96. *Dominus regnavit.*

De Heer heeft zijn rijk gevestigd *op de aarde*, dat de aarde zich verheuge : en dat al de eilanden zich verblijden.

Hij is met wolken en donkerheid omringd : de rechtvaardigheid en gerechtigheid zijn de steunsels van zijnen troon.

Het vuur zal voor hem gaan : en zijne vijanden rondom in brand steken.

Zijne bliksems hebben geflikkerd over de wereld : de aarde heeft ze gezien en zij is verschrikt geworden.

De bergen zijn gesmolten als was, voor het aanschijn des Heeren : voor het aanschijn van den Heer van geheel het aardrijk.

De hemelen hebben zijne rechtvaardigheid verkondigd : en al de volkeren hebben zijne glorie gezien.

Dat zij beschaamd worden allen die de afgoden aanbidden : en die zich beroemen op hunne valsche goden.

Aanbidt hem, gij al zijne engelen : Sion heeft het gehoord, en zij is verblijd geweest.

En de dochters van Juda hebben zich verheugd : om uwe oordeelen, o Heer.

Want gij zijt de allerhoogste Heer door geheel het aardrijk : gij zijt uitermate zeer verheven boven alle goden.

Gij die den Heer bemint, haat het kwaad : de Heer bewaart de zielen zijner Heiligen, van de hand des zondaars zal hij die verlossen.

Het licht is over de rechtvaardigen opgegaan ; en de blijdschap over degenen die oprecht van harte zijn.

Verblijdt u in den Heer, gij recht-

vaardigen, en geeft lof tot gedachtenis van zijne heiligheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Gewaardig dat ik u love, heilige Maagd : geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Antiph. Na het baren.

Psalm 97. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer eenen nieuwen lofzang : want hij heeft wondere dingen gedaan :

Zijne rechter hand en zijn heilige arm hebben hem de behoudenis te wege gebracht.

De Heer heeft zijne zaligmaking bekend gemaakt : voor het aanschijn der Heidenen heeft hij zijne rechtvaardigheid geopenbaard.

Hij is indachtig geworden zijner barmhartigheid : en de waarheid zijner beloften tot het huis van Israël.

Al de palen des aardrijks hebben de zaligheid van onzen God gezien.

Looft den Heer met blijdschap, gij alle inwoners der aarde : laat uwe stemmen hooren, verheugt u, en zingt psalmen.

Looft den Heer op de harp, op de harp en met psalmgezang : met gedre-

vene trompetten en met geklank van hoorns.

Weest vroolijk voor 't aanschijn van den Heer den koning: dat de zee gedruisch make en al wat er in is; 't aardrijk, en allen die er op wonen.

De rivieren zullen in de handen slaan van vreugd: de bergen zullen zich mede verheugen voor het aanschijn des Heeren: want hij komt om het aardrijk te oordeelen.

Hij zal de wereld oordeelen met rechtvaardigheid en de volkeren met gerechtigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Na het baren zijt gij eene onbevlekte Maagd gebleven, o Moeder Gods wees onze voorspreekster.

℣. Lieftalligheid is uitgestort op uwe lippen.

℟. Daarom heeft God u gezegend in eeuwigheid.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Absolutie.

Door de gebeden en verdiensten van de heilige Maria altijd Maagd en van alle Heiligen, leide ons de Heer tot het rijk der Hemelen. ℟. Amen.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Dat de Maagd Maria met haar Kind ons zegene. ℟. Amen.

1. Les. Eccli. 24. *In omnibus requiem.*

Bij al dit heb ik eene rustplaats gezocht, en wenschte te verblijven in des Heeren erfenis. Toen beval en zegde mij de Schepper van alles : ja hij, die mij geschapen, en in mijne tent gerust heeft, zegde tot mij : Neem uwe woonplaats in Jacob, en dat in Israël uw erfdeel zij : en schiet uwe wortelen uit onder mijne uitverkorenen. Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. O Heilige en onbevlekte maagdom, ik weet niet met wat lof ik u verheffen zal : * Want dengene die de hemelen niet konden omvangen, dien hebt gij ons in uwen schoot aangebracht.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams. Want dengene dien de hemelen, enz. tot het vers toe; alzoo ook beneden in de andere Responsoriën.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Dat zij, die de Maagd der Maagden is, onze middelares zij bij den Heer. ℟. Amen.

II. Les.

En alzoo ben ik in Sion vastgesteld; en ik heb aldus in eene geheiligde stad mijne rust gevonden: en in Jeruzalem is mijne macht. En ik heb mijne wortelen uitgeschoten onder een verheerlijkt volk, en in het erfdeel van mijnen God: en mijn verblijf is in de gemeente der Heiligen, Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

℟. Gelukkig zijt gij, o Maagd Maria, die den Heer en Schepper der wereld gedragen hebt: * Gij hebt hem, die u geschapen heeft, gebaard, doch altijd Maagd blijvende. ℣. Wees gegroet, Maria, vol van gratie, de Heer is met u. Gij hebt hem, enz.

Als men den Lofzang Te Deum leest, zegt men na dees Responsorie.

℣. Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

℟. Gij hebt hem, die u geschapen heeft, gebaard, doch altijd maagd blijvende.

℣. Heer, belief te zegenen.

Benedictie. Door haar, die Moeder en Maagd is, verleene ons de Heer zaligheid en vrede. ℟. Amen.

III Les.

Ik ben hoog opgewassen als een cederboom op Libanus ; en als een cypresseboom op den berg Sion : ik ben opgeschoten als een dadelboom te Cades ; en als een rozestruik te Jericho. Als een schoone olijfboom op de velden, en als een plataanboom op de wegen, langs het water ben ik omhoog gewassen. Ik heb eenen geur gegeven als kaneel en als welriekende balsem : ik heb eenen zoeten reuk uitgewasemd, als uitgelezene mirre. Heer, zij ons barmhartig.

℟. Laat ons God bedanken.

Het volgende Responsorie laat men achter, als men het Te Deum leest.

℟. Gelukkig zijt gij, o H. Maagd Maria, en allen lof zeer waardig : * Omdat uit u is opgegaan de zon van rechtvaardigheid. * Christus onze God. ℣. Bid voor het volk, wees eene middelares voor de dienaren der Kerk, verleen uwe tusschenspraak aan het godvruchtig vrouwengeslacht : laat ze altemaal uwe hulp beproeven die uwe heilige gedachtenis verheffen. Omdat uit u, enz.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest. Christus onze God.

De navolgende Lofzang Te Deum lau-

damus, wordt niet gelezen dan tot den Zondag van Septuagesima.

Lofzang van de heiligen Ambrosius en Augustinus.

Te Deum laudamus.

U o God! loven wij, u, o Heer! belijden wij.

U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde.

Tot u roepen al de Engelen, de hemelen, al de machten,

De Cherubienen en Serafienen onophoudelijk toe:

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer, God der Heirscharen!

Hemel en aarde zijn vol van de Majesteit uwer glorie.

De loffelijke koor der Apostelen,

Het lofwaardig getal der Profeten,

Het blinkende heir der Martelaren looft u.

De heilige Kerk belijdt u door geheel de aarde.

U Vader, van oneindige glorie,

Alsook uwen hoogwaardigen, waren en eenigen Zoon,

Alsmede den Vertrooster den H. Geest.

Christus! gij zijt de koning der glorie,

Gij zijt de eeuwige Zoon des Vaders,

Gij hebt, wanneer gij, om den mensch te verlossen, de menschheid gingt aannemen, den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, nadat gij den schicht des doods overwonnen hadt, aan de geloovigen het rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechter hand Gods, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven dat gij eens als rechter zult wederkomen.

Wij * bidden u dan, kom uwe dienaren te hulp, die gij door uw dierbaar bloed verlost hebt.

Geef dat zij in de eeuwige glorie onder het getal uwer Heiligen mogen zijn.

Heer, maak uw volk zalig en zegen uw erfdeel.

Bestier hen en verhef hen tot in eeuwigheid.

Dagelijks loven wij u,

En wij prijzen uwen Naam in eeuwigheid en in eeuwigheid der eeuwigheden.

Gewaardig u, o Heer ! ons heden zonder zonden te bewaren.

(1) Deze lofzang wordt geheel al staande gezongen, behalve het volgende Vers, doch onder dit ℣. knielt men.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

Laat, o Heer! uwe barmhartigheid over ons komen, gelijk wij op u gehoopt hebben.

Op u, o Heer! heb ik mijne hoop gesteld, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

DE LAUDEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia of Lof zij u, enz.

Antiph. O wondere gemeenzaamheid!

PSALM 92. *Dominus regnavit.*

DE Heer heeft geheerscht: hij heeft zich met luister bekleed; de Heer heeft zich met sterkte bekleed, en zich omgord.

Hij heeft het aardrijk zoo vastgesteld, dat het niet zal waggelen.

Van dan af was uw troon gevestigd: gij zijt van in eeuwigheid.

De waterstroomen, o Heer, de waterstroomen hebben grootelijks hun gedruisch doen hooren.

De waterstroomen hebben hunne baren verheven, onder het gedruisch van vele wateren.

Wonderbaar zijn de verheffingen van de zee : wonderbaar is de Heer daarboven.

Uwe getuigenissen zijn geloofwaardig geworden bovenmate de heiligheid betaamt uw huis, o Heer, in de langheid der dagen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O wondere gemeenzaamheid: de Schepper van het menschelijk geslacht een lichaam met eene ziel aannemende, heeft zich gewaardigd uit eene maagd geboren te worden : en zonder zaad in onze menschheid te voorschijn komende, heeft ons zijne Godheid mildelijk verleend.

Antiph. Als gij.

Psalm 99. *Jubilate Deo.*

Looft God met vroolijkheid, gij allen inwoners der aarde : dient den Heer met blijdschap.

Komt voor zijn aanschijn met verheuging.

Weet dat de Heer God zelf is : hij heeft ons gemaakt, en wij ons zelven niet.

Wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide : gaat binnen zijne poorten met lof, in zijne voorhoven met lofzangen, en looft hem.

Prijst zijnen naam ; want de Heer is liefelijk ; zijne barmhartigheid duurt eeuwig, en zijne waarheid van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Als gij op eene onuitsprekelijke manier uit eene maagd geboren werdt, zijn de Schriften vervuld. Gelijk de regen op het vlies, alzoo zijt gij nedergedaald om het menschelijk geslacht te verlossen. Wij loven u, onze God.

Antiph. Het braambosch.

Psalm 62. *Deus Deus meus.*

O God ! gij zijt mijn God, tot u waak ik van den vroegen morgen.

Mijne ziel heeft naar u gedorst ; hoe menigmaal heeft mijn vleesch dorst gehad naar u ?

In een woest, ongebaand en dor land heb ik mij voor u vertoond in het heiligdom : om uwe macht en uwe glorie te aanschouwen.

Want uwe barmhartigheid gaat alle

leven te boven : mijne lippen zullen u loven.

Alzoo zal ik u mijn geheel leven lang loven, en in uwen naam zal ik mijne handen opheffen.

Zoo dat mijne ziel als met eene zoete vettigheid vervuld worde ; en mijn mond zal uwen lof met vroolijke lippen zingen.

Als ik op mijn bed uwer gedachtig was, dacht ik op u des morgens ; want gij zijt mijn helper geweest.

En ik zal mij verheugen onder de schaduw uwer vleugelen : mijne ziel heeft u overal gevolgd; uwe rechterhand heeft mij ondersteund.

Te vergeefs stonden zij naar mijn leven : zij zullen onder de aarde nederdalen ; zij zullen ten zwaarde geleverd en aan de vossen ten roof gegeven worden.

Maar de koning zal zich in God verblijden ; allen die bij hem zweren, zullen zich beroemen, omdat de mond der kwaadsprekers gestopt is.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 66. *Deus misereatur nostri.*

God zij ons barmhartig, en geve ons zijnen zegen : dat hij het licht zijns

aanschijns op ons doe schijnen en zich onzer ontferme.

Opdat wij uwen weg op de aarde mogen kennen, en uwe zaligheid onder alle volkeren.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eer geven.

Dat de volkeren blijde zijn en zich verheugen : want gij oordeelt de volkeren in rechtvaardigheid, en bestiert de heidenen op de aarde.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eeren : de aarde heeft hare vrucht gegeven.

Dat God ons zegene, onze God : dat God ons zegene en dat hem al de palen der wereld vreezen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Het braambosch dat Mozes onverbrand zag, erkennen wij een teeken te zijn der behoudenis van uwen lotwaardigen maagdom : Moeder Gods, zij onze middelares.

Antiph. De wortel.

Gezang der 3 Jongelingen. *Benedicite.*

Looft den Heer, gij alle werken des Heeren ; looft en verheft hem hoogelijk.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren ; gij hemelen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wateren, die boven den Hemel zijt; gij alle krachten des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij zon en maan ; sterren des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij regen en dauw ; gij alle winden Gods, looft den Heer.

Looft den Heer, gij vuur en hitte ; koelte en felle koude, looft den Heer.

Looft den Heer, gij nevel en rijm ; vorst en koude, looft den Heer.

Looft den Heer, ijs en sneeuw ; gij nachten en dagen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij licht en duisternissen; gij bliksems en wolken, looft den Heer.

Dat de aarde den Heer love ; dat zij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij bergen en heuvelen ; looft den Heer, al wat er op de aarde wast.

Looft den Heer, o gij fonteinen ; gij zeeën en waterstroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen en al wat zich in de wateren roert ; gij alle vogelen des hemels, looft den Heer.

Looft den Heer, gij alle wilde dieren en vee ; gij kinderen der menschen, looft den Heer.

Dat Israël den Heer love ; dat hij hem love en hoogelijk verheffe tot in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij Priesters des Heeren ; gij dienaars des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen der rechtvaardigen; gij heiligen en nederigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, en Misael : looft en verheft hem hoogelijk in eeuwigheid.

Laat ons den Vader en den Zoon loven met den heiligen Geest ; laat ons hem loven en hoogelijk verheffen in eeuwigheid.

Geloofd zijt gij, o Heer, in het firmament des hemels, gij zijt waardig geloofd, verheerlijkt en hoogelijk verheven te worden in eeuwigheid.

Zonder Glorie zij den Vader.

Antiph. De wortel van Jesse is uitgesproten : daar is opgegaan eene ster uit Jacob : eene maagd heeft den Verlosser gebaard : Wij loven u, onze God.

Antiph. Ziet Maria.

Psalm 148. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer, gij die in de hemelen zijt, looft hem in het allerhoogste,

Looft hem, al zijne Engelen; looft hem, al zijne heirkrachten.

Looft hem, zon en maan; looft hem, alle sterren en licht.

Looft hem, gij hemelen der hemelen; en dat al de wateren, die boven de hemelen zijn, den naam des Heeren loven.

Want hij sprak en zij waren gemaakt; hij beval en zij waren geschapen.

Hij heeft ze voor eeuwig en voor altijd bevestigd; hij heeft ze een bevel gegeven dat niet zal overtreden worden.

Looft den Heer, gij die op de aarde zijt, groote visschen en alle afgronden.

Vuur, hagel, sneeuw, ijs, en stormwinden, die zijn bevel volbrengt.

Bergen en alle heuvelen, vruchtdragend houtgewas en alle cederboomen.

Beesten, en allerhande vee, kruipende dieren, en gevederde vogelen.

Koningen der aarde en alle volkeren, vorsten en alle rechters der aarde.

Jongelingen en maagden, oude en jonge lieden, dat zij den naam des Heeren loven; want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn lof strekt zich uit over hemel en aarde, en hij heeft den hoorn zijns volks verheven.

Dat al zijne Heiligen hem loven, de kinderen van Israël, het volk dat hem nadert.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 149. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer een nieuw gezang; lof zij hem in de vergadering der Heiligen.

Dat Israël zich verheuge in dengene die hem gemaakt heeft; en dat de kinderen van Sion zich verblijden in hunnen koning.

Dat zij zijnen naam in koorzangen loven, dat zij op trommel en harp voor hem lofspelen.

Want de Heer heeft behagen in zijn volk, en hij zal de zachtmoedigen ter zaligheid verheffen.

De Heiligen zullen met luister van vreugd opspringen; zij zullen zich verblijden op hunne rustplaatsen.

Gods roem en lof zal in hunnen mond zijn, en tweesnijdende zwaarden in hunne handen.

Om wraak te nemen over de heidenen en om de volkeren te straffen.

Om hunne koningen in de boeien te sluiten en hunne edelen in ijzeren banden.

Om het beschreven vonnis over hen uit te oefenen. Deze luister is voor al zijne Heiligen.

Zonder Glorie zij den Vader.

Psalm 150. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom; looft hem in het uitspansel zijner kracht.

Looft hem in zijne mogendheden; looft hem volgens de grootte zijner heerlijkheid.

Looft hem met het geklank der bazuinen; looft hem op harpen en fluiten.

Looft hem met trommels en op reien; looft hem met snaarspel en orgel.

Looft hem met welluidende cimbalen; looft hem met cimbalen van vroolijk geluid: dat alle geesten den Heer loven.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ziet Maria heeft ons den Verlosser gebaard, welken Joannes ziende uitriep en zegde: Ziet het lam Gods, ziet hem, die de zonden der wereld wegneemt, alleluia.

Klein Kapittel. *Cant.* 6.

De dochters van Sion zagen haar, en roemden ze voor zeer gelukkig, en de koninginnen prezen haar.

℟. Laat ons God bedanken.

Lofzang. *O gloriosa Virginum.*

O Maagd zeer hoog beroemd van staat,
Die 't sterrenlicht te boven gaat,
Aan 't Kind dat u geschapen heeft,
Gij 't melk uit uwe borsten geeft.
Dat Eva droevig ons ontnam,
Door uwe schoone vrucht weerkwam,
De arme gaat in 't Hemels goed,
Want gij de deur hem open doet.
Gij zijt des hoogen konings poort,
Klaarblinkend zaal van 't eeuwig Woord,
Om 't leven dat de Maagd ons geeft,
't Verloste volk in vreugde leeft.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.

℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Antiph. Een wonder geheim.

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. Luc. 1.

GELOOFD zij de Heer, de God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlost heeft.

En ons eenen hoorn der zaligheid opgerecht heeft, in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige Profeten, die er van alle tijden geweest zijn.

Dat hij ons zoude verlossen van onze vijanden, en uit de handen van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te doen met onze vaderen, en te gedenken aan zijn heilig verbond.

Den eed dien hij gezworen heeft aan onzen vader Abraham, dat hij ons zoude geven :

Dat wij uit de handen onzer vijanden verlost zijnde, hem zonder vrees zouden dienen.

In heiligheid en rechtvaardigheid voor zijn aanschijn al de dagen onzes levens.

En gij, kind (1), zult een Profeet des Allerhoogsten genoemd worden : want

(1) Hij spreekt den nieuwgeboren Joannes aan.

gij zult voor het aanschijn des Heeren gaan om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk de kennis der zaligheid te geven, tot vergiffenis hunner zonden.

Door de ingewanden der barmhartigheid van onzen God, door welke hij ons is komen bezoeken, die nu verschijnt uit de hoogte.

Om degenen die in de duisternis en in de schaduwe des doods zitten, te verlichten, en om onze voeten te bestieren op den weg van vrede.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Een wonder geheim ontdekt zich heden : de naturen worden vernieuwd : God is mensch geworden : hetgene hij was is hij gebleven, en hetgene hij niet was, dat heeft hij aangenomen, zonder eenige mengeling of verdeeling te lijden.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom

van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt: geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon. ℟. Amen.

TOT DE HEILIGEN.

Antiph. O gij alle Gods Heiligen, gewaardigt u voor onze en aller menschen zaligheid uwe tusschenspraak te verleenen.

℣. Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen.

℟. En maakt groote vroolijkheid, gij allen die oprecht van harte zijt.

GEBED.

BEHOED, Heer, uw volk : en hetgene steunt op de voorspraak van de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en van de andere Apostelen, bescherm dat altoos en bewaar het.

WIJ bidden u, Heer, dat wij door al uwe Heiligen overal mogen geholpen worden: opdat, als wanneer wij hunne verdiensten vereeren, wij ook hunne voorspraak mogen ondervinden: verleen ook vrede in onze tijden, en verdrijf van uwe Kerk alle boosheid : breng onzen handel en wandel en onze begeer-

ten, alsmede die van al uwe dienaren, tot eene gelukzalige uitkomst : vergeld onze weldoeners met de eeuwige goederen ; en geef de eeuwige rust aan alle geloovige zielen. Door onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

Indien men hier ophoudt, zoo zegt men het volgende ; maar indien men er nog een ander uurgetijde bijvoegt, zoo zegt men op het einde :

Onze Vader, enz. in stilte.

℣. De Heer geve ons zijnen vrede.

℟. En het eeuwig leven. Amen.

Daarna zegt men de volgende Antiphoon al knielende.

Alma Redemptoris Mater.

Heilige Moeder des Verlossers, welker krachtige voorspraak ons de deur des Hemels opent, en ons de klippen der

onstuimige zee dezer wereld doet vermijden; help door uwe gebeden het gevallen volk dat tracht zich op te rechten. Gij die door een wonder, hetwelk de natuur verbaast, uwen Schepper gebaard hebt, Maagd blijvende gelijk daarvoren. Gij die door den mond van den Engel Gabriël deze voor u zoo roemrijke en voor het menschelijk geslacht zoo heilzame groetenis ontvangen hebt, heb medelijden met ons zondaren.

℣. Na het baren zijt gij eene onbevlekte Maagd gebleven.

℟. O Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

GEBED.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt; geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

Men zegt de voorgaande Antiphoon met het gebed ook na de Compleeten tot op Lichtmis toe, wanneer men in de Compleeten tot Paschen toe leest **Ave Regína cælorum**, met het gebed gelijk bladz. 56.

DE PRIMEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. **O God, zie op tot mijne hulp.**

℟. **Heer, haast u om mij te helpen.**

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen, alleluia. of **Lof zij u,** enz.

Lofzang. *Memento rerum Conditor.*

Gedenk, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een'Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof,
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. **O wondere gemeenzaamheid!**

Psalm 53. *Deus in nomine tuo.*

O God, behoud mij door uwen naam : en oordeel mij door uwe kracht.

O God, verhoor mijn gebed ! neig uw oor naar de woorden mijns monds.

Want de vreemden zijn tegen mij opgestaan : en de machtigen zijn op mijn leven uit ; zij hebben zich God niet voor oogen gesteld.

Maar zie, God komt mij ter hulp : de Heer is de beschermer van mijne ziel.

Keer het kwaad op mijne vijanden : en verniel ze in uwe waarheid.

Ik zal u vrijwillige offerande doen, en ik zal uwen naam loven, o Heer want hij is goed.

Want gij hebt mij verlost uit alle verdrukking, en mijn oog heeft mijne vijanden aangezien met verachting.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 84. *Benedixisti, Domine.*

Heer, gij hebt uw land gezegend : gij hebt Jacob uit zijne gevangenis verlost.

Gij hebt de misdaad van uw volk vergeven : gij hebt al hunne zonden bedekt.

Gij hebt al uwe gramschap verzacht : gij hebt u afgekeerd van uwe groote verbolgenheid.

Bekeer ons, o God onze behoeder : en keer uwe gramschap van ons af.

Zult gij dan eeuwiglijk op ons vertoornd zijn ? of uwe gramschap uitstrekken van geslacht tot geslacht ?

O God, gij zult u wederom tot ons keeren en ons doen herleven : en uw volk zal zich in u verblijden.

Toon ons, o Heer, uwe barmhartigheid : en geef ons uwe zalige hulp.

Ik zal hooren, wat God de Heer in mij zal spreken : want hij zal van vrede spreken tot zijn volk.

En tot zijne Heiligen, en tot degene die zich bekeeren in hun hart.

Zijne zalige hulp is zekerlijk nabij degenen die hem vreezen : opdat de heerlijkheid in ons land wone.

De barmhartigheid en de waarheid (1) hebben elkander ontmoet : de rechtvaardigheid en de vrede hebben elkander gekust.

De waarheid is uit de aarde gesproten : en de rechtvaardigheid heeft uit den hemel nedergezien.

Want de Heer zal ons goedertieren-

(1) Dat is de barmhartigheid en de rechtvaardigheid, die tegen een schijnen te strijden, zijn overeengekomen in de komst van Christus, die gekomen is uit barmhartigheid, en voldaan heeft aan de rechtvaardigheid.

heid doen: en onze aarde zal hare vrucht geven (1).

De rechtvaardigheid zal voor hem wandelen: en hij zal die opvolgen in al hare gangen. Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 116. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer, alle Heidenen; looft hem alle volkeren.

Want zijne barmhartigheid is over ons uitgestrekt: en de waarheid des Heeren (2) duurt in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O wondere gemeenzaamheid: de Schepper van het menschelijk geslacht een lichaam met eene ziel aannemende, heeft zich gewaardigd uit eene maagd geboren te worden: en zonder zaad in onze menschheid te voorschijn komende, heeft ons zijne Godheid mildelijk verleend.

Klein Kapittel. *Cant.* 6.

Wie is zij die daar te voren komt als de opgaande dageraad, schoon als de maan, uitgelezen als de zon, schrikkelijk als een heirleger dat in slagorde staat?

℟. Laat ons God bedanken.

(1) Dat is, Christus zal geboren worden uit Maria.
(2) De waarheid zijner beloften.

℣. Maak mij waardig u te loven, heilige Maagd.

℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt : geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

DE TERTIEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, enz.

Lofzang. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.

Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof :
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Als gij.

Psalm 119. *Ad Dominum.*

ALS ik in verdrukking was riep ik tot den Heer ; en hij heeft mij verhoord.

Heer, verlos mijne ziel van de booze lippen, en van de bedriegelijke tong.

Wat zal men u geven, of wat zal men u toevoegen bij de valsche tong ?

Scherpe pijlen van eenen machtige, en verdervende vuurkolen (1).

Wee mij ! want mijn vreemdelingschap is verlengd ; ik heb onder de inwoners van Cedar gewoond ; mijne ziel is zeer lang in ballingschap geweest.

Met degenen die den vrede haten, was ik vreedzaam: als ik hen aansprak, bestreden zij mij zonder reden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 120. *Levavi oculos meos.*

IK heb mijne oogen opgeheven naar de bergen, van waar mij de hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Dat hij toch uwen voet niet late struikelen : en dat hij die u bewaart, niet sluimere.

Ziet, die Israël bewaakt, zal niet sluimeren, noch slapen.

De Heer bewaart u : de Heer is uwe bescherming aan uwe rechterhand.

De zon zal u bij dag niet hinderen, noch de maan bij nacht.

(1) Zware straffen zullen de loon van eene valsche tong zijn.

De Heer beware u van alle kwaad; de Heer beware uwe ziel.

De Heer beware uwen ingang en uwen uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 121. *Lætatus sum.*

IK was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem !

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te zamen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren (1), om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

(1) Dat is op de Hoogtijden des jaars, volgens Gods gebod.

Om het huis van den Heer, onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Als gij op eene onuitsprekelijke manier uit eene maagd geboren werdt, zijn de Schrifturen vervuld. Gelijk de regen op het vlies, alzoo zijt gij nedergedaald om het menschelijk geslacht te verlossen. Wij loven u, onze God.

Klein Kapittel. *Eccli.* 24.

En alzoo ben ik in Sion vastgesteld: en heb aldus in eene geheiligde stad mijne rust gevonden: te Jeruzalem is mijne macht.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het mensche-

lijk geslacht verleend hebt : geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed,

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℟. Amen.

DE SEXTEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, enz.

Lofzang. *Memento, rerum Conditor.*

GEDENK, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.

Gij die genade ons bereidt,
O moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.

U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d' Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd.

Amen.

Antiph. Het braambosch.

Psalm 122 *Ad te levavi oculos meos.*

TOT u heb ik mijne oogen opgeheven, gij die in de hemelen woont.

Gelijk de oogen der knechten (1) *zien* naar de handen van hunne heeren;

En de oogen van eene dienstmaagd naar de handen van hare vrouw: alzoo *zien* onze oogen naar den Heer onzen God, tot dat hij zich onzer ontferme.

Ontferm u onzer, o Heer, ontferm u onzer: want wij zijn met versmading zeer vervuld.

Onze ziel is er van opgevuld: zijnde tot spot der rijken en tot smaad der hoovaardigen.

Glorie zij den Vader, enz.

(1) Dat is op de teekens die de heeren doen met de handen om eenig bevel te geven, of op de giften en gaven, en op den kost, die zij van hen krijgen; of op de hulp en den bijstand hunner heeren, als zij van anderen verdrukt worden.

PSALM 123. *Nisi quia Dominus.*

WAS de Heer met ons niet geweest, mag Israël nu zeggen, had de Heer met ons niet geweest:

Als de menschen tegen ons opstonden, zij zouden ons levendig verslonden hebben.

Als hunne razende gramschap tegen ons ontstoken was, zoo zouden de wateren ons wel overstroomd hebben.

Onze ziel is door een fellen stroom gegaan: ja zij zoude wel in eenen vloed geraakt zijn, daar niet uit te komen was.

Gelooſd zij den Heer, die ons niet ten roof gegeven heeft aan hunne tanden.

Onze ziel is los geraakt gelijk eene musch, uit den strik des jagers.

De strik is gebroken, en wij zijn het ontkomen.

Onze hulp is in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 124. *Qui confidunt in Domino.*

DIE op den Heer betrouwen, zijn als de berg Sion: die in Jeruzalem woont, zal niet waggelen in eeuwigheid.

Gelijk de bergen haar omringen, zoo omringt de Heer zijn volk, van nu af tot in eeuwigheid.

Want de Heer zal niet toelaten dat de roede der zondaren blijve op het lot der rechtvaardigen: opdat de rechtvaardigen hunne handen niet uitsteken tot ongerechtigheid.

Heer, doe wel aan de goeden: en aan degenen die oprecht van harte zijn.

Maar die zich begeven tot kromme wegen, zal de Heer geleiden met de kwaaddoeners: vrede zij over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Het braambosch dat Mozes onverbrand zag, erkennen wij een teeken te zijn der behoudenis van uwen lofwaardigen maagdom: Moeder Gods, zij onze middelares.

Klein Kapittel. *Eccli.* 24.

En ik heb mijne wortelen uitgeschoten onder een verheerlijkt volk, en in het erfdeel van mijnen God en mijn verblijf is in de gemeente der Heiligen.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Gezegend zijt gij onder de vrouwen.

℟. En gezegend is de vrucht uws lichaams.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt : geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℟. Amen.

DE NONEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia, of Lof zij u, enz.

Lofzang. *Memento rerum Conditor.*

Gedenk, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof:
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Antiph. Ziet, Maria.

Psalm 125. *In convertendo.*

Als de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeeren, toen wierden wij als degenen die vertroost zijn.

Toen wierd onze mond met vreugde en onze tong met blijdschap vervuld.

Toen zeiden zij onder de volkeren: De Heer heeft groote dingen met hen gedaan.

De Heer heeft met ons groote dingen gedaan; wij zijn verheugd geworden.

Heer! doe onze gevangenen terugkeeren; zij zijn als eene waterbeek in het zuiden.

Die in tranen zaaien, zullen in vreugde maaien.

Zij gingen gestadig aan, en wierpen hun zaad al weenende.

Maar zij zullen met vreugde wederkomen, dragende hunne schoven.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalm 126. *Nisi Dominus.*

Tenzij de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat : sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van eenen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijn wensch daar van vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.
(2) Dat is in den raad of vierschaar : want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.

Psalm 127. *Beati omnes.*

Gelukkig zijn zij allen die den Heer vreezen, die in zijne wegen wandelen.

Want gij zult van den arbeid uwer handen eten : gij zijt gelukkig en het zal met u welgaan.

Uwe huisvrouw zal zijn als een vruchtbare wijnstok aan de zijde uws huizes (1).

Uwe kinderen zullen zijn als jonge olijfplanten rondom uwe tafel.

Ziet zoo zal de mensch gezegend worden, die den Heer vreest.

De Heer zegene u uit Sion, en dat gij zien moogt het welvaren van Jeruzalem al de dagen uws levens.

Ziet ook uwe kindskinderen, vrede over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ziet, Maria heeft ons den Verlosser gebaard, welken Joannes ziende uitriep en zegde : Ziet het lam Gods, ziet hem, die de zonden der wereld wegneemt, alleluia.

Klein Kapittel. *Eccli.* 24.

Op de wegen heb ik eenen geur gegeven, als kaneel, en als welriekende

(1) Mits daar kinderen zullen zijn. De vruchtbaarheid der vrouwen was een groote zegen bij de Joden.

balsem : ik heb eenen zoeten reuk uitgewasemd, als uitgelezene mirre.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Na het baren zijt gij eene ongeschondene Maagd gebleven.

℟. Moeder Gods, zij onze Middelares.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

GEBED.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt : geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.

℟. Amen.

DE VESPERS.

Wees gegroet Maria, enz.

℣. O God, zie op tot mijne hulp.

℟. Heer, haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia. of Lof zij u, o Heer. enz.

Antiph. O wondere gemeenzaamheid!

Psalm 109. *Dixit Dominus* (1).

DE Heer heeft tot mijnen Heer gezegd: (2) Zit aan mijne rechterhand.

Tot dat ik uwe vijanden tot eene bank uwer voeten zal stellen.

De Heer zal uit Sion (3) den schepter uwer macht doen komen ; heersch in het midden uwer vijanden.

Bij u is het vorstendom ten dage uwer kracht met vollen luister van heiligheid : vóór den dageraad heb ik u uit den schoot voortgebracht (4).

De Heer heeft gezworen, en het zal

(1) David beschrijft in dezen Psalm de verhevenheid van Christus.

(2) De Heer, dat is, de hemelsche Vader, heeft gezegd tot mijnen Heer dat is Christus.

(3) Het rijk van Christus, de H. Kerk heeft zijn begin genomen in Sion, dat is, in Jeruzalem.

(4) God de Vader van in eeuwigheid.

hem niet berouwen: gij (1) zijt Priester in eeuwigheid volgens de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand: hij heeft in den dag zijner gramschap de koningen vernield.

Hij zal rechtdoen onder de volkeren, hij zal de verwoestingen vermeerderen: hij zal de hoofden van vele landen verdelgen.

Hij zal op den weg uit de beek drinken; daarom zal hij het hoofd opheffen (2).

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O wondere gemeenzaamheid! de Schepper van het menschelijk geslacht een lichaam met eene ziel aannemende, heeft zich gewaardigd uit eene maagd geboren te worden; en zonder zaad in onze menschheid te voorschijn komende, heeft hij ons zijne Godheid mildelijk verleend.

Antiph. Als gij.

Psalm 112. *Laudate pueri.*

Looft den Heer gij dienaren: looft den naam des Heeren

(1) Gij o Christus de Zoon.

(2) Dat is, hij zal in den tijd zijns levens zeer vernederd worden, en daarom zal hem God zijn Vader in glorie verheffen.

De naam des Heeren zij gebenedijd van nu af tot in eeuwigheid.

Van den opgang der zon tot den ondergang (1) is de naam des Heeren lofwaardig.

De Heer is verheven boven alle volkeren : en boven de hemelen is zijne heerlijkheid.

Wie is gelijk de Heer onze God, die in het hooge woont : en die op het nederige in den hemel en op de aarde zijne oogen slaat ?

Die den behoeftige uit het stof opwekt en uit den drek den arme oprecht.

Om hem te zetten bij de vorsten : bij de vorsten van zijn volk.

Die de onvruchtbare in een talrijk huis doet wonen: en ze maakt eene blijde moeder van kinderen.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Als gij op eene onuitsprekelijke manier uit eene maagd geboren werdt, zijn de Schrifturen vervuld. Gelijk de regen op het vlies, alzoo zijt gij nedergedaald om het menschelijk geslacht te verlossen. Wij loven u, onze God.

Antiph. Het braambosch.

(1) Van het Costen tot het Westen.

Psalm 121. *Lætatus sum.*

Ik was verblijd in hetgeen mij gezegd wierd : Wij zullen gaan in het huis des Heeren.

Onze voeten stonden in uwe voorhoven, o Jeruzalem.

Jeruzalem is opgebouwd als eene stad die wel te samen gevoegd is.

Want daar henen gingen de stammen, de stammen des Heeren om aan zijnen naam lof te geven, volgens de wet van Israël.

Want aldaar waren de rechterstoelen gesteld, de stoelen van Davids huis.

Verzoekt voor Jeruzalem hetgeen tot vrede dient, en dat er overvloed zij voor allen die u beminnen.

Vrede zij in uw heir, en overvloed in uwe torens.

Om mijne broederen en mijne naasten, sprak ik voor u den vrede.

Om het huis van den Heer onzen God, zocht ik voor u hetgeen goed is.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Het braambosch dat Mozes onverbrand zag, erkennen wij een teeken te zijn der behoudenis van uwen lofwaardigen maagdom : Moeder Gods, zij onze middelares.

Antiph. De wortel van Jesse.

Psalm 126. *Nisi Dominus.*

Tenzij de Heer het huis opbouwe, vruchteloos arbeiden zij die er aan bouwen.

Tenzij de Heer de stad beware, te vergeefs waakt hij die ze bewaart.

Te vergeefs is het dat gij vóór den dag opstaat : sta op nadat gij gezeten hebt, gij die het brood der smarten eet.

Als hij aan zijne lievelingen zal slaap verleend hebben, ziet zoo zullen de kinderen des Heeren erfdeel zijn, de vrucht des lichaams eene vergelding.

Gelijk de pijlen in de hand van eenen sterke, zoo zullen de kinderen dergenen zijn die verjaagd waren (1).

Gelukkig is de man die zijnen wensch daarvan vol heeft; hij zal niet beschaamd staan als hij zijne vijanden zal aanspreken in de poort (2).

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. De wortel van Jesse is uitgesproten : daar is opgegaan eene ster uit

(1) Dat is, zij dienen aan de ouders tot kloeken bijstand.
(2) Dat is in den raad of vierschaar, want het recht gebeurde alsdan in de poorten der stad.

Jacob : eene Maagd heeft den Verlosser gebaard : Wij loven u, onze God.

Antiph. Ziet, Maria.

Psalm 147. *Lauda Jerusalem.*

Loor den Heer, o Jeruzalem, loof uwen God, o Sion.

Want hij heeft de grendelen uwer poorten versterkt : hij heeft uwe kinderen binnen u gezegend.

Hij is het die uwe grenzen in vrede gesteld heeft : hij verzaadt u met het vette des koorns.

Die zijne uitspraak over de aarde zendt, zijn woord loopt snellijk.

Die de sneeuw doet vallen als wol, en den nevel uitstrooit als asch.

Die zijn ijs afwerpt als stukken : wie zal zijne koude kunnen verdragen ?

Hij zal zijn woord uitzenden en ze doen smelten: zijn wind zal waaien, en de wateren zullen vloeien.

Hij is het die aan Jacob zijn woord verkondigt, zijne gerechtigheid en vonnissen aan Israël.

Hij heeft aldus met alle volkeren niet gehandeld, en hij heeft hun zijne rechten niet bekend gemaakt.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Ziet, Maria heeft ons den

Verlosser gebaard, welken Joannes ziende uitriep en zegde : Zie het lam Gods, ziet hem, die de zonden der wereld wegneemt, alleluia.

Klein Kapittel. *Eccli.* 24.

Van den beginne en vóór de eeuwen ben ik geschapen : en in het gevolg der eeuwen zal ik niet te niet gaan : en in eene heilige woning heb ik voor zijn aanschijn gediend.

℟. Laat ons God bedanken.

Lofzang. *Ave maris stella.*

Oster, die door den luister
Uws levens, ons in 't duister
Van deze zee bestraalt,
Maagd, Moeder Gods verheven,
O deur van 't eeuwig leven,
Daar gij nu zegepraalt,
De Engel komt u groeten,
En onzen druk verzoeten,
Ei ! toon uw blij gelaat.
Geef ons den vasten vrede
Van allen kant bestreden
Om Eva's dwaze daad.
Verlos ons vastgebonden
Met banden van de zonden :
Van blindheid ons behoed;
Wil van ons 't onheil weren,
En al wat ons kan deren ;

Verkrijg ons 't rechte goed.
Toon dat gij zijt ons'Moeder;
Doe, bij onz' Zielbehoeder,
Nu gelden uwe macht.
Hij is uit u gesproten,
Hoe kan hij dan verstooten
Een' Moeder zoo geacht?
O Maagd der wereld wonder,
In deugden gansch bijzonder,
Vol goedheid en geduld!
Wil ons gemoed verzachten;
Doe ons het vleesch verachten:
Help ons uit alle schuld.
Doe ons zoo zuiver hand'len,
En t'veilig pad bewand'len
In d'oefening der deugd,
Dat gij ons in mocht halen
In Jezus' hooge zalen,
Tot onderlinge vreugd.
U willen wij nu loven,
O Godheid, die daarboven
Zoo wijs'lijk alles schikt,
Den Vader, bron van wezen,
Den Zoon, uit 't graf verrezen,
Den Geest, die ons verkwikt. Am.

℣. Lieftalligheid is op uwe lippen gestort.

℟. Daarom heeft God u in eeuwigheid gezegend.

Antiph. O groot geheim.

Gezang van Maria. *Magnificat.* Luc. 1.

Mijne ziel verheft den Heer :
En mijn geest heeft zich verheugd in God mijnen Zaligmaker,

Omdat hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien : want ziet, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Omdat hij, die machtig is, mij groote dingen gedaan heeft, en zijn naam is heilig.

En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht, over hen die hem vreezen.

Hij heeft macht door zijnen arm gedaan : hij heeft degenen, die hoovaardig in de gedachten van hun hart zijn, verstrooid.

Hij heeft de machtigen van den stoel afgezet, en de nederigen heeft hij verheven.

Hij heeft de hongerigen met goederen vervuld, en de rijken heeft hij ijdel weggezonden.

Hij heeft Israël zijnen dienaar opgenomen : indachtig zijnde zijner barmhartigheid.

Gelijk hij tot onze Voorouders gespro-

ken heeft, tot Abraham en zijn nageslacht in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O groot geheim van onze zaligheid! De zuivere schoot van eene Maagd is de tempel Gods geworden: het eeuwig Woord is niet besmet met de menschheid uit haar aan te nemen: alle volkeren zullen komen en zeggen: Glorie zij u, Heer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℟. Heer, verhoor mijn gebed.

℣. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt: geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon. ℟. Amen.

Tot de Heiligen.

Antiph. O gij alle Gods Heiligen, gewaardigt u voor onze en aller men-

schen zaligheid uwe tusschenspraak te verleenen.

℣. Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen.

℟. En maakt groote vroolijkheid, gij allen die oprecht van harte zijt.

GEBED.

BEHOED, Heer, uw volk; en hetgene steunt op de voorsprak van de heilige Apostelen Petrus en Paulus, en van de andere Apostelen, bescherm dat altoos en bewaar het.

WIJ bidden u, Heer, dat wij door al uwe Heiligen overal mogen geholpen worden: opdat, alswanneer wij hunne verdiensten vereeren, wij ook hunne voorspraak mogen ondervinden. Verleen ook vrede in onze tijden, en verdrijf van uwe Kerk alle boosheid. Breng onzen handel en wandel en onze begeerten, alsmede die van al uwe dienaren, tot eene gelukkige uitkomst. Vergeld onze weldoeners met de eeuwige goederen, en geef de eeuwige rust aan alle geloovige zielen. Door onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen.

℟. Amen.

℣. Heer verhoor mijn gebed.
℟. En laat mijn geroep tot u komen.
℣. Laat ons den Heer loven.
℟. Laat ons God bedanken.
℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten.
℟. Amen.

Indien men hier ophoudt, zoo zegt men het volgende; maar indien men er nog een ander uurgetijde bijvoegt, zoo zegt men op het einde: Onze Vader, enz. in stilte.

℣. De Heer geve ons zijnen vrede.
℟. En het eeuwig leven. Amen.

DE COMPLEETEN.

Wees gegroet, Maria, enz.

℣. Herstel ons, o God onze behoeder.
℟. En keer uwe gramschap van ons af.
℣. O God, zie op tot mijne hulp.
℟. Heer haast u om mij te helpen.

Glorie zij den Vader, enz. Alleluia of Lof zij u, o Heer, enz.

Psalm 128. *Sæpe expugnaverunt.*

DIKWIJLS hebben zij mij bestreden van mijne jonkheid af, mag Israël nu zeggen.

Dikwijls hebben zij mij bestreden van

mijne jonkheid af: maar zij hebben mij niet overwonnen.

De zondaars hebben op mijnen rug gesmeed (1) zij hebben hunne boosheid verlengd.

De Heer, die rechtvaardig is heeft de zondaars den nek afgehouwen : dat zij beschaamd en terug gedreven worden allen die Sion haten.

Dat zij worden als het gras der daken: hetwelk verdroogt eer het uitgetrokken wordt.

Waarmede de maaier zijne hand niet vult, noch zijnen schoot, die schoven vergadert.

En *waarover* de voorbijgaanden niet hebben gezegd : De zegen des Heeren zij over u : wij zegenen u in den naam des Heeren.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 129. *De profundis.*

UIT de diepten *mijner ellenden* (2) heb ik tot u geroepen : Heer! Heer! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer, de ongerechtighe-

(1) Dat is, zij hebben mij met lijden en lasteringen beladen.
(2) Dat is, uit de diepten mijns gemoeds, hetgene nedergedrukt is door het zwaar pak der zonden.

den gadeslaat, Heer, wie zal bestaan (1)?

Omdat er bij u genade is: en om uwe wet (2) heb ik u, o Heer, *lankmoedig-lijk* afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord afgewacht: mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope: van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 130. *Domine, non est exaltatum.*

O HEER, mijn hart is niet opgeblazen: noch mijne oogen zijn niet opgeheven.

Ik heb ook niet gewandeld in groote en wondere dingen die boven mij zijn.

Indien ik geen nederig gevoelen had: maar mijne ziel verhoovaardigde.

Gelijk een gespeende zuigeling bij zijne moeder: zoo moet mijne ziel haren loon ontvangen.

(1) Zoo gij onze boosheid zonder genade onderzoekt, wie zou u als Rechter kunnen verdragen?

(2) Dat is, om de beloften van genade, die in de wet geschreven zijn.

Dat Israël in den Heer hope, van nu af tot in de eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang. *Memento, rerum Conditor.*

Gedenk, die onze Schepper zijt,
Hoe dat gij in voorleden tijd,
Geboren uit een' Maagd zeer rein,
Hebt in ons lichaam willen zijn.
Gij die genade ons bereidt,
O Moeder van barmhartigheid,
Des vijands leed van ons verjaag,
In 't laatste voor ons zorge draag.
U zij, o Jezus, eer en lof,
Geboren uit een maagd'lijk stof:
Gij Vader, gij Geest, d'Heiligheid,
Zijt ook verheven voor altijd. Amen.

Klein Kapittel. *Eccli.* 24.

Ik ben de moeder der schoone liefde en der vrees, der kennis en der heilige hoop.

℟. Laat ons God bedanken.

℣. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods.

℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

Antiph. O groot geheim.

Gezang van Simeon. *Nunc dimittis.* Luc. 2.

Nu zult gij, o Heer, uwen dienaar, volgens uw woord, van hier laten scheiden in vrede (1).

Want mijne oogen hebben uwen Zaligmaker gezien :

Dien gij bereid hebt voor het aanschijn van alle volkeren.

Om te wezen het licht, hetwelk de Heidenen verlichten zal; en ook de glorie van uw volk van Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. O groot geheim van onze zaligheid ! De zuivere schoot van eene Maagd is de tempel Gods geworden: het eeuwig Woord is niet besmet met de menschheid uit haar aan te nemen : alle volkeren zullen komen en zeggen : Glorie zij u, Heer.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Gebed.

O God, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk

(1) Gerust sterven.

geslacht verleend hebt; geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens onzen Heer Jezus Christus uwen Zoon die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

℣. Laat ons den Heer loven.

℟. Laat ons God bedanken.

Benedictie. De almachtige en barmhartige Heer, de Vader, de Zoon, en de H. Geest zegene en beware ons. ℟. Amen.

Antiph. *Alma Redemptoris Mater.*

Heilige Moeder des Verlossers welker krachtige voorspraak ons de deur des Hemels opent, en ons de klippen der onstuimige zee dezer wereld doet vermijden; help door uwe gebeden het gevallen volk dat tracht zich op te rechten. Gij die door een wonder, hetwelk de natuur verbaast, uwen Schepper gebaard hebt, Maagd blijvende gelijk daarvoren. Gij die door den mond van den Engel Gabriël deze voor u zoo roemrijke en voor het menschelijk geslacht zoo

heilzame groetenis ontvangen hebt, heb medelijden met ons zondaren.

℣. Na het baren zijt gij eene onbevlekte Maagd gebleven.

℟. O Moeder Gods, wees onze voorspreekster.

GEBED.

O GOD, die den prijs der eeuwige zaligheid door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschelijk geslacht verleend hebt: geef, bidden wij, dat wij hare voorspraak ondervinden, door dewelke wij verdiend hebben te ontvangen den oorsprong des levens, onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

℣. De goddelijke bijstand blijve altijd met ons. ℟. Amen.

Onze Vader. Wees gegroet. Ik geloof in stilte.

DE GETIJDEN

DER

OVERLEDENEN.

DE VESPEREN.

Antiph. Ik zal den Heer behagen.

Psalm 114. *Dilexi.*

Ik heb den Heer lief, want hij verhoort de stem mijns gebeds.

Want hij heeft zijne oor tot mij geneigd : daarom zal ik hem aanroepen in mijne dagen.

De pijnen der dood hadden mij omringd : en de gevaren der hel hadden mij ontmoet.

Ik vond mij in bedruktheid en in smart, en ik riep den naam des Heeren aan.

O Heer, verlos mijne ziel : de Heer is

barmhartig, en rechtvaardig, en onze God ontfermt zich.

De Heer behoedt de kleinen : ik was vernederd, en hij heeft mij verlost.

Keer weder, mijne ziel, tot uwe rust : want de Heer heeft u wel gedaan.

Want hij heeft mijne ziel verlost van de dood : mijne oogen van tranen, mijne voeten van den val.

Ik zal den Heer behagen in het land der levenden.

Heer ! geef hun de eeuwige rust.

En het eeuwig licht verschijne hun.

Antiph. Ik zal den Heer behagen in het land der levenden.

Antiph. Wee mij, Heer.

Psalm 119. *Ad Dominum.*

Als ik in verdrukking was riep ik tot den Heer ; en hij heeft mij verhoord.

Heer, verlos mijne ziel van de booze lippen, en van de bedriegelijke tong.

Wat zal men u geven, of wat zal men u toevoegen bij de valsche tong ?

Scherpe pijlen van eenen machtige, en verdervende vuurkolen (1).

Wee mij ! want mijn vreemdeling-

(1) Zware straffen zullen de loon van eene valsche tong zijn.

schap is verlengd ; ik heb onder de inwoners van Cedar gewoond ; mijne ziel is zeer lang in ballingschap geweest.

Met degenen die den vrede haten, was ik vreedzaam: als ik hen aansprak, bestreden zij mij zonder reden.

Heer, geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Wee mij, Heer! want mijn vreemdelingschap is verlengd.

Antiph. De Heer beware u.

Psalm 120. *Levavi oculos meos.*

Ik heb mijne oogen opgeheven naar de bergen, van waar mij de hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Dat hij toch uwen voet niet late struikelen : en dat hij die u bewaart, niet sluimere.

Ziet, die Israël bewaakt, zal niet sluimeren, noch slapen.

De Heer bewaart u : de Heer is uwe bescherming aan uwe rechterhand.

De zon zal u bij dag niet hinderen, noch de maan bij nacht.

De Heer beware u van alle kwaad; de Heer beware uwe ziel.

De Heer beware uwen ingang en uwen uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Heer, geef hun de eeuwige rust. enz.

Antiph. De Heer beware u van alle kwaad : de Heer beware uwe ziel.

Antiph. Indien gij, Heer.

Psalm 129. *De profundis.*

Uit de diepten *mijner ellenden* (1) heb ik tot u geroepen, Heer ! Heer ! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan(2)?

Omdat er bij u genade is ; en om uwe wet (3) heb ik u, o Heer, *langmoedig-lijk* afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord afgewacht : mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope : van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

(1) Dat is, uit de diepten mijns gemoeds, hetgene nedergedrukt is door het zwaar pak der zonden.

(2) Zoo gij onze boosheid zonder genade onderzoekt, wie zou u als Rechter kunnen verdragen?

(3) Dat is, om de beloften van genade, die in de wet geschreven zijn.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Indien gij, Heer! de ongerechtigheden gadeslaat, Heer! wie zal bestaan?

Antiph. Heer! versmaad.

Psalm 137. *Confitebor.*

Ik zal u loven, Heer, uit ganscher harte: omdat gij de woorden mijns monds verhoord hebt:

Voor het aanschijn der Engelen zal ik u lof zingen: ik zal u aanbidden in uwen heiligen tempel, en ik zal uwen naam loven.

Om uwe barmhartigheid en om uwe waarheid: want gij hebt uwen heiligen naam boven alles verheven.

Op wat dag ik u aanroepen zal, verhoor mij toch; gij zult de kracht in mijne ziel vermenigvuldigen.

Dat al de koningen der aarde u loven, Heer, want zij hebben al de woorden uws monds gehoord.

En dat zij zingen in de wegen des Heeren: want groot is de glorie des Heeren.

Want de Heer is hoog verheven, en hij ziet het nederige: en hetgene hoog is, kent hij van verre.

Is het dat ik wandel in het midden

der verdrukking, zoo zult gij mij doen leven : en tegen de gramschap mijner vijanden hebt gij uwe hand uitgestoken, en uwe rechterhand heeft mij behouden.

De Heer zal voor mij vergelding doen; Heer! uwe barmhartigheid is eeuwigdurend : versmaad toch de werken uwer handen niet.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Heer versmaad toch de werken uwer handen niet.

℣. Ik heb eene stem uit den hemel gehoord tot mij zeggende :

℟. Zalig zijn de dooden die in den Heer sterven.

Antiph. Al wat.

Lofzang van Maria. *Magnificat.* Luc. 1.

Mijne ziel verheft den Heer :

En mijn geest heeft zich verheugd in God mijnen zaligmaker.

Omdat hij de nederigheid zijner dienstmaagd heeft aangezien : want ziet, van nu af zullen alle geslachten mij zalig noemen.

Omdat hij, die machtig is, mij groote dingen gedaan heeft, en zijn naam is heilig.

En zijne barmhartigheid is van ge-

slacht tot geslacht, over hen die hem vreezen.

Hij heeft macht door zijnen arm gedaan : hij heeft degenen, die hoovaardig in de gedachten van hun hart zijn, verstrooid.

Hij heeft de machtigen van den stoel afgezet, en de nederigen heeft hij verheven.

Hij heeft de hongerigen met goederen vervuld, en de rijken heeft hij ijdel weggezonden.

Hij heeft Israël zijnen dienaar opgenomen : indachtig zijnde zijner barmhartigheid.

Gelijk hij tot onze voorvaders gesproken heeft, tot Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Al wat de Vader mij geeft, zal tot mij komen; en die tot mij komt, zal ik niet verwerpen.

De navolgende gebeden, zoo hier als in de Lauden, worden al knielende gelezen. Doch den 145 Psalm alhier en den 129 in de Lauden, worden op Allerzielendag en als men in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen leest, achtergelaten.

Onze Vader, enz. in stilte.

℣. En leid ons niet in bekoring.
℟. Maar verlos ons van den kwade.

Psalm 145. *Lauda anima mea.*

Loor, mijne ziel, den Heer, ik zal den Heer loven in mijn leven : ik zal mijnen God psalmen zingen, zoo lang ik er wezen zal.

Betrouw toch niet op de vorsten : op de kinderen der menschen, in welke geene zaligheid is.

De geest zal er van uitgaan, en zij zullen weder tot hunne aarde keeren : in dien dag zullen al hunne gedachten te niet gaan.

Gelukkig is hij, wiens helper de God van Jacob is, wiens hoop op den Heer zijnen God is : die hemel en aarde, de zee en al wat er is, gemaakt heeft.

Die de waarheid waarneemt in de eeuwigheid, die aan degenen die ongelijk lijden, recht doet : die aan de hongerigen spijs geeft.

De Heer maakt de geboeiden los : de Heer maakt de blinden ziende.

De Heer recht op die nedergeslagen zijn : de Heer bemint de rechtvaardigen.

De Heer bewaart de vreemdelingen, hij zal de wees en de weduwe bescher-

men : en de wegen der kwaaddoeners zal hij te niet doen.

De Heer zal heerschen in de eeuwigheid, uw God, o Sion! van geslachte tot geslachte.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

℣. Van de poort der hel.

℟. Verlos Heer, hunne zielen.

℣. Dat zij rusten in vrede. ℟. Amen.

℣. Heer! verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

GEBED.

O God die uwe dienaren onder de Apostolische Priesters tot de Bisschoppelijke (Priesterlijke) waardigheid verheven hebt, geef, bidden wij, dat zij ook in hun gezelschap in alle eeuwigheid mogen leven.

O God gever der genade en minnaar der menschelijke zaligheid, wij bidden uwe goedertierenheid, dat gij de broeders, vrienden en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, op het voorbidden van de heilige Maria, altijd Maagd, met al uwe Heiligen tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid wilt brengen.

O God! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen

van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, daar zij altijd naar verlangd hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven. Die leeft en heerscht in alle eeuwigheid. Amen.

℣. Heer geef hun de eeuwige rust.
℟. En het eeuwig licht verschijne hun.
℣. Dat zij rusten in vrede. ℟. Amen.

Men herhaalt : ℣. Heer, enz. na ieder Gebed welk men van de volgende leest.

Gebed op Allerzielendag.

God : Schepper en verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hunne zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding daar zij altijd naar verlangd hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven. Die leeft en heerscht, met God den Vader in de eenheid desH.Geestes,God in alle eeuwen. ℟ Amen.

Gebed als er iemand overleden is.

Wij bidden,o Heer! verlos de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) N., opdat hij (zij), aan de wereld gestorven zijnde, voor u moge leven, en zuiver

hem (haar) door uwe barmhartige genade, van al hetgeen hij (zij) door menschelijke zwakheid in dit leven misdaan heeft. Door onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in in alle eeuwen. ℟. Amen.

Op een Jaargetijde.

O God, Heer der genade! geef de zielen van uwe dienaren en dienaressen, welker jaargetijde wij nu houden, de plaats van verkwikking, de zalige rust, en het licht uwer bestraling. Door onzen Heer Jezus-Christus, enz.

Voor Vader en Moeder.

O God die ons geboden hebt vader en moeder te eeren, ontferm u genadiglijk over de zielen van mijnen vader en mijne moeder, en vergeef hun hunne zonden; en maak dat wij hen in de vreugd van het eeuwig licht mogen aanschouwen. Door onzen Heer Jezus-Christus, enz.

Voor eenen man.

Neig, o Heer uwe oor tot onze gebeden, door welke wij uwe barmhartigheid ootmoediglijk smeeken, dat gij de ziel van uwen dienaar, die gij uit deze wereld hebt doen scheiden, in het land

van vrede en licht willet stellen en dezelve het gezelschap uwer Heiligen doe genieten. Door onzen Heer Jezus Christus, enz.

Voor eene vrouw.

Wij bidden u, o Heer! wees de ziel van uwe dienares naar uwe goedertierendheid genadig, en herstel haar, die nu van de besmettingen der sterfelijkheid gezuiverd is, in het erfdeel der eewige zaligheid. Door onzen Heer Jezus-Christus, enz.

Het volgende Invitatorium leest men alleenlijk als men in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen leest.

Men leest in de Metten 9 Psalmen en 9 Lessen, op Allerzielendag, en ten dage van iemands overlijden.

Op andere tijden als men maar drij Psalmen leest, met de Lessen daartoe behoorende, volgens de orde van ieder drijtal aangeteekend, het Invitatorium achterlatende, begint men de Metten met de Antiphoon vóór den eersten Psalm, welke dien dag voorvalt.

DE METTEN.

Invitatorium. Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden.

Andermaal. Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden.

Psalm 94. *Venite, exsultemus.*

Komt, laat ons met vreugde den Heer loven, laat ons vroolijk zingen voor God onzen Zaligmaker, laat ons met lof zijn aanschijn gaan ontmoeten, en met lofzangen hem vroolijk toejuichen.

Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden.

Want de Heer is een groote God en een groote Koning boven al de goden; want de Heer zal zijn volk niet verstooten, want al de palen der aarde zijn in zijne hand, en de hoogten der bergen zijn onder zijne oogen.

Komt, laat ons hem aanbidden.

Want de zee behoort hem toe, en hij heeft dezelve gemaakt; en zijne handen hebben de aarde toebereid. Komt, laat ons aanbidden, en nedervallen voor God; laat ons weenen voor den Heer die ons gemaakt heeft. Want hij is de Heer onze God: en wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide.

Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden.

Heden, zoo gij zijne stem hoort; ver-

hardt toch uwe harten niet gelijk als in de verbittering, ten dage der terging in de woestijn, alwaar uwe vaders mij getergd, mij beproefd, en ook mijne werken gezien hebben.

Komt, laat ons hem aanbidden.

Veertig jaren lang was ik bezig met dat geslacht, en ik zegde : Altijd dwalen zij met het hart, en mijne wegen hebben zij niet gekend. Daarom heb ik in mijne gramschap gezworen dat zij in mijne rust niet zouden komen.

Den Koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden.

Heer! geef hun de eeuwige rust, en het eeuwig licht verschijne hun.

Komt, laat ons hem aanbidden.

Den koning, voor wien alles leeft, komt, laat ons hem aanbidden,

Deze drij Psalmen en Lessen zijn voor den Maandag en den Donderdag.

Antiph. Heer, mijn God !

Psalm 5. *Verba mea.*

Heer ! luister naar mijne woorden : let op mijn geroep.

Let op de stem mijns biddens, mijn Koning, en mijn God !

Want tot u zal ik bidden : Heer ! des morgens zult gij mijne stem verhooren.

Des morgens zal ik bij u staan en beschouwen : want gij zijt geen God, die de ongerechtigheid begeert.

De kwaadwillige zal bij u niet wonen : de onrechtvaardigen zullen niet blijven voor uwe oogen.

Gij haat allen die ongerechtigheid bedrijven : gij zult hen allen vernielen die leugentaal spreken.

De Heer heeft eenen gruwel van den bloeddorstige en van den bedrieger : maar door de grootheid uwer barmhartigheid,

Zal ik ingaan in uw huis : ik zal aanbidden in uwen heiligen tempel in uwe vreeze.

Heer ! geleid mij in uwe rechtvaardigheid : om mijner vijanden wille, maak mijnen weg voor uw aanschijn recht.

Want in hunnen mond is geene waarheid : hun hart is ijdel.

Een open graf is hunne keel, zij handelen bedriegelijk met hunne tongen, oordeel hen, o God !

Laat hen vervallen van hunne gedachten, verdrijf ze om de menigte hunner goddeloosheden : want zij hebben u getergd, Heer !

En laat hen allen blijde zijn die op u hopen, in de eeuwigheid zullen zij zich verheugen : en gij zult onder hen wonen.

En zij zullen op u roemen, allen die uwen naam beminnen, want gij zult den rechtvaardige zegenen.

Heer! gij hebt ons met uwe goedgunstigheid als met eenen schild omringd.

Heer ! geef hun de eeuwige rust. enz.

Antiph. Heer, mijn God, maak mijnen weg voor uw aanschijn recht.

Antiph. Keer u om, Heer.

Psalm 6. *Domine, ne in furore.*

Heer ! straf mij niet in uwe verbolgenheid : en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Ontferm u mijner, Heer! want ik ben zwak : genees mij, Heer ! want mijne beenderen zijn ontsteld.

En mijne ziel is zeer ontsteld : maar gij, Heer, hoe lang ?

Keer u om, Heer ! en verlos mijne ziel ; behoud mij om uwe barmhartigheid.

Want er is niemand die in de dood uwer gedachtig is : en wie zal u in de hel loven ?

Ik ben vermoeid van mijn zuchten, ik

zal alle nachten mijn bed wasschen; met mijne tranen zal ik mijne rustplaats begieten.

Mijn oog is van de verbolgenheid ontsteld; ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij allen, die ongerechtigheid bedrijft; want de Heer heeft de stem mijns weenens verhoord.

De Heer heeft mijn smeeken gehoord; de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en geheel ontsteld worden: dat zij zeer haastiglijk terug keeren en zich schamen.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Keer u om, Heer! en verlos mijne ziel: want er is niemand die in de dood uwer gedachtig is.

Antiph. Dat hij toch.

Psalm 7. *Domine Deus meus.*

Heer, mijn God! op u heb ik gehoopt: verlos mij van allen die mij vervolgen, en behoud mij.

Opdat hij ten eeniger tijd mijne ziel niet grijpe als een leeuw, terwijl er niemand is om te verlossen, of te behouden.

Heer, mijn God! heb ik zulks gedaan, is er onrecht in mijne handen ?

Heb ik hen met kwaad beloond, die mij met kwaad betaalden, dat ik dan te recht door mijne vijanden nedergestort en verijdeld worde.

Dat mijn vijand mijne ziel vervolge en grijpe, mijn leven ten gronde trede, en mijnen roem tot stof brenge.

Sta op, Heer ! in uwe gramschap : en verhef u tusschen de palen mijner vijanden.

Sta op, Heer ! mijn God volgens het gebod, hetwelk gij bevolen hebt : en de vergadering der volkeren zal u omringen.

En keer om hen wederom naar boven, de Heer is het die de volkeren oordeelt.

Oordeel mij, Heer ! volgens mijne rechtvaardigheid, en volgens de onnoozelheid, die in mij is.

De boosheid der zondaren zal vernield worden en gij zult de rechtvaardigen geleiden, gij God, die de harten en nieren doorgrondt.

Mijne rechtvaardige hulp komt van den Heer : die degenen, die oprecht van harte zijn verlost.

God is een rechtvaardige Rechter,

hij is sterk en lankmoedig: vertoornt hij zich alle dagen ?

Tenzij gij u bekeert, hij zal zijn zwaard zwaaien : hij heeft zijnen boog gespannen, en gereed gemaakt.

En hij heeft er doodelijke schichten opgesteld, zijne pijlen heeft hij tegen de vurige vervolgers bereid.

Ziet, hij was in den arbeid van ongerechtigheid : van smarten ging hij zwanger : en baarde boosheid.

Hij heeft eenen kuil geopend, en hem uitgegraven : en hij is in den kuil gevallen, dien hij gemaakt heeft.

Zijne smart zal op zijn hoofd wederkeeren : en zijne ongerechtigheid zal op zijne kruin vallen.

Ik zal den Heer prijzen volgens zijne gerechtigheid : en ik zal den naam des Heeren, des Allerhoogsten, lofzingen.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Dat hij toch mijne ziel niet grijpe als een leeuw, terwijl er niemand is om te verlossen, of te behouden.

℣. Van de poort der hel.

℟. Verlos, Heer, hunne zielen.

Onze Vader, enz. in stilte.

I. Les. *Job.* 7.

SPAAR mij, Heer! want mijne dagen zijn een niet. Wat is toch de mensch dat gij hem verheft, of dat gij hem ter harte neemt? 's morgens vroeg bezoekt gij hem, en aanstonds beproeft gij hem. Hoe lang zal het toch duren, dat gij mij niet genadig zijt, en mij den tijd niet geeft om mijn speeksel in te zwelgen? Ik heb gezondigd, wat zal ik daarvoor doen, o behoeder der menschen? Waarom hebt gij mij tot uwe tegenpartij gesteld, waardoor ik mijzelven tot een last geworden ben? Waarom doet gij mijne zonden niet te niet, en waarom neemt gij mijne ongerechtigheid niet weg? Zie, nu zal ik in het stof gaan slapen; en zoo gij mij morgen vroeg zoekt, zal ik niet meer wezen.

℟. Ik geloof dat mijn Verlosser leeft en dat ik ten jongsten dage uit de aarde verrijzen zal. ℣. En in mijn vleesch zal ik God mijnen Zaligmaker aanschouwen. ℣. Dien ik zelf zien zal, en geen andere, en mijne oogen zullen hem aanschouwen. En in mijn vleesch, enz.

II. Les. *Job* 10.

HET verdriet mijne ziel te leven, ik zal mijn beklag over mij laten gaan; ik

zal spreken in de bitterheid mijner ziel. Ik zal tot God zeggen : Wil mij niet veroordeelen ! Laat mij toch weten, waarom gij mij aldus oordeelt. Dunkt het u goed, dat gij mij overlast doet, en mij, die het werk uwer handen ben, verdrukt, en dat gij den raad der goddeloozen begunstigt ? Hebt gij dan vleeschelijke oogen; of ziet gij ook gelijk een mensch ziet ? Zijn uwe dagen ook gelijk de dagen der menschen ; en uwe jaren gelijk de menschelijke tijden, om onderzoek te doen naar mijne boosheid, en naar mijne zonden te vernemen ? Gij weet immers dat ik niets goddeloos gedaan heb, nochtans niemand is er die uit uwe hand verlossen kan.

℟. Gij, die Lazarus nu reeds riekende, uit het graf verwekt hebt, * Geef hun, Heer ! rust en eene plaats van genade. ℣. Die zult komen oordeelen levenden en dooden en de wereld door het vuur. Geef, enz.

III. Les. *Job* 10.

Uwe handen hebben mij gemaakt, en mij in alle deelen samengesteld, en werpt gij mij zoo aanstonds omverre ? Gedenk toch, bid ik, dat gij mij als potaarde gevormd hebt, en dat gij mij

tot stof zult doen wederkeeren ! Hebt gij mij niet als melk gemolken, en mij als kaas geronnen ? Met vel en vleesch hebt gij mij bekleed ; met beenderen en zenuwen hebt gij mij aaneengehecht. Het leven en de barmhartigheid hebt gij mij gegeven ; en uwe bezoeking heeft mijnen geest bewaard.

℟. Heer ! als gij de aarde zult komen oordeelen, waar zal ik mij verbergen voor het aanschijn uwer gramschap ? * Want ik heb zeer gezondigd in mijn leven. ℣. Ik vrees voor mijne misdaden, en ben beschaamd voor u ; als gij zult komen oordeelen, wil mij niet veroordeelen. Want ik heb zeer gezondigd in mijn leven. ℣. Heer ! geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verschijne hun. Want ik, enz.

(Vervolgens leest men hier de Lauden, te weten op die dagen als er maar drij Psalmen en drij Lessen gelezen worden.)

Deze drij Psalmen zijn voor den Dinsdag en den Vrijdag.

Antiph. In eene plaats van gras.

Psalm 22. *Dominus regit me.*

De Heer bestiert mij, en mij zal niets ontbreken : in eene plaats van gras heeft hij mij gesteld.

Hij heeft mij opgevoed bij verfrisschende wateren : hij heeft mijne ziel hersteld.

Hij heeft mij op de wegen der gerechtigheid geleid, om zijnen naam.

Ook, al wandelde ik in het midden van de schaduw des doods, zoo zal ik geen kwaad vreezen : want gij zijt met mij.

Uw stok en uw staf zijn het, die mij vertroost hebben.

Gij hebt voor mijn aanschijn eene tafel bereid, tegenover degenen, die mij verdrukken.

Gij hebt mijn hoofd met olie gezalfd; hoe kostelijk is mijn dronkenmakende beker !

En uwe barmhartigheid zal mij volgen al de dagen mijns levens :

Opdat ik langen tijd in het huis des Heeren wone.

Heer, geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. In eene plaats van gras heeft hij mij gesteld.

Antiph. Gedenk de misdaden.

Psalm 24. *Ad te Domine.*

Tot u, Heer ! heb ik mijne ziel opgeheven : mijn God ! op u betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden.

Noch laat niet toe, dat mijne vijan-

den mij uitlachen : want allen die u verwachten zullen niet beschaamd worden.

Laat hen allen beschaamd worden die ongerechtigheid bedrijven zonder reden.

Toon mij, Heer, uwe wegen : en leer mij uwe paden.

Bestier mij in uwe waarheid, en onderwijs mij : want gij zijt God, mijn Verlosser, en op u heb ik gewacht den geheelen dag.

Wees uwer genade en barmhartigheden gedachtig, die van alle eeuwen geweest zijn.

Gedenk de misdaden mijner jonkheid, en mijne onwetendheden niet.

Doch wees mij gedachtig naar uwe barmhartigheid: om uwe goedheid, Heer!

De Heer is zachtmoedig en rechtvaardig : daarom zal hij de zondaars onderwijzen in den weg.

Hij zal de zachtmoedigen bestieren in gerechtigheid : hij zal den goedertieren zijne wegen leeren.

Al de wegen des Heeren zijn barmhartigheid en waarheid : voor degenen die zijn verbond en zijne getuigenissen zoeken.

Om uwen naam, Heer, zult gij mijner zonde genadig zijn, want zij is talrijk.

Wie is de mensch die den Heer vreest? Hij onderwijst hem in den weg welken hij verkozen heeft.

Zijne ziel zal in het goed wonen : en zijn zaad zal de aarde erven.

De Heer is een vaste steun voor degenen die hem vreezen : en zijn verbond is om het hun te doen kennen.

Mijne oogen zijn altijd op den Heer ; want hij is het die mijne voeten uit den strik zal trekken.

Zie op mij,en ontferm u mijner:want ik ben alleen en arm.

De benauwdheden mijns harten zijn vermenigvuldigd ; trek mij toch uit mijnen nood.

Zie mijne vernedering, en mijne zwarigheid aan : en vergeef mij al mijne misdaden.

Aanschouw mijne vijanden, want zij zijn vermenigvuldigd, en zij haten mij met eenen onrechtvaardigen haat.

Bewaar mijne ziel en verlos mij : laat mij niet beschaamd worden, want op u heb ik mijne hoop gesteld.

De onnoozelen en rechtvaardigen

hebben mij aangehangen : omdat ik op u wachtte.

O God ! verlos Israël uit al zijne verdrukkingen.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Gedenk de misdaden mijner jonkheid en mijne onwetendheden niet.

Antiph. Ik geloof.

Psalm 26. *Dominus illuminatio.*

De Heer is mijn licht en mijne zaligheid, wien zal ik vreezen.

De Heer is de beschermer mijns levens, voor wien zal ik schrikken ?

Als de booswichten op mij aanvallen, om mijn vleesch te eten.

Mijne vijanden, die mij verdrukken, zijn zelven bezweken en gevallen.

Al stonden er heirlegers tegen mij op, mijn hart zal niet vreezen.

Al stond er een veldslag tegen mij op, zoo zal ik daarin hopen.

Eene zaak heb ik van den Heer gevraagd, deze zal ik zoeken, dat ik moge wonen in het huis des Heeren al de dagen mijns levens.

Opdat ik de genoegten des Heeren moge aanschouwen, en zijnen tempel bezoeken.

Want hij heeft mij verborgen in zijne tabernakels : in den kwaden dag heeft hij mij beschermd in het diepste van zijn tabernakel.

Op eene rots heeft hij mij verheven : en nu heeft hij mijn hoofd verheven boven mijne vijanden.

Ik ben omgegaan, en heb eene offerande van groot gejuich opgedragen in zijne woning : ik zal zingen en met lofzangen den Heer vereeren.

Heer, verhoor mijne stem, waarmede ik tot u geroepen heb:ontferm u mijner en verhoor mij.

Mijn hart heeft tot u gesproken, mijn aangezicht heeft u gezocht : uw aanschijn, Heer ! zal ik zoeken.

Keer toch uw aanschijn van mij niet af ; en wijk niet weg in uwe gramschap van uwen dienaar.

Wees mijn helper ; en verlaat noch versmaad mij niet, o God ! mijne zaligheid.

Want mijn vader en mijne moeder hebben mij verlaten ; maar de Heer heeft mij opgenomen.

Onderwijs mij, Heer ! in uwen weg : en bestier mij op het rechte pad, om mijne vijanden.

Geef mij niet over aan den wil dergenen die mij verdrukken : want er zijn valsche getuigen tegen mij opgestaan, en de boosheid heeft tegen zichzelve gelogen.

Ik geloof dat ik de goederen des Heeren zal zien, in het land der levenden.

Verwacht den Heer, gedraagt u mannelijk: weest kloek van harte en verbeidt den Heer.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Ik geloof dat ik de goederen des Heeren zal zien in het land der levenden.

℣. De Heer stelle hen bij de vorsten.

℟. Bij de vorsten zijns volks.

Onze Vader, enz. in stilte.

IV. Les. *Job* 13.

Antwoord mij : hoe groot is het getal mijner ongerechtigheden en zonden? Toon mij mijne boosheden en overtredingen. Waarom verbergt gij uw aangezicht, en houdt gij mij voor uwen vijand? Tegen een blad, dat door den wind weggevoerd wordt, toont gij uwe macht, en vervolgt eenen dorren stoppel. Want gij schrijft bitterheden tegen mij, en gij wilt mij vernielen met de zonden mijner jeugd. Gij hebt mijnen voet in

de boeien gesloten : gij hebt acht gegeven op al mijne paden en op al de stappen mijner voeten gelet : daar ik toch haast vergaan zal, alsof ik verrot ware, en worden als een kleed dat van de mot geëten wordt.

℟. O God ! wees mijner gedachtig, want mijn leven is een wind, * En laat geene menschenoogen mij aanschouwen. ℣. Uit de diepten heb ik tot u geroepen, o Heer ! Heer ! verhoor mijne stem. En laat, enz.

V. Les. *Job* 14.

De mensch van eene vrouw geboren, leeft eenen korten tijd, en wordt vervuld met vele ellenden. Hij gaat op gelijk eene bloem, en wordt vertreden; hij vlucht gelijk eene schaduw, en blijft nooit in denzelfden staat. En acht gij het waardig op zoodanigen uwe oogen te slaan, en hem met u in het recht te trekken ? Wie kan hem zuiver maken die van onzuiver zaad voortgebracht is? Zijt gij het niet alleen ? Kort zijn des menschen dagen, het getal zijner maanden is bij u. Gij hebt hem palen gesteld, die niet zullen kunnen overschreden worden. Wijk een weinig van hem af opdat hij wat moge rusten, totdat

zijn gewenschte dag, gelijk van eenen huurling kome.

℟. Wee mij, Heer! dat ik zoozeer gezondigd heb in mijn leven! Wat zal ik ellendige doen? Waar zal ik vluchten dan tot u, mijn God? * Wees mij genadig als gij zult komen in den jongsten dag. ℣. Mijne ziel is zeer ontsteld, maar gij, Heer! kom haar te hulp. Wees mij, enz.

VI. Les. *Job* 14.

Wie zal mij geven dat gij mij in de hel beschermt, en mij verbergt totdat uwe verbolgenheid voorbij is, en dat gij mij eenen tijd stelt, in welken gij aan mij denken zult. Meent gij ook dat een doode mensch wederom leven zal? Alle dagen, in welke ik nu strijde, wacht ik, dat mijne verandering kome. Gij zult mij roepen en ik zal u antwoorden: aan het werk uwer handen zult gij de rechterhand toereiken. Gij hebt wel mijne gangen geteld; doch wees mijner zonden genadig.

℟. Heer gedenk mijne zonden niet * Als gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. ℣. Heer, mijn God! bestier mijnen weg voor uw aanschijn. Als gij de wereld zult komen oordeelen door

het vuur. ℣. Heer! geef hun de eeuwige rust; en het eeuwige licht verschijne hun. Als gij de wereld, enz.

(Vervolgens leest men hier de Lauden, zoo dikwijls als er maar drij Psalmen en drij Lessen gelezen worden.)

Deze drij Psalmen en Lessen zijn voor den Woensdag en den Zaterdag.

Antiph. Heer! laat het u behagen.

Psalm 39. *Exspectans exspectavi.*

Al wachtende heb ik den Heer verwacht en hij heeft op mij acht genomen

En hij heeft mijne gebeden verhoord, en mij getrokken uit den poel der ellende en uit het modderig slijk.

En hij heeft mijne voeten op eene rots gesteld: en mijne gangen bestierd.

En hij heeft mij een nieuw gezang in den mond gegeven, eenen lofzang voor onzen God.

Velen zullen dit zien en vreezen, en op den Heer hopen.

Gelukkig is de man wiens hoop in den naam des Heeren is: en die niet omgezien heeft naar ijdelheid of valsche dwaasheden.

Heer, mijn God! gij hebt vele won-

derheden gedaan : en niemand is u gelijk in uwe gedachten.

Ik heb denzelven verkondigd en er van gesproken, zij zijn vermenigvuldigd bovenmate.

Slachtoffer en spijsoffer hebt gij niet gewild : maar gij hebt mij de ooren geopend.

Brandoffer en zonde offer hebt gij niet begeerd : toen zegde ik : Zie ik kom.

In den inhoud des boeks is van mij geschreven, dat ik uwen wil doen zoude ; mijn God ! ik heb er naar getracht, en uwe wet is in het binnenste mijns harten.

Ik heb uwe rechtvaardigheid verkondigd in eene groote vergadering : zie mijne lippen zal ik niet doen ophouden : Heer gij weet het.

Uwe rechtvaardigheid heb ik in mijn hart niet verborgen, van uwe waarheid en uwe zaligheid heb ik gesproken.

Ik heb uwe barmhartigheid en uwe waarheid niet verborgen voor de groote gemeente.

Gij dan, Heer! wend toch uwe barmhartigheden van mij niet af: uwe barmhartigheid en uwe waarheid hebben mij altijd behoed.

Want ellenden die zonder getal zijn, hebben mij omringd : mijne ongerechtigheden hebben mij overrompeld, en ik konde niet zien.

Zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds : en mijn hart heeft mij verlaten.

Heer ! laat het u behagen mij te verlossen : Heer ! zie op om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en te zamen te schande worden, allen die mijne ziel zoeken om dezelve weg nemen.

Dat zij terug wijken en beschaamd worden, die mij kwaad willen.

Dat zij haastiglijk hunne schaamte dragen, die mij zeggen : Zoo, dat gaat wel ; zoo, dat gaat wel.

Laten zij verheugd en verblijd zijn in u, allen die u zoeken : en dat zij die uwe zaligheid beminnen altijd zeggen : Hoog geloofd zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm : help mij, o Heer !

Gij zijt mijn helper en mijn beschermer : mijn God, vertoef niet.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Heer, laat het u behagen mij te verlossen: Heer! zie op om mij te helpen.

Antiph. Heer ! genees mijne ziel.

Psalm 40. *Beatus qui intelligit.*

Gelukkig is hij die acht geeft op den behoeftige en met den arme medelijden heeft : in den kwaden dag zal hem de Heer verlossen.

De Heer beware en behoude hem in het leven, en make hem gelukkig op de aarde : en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

De Heer kome hem te hulp op het bed zijner smarten : gij hebt geheel zijn bed in zijne krankheid omgekeerd.

Ik heb gezegd : Heer, ontferm u mijner : genees mijne ziel, want ik heb tegen u gezondigd.

Mijne vijanden hebben mij kwaad gewenscht : wanneer zal hij sterven en zijn naam vergaan ?

En als er een binnenkwam om te zien, die sprak bedriegelijk : zijn hart verzamelde boosheid voor zich.

Als hij buiten kwam, sprak hij dezelve uit.

Al mijne vijanden hebben te zamen tegen mij gemompeld : en tegen mij beraamd hetgeen mij kwaad was.

Zij hebben een boos stuk tegen mij besloten : die slaapt zal die niet weder opstaan ?

Zelfs mijn bondgenoot, op wien ik betrouwde : die mijn brood at, heeft stoutelijk zijnen voet opgeheven om mij te vertreden.

Maar gij, Heer! ontferm u mijner, wek mij weder op, en ik zal het hun vergelden.

Daaraan bemerk ik dat gij uw behagen in mij gehad hebt; dat mijn vijand zich over mij niet verblijden zal.

Maar gij hebt mij om mijne onnoozelheid opgenomen : en mij vastgesteld voor uw aanschijn tot in eeuwigheid.

Geloofd zij de Heer, de God van Israël, van eeuw tot eeuw : het zij zoo, het zij zoo.

Heer, geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Heer! genees mijne ziel, want ik heb tegen u gezondigd.

Antiph. Mijne ziel dorst.

Psalm 41. *Quemadmodum desiderat.*

Gelijk een hert snakt naar de waterbronnen : zoo verlangt mijne ziel naar u, o God.

Mijne ziel dorst naar den machtigen en levenden God : wanneer zal ik komen en voor zijn aangezicht verschijnen?

Mijne tranen zijn mijn brood dag en

nacht; terwijl men mij dagelijks zegt: waar is uw God?

Dit ben ik indachtig geworden en heb mijne ziel in mij uitgestort: want ik zal overgaan tot de plaats der wonderbare woning, tot het huis Gods.

Met eene stem van verheuging en lof: onder een geluid dergenen die blijde maaltijd houden.

Waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel? en waarom ontstelt gij mij?

Betrouw op God, want ik zal hem nog loven: hij is de zaligheid mijns aanschijns en mijn God.

Mijne ziel is in mij ontsteld: daarom zal ik uws gedachtig zijn uit het land der Jordaan, van Hermon, van den kleinen berg.

De eene afgrond roept tot den anderen, onder het gedruisch van uwe watersluizen.

Al uwe hooge vloeden en baren zijn over mij gekomen.

In den dag heeft de Heer zijne barmhartigheid bevolen: en in den nacht zijnen lofzang.

Bij mij is het gebed tot den God mijns levens, ik zal tot God zeggen: Gij zijt mijn beschermer.

Waarom hebt gij mij vergeten en waarom ga ik bedroefd als mij de vijand kwelt?

Als mijne beenderen verbrijzeld wierden, mijne vijanden die mij kwellen beschimpten mij!

Daar zij mij dagelijks zeggen: Waar is uw God? waarom zijt gij bedroefd, mijne ziel, en waarom ontstelt gij mij?

Betrouw op God, want ik zal hem nog loven: hij is de zaligheid mijns aanschijns, en mijn God.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Mijne ziel dorst naar den levenden God! wanneer zal ik komen, en voor het aangezicht des Heeren verschijnen?

℣. Geef de zielen van die u belijden niet aan de beesten over.

℟. En vergeet de zielen uwer armen niet tot het einde toe.

Onze Vader. enz. in stilte.

VII. Les. *Job.* 17.

MIJN geest gaat verminderen: mijne dagen gaan korten, en het graf blijft mij alleen over. Ik heb niet gezondigd en mijne oog blijft bitterheden zien. Verlos mij, Heer! en stel mij bij u, en laat dan, wiens hand het ook zij, tegen mij

strijden. Mijne dagen zijn vergaan; mijne gedachten zijn verijdeld, en pijnigen mijn hart. Den nacht hebben zij in den dag veranderd, en na de duisternis hoop ik wederom het licht. Al is het dat ik wachte, het graf is toch mijn huis en in de duisternis heb ik mijn bed gemaakt. Tot de verrotting heb ik gezegd : gij zijt mijn vader; en tot de wormen : gij zijt mijne moeder en mijne zuster. Waar is dan nu mijne verwachting, en wie geeft acht op mijn geduld?

℟. De vrees des doods ontroert mij, terwijl ik dagelijks zondig en geene boetvaardigheid doe, * Want in de hel is geene verlossing. Ontferm u mijner, o God! en behoed mij. ℣. Heer! maak mij zalig in uwen naam, en verlos mij door uwe kracht. Want in de hel is geene verlossing. Ontferm u mijner, o God! en behoed mij.

VIII. Les. *Job* 19.

MIJN vleesch verteerd zijnde kleeft mijn gebeente aan mijn vel : alleenlijk zijn de lippen om mijne tanden gebleven. Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, ten minste gij, mijne vrienden! want de hand des Heeren heeft mij ge-

raakt. Waarom vervolgt gij mij gelijk God, en waarom verzadigt gij u met mijn vleesch? Wie geeft mij dat mijne woorden opgeschreven worden? Wie geeft mij dat zij in een boek gedrukt worden met eene ijzeren griffe, en in eene looden plaat of in een harden steen met eenen bijtel gesneden worden! Want ik weet dat mijn Verlosser leeft, en dat ik ten jongste dage uit de aarde verrijzen zal. En ik zal wederom met mijn vel bekleed worden, en in mijn vleesch zal ik mijnen God zien. Ik zelf zal hem zien, en mijne oogen zullen hem aanschouwen, en niet een andere. Deze mijne hoop ligt opgesloten in mijnen boezem.

℟. Heer! oordeel mij niet naar mijne werken; want ik heb niets gedaan dat voor uw aanschijn waardig is. Daarom bid ik uwe majesteit, * Dat gij, o God! mijne misdaden wilt uitwisschen. ℣. Heer wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en zuiver mij van mijne zonden. Dat gij, o God! enz.

IX. Les. *Job* 10.

WAAROM hebt gij mij uit de modder voortgebracht? Ach! of ik vernietigd ware geworden zonder dat mij ooit

oog gezien had ! zoo zoude ik geweest zijn alsof ik niet ware, en van den schoot mijner moeder ten grave weggedragen. Zal de kortheid mijner dagen niet haast een einde nemen ? Laat mij dan eenige rust dat ik een weinig over mijne smart klage, eer ik ga om niet weder te keeren, tot het donker land, bedekt met de duisternis des doods, tot het land van ellende en dikke duisterheid, waar de schaduw des doods is, en waar geene geschiktheid, maar eene altijddurende gruwelijkheid in woont.

℟. Verlos mij, Heer ! van den eeuwigen dood, in dien schromelijken dag. * Als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden ; * Als gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. ℣. Bevend ben ik geworden, en ik vrees tegen dat het onderzoek komen zal en de toekomende gramschap. Als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden; als gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. ℣. Die dag is een dag van gramschap, van onheil en ellende, een groote en zeer bittere dag. Als gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur. ℣. Heer! geef hun de eeuwige rust ; en het eeuwig licht verschijne

hun. Verlos mij, Heer ! van den eeuwigen dood, in dien schromelijken dag als de hemelen en de aarde zullen beroerd worden ; als gij de wereld zult komen oordeelen door het vuur.

Het volgende Responsorium wordt gelezen, in plaats van het voorgaande, op die tijden als men maar drij Psalmen en drij Lessen in de Metten leest.

℟. Verlos mij Heer ! van de wegen der hel, gij die de metalen poorten verbrijzeld, de hel bezocht en hun het licht gegeven hebt ; opdat zij u zouden zien, * Die in de pijnen der duisternissen waren. ℣. Roepende en zeggende : Gij zijt tot ons gekomen, onze Verlosser. Die in de pijnen der duisternissen waren. ℣. Heer ! geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verschijne hun. Die in de pijnen, enz.

DE LAUDEN.

Antiph. De vernederde beenderen.

Psalm 50. *Miserere.*

ONTFERM u mijner, o God ! volgens uwe groote barmhartigheid.

En volgens de menigte uwer barmhartigheden wisch mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid : en reinig mij van mijne zonden.

Want ik beken mijne boosheid : en mijne zonde is altijd voor mijne oogen.

Tegen u alleen heb ik gezondigd, en voor uw aanschijn heb ik het kwaad gedaan : zoo dat gij rechtvaardig zijt in uwe woorden, en overwint als gij geoordeeld wordt.

Want zie, in boosheden ben ik ontvangen : en in zonden heeft mij mijne moeder ontvangen.

Want zie, gij hebt de waarheid bemind : de onbekende en verborgene geheimen uwer wijsheid hebt gij mij bekend gemaakt.

Gij zult mij met hysop besproeien en ik zal gereinigd worden : gij zult mij wasschen en ik zal witter worden dan sneeuw.

Gij zult aan mijn gehoor blijdschap en vreugd geven : en mijne vernederde beenderen zullen van vreugd opspringen.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden : en wisch al mijne ongerechtigheden uit.

Schep in mij, o God! een zuiver hart: en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste,

Verwerp mij niet van uw aanschijn : en neem uwen Heiligen Geest van mij niet weg.

Geef mij weder de blijdschap van uwe zalige hulp; en versterk mij met eenen kloeken geest.

Ik zal de boozen uwe wegen leeren: en de goddeloozen zullen tot u bekeerd worden.

Verlos mij van het bloed, o God! God mijner zaligheid: en mijne tong zal met vreugd uwe rechtvaardigheid verheffen.

Heer! gij zult mijne lippen opendoen: en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt gij offerande gewild, ik zou u die immers gegeven hebben: in brandoffers zult gij geene genoegte hebben.

Een bedrukte geest is eene offerande voor God! een vermorzeld en verootmoedigd hart zult gij, o God! niet versmaden.

Heer! volgens uwen goeden wil handel met Sion goedertierenlijk: opdat de muren van Jeruzalem opgebouwd worden.

Dan zult gij de offerande der rechtvaardigheid, de dank- en brandoffers aannemen: dan zal men kalveren op uw altaar leggen.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. De vernederde beenderen zullen zich voor den Heer verheugen.

Antiph. Heer, verhoor mijn gebed.

Psalm 64. *Te decet hymnus.*

In Sion, o God! moet men u lof zingen : en in Jeruzalem zal men uwe belofte volbrengen.

Verhoor mijn gebed : alle vleesch zal tot u komen.

De woorden der goddeloozen hebben de overhand over ons genomen : doch gij zult ons onze zonden vergeven.

Zalig is hij dien gij verkoren en opgenomen hebt : hij zal wonen in uwe voorhoven.

Wij zullen vervuld worden door de goederen van uw huis : heilig is uw tempel, en wonderbaar in gerechtigheid.

Verhoor ons, o God! onze Zaligmaker, gij die de hoop zijt van al de einden der aarde, en van de verheid der zee.

Die de bergen door uwe kracht vastzet, en met macht omgord zijt : die de holle zee en het gedruisch harer golven beroert.

De volkeren zullen verbaasd worden, en die aan de uiterste palen wonen zullen voor uwe wondere teekens vreezen :

daar de dag op en onder gaat, zult gij het al vroolijk maken.

Gij bezoekt de aarde en bevochtigt ze mildelijk : gij vervult haar met rijke vruchten.

De beek Gods is met wateren vervuld, gij hebt hun spijs gereed gemaakt : want aldus is zij toebereid.

Vervul hare waterloopen, vermenigvuldig haar gewas : door hare regendruppelen zal zij vroolijk groeien.

Gij zult den omloop des jaars door uwe goedertierenheid zegenen : en uwe velden zullen met vruchtbaarheid vervuld worden.

De schoone plaatsen der wildernissen zullen vet worden : en de heuvelen zullen met vroolijkheid omringd staan.

De rammen der schapen zijn bekleed : en de dalen vloeien over van tarwe : zij zullen roepen en ook lof zingen.

Heer ! geef hun de eeuwige rust. enz.

Antiph. Heer ! verhoor mijn gebed : alle vleesch zal tot u komen.

Antiph. Uwe rechterhand.

Psalm 62. *Deus, Deus meus.*

O God ! gij zijt mijn God, tot u waak ik van den vroegen morgen.

Mijne ziel heeft naar u gedorst; hoe menigmaal heeft mijn vleesch dorst gehad naar u ?

In een woest, ongebaand en dor land heb ik mij voor u vertoond in het heiligdom : om uwe macht en uwe glorie te aanschouwen.

Want uwe barmhartigheid gaat alle leven te boven : mijne lippen zullen u loven.

Alzoo zal ik u mijn geheel leven lang loven, en in uwen naam zal ik mijne handen opheffen.

Zoo dat mijne ziel als met eene zoete vettigheid vervuld worde ; en mijn mond zal uwen lof met vroolijke lippen zingen.

Als ik op mijn bed uwer gedachtig was, dacht ik op u des morgens ; want gij zijt mijn helper geweest.

En ik zal mij verheugen onder de schaduw uwer vleugelen : mijne ziel heeft u overal gevolgd; uwe rechterhand heeft mij ondersteund.

Te vergeefs stonden zij naar mijn leven : zij zullen onder de aarde nederdalen ; zij zullen ten zwaarde geleverd en aan de vossen ten roof gegeven worden.

Maar de koning zal zich in God ver-

blijden ; allen die bij hem zweren, zullen zich beroemen, omdat de mond der kwaadsprekers gestopt is.

Hier wordt niet gezegd : Heer ! geef hun de eeuwige rust.

Psalm 66. *Deus misereatur nostri.*

God zij ons barmhartig, en geve ons zijnen zegen : dat hij het licht zijns aanschijns op ons doe schijnen en zich onzer ontferme.

Opdat wij uwen weg op de aarde mogen kennen, en uwe zaligheid onder alle volkeren.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eer geven.

Dat de volkeren blijde zijn en zich verheugen : want gij oordeelt de volkeren in rechtvaardigheid, en bestiert de heidenen op de aarde.

Dat de volkeren u loven, o God ! dat alle volkeren u eeren : de aarde heeft hare vrucht gegeven.

Dat God ons zegene, onze God ; dat God ons zegene, en dat hem al de palen der wereld vreezen.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Uwe rechterhand heeft mij ondersteund, Heer !

Antiph. Heer ! verlos mijne ziel.

GEZANG VAN EZECHIAS. *Isaias* 38.

Ik heb gezegd : In het midden mijner dagen zal ik naar de poorten der hel gaan.

Ik zocht naar het overig mijner jaren : ik zegde : Nu zal ik den Heer mijnen God niet zien in het land der levenden.

Nu zal ik geenen mensch meer aanzien, noch die daar in rust woont.

Mijn levenstijd is weggenomen, en van mij opgerold, gelijk eene herderstent.

Mijn leven is afgesneden als den draad van eenen wever; hij heeft mij afgesneden daar ik eerst begon : tusschen den morgen en den avondstond zult gij mij ten einde brengen.

Ik hoopte nog tot den morgenstond, als een leeuw heeft hij al mijne beenderen vermorzeld.

Tusschen den morgen en den avondstond zult gij mij ten einde brengen, ik zal piepen als eene jonge zwaluw; ik zal zuchten als eene duif.

Mijne oogen zijn zwak geworden door naar omhoog te zien.

Heer! ik lijde geweld, spreek toch voor mij. Wat zal ik zeggen, en hoe

zoude hij voor mij spreken daar hij het zelf gedaan heeft?

Ik zal voor u mijne jaren gaan overdenken in de bitterheid mijner ziel.

Heer! indien men zoo leeft en het leven mijner ziel daarin bestaat, zoo zult gij mij kastijden, en levendig maken. Zie in den vrede is mijne bitterheid de allerbitterste.

Doch gij hebt mijne ziel uit het verderf getrokken, gij hebt al mijne zonden achter uwen rug geworpen.

Want de hel zal u niet loven, en de dood zal u niet prijzen: die ten grave dalen zullen op uwe waarheid niet wachten.

De levende, de levende zal u loven, gelijk ik ook heden doe: de vader zal aan de kinderen uwe waarheid bekend maken.

Heer! behoud mij, zoo zullen wij onze lofzangen zingen al de dagen onzes levens in het huis des Heeren.

Heer! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Heer! verlos mijne ziel van de poort der hel.

Antiph. Dat alle geesten.

PSALM 148. *Laudate Dominum.*

LOOFT den Heer, gij die in de hemelen zijt, looft hem in het allerhoogste.

Looft hem, al zijne Engelen; looft hem, al zijne heirkrachten.

Looft hem, zon en maan; looft hem, alle sterren en licht.

Looft hem, gij hemelen der hemelen; en dat al de wateren, die boven de hemelen zijn, den naam des Heeren loven.

Want hij sprak en zij waren gemaakt; hij beval en zij waren geschapen.

Hij heeft ze voor eeuwig en voor altijd bevestigd; hij heeft ze een bevel gegeven dat niet zal overtreden worden.

Looft den Heer, gij die op de aarde zijt, groote visschen en alle afgronden.

Vuur, hagel, sneeuw, ijs, en stormwinden, die zijn bevel volbrengt.

Bergen en alle heuvelen, vruchtdragend houtgewas en alle cederboomen.

Beesten, en allerhande vee, kruipende dieren, en gevederde vogelen.

Koningen der aarde en alle volkeren, vorsten en alle rechters der aarde.

Jongelingen en maagden, oude en jonge lieden, dat zij den naam des Heeren loven; want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn lof strekt zich uit over hemel en aarde, en hij heeft den hoorn zijns volks verheven.

Dat al zijne Heiligen hem loven, de kinderen van Israël, het volk dat hem nadert.

Hier wordt niet gezegd : Heer ! geef hun de eeuwige rust.

Psalm 149. *Cantate Domino.*

Zingt den Heer een nieuw gezang ; lof zij hem in de vergadering der Heiligen.

Dat Israël zich verheuge in dengene die het gemaakt heeft ; en dat de kinderen van Sion zich verblijden in hunnen koning.

Dat zij zijnen naam in koorzangen loven, dat zij op trommel en harp voor hem lofspelen.

Want de Heer heeft behagen in zijn volk, en hij zal de zachtmoedigen ter zaligheid verheffen.

De Heiligen zullen met luister van vreugd opspringen ; zij zullen zich verblijden op hunne rustplaatsen.

Gods roem en lof zal in hunnen mond zijn, en tweesnijdende zwaarden in hunne handen.

Om wraak te nemen over de heidenen en om de volkeren te straffen.

Om hunne koningen in de boeien te sluiten en hunne edelen in ijzeren banden.

Om het beschreven vonnis over hen uit te oefenen. Deze luister is voor al zijne Heiligen.

Hier wordt niet gezegd : Heer ! geef hun de eeuwige rust.

Psalm 150. *Laudate Dominum.*

Looft den Heer in zijn heiligdom ; looft hem in het uitspansel zijner kracht.

Looft hem in zijne mogendheden ; looft hem volgens de grootte zijner heerlijkheid.

Looft hem met het geklank der bazuinen ; looft hem op harpen en fluiten.

Looft hem met trommels en op reien ; looft hem met snaarspel en orgel.

Looft hem met welluidende cimbalen ; looft hem met cimbalen van vroolijk geluid : dat alle geesten den Heer loven.

Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Dat alle geesten den Heer loven.

℣. Ik heb eene stem uit den hemel gehoord tot mij zeggende : ℟. Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven.

Antiph. **Ik ben de verrijzenis en het leven.**

GEZANG VAN ZACHARIAS.

Benedictus Dominus Deus Israël. Luc 1.

GELOOFD zij de Heer, de God van Israël, omdat hij zijn volk bezocht en verlost heeft.

En ons eenen hoorn der zaligheid opgerecht heeft, in het huis van zijnen dienaar David.

Gelijk hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige Profeten, die er van alle tijden geweest zijn.

Dat hij ons zoude verlossen van onze vijanden, en uit de handen van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te doen met onze vaderen, en te gedenken aan zijn heilig verbond.

Den eed dien hij gezworen heeft aan onzen vader Abraham, dat hij ons zoude geven:

Dat wij uit de handen onzer vijanden verlost zijnde, hem zonder vrees zouden dienen.

In heiligheid en rechtvaardigheid voor zijn aanschijn al de dagen onzes levens.

En gij, kind, zult een Profeet des

Allerhoogsten genoemd worden : want gij zult voor het aanschijn des Heeren gaan om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk de kennis der zaligheid te geven, tot vergiffenis hunner zonden.

Door de ingewanden der barmhartigheid van onzen God, door welke hij ons is komen bezoeken, die nu verschijnt uit de hoogte.

Om degenen die in de duisternis en in de schaduwe des doods zitten, te verlichten, en om onze voeten te bestieren op den weg van vrede.

Heer, geef hun de eeuwige rust, enz.

Antiph. Ik ben de verrijzenis en het leven ; die in mij gelooft, zal leven, al ware hij reeds gestorven. En al wie leeft en in mij gelooft, die zal in eeuwigheid niet sterven.

Onze Vader, enz. in stilte en knielende.

℣. En leid ons niet in bekoring.

℟. Maar verlos ons van den kwade.

Psalm 129. *De profundis.*

Uit de diepten, enz. zie bladz. 243.

℣. Van de poort der hel, enz. gelijk op het einde der Vespers bladz. 248, en men herhaalt na het laatste Gebed : ℣. Heer ! geef hun de eeuwige rust, enz.

DE BOETPSALMEN.

Ant. Wees, o Heer ! niet gedachtig.

I. Psalm 6.

Heer ! straf mij niet in uwe verbolgenheid : en kastijd mij niet in uwe gramschap.

Ontferm u mijner, Heer ! want ik ben krank : genees mij, Heer ! want mijne beenderen zijn ontsteld.

En mijne ziel is zeer ontsteld : maar gij, Heer ! hoelang zult gij vertoeven mij te helpen ?

Keer u tot mij, Heer ! en verlos mijne ziel ; behoud mij om uwe barmhartigheid.

Want er is niemand die in den dood uwer gedachtig is : en wie zal u in de hel loven ?

Ik ben vermoeid van mijn zuchten, ik zal alle nachten mijn bed wasschen ; met mijne tranen zal ik mijne rustplaats begieten.

Mijn oog is van de verbolgenheid ontsteld door het bitter en gedurig weenen ; ik ben verouderd onder al mijne vijanden.

Gaat weg van mij allen die ongerechtigheid bedrijft ; want de Heer heeft de stem mijns weenens verhoord.

De Heer heeft mijn smeeken gehoord; de Heer heeft mijn gebed aangenomen.

Dat al mijne vijanden beschaamd en geheel ontsteld worden : dat zij zeer haastiglijk terugkeeren en zich schamen.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

II. Psalm 31.

Zalig zijn zij, wier boosheden vergeven zijn, en wier zonden bedekt zijn.

Zalig is de man aan wien de Heer de zonde niet toegerekend heeft, en in wiens geest geen bedrog is.

Omdat ik zweeg, dewijl ik heb nagelaten mijne zonden ootmoedig en oprecht voor u te belijden, zijn mijne beenderen (mijne krachten) verouderd, terwijl ik den geheelen dag riep.

Want dag en nacht is uwe hand op mij bezwaard, in mijne ellenden heb mij tot u bekeerd, terwijl ik met den

doorn van smarten en van eene knagende conscientie doorstoken wierd.

Ik heb mijne misdaad aan u bekend gemaakt;en mijne ongerechtigheid heb ik niet verborgen.

Ik zegde : ik zal tegen mij mijne ongerechtigheid voor den Heer belijden ; en gij hebt de boosheid mijner zonde vergeven.

Hierom zal eenieder Heilige tot u bidden ten bekwamen tijde.

Ook wanneer er groote watervloeden komen,zij zullen tot hem niet naderen.

Gij zijt mijne toevlucht tegen de verdrukking die mij omvangen heeft, o God ! die mijne verheuging zijt, verlos mij van hen die mij omringen.

Ik zal u verstand geven, zoo spreekt gij, o God, tot uwen dienaar, en u onderwijzen in den weg, waardoor gij gaan zult ; ik zal mijne oogen op u vestigen.

Wil, o mensch ! niet worden gelijk een peerd of muilezel,die geen verstand hebben.

Bedwing, Heer!met breidel en toom van eene zalige vrees de kinnebakken dergenen die tot u niet komen.

De geeselen der zondaars zijn me-

nigvuldig ; maar dengene, die op den Heer hoopt, zal de barmhartigheid omringen.

Verblijdt u in den Heer, en verheugt u, gij rechtvaardigen ; en roemt in hem allen die oprecht van harte zijt.

Glorie zij den Vader, enz.

III. Psalm 37.

Heêr ! straf mij niet in uwe verbolgenheid, en in uwe gramschap kastijd mij niet.

Want uwe schichten steken in mij, en gij hebt uwe straffende hand op mij bezwaard.

Er is geene gezondheid in mijn vleesch ter oorzake uwer gramschap ; daar is geen vrede in mijne beenderen om mijner zonden wille.

Want mijne ongerechtigheden zijn boven mijn hoofd gewassen, en als een zware last drukken zij mij.

Mijne wonden zijn verrot en bedorven : ter oorzaak van mijne dwaasheid, van zoolang mijne boetvaardigheid uit te stellen.

Ik ben ellendig geworden en ten uiterste neergebogen onder den last van mijn lijden ; ik ga den geheelen dag bedroefd.

Want mijne lenden zijn vervuld met bedriegelijkheden en daar is geene gezondheid in mijn vleesch.

Ik ben verdrukt, en vernederd bovenmate; ik brieschte van het zuchten mijns harten.

Heer ! voor u is al mijne begeerte, en mijn zuchten is voor u niet verborgen.

Mijn hart is ontroerd, mijn kracht heeft mij verlaten : ja, zelfs het licht mijner oogen is bij mij niet.

Mijne vrienden en mijne naasten zijn tegen mij opgekomen en opgestaan.

En die bij mij waren, bleven van verre : en die naar mijn leven stonden, deden geweld.

En die kwaad tegen mij zochten, spraken ijdelheden, en bedachten den ganschen dag bedrog.

Doch ik, als een doove, hoorde niet, en als een stomme deed ik mijnen mond niet open.

En ik was als een mensch die niet hoort, en die geene wederspraak in zijnen mond heeft.

Want op u, Heer ! heb ik gehoopt, gij, Heer, mijn God ! zult mij verhooren.

Dewijl ik gezegd heb : dat toch mijne vijanden zich nooit over mij verblijden; zij hebben, als mijne voeten wankelden, trotschelijk tegen mij gesproken,

Want ik ben tot de geesels bereid, en mijne smart is altijd voor mijne oogen.

Want ik zal mijne boosheid openlijk bekend maken, en denken op mijne zonden.

Doch mijne vijanden leven, en zijn machtiger dan ik, en die mij ten onrecht haatten, zijn vermenigvuldigd.

Die goed met kwaad vergelden, lasterden mij, omdat ik het goed volgde.

Verlaat mij niet, Heer, mijn God ! ga van mij niet weg.

Denk op mijne hulp, Heer, God mijner zaligheid !

Glorie zij den Vader, enz.

IV. Psalm 50.

Ontferm u mijner, o God! volgens uwe groote barmhartigheid.

En volgens de menigte uwer barmhartigheden, wisch mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik beken mijne boosheid, en mijne zonde is altijd voor mijne oogen.

Voor u alleen heb ik gezondigd; voor uw aanschijn heb ik het kwaad gedaan.

Vergeef het mij, opdat gij gerechtvaardigd wordet in uwe woorden (uwe beloften waardoor gij aan die boetvaardigheid doen genade toezegt) en overwint, als gij geoordeeld wordt.

Want zie, in boosheden ben ik ontvangen en in zonden heeft mij mijne moeder ontvangen.

Want zie, gij hebt de waarheid lief; de onbekende en verborgene geheimen uwer wijsheid hebt gij mij geopenbaard.

Gij zult mij besproeien met hysop en ik zal gezuiverd worden, gij zult mij wasschen, en ik zal witter worden dan sneeuw.

Gij zult, door mijne zonden te vergeven, aan mijn gehoor blijdschap en vreugde geven, en mijne vernederde beenderen zullen van vreugd opspringen.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden, en wisch al mijne ongerechtigheden uit.

Schep in mij, o God ! een zuiver hart, en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van uw aanschijn, en neem uwen H. Geest van mij niet weg.

Geef mij weder de blijdschap van uwe zalige hulp, en versterk mij met eenen kloeken geest.

Ik zal de boozen uwe wegen leeren, en de goddeloozen zullen zich tot u bekeeren.

Verlos mij van het bloed, welk ik onrechtvaardiglijk heb vergoten, o God, God mijner zaligheid ! en mijne tong zal met vreugd uwe rechtvaardigheid verheffen.

Heer ! gij zult mijne lippen opendoen, en mijn mond zal uwen lof verkondigen.

Want hadt gij offerande gewild, ik zoude u die immers opgedragen hebben; in brandoffers zult gij geene genoegte hebben.

Een bedrukte geest is eene offerande voor God ; een vermorzeld en verootmoedigd hart zult gij, o God, niet versmaden.

Heer, volgens uwen goeden wil han-

del met Sion goedertierenlijk, opdat de muren van Jeruzalem opgebouwd worden.

Dan zult gij de offerande van rechtvaardigheid, de dank- en brandoffers aannemen : dan zal men kalveren op uw autaar leggen.

Glorie zij den Vader, enz.

V. Psalm 101.

Heer ! verhoor mijn gebed : en mijn geroep kome tot u.

Keer uw aangezicht van mij niet af, op wat dag ik verdrukt worde, neig uw oor tot mij.

Op wat dag ik u aanroepe, verhoor mij haastiglijk.

Want mijne dagen zijn vergaan als rook, en mijne beenderen zijn als verdroogd hout dor geworden.

Ik ben geslagen als hooi, en mijn hart is uitgedroogd: omdat ik vergeten heb mijn brood te eten.

Van het geluid mijns zuchten kleeft mijn gebeente aan mijn vleesch.

Ik ben aan den pelikaan der woestijn gelijk geworden ; ik ben geworden gelijk de nachtraaf in een huis.

Ik heb gewaakt, en ben geworden als eene eenzame musch op het dak.

Den geheelen dag beschimpten mij mijne vijanden ; en die mij voortijds prezen, zwoeren tegen mij.

Omdat ik asch als brood at, en mijnen drank met tranen mengde.

Ter oorzake van uwe gramschap en verbolgenheid ; omdat gij mij opgeheven en nedergestooten hebt.

Mijne dagen zijn als eene schaduw verdwenen, en ik ben als hooi dor geworden.

Maar gij, Heer ! blijft in eeuwigheid en uwe gedachtenis duurt van geslacht tot geslacht.

Gij zult opstaan en u over Sion ontfermen, want de tijd harer te ontfermen, de tijd is gekomen.

Want hare steenen behagen aan uwe dienaren, en zij zullen medelijden hebben met haar stof.

En de volkeren zullen uwen naam vreezen, Heer ! en al de koningen der aarde uwe glorie.

Omdat de Heer Sion opgebouwd heeft en daar in zijne heerlijkheid zal gezien worden.

Hij heeft op het gebed der ootmoedigen gezien, en hij heeft hun verzoek niet versmaad.

Dat deze dingen geschreven worden voor het volgend geslacht ; en het volk dat zal geschapen worden, zal den Heer loven.

Want hij heeft van boven uit zijne hooge heilige plaats nedergezien ; de Heer heeft van den hemel nedergezien op de aarde :

Om het zuchten der gevangenen te hooren, om de kinderen der gedooden te ontbinden :

Opdat zij in Sion den naam des Heeren verkondigen, en zijnen lof in Jeruzalem.

Als de volkeren zullen te zamen komen, en de koningen, om den Heer te dienen.

Hij (de rechtvaardige), heeft hem op den weg zijner sterkte gezegd : Geef mij te kennen de kortheid mijner dagen.

Neem mij toch niet weg in het midden mijner dagen ; uwe jaren duren van geslacht tot geslacht.

Gij, Heer ! hebt in den beginne de aarde gegrondvest ; en de hemelen zijn de werken uwer handen.

Die zullen vergaan, maar gij blijft altijd ; zij zullen allen gelijk een kleed veranderen,

En gelijk een opperkleed zult gij ze veranderen, en zij zullen veranderd worden : maar gij zijt altijd dezelfde, en uwe jaren zullen niet eindigen.

De kinderen uwer dienaren zullen met u, Heer, wonen ! en hunne nakomelingen zullen in eeuwigheid bestierd worden. Glorie zij den Vader, enz.

VI. Psalm 129.

Uit de diepten mijner ellenden heb ik tot u geroepen, Heer ! Heer ! verhoor mijne stem.

Laat toch uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeekingen.

Indien gij, Heer, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan ?

Omdat er bij u genade is : en om uwe wet heb ik u, o Heer lankmoediglijk afgewacht.

Mijne ziel heeft op zijn woord afgewacht: mijne ziel heeft op den Heer gehoopt.

Dat Israël op den Heer hope : van den morgenstond tot den nacht toe.

Want bij den Heer is barmhartigheid en bij hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen uit al zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

VII. Psalm. 142.

Heer ! verhoor mijn gebed ; luister naar mijn smeeken volgens uwe waarheid ; verhoor mij volgens uwe rechtvaardigheid.

En treed niet in het recht met uwen dienaar ; want niemand die leeft zal voor uw aanschijn gerechtvaardigd worden.

Verhoor mij, want de vijand heeft mijne ziel vervolgd : hij heeft mijn leven ter aarde toe vernederd.

Hij heeft mij in het duister gesteld, gelijk degenen die over langen tijd dood zijn : en mijn geest is in mij beangst, mijn hart is in mij ontsteld geworden.

Ik ben de oude dagen indachtig geweest, ik overwoog al uwe daden, de werken uwer handen overdacht ik.

Ik heb mijne handen tot u toegereikt ; mijne ziel is voor u als aarde zonder water ; is dorstig naar de stroomen uwer genade.

Heer ! verhoor mij haastiglijk ; mijn geest is bezweken.

Keer toch uw aanschijn van mij niet af, anderzins zal ik gelijk worden aan die, welke in het graf nederdalen.

Doe mij vroeg de stem van uwe barmhartigheid hooren; want ik heb op u gehoopt.

Maak mij den weg bekend dien ik moet bewandelen; want tot u heb ik mijne ziel opgeheven.

Heer! verlos mij van mijne vijanden; tot u heb ik mijne toevlucht genomen: leer mij uwen wil doen, want gij zijt mijn God.

Uw goede geest zal mij leiden op den rechten weg; om uwen naam, Heer! zult gij mij levendig maken in uwe gerechtigheid.

Gij zult mijne ziel uit de verdrukking leiden; en in uwe barmhartigheid zult gij mijne vijanden vernielen.

Gij zult vernielen alle degenen die mijne ziel verdrukken, want ik ben uw dienaar.

Glorie zij den Vader, enz.

Antiph. Wees, o Heer, niet gedachtig onze misdaden, noch die van onze ouders, en neem geene wraak over onze zonden.

VAN ALLE HEILIGEN.

HEER, ontferm u onzer.
Christus ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God, hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods, bid.
H. Maagd der Maagden, bid.
H. Michaël, bid.
H. Gabriël, bid.
H. Raphaël, bid.
Alle HH. Engelen en Aartsengelen, bidt.
Alle HH. Koren der zalige geesten, bidt.
H. Joannes de Dooper, bid.
H. Joseph, bid.
Alle HH. Patriarken en Profeten, bidt.
H. Petrus, bid.
H. Paulus, bid.
H. Andreas, bid.
H. Jacobus, bid.

H. Joannes, bid.
H. Thomas, bid.
H. Jacobus, bid.
H. Philippus, bid.
H. Bartholomeus, bid.
H. Mattheus, bid.
H. Simon, bid.
H. Thaddeus, bid.
H. Mathias, bid.
H. Barnabas, bid.
H. Lucas, bid.
H. Marcus, bid.
Alle HH. Apostelen en Evangelisten, bidt.
Alle HH. Discipelen des Heeren, bidt.
Alle HH. onnoozele Kinderen, bidt.
H. Stephanus, bid.
H. Laurentius, bid.
H. Vincentius, bid.
HH. Fabianus en Sebastianus, bidt.
HH. Joannes en Paulus, bidt.
HH. Cosmas en Damianus, bidt.
HH. Gervasius en Protasius, bidt.
Alle HH. Martelaars, bidt.
H. Silvester, bid.
H. Gregorius, bid.
H. Ambrosius, bid.
H. Augustinus, bid.
H. Hieronymus, bid.

H. Martinus, bid.
H. Nicolaus, bid.
Alle HH. Bisschoppen en Belijders, bidt.
Alle HH. Leeraars, bidt.
H. Antonius, bid.
H. Benedictus, bid.
H. Bernardus, bid.
H. Dominicus, bid.
H. Franciscus, bid.
Alle HH. Priesters en Levieten. bidt.
Alle HH. Monniken en Eremijten, bidt.
H. Maria Magdalena, bid.
H. Agatha, bid.
H. Lucia, bid.
H. Agnes, bid.
H. Cecilia, bid.
H. Catharina, bid.
H. Anastasia, bid.
Alle HH. Maagden en Weduwen, bidt.
Alle Gods lieve Heiligen, bidt.
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
Van alle zonden, verlos.
Van uwe gramschap, verlos.
Van eenen haastigen en onvoorzienen dood, verlos.
Van de listen des duivels, verlos.

Van gramschap, haat en allen kwaden wil, verlos ons, Heer.
Van den geest der onkuischheid, verlos.
Van bliksem en onweder, verlos.
Van den geesel der aardbeving, verlos.
Van pest, hongersnood en oorlog, verlos.
Van den eeuwigen dood, verlos.
Door het geheim uwer menschwording, verlos.
Door uwe komst, verlos.
Door uwe geboorte, verlos.
Door uw doopsel en H. vasten, verlos.
Door uw kruis en lijden, verlos.
Door uwen dood en begrafenis, verlos.
Door uwe H. verrijzenis, verlos.
Door uwe wonderbare hemelvaart, verlos.
Door de komst van den H. Geest den Vertrooster, verlos.
In den dag des oordeels, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons wilt sparen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons onze misdaden kwijtscheldt, wij bidden.
Dat gij u gewaardiget ons tot eene ware boetvaardigheid te geleiden, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget uwe H. Kerk te bestieren en te beschermen, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij u gewaardiget den Roomschen Paus en alle geestelijkheid in den heiligen godsdienst te bewaren, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget de vijanden der H. Kerk te vernederen, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget aan de christene koningen en vorsten vrede en ware eendracht te geven, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget alle christene volkeren vrede en eendracht te verleenen, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget ons in uwen H. dienst te versterken en te bewaren, wij bidden.

Dat gij onze gemoederen tot hemelsche begeerten wilt opwekken, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget al onze weldoeners met de eeuwige goederen te vergelden, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget onze zielen en de zielen van onze broeders, vrienden en weldoeners voor de eeuwige verdoemenis te behoeden, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget de vruchten der

aarde te geven en te bewaren, wij bidden u, verhoor ons.

Dat gij u gewaardiget alle geloovige overledenen de eeuwige rust te geven, wij bidden.

Dat gij u gewaardiget ons gebed te verhooren, wij bidden.

Zoon Gods, wij bidden.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.

Christus, verhoor ons.

Heer, ontferm u onzer.

Christus, ontferm u onzer.

Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

PSALM 69.

O GOD! kom mij te hulp: haast u, Heer, om mij te helpen.

Dat zij beschaamd en bevreesd worden, die mijne ziel zoeken.

Dat zij terugwijken en zich schamen, die mij kwaad willen.

Dat zij terstond met schaamte terug-

keeren, die mij in mijne verdrukking bespotten.

Dat zij allen die u zoeken, zich in u verheugen en verblijden : en dat zij, die uwe zaligheid beminnen, altijd zeggen: Groot geacht zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm : o God ! help mij !

Gij zijt mijn helper en mijn verlosser: Heer ! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, enz.

℣. Maak uwe dienaars zalig,

℟. Mijn God, die in u hopen.

℣. Heer ! wees ons een sterke toren.

℟. Tegen onzen vijand.

℣. Laat de vijand niets tegen ons vermogen.

℟. En laat de zoon der boosheid zich niet verstouten ons te beschadigen.

℣. Heer ! handel niet met ons naar onze zonden.

℟. Noch vergeld ons niet naar onze boosheden.

℣. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

℟. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op de aarde, en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

℣. Laat ons bidden voor onze weldoeners.

℟. Heer, gewaardig u allen, die ons goed doen om uws naams wille met het eeuwig leven te vergelden. Amen.

℣. Laat ons bidden voor de geloovigen die overleden zijn.

℟. Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verschijne hun.

℣. Dat zij rusten in vrede. ℟. Amen.

℣. Voor onze broeders die afwezig zijn.

℟. Mijn God, maak zalig uwe dienaars, die op u hopen.

℣. Zend hun hulp uit de heilige plaats.

℟. En uit Sion bescherm hen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God! aan wien het eigen is altijd genadig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaren die met de ketens der zonden gebonden zijn, genadiglijk ontbinde.

Wij bidden u, Heer, verhoor de gebeden der ootmoedigen, en spaar dege-

keeren, die mij in mijne verdrukking bespotten.

Dat zij allen die u zoeken, zich in u verheugen en verblijden : en dat zij, die uwe zaligheid beminnen, altijd zeggen: Groot geacht zij de Heer.

Doch ik ben behoeftig en arm : o God ! help mij !

Gij zijt mijn helper en mijn verlosser: Heer ! vertoef niet.

Glorie zij den Vader, enz.

℣. Maak uwe dienaars zalig,

℟. Mijn God, die in u hopen.

℣. Heer ! wees ons een sterke toren.

℟. Tegen onzen vijand.

℣. Laat de vijand niets tegen ons vermogen.

℟. En laat de zoon der boosheid zich niet verstouten ons te beschadigen.

℣. Heer ! handel niet met ons naar onze zonden.

℟. Noch vergeld ons niet naar onze boosheden.

℣. Laat ons bidden voor onzen Paus N.

℟. De Heer spare hem, behoude hem in het leven, make hem zalig op de aarde, en levere hem niet over aan den wil zijner vijanden.

℣. Laat ons bidden voor onze weldoeners.

℟. Heer, gewaardig u allen, die ons goed doen om uws naams wille met het eeuwig leven te vergelden. Amen.

℣. Laat ons bidden voor de geloovigen die overleden zijn.

℟. Heer, geef hun de eeuwige rust en het eeuwig licht verschijne hun.

℣. Dat zij rusten in vrede. ℟. Amen.

℣. Voor onze broeders die afwezig zijn.

℟. Mijn God, maak zalig uwe dienaars, die op u hopen.

℣. Zend hun hulp uit de heilige plaats.

℟. En uit Sion bescherm hen.

℣. Heer, verhoor mijn gebed.

℟. En laat mijn geroep tot u komen.

Laat ons bidden.

O God! aan wien het eigen is altijd genadig te zijn en te sparen, ontvang ons gebed, opdat uwe goedertierene barmhartigheid ons en al uwe dienaren die met de ketens der zonden gebonden zijn, genadiglijk ontbinde.

Wij bidden u, Heer, verhoor de gebeden der ootmoedigen, en spaar dege-

nen die hunne zonden belijden, opdat wij te zamen vergiffenis en vrede van uwe goedertierenheid verwerven.

Toon ons genadiglijk, o Heer ! uwe onuitsprekelijke barmhartigheid, en verlos ons van alle zonden, en te gelijk van de straffen die wij door dezelve verdiend hebben.

O God ! die door de zonde vergramd en door de boetvaardigheid verzoend wordt, zie genadig neder op de gebeden uws volks, hetwelk zich nederwerpt voor uwe grootheid ; en wend de geesels uwer gramschap van ons af, welke wij door onze zonden verdienen.

Almachtige en eeuwige God ! ontferm u over uwen dienaar, onzen Paus N., en bestier hem volgens uwe goedertierenheid in den weg des eeuwigen levens; opdat hij door uwe gunst begeere hetgeen u behaagt, en hetzelve met alle kracht volbrenge.

O God ! van wien de heilige begeerten, de goede voornemens en de rechtvaardige werken voortkomen, geef aan uwe dienaren dien vrede, welken de wereld niet geven kan, opdat onze harten genegen wezen tot het volbrengen uwer geboden, en wij van de vrees der

vijanden ontslagen, door uwe bescherming in rust mogen leven.

Ontsteek, o Heer! onze nieren en harten door het vuur van den H. Geest, opdat wij u met een zuiver lichaam dienen, en met een rein hart behagen.

God, Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding, naar welke zij altijd verlangd hebben, door godvruchtige smeekingen mogen verwerven.

Wij bidden u, o Heer! voorkom onze werken door den invloed uwer genade, en voltrek die door uwe medewerking, opdat al onze gebeden en werken altijd van u beginnen, en alzoo begonnen, door u voltrokken worden.

Almachtige, eeuwige God, die over levenden en dooden heerscht, en u ontfermt over allen, die gij te voren weet, dat door het geloof en de werken de uwen zullen zijn, wij bidden u ootmoedig, dat degenen, voor wie wij voorgenomen hebben onze gebeden te storten, hetzij die nog in deze wereld leven, of reeds overleden zijn, op de voorspraak van al uwe Heiligen, door uwe genade

vergiffenis van al hunne zonden mogen verkrijgen. Door onzen Heer, enz.

℣. Heer verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

℣. De almachtige en barmhartige Heer verhoore ons. ℟. Amen.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid rusten in vrede. ℟. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DE ALLERHEILIGSTE

MAAGD MARIA

Voor den Zaterdag.

HEER, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God, H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drijvuldigheid, een God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons,
H. Moeder Gods, bid.

H. Maagd der maagden, bid voor ons.
Moeder van Christus, bid.
Moeder der goddelijke gratie, bid.
Allerreinste moeder, bid.
Allerzuiverste Moeder, bid.
Ongeschonde Moeder, bid.
Onbevlekte Moeder, bid.
Minnelijke Moeder, bid.
Wonderlijke Moeder, bid.
Moeder des Scheppers, bid.
Moeder des Zaligmakers, bid.
Allervoorzichtigste Maagd, bid.
Eerwaardige Maagd, bid.
Lofwaardige Maagd, bid.
Machtige Maagd, bid.
Goedertierene Maagd, bid.
Getrouwe Maagd, bid.
Spiegel der rechtvaardigheid, bid.
Stoel der wijsheid, bid.
Oorzaak onzer blijdschap, bid.
Geestelijk vat, bid.
Eerwaardig vat, bid.
Schoon vat van devotie, bid.
Geestelijke roos, bid.
Toren van David, bid.
Ivoren toren, bid.
Gulden huis, bid.
Ark des verbonds, bid.
Deur des hemels, bid.

Morgenster, bid voor ons.
Behoudenis der kranken, bid.
Toevlucht der zondaren, bid.
Troosteres der bedrukten, bid.
Hulp der Christenen, bid.
Koningin der Engelen, bid.
Koningin der Patriarken, bid.
Koningin der Profeten, bid.
Koningin der Apostelen, bid.
Koningin der Martelaren, bid.
Koningin der Belijders, bid.
Koningin der Maagden, bid.
Koningin van alle Heiligen, bid.
Koningin, zonder erfzonde ontvangen, bid.
Koningin van den H. Rozenkrans, bid.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

Antiph. Onder uwe bescherming ne-

men wij onze toevlucht, o H. Moeder Gods! verstoot onze gebeden niet in onzen nood : maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gebenedijde Maagd ! onze Meesteresse, onze Middelares, onze Voorspreekster ! verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

℣. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN.

O HEER God ! wij bidden u, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de Menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis gebracht worden tot de glorie der verrijzenis, door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

GETIJDEN

VAN DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS

DER ALLERHEILIGSTE

MAAGD MARIA.

DE METTEN.

℣. Zing, o mijne tong, de vreugden,
Van een' onbevlekte Maagd ;
℟. Zing den lofzang van haar deugden,
Zing hoezeer zij God behaagt.
Moeder, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw groote kracht,
Wapen mij, in mijne strijden,
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest : gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Alleluia.

Van Septuagesima tot Paschen zegt men in plaats van Alleluia ; Lof zij u, Heer. Koning der eeuwige glorie.

LOFZANG.

Wees gegroet, o Vrouw der wereld,
'S hemels eed'le Koningin,
Maagd met zuiverheid bepereld,
Noordster onzer zoete min.
Wees gegroet, vol van genaden,

Vol van 't helder, god'lijk licht,
Kom in 's wereld duist're paden
Schijnen voor ons aangezicht.
Vóór 't begin van dag en jaren
Heeft u God al aangesteld
Om zijn eenig kind te baren,
'T eeuwig Woord zoolang voorspeld :
Dat den hemel schiep en d'aarde,
Dat u noemde zijne bruid,
Dat u voor de smet bewaarde,
Die uit Adams zonde spruit.

℣. God heeft haar uitverkoren.
℟. En heeft haar in zijne woning doen wonen.
℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.
℟. En mijn geroep kome tot u.

GEBED.

HEILIGE Maria, Koningin der Hemelen, Moeder van onzen Heer Jezus-Christus, en Vrouw der wereld, die niemand verlaat noch versmaadt: aanzie mij goedertierendlijk, o lieve Vrouw ! met de oogen uwer genade, en verkrijg van uwen lieven Zoon vergiffenis mijner zonden omdat ik, die nu uwe H. Onbevlekte Ontvangenis met een godvruchtig en toegedaan hart vereer, hierna moge verkrijgen voor loon de eeuwige zaligheid, door jonst en gift van dien

Zoon, dien gij, zuivere Maagd, ter wereld gebracht hebt, onzen Heer, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in volmaakte Drijvuldigheid, éénen God in alle eeuwen. Amen.

℣. Vrouw verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

℣. Laat ons den Heer loven. ℟. Amen.

℣. Dat de zielen der geloovigen door Gods barmhartigheid in vrede rusten. ℟. Amen.

DE PRIMEN.

MOEDER, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw groote kracht,
Wapen mij in mijne strijden
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

LOFZANG.

WIJZE Maagd, ik kom u groeten,
Tempel Gods, daar hij in woont,
Grondsteen daar w'op steunen moeten,
Tafel Gods in 't goud gekroond.
Uw' almogende Behoeder,
Heeft van zonden u bewaard;
Heilig waart gij, eer uw' moeder
U ter wereld had gebaard.
Moeder die van d'Hemellingen
Wordt als Koningin geacht;
Vrouw, wier luister d'Eng'len zingen,

Ster daar Jacobs zaad op wacht.
Sterke Maagd, die kloek en krachtig
Dood en duivels beven doet,
Wees uw' Christenen gedachtig,
Sterk hen in den tegenspoed.

℣. Hij heeft haar geschapen in den H. Geest.

℟. En hij heeft haar verheven boven al zijne werken.

℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

DE TERTIEN.

Moeder, kom mij toch verblijden.
Sterk mij door uw' groote kracht,
Wapen mij in mijne strijden
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang.

Allerwijsste koningstrone,
Arke van het nieuw verbond,
Schoone boog aan 's hemels wone,
Braambosch dat het vuur niet schond.
Maagd verbeeld door Samsons honing,
Gedeons vlies en Aarons staf,
En de poort, die hemels Koning
Maar alleen den ingang gaf.
'T god'lijk Kind, dat gij moest baren,
Kon niet lijden, dat de smet,

Zijne Moeder zou bezwaren,
Ons van Adam aangezet :
Noch dat ooit uw' zuiv're leden
Aan een zondig, helsch venijn,
Of aan satans listigheden
Onderworpen zouden zijn.

℣. In het allerhoogste heb ik mijne woonplaats.

℟. En mijn troon is eene wolkkolom.

℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

DE SEXTEN.

Moeder, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw' groote kracht,
Wapen mij in mijne strijden
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang.

Moeder-Maagd, ik kom u groeten,
Tempel der Drijvuldigheid,
Op wie d'Eng'len roemen moeten,
Woonplaats van de zuiverheid.
Hulp in allen druk en strijden,
Wellust van een vroom gemoed ;
Spiegel van verduldig lijden,
Maagd'lijk vleesch en zuiver bloed.
Gods gewijde boeken noemen

U een' priesterlijke grond ;
En geen duivel kan beroemen,
Dat hij hier ooit ingang vond.
Stad des Heeren, vol van klaarheid,
Oosterpoort, langs waar het licht
Van Gods ongeschonde waarheid
'T menschelijk geslacht verlicht.

℣. Gelijk eene lelie onder de doornen,
℟. Zoo is mijne vriendin onder de dochters van Adam.
℣. Vrouw verhoor mijn gebed.
℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

DE NONEN.

Moeder, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw' groote kracht,
Wapen mij, in mijne strijden,
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang.

Stad van toevlucht, hoop der menschen,
David's toren, wees gegroet ;
Kon ik sterker bolwerk wenschen
Voor mijn vluchtende gemoed ?
Maagd, ontvangen in Gods liefde,
Die gesterkt door 's Heeren hand,
'T hart des helschen draaks doorgriefde
In uws Moeders ingewand.
Kloekste Judith, waard te minnen,

Door Abisag afgebeeld,
Die zoo lieflijk 't hart en zinnen
Van den waren David streelt.
Rachel baarde den behoeder
Voor Egyptenland alleen :
Maar Maria wordt de Moeder
Van 't geluk van iedereen.

℣. Geheel schoon zijt gij, mijne vriendin.

℟. En nooit is de vlek van erfzonde in u geweest.

℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

DE VESPERS.

Moeder, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw' groote kracht,
Wapen mij, in mijne strijden,
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang.

Zonnewijzer Ezechias,
Daar de zon terug op straalt,
Als Gods eeuwig Woord, Messias,
In uw maagd'lijk lichaam daalt.
Christus stelt zich onder d'eng'len,
Om 't gevallen menschdom meer
Aan zijn' Godheid vast te streng'len,
En te brengen in zijn eer.

Zie, mijn' ziel, hoe al de stralen
Van die goddelijke zon
Op Maria nederdalen,
Daar haar leven eerst begon.
Zie die lelie in de doornen,
Zie hoe zij 't serpent verplet,
Zie die maan met zilv'ren hoornen;
Daar de dolende op let.

℣. In den hemel heb ik een licht gesteld, dat nooit zal vergaan.

℟. En gelijk een nevel heb ik geheel het aardrijk overdekt.

℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

DE COMPLEETEN.

℣. Moeder der barmhartigheden,
Keer toch 's Heeren gramschap af:

℟. Opdat hij door uw' gebeden
Zegen geve in plaats van straf.
Moeder, kom mij toch verblijden,
Sterk mij door uw' groote kracht,
Wapen mij, in mijne strijden,
Tegen alle helsche macht.
Glorie zij den Vader, enz.

Lofzang.

Bloem der maagdelijke zeden,
Moeder daar geen smet in woont,
Koningin vol zoetigheden

Met een' sterrenkrans gekroond.
Verre boven d'Eng'len zalen
Praalt dees' Maagd in 't hemelsch land,
In een kleed van gouden stralen,
Aan des Konings rechterhand.
Zoete Moeder van genade,
Zondaars hope, ster der zee!
O herstelster onzer schade!
In de stormen veil'ge ree.
Deur des hemels, troost der kranken,
Och! of ik door u verwierf
Eeuwig uwen Zoon te danken,
Die voor u en voor mij stierf!

℣. Maria, uw naam is als eene uitgestorte olie.

℟. Uwe dienaars hebben u bovenmate bemind.

℣. Vrouw, verhoor mijn gebed.

℟. En mijn geroep kome tot u.

Gebed. H. Maria, enz. bladz. 323.

OPDRACHT.

Maagd, tot voor Gods troon verheven,
Neem mijn' zangen gunstig aan,
En verwerf mij, heel mijn leven
Langs den weg der deugd te gaan.
En als mijne ziel moet scheiden
Van dit lichaam door den dood,
Wil haar veilig dan geleiden

In de rust van Abrams schoot.

Antiph. Deze is de roede, in dewelke noch bot der erfzonde, noch schors van dagelijksche schuld geweest is.

℣. In uwe Ontvangenis, H. Maagd, waart gij onbevlekt.

℟. Bid voor ons den Vader, wiens Zoon gij gebaard hebt.

GEBED.

GOD, die door de Onbevlekte Ontvangenis der H. Maagd Maria eene waardige woonplaats voor uwen Zoon hebt bereid gemaakt : wij bidden u, dat gelijk gij uit het voorzien des doods van denzelfden uwen Zoon, haar van alle vlek bewaard hebt, gij ons ook wilt verleenen, dat wij door hare voorspraak zuiver en onbevlekt tot u mogen komen : door onzen Heer Jezus-Christus, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, God in alle eeuwigheid. Amen.

HEMELSCHE

BLOEMHOF

BEPLANT MET

GEBEDEN, OEFENINGEN

EN LITANIEEN.

MECHELEN.
H. DESSAIN,
DRUKKER VAN Z. H. DEN PAUS, VAN DE H. CONGREGATIE DER PROPAGANDA EN VAN HET AARTSBISDOM VAN MECHELEN. — 1888.

MET GOEDKEURING.

Sub tuum præsidium
confugimus

GEBEDEN DES MORGENS.

In den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes. Amen.

Laten wij ons stellen in de goddelijke tegenwoordigheid.

WIJ gelooven vastelijk, o God, dat gij hier tegenwoordig zijt, ons ziet, ons aanhoort, dat al de gedachten, de genegenheden, en de verborgenste bewegingen van ons hart u bekend zijn, en dat gij bereid zijt om ons gebed te verhooren.

Laat ons God aanbidden en hem danken voor zijne weldaden.

Wij aanbidden u, o groote God, in het begin van dezen dag: wij erkennen dat gij onze Opperheer en Meester zijt, dat wij geheel in uwe macht zijn, en zonder u niets vermogen, dat gij ons geschapen hebt, ons verlost hebt door Jezus-Christus uwen Zoon, en kinderen van uwe H. Kerk hebt gemaakt: wij danken u, o God! voor deze en al de weldaden, welke gij ons ooit bewezen hebt, en in het bijzonder, dat gij ons dezen nacht hebt believen te bewaren.

Laten wij de akten der drij goddelijke deugden verwekken.

AKTE VAN GELOOF.

Mijn Heer en mijn God, ik geloof vastelijk al wat gij veropenbaard hebt en door de heilige

Kerk ons voorhoudt te gelooven, omdat gij de opperste en onfeilbare waarheid zijt. *In dit geloof wil ik leven en sterven.*

AKTE VAN HOOP.

Mijn Heer en mijn God ! ik hoop met een vast betrouwen, door de verdiensten van Jezus-Christus, van u te bekomen het eeuwig leven en al wat mij daartoe helpen kan, omdat gij oneindig goed zijt tot ons, almachtig en getrouw in uwe beloften. *In deze hoop wil ik leven en sterven.*

AKTE VAN LIEFDE.

Mijn Heer en mijn God ! ik bemin u boven al, uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel en uit al mijne krachten ; omdat gij in u zelven het opperste goed zijt en alle liefde waardig. Mijnen naaste bemin ik gelijk mij zelven om u. *In deze liefde wil ik leven en sterven.*

AKTE VAN BEROUW.

Mijn Heer en mijn God ! het is mij leed uit den grond van mijn hart dat ik uwe goddelijke Majesteit en goedheid vergramd heb, ik haat en verzaak al mijne zonden uit liefde tot u ; ik maak een vast voornemen van mijne zonden te biechten en mijn leven te beteren : ik wil liever sterven dan u nog te vergrammen.

HET GEBED DES HEEREN.

Onze Vader, die in de hemelen zijt : 1. Geheiligd zij uw Naam. 2. Ons toekome uw rijk. 3. Uw wil geschiede op de aarde als in den hemel. 4. Geef ons heden ons dagelijksch brood. 5. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onze schuldenaren. 6. En leid ons niet in bekoring. 7. Maar verlos ons van den kwade. Amen.

DE ENGELSCHE GROETENIS.

Wees gegroet Maria, vol van gratie : de Heer is met u ; gebenedijd zijt gij boven alle vrouwen en gebenedijd is de vrucht uws lichaams Jezus. H. Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur onzes doods. Amen.

DE TWAALF ARTIKELEN DES GELOOFS.

1. Ik geloof in God den Vader almachtig, Schepper des hemels en der aarde.
2. En in Jezus-Christus, zijnen eenigen Zoon, onzen Heer.
3. Die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de maagd Maria :
4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist gestorven en begraven.
5. Die nedergedaald is ter helle ; ten derden dage verrezen van den dood :
6. Die opgeklommen is ten hemel, en zit ter rechterhand Gods zijns Vaders almachtig :
7. Van daar zal hij komen oordeelen de levenden en de dooden.
8. Ik geloof in den H. Geest.
9. De heilige katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen.
10. Vergiffenis der zonden.
11. Verrijzenis des vleesches.
12. Het eeuwig leven. Amen.

DE TIEN GEBODEN GODS.

1. Boven al bemint eenen God.
2. IJdelijk nooit zweert noch spot.
3. Viert de Heiligdagen altegader.
4. Eert Vader en Moeder.
5. Met wil of met werk slaat niemand dood.
6. Doet geen overspel noch onkuischheid ooit.
7. Wacht u van stelen en onrechtvaardig leven.

8. Gij zult geene getuigenis der valschheid geven.
9. Begeert niemands beddegenoot.
10. Noch iemands goed 't zij klein of groot.

DE VIJF GEBODEN DER HEILIGE KERK.

1. De geboden Heiligdagen zult gij vieren,
2. En dan ook Mis hooren met goede manieren.
3. Geen geboden vastendagen zult gij breken.
4. Gij zult uwen Priester ten minste eens's jaars uwe biecht spreken.
5. En nutten omtrent Paschen het lichaam des Heeren. Dit gebiedt onze Moeder de H. Kerk te eeren.

Laat ons hier peinzen op de zonden, aan welke wij meest onderworpen zijn, en trachten de gelegenheden te voorzien, die ons gemeenlijk in dezelve doen vallen. Laat ons bijzondere voornemens maken om dezelve te vluchten. — Hier blijft men wat stil, en zegt daarna :

Almachtige en eeuwige God, die ons tot het begin van dezen dag hebt doen komen, bescherm ons heden door den bijstand uwer gratie, opdat wij in geene zonden zouden vallen ; maar al onze woorden, gedachten en werken door het licht uwer wijsheid bestierd worden tot het onderhouden van uwe rechtvaardige geboden. Door onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat ons al de werken van dezen dag aan God opdragen.

Wij zijn, o Heer, tot geen ander einde in deze wereld, dan om uwen H. Wil te volbrengen, en om u te dienen volgens den staat, in welken uwe goddelijke Voorzienigheid ons gesteld heeft. Ontvang goedertierenlijk, o God ! de offerande, welke wij u opdragen, van al de werken, die ons dezen dag te doen staan. Geef ons de gratie om

ootmoedig en getrouwelijk te volbrengen al wat gij van ons vereischt : en maak dat wij in alle onze gedachten, woorden en werken geen ander inzicht hebben, dan u te behagen en uwen H. Naam te verheerlijken. Amen.

Laat ons den bijstand van de allerheiligste Maagd en van onze Engelen Bewaarders verzoeken.

* SALVE REGINA.

Wees gegroet, o Koningin ! Moeder der barmhartigheid ! Wees gegroet, ons leven, onze zoetigheid en onze hoop. Tot u roepen wij verbannen kinderen van Eva. Tot u verzuchten wij kermende en weenende in dit dal der tranen. Welaan dan onze middelares, keer uwe barmhartige oogen tot ons, en toon ons na dit ballingschap de gebenedijde vrucht uws lichaams Jezus. O genadige, o mededoogende, o zoete Maagd Maria.

℣. Gewaardig dat ik u love, H. Maagd.
℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.
℣. Gebenedijd is God in zijne Heiligen.
℟. En heilig in al zijne werken.

* Engel Gods, die mijn bewaarder zijt en aan wiens zorg ik door de opperste goedheid toebetrouwd ben, gewaardig u mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te bestieren. Amen.

Wanneer de bedeklok klept.

* ANGELUS.

De Engel des Heeren heeft aan Maria geboodschapt, en zij heeft ontvangen van den H. Geest. *Wees gegroet*, enz.

Zie de dienstmaagd des Heeren : mij geschiede naar uw woord. *Wees gegroet,* enz.

En het Woord is vleesch geworden, en het heeft onder ons gewoond. *Wees gegroet,* enz.

* Aan de gebeden geteekend met een * zijn aflaten gehecht die in den bladwijzer aangeteekend zijn.

Laat ons bidden.

O Heer, wij bidden u, stort uwe gratie in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels de Menschwording van Christus uwen Zoon gekend hebben, door zijn lijden en kruis gebracht worden tot de glorie der verrijzenis; door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

In den Paaschtijd.

* REGINA CŒLI.

Verheug u, o Koningin des hemels, alleluia.
Omdat degene, dien gij waardig geweest zijt te dragen, alleluia.
Is verrezen gelijk hij gezegd heeft, alleluia.
Bid God voor ons, alleluia.
℣. Wees verheugd en verblijd, Maagd Maria, alleluia.
℟. Want de Heer is waarlijk verrezen, alleluia.

Laat ons bidden.

O God, die u gewaardigd hebt door de verrijzenis van uwen Zoon de wereld te verblijden; verleen, bidden wij u, dat wij door de voorspraak van zijne Moeder, de Maagd Maria, de vreugden van het eeuwig leven mogen genieten. Door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

GEBEDEN DES AVONDS.

In den naam des Vaders, *enz.*

Laten wij ons stellen in de goddelijke tegenwoordigheid.

Wij gelooven, *enz. zie bladz.* 335.

Laat ons God aanbidden en hem danken voor al zijne weldaden.

Wij aanbidden u, o groote God, en erkennen, dat gij onze volkomene Meester en Opperheer

zijt, dat wij in alles van u afhangen, dat gij ons geschapen hebt, ons verlost hebt door Jezus-Christus, en kinderen van uwe H. Kerk hebt gemaakt. Wij danken u, o mijn God! voor deze en al de weldaden, welke gij ons ooit bewezen hebt, en in het bijzonder, dat gij ons dezen dag hebt believen te bewaren.

Laat ons bidden het gebed des Heeren, de Engelsche Groetenis, het symbolum des Geloofs, de tien Geboden Gods, de vijf Geboden van de H. Kerk.

Onze Vader, *enz. bladz.* 336.

Laat ons aan God de gratie vragen om onze zonden te kennen.

O God opperste Rechter der menschen, die niet begeert dat de zondaar verloren ga, maar dat hij zich bekeere en boetvaardigheid doe, verlicht ons verstand, en geef ons het noodig licht om de zonden te kennen welke wij heden bedreven hebben, en de noodige droefheid om dezelve te beweenen en te verfoeien.

Laten wij ons geweten onderzoeken alsof wij verzekerd waren, dezen nacht voor God te moeten verschijnen; laat ons bijzonderlijk letten op de gebreken waarin wij gewoon zijn te vallen.

(Hier besteedt men een weinig tijds aan dit onderzoek.)

Laat ons een akt van berouw verwekken.

Mijn Heer en mijn God! het is mij leed uit den grond van mijn hart dat ik uwe goddelijke Majesteit en goedheid vergramd heb, ik haat en verzaak al mijne zonden uit liefde tot u; ik maak een vast voornemen van mijne zonden te biechten en mijn leven te beteren: ik wil liever sterven dan u nog te vergrammen.

Ik zal bijzonderlijk mijn best doen om dit gebrek.... te vebeteren; om die gelegenheid.... te schouwen; om in die deugd.... voortgang te

doen. Verleen mij hiertoe uwe gratie, o God! zonder welke ik niets vermag.

* *Laat ons, met een waar berouw over onze zonden en godvruchtiglijk het lijden van Christus overwegende, vijfmaal het* OnzeVader *en* Wees gegroet *bidden voor de overledenen.*

(Men zegt daarna :)

Wij bidden u, help uwe dienaren welke gij met uw dierbaar bloed verlost hebt.

Laat ons bidden voor onze geestelijke oversten, voor onze ouders, vrienden, weldoeners en vijanden.

Verhoor o Heer! onze gebeden, welke wij u opdragen voor onzen H. Vader den Paus van Rome, voor onzen Bisschop en voor al de Herders die ons onder zijn gezag bestieren; stort over hen den geest van wijsheid en verstand, van raad en sterkte, van wetenschap en godvruchtigheid, en vervul hen met den Geest van vrees des Heeren.

Heb medelijden, o Heer! met onze ouders en vrienden, met allen die ons weldoen, en met onze vijanden; vervul hen met uwe gratie in dit leven, en maak hen gelukkig in het ander.

Laten wij ons aan God bevelen.

Mijn God! wij offeren u op de rust welke wij gaan nemen, ter eere van de rust welke Jezus-Christus op de aarde genomen heeft. Wij bidden u, o Heer! bezoek deze woning, en weer alle listen des vijands van dezelve. Dat uwe heilige Engelen in dezelve wonen, om ons in vrede te bewaren, en dat uw zegen altijd over ons blijve, door onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon, die met u leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Laat ons de bescherming verzoeken van de allerheiligste Maagd van onze Engelen Bewaarders en van alle Heiligen.

SUB TUUM PRÆSIDIUM.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o H. Moeder Gods, verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons van alle gevaren : o glorierijke en gebenedijde Maagd, onze Meesteresse, onze Middelares, onze Voorspreekster, verzoen ons met uwen Zoon, beveel ons aan uwen Zoon, vertoon ons aan uwen Zoon.

℣. Gewaardig dat ik u love, H. Maagd.

℟. Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.

℣. Gebenedijd is God in zijne Heiligen.

℟. En heilig in al zijne werken.

* Engel Gods, die mijn bewaarder zijt, en aan wiens zorg ik door de opperste goedheid toebetrouwd ben, gewaardig u mij te verlichten, te bewaren, te geleiden en te bestieren.

Onze heilige Patronen en Patronessen, alle Heiligen Gods, neemt ons onder uwe bescherming, verwerft ons eenen gerusten nacht en de gratie van eenen zaligen dood. Amen.

Na u gestichtelijk ontkleed te hebben, zeg godvruchtiglijk, vóór dat gij uwe rustplaats intreedt, de volgende

Drij schietgebeden.

Jezus! Maria! Joseph.
Ik geef u mijn hart en en mijne ziel.
Jezus! Maria! Joseph!
Staat mij bij in den doodstrijd.
Jezus! Maria! Joseph!
Laat mij in uw heilig gezelschap vreedzaam sterven.

GEBEDEN ONDER

DE HEILIGE OFFERANDE DER MIS.

Voorbereidend gebed.

O HEMELSCHE Vader! ik wensch deze offerande der Mis met den Priester aan u op te dragen, tot erkentenis dat gij alleen onze Opperheer zijt en wij geheel van u afhangen. — Tot gedachtenis van het bitter lijden en sterven van onzen Zaligmaker Jezus-Christus. — Tot dankzegging van alle gaven en weldaden, welke wij van u ontvangen hebben. — Tot voldoening voor al onze zonden. — Tot verkrijging van nieuwe gratiën en weldaden, voor mij, alsook voor mijne ouders, vrienden en weldoeners. — Tot verlossing van de zielen der overledenen die nog in het vagevuur lijden. Heer! bereid ook mijn hart, zuiver mijnen geest, heilig mijne ziel, en wisch mijne zonden uit, opdat ik bij deze H. Offerande, ter uwer eer en tot zaligheid mijner ziel, moge tegenwoordig zijn.

Indien men voornemens is onder de Mis te communiceeren, zal men zich door eenige gebeden daartoe bereiden.

In den naam des Vaders, enz.

Al is 't dat de menigvuldige en zware zonden, welke ik bedreven heb, mij onwaardig maken om tot uwen autaar te naderen, o groote God! die alleen mijne vreugde, mijne hoop en mijn geluk zijt, gij roept mij tot u en wilt dat ik mij met uwen dienaar vereenige, om u het aanbiddelijk slachtoffer mijner zaligheid op te dragen.

Ik beken, o mijn God, dat er niets in mij is hetwelk mij niet zoude moeten beletten de heiligste Offerande bij te wonen, u dezelve op te dragen en er deel in te nemen ; maar, Heer, gij zult een vermorzeld en verootmoedigd hart niet verwerpen, hetwelk zijne zonden belijdt, u ootmoediglijk om vergiffenis smeekt en ze hoopt te bekomen door de verdiensten van het slachtoffer welk u gaat opgedragen worden, om dezelve uit te wisschen.

Confiteor.

Ik belijd voor God almachtig, de H. Maria altijd Maagd, den H. Aartsengel Michael, den H. Joannes den dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, voor alle Heiligen, en voor u, Vader, dat ik zeer gezondigd heb, met gedachten, woorden en werken, door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld : daarom bid ik de H. Maria altijd Maagd, den H. Aartsengel Michaël, den H. Joannes den Dooper, de HH. Apostelen Petrus en Paulus, alle Heiligen en u, Vader, den Heer onzen God voor mij te bidden.

De almachtige God ontferme zich over ons, vergeve ons onze zonden en leide ons tot het eeuwig leven.

De almachtige en barmhartige Heer verleene ons kwijtschelding, ontbinding en vergiffenis van onze zonden.

Als de Priester het autaar opklimt.

Neem van ons, o Heer! onze boosheden weg, opdat wij met een zuiver gemoed tot het Heilig der Heiligen mogen ingaan, dit bidden wij u door de verdiensten van al uwe Heiligen, voornamelijk van degenen wier overblijfsels in het autaar rusten.

Introïtus. — Kyrie, eleison.

Ik zal Gods barmhartigheid in eeuwigheid zingen; hare lof verbreide zich van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, ontferm u onzer!
Heer, ontferm u onzer!
Heer, ontferm u onzer!
Christus, ontferm u onzer!
Christus, ontferm u onzer!
Christus, ontferm u onzer!
Heer, ontferm u onzer!
Heer ontferm u onzer!
Heer, ontferm u onzer!

Gloria in excelsis.

Glorie zij aan God in het hoogste, en op de aarde vrede aan de menschen van goeden wil. Wij loven u, wij gebenedijden u, wij aanbidden u, wij verheerlijken u, wij danken u om uwe groote glorie, o Heer, God! hemelsche Koning! God Vader almachtig! o Heer Jezus-Christus! eeniggeboren Zoon! o Heer God! Lam Gods! Zoon des Vaders! die wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer: die wegneemt de zonden der wereld, ontvang ons gebed; die zit aan de rechter hand des Vaders, ontferm u onzer:

want gij zijt alleen heilig; gij zijt alleen de Heer : gij zijt alleen de Allerhoogste, Jezus-Christus, met den H. Geest in de glorie van God den Vader. Amen.

Collecte.

Verleen ons, Heer, door de voorspraak van de heilige Maagd, en de Heilige die wij eeren, al de gratiën, die uw dienaar voor zich en voor ons aan u vraagt. Ik vereenig met hem mijne gebeden en ik draag u die op voor allen voor wie ik verplicht ben te bidden, en ik verzoek u, Heer, voor mij en voor hen, al den bijstand die ons noodig is, om het eeuwig leven te bekomen ; in den naam van Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

Epistel.

O Heer! u zij eeuwig lof, voor de goedheid waardoor gij uwen Geest aan de Profeten en de Apostelen hebt gelieven mede te deelen en hun zoovele wonderbare geheimen ter uwer eer en onzer zaligheid bekend te maken ; uit ganscher harte geloof ik aan hun woord, hetgeen het uwe is : geef mij de gratie van, door de onderrichtingen uwer Kerk, te begrijpen hetgeen ik er van behoor te weten en hetzelve getrouwelijk en standvastig tot het einde mijner dagen te beoefenen.

Evangelie.

Gij hebt ons, o God ! uwen H. wil en de eeuwige waarheden der zaligheid niet alleen door menschen, maar ook door uwen eeniggeboren Zoon Jezus-Christus bekend gemaakt. Zoozeer hebt gij de wereld bemind, dat gij aan ons menschen uwen Zoon tot leeraar en verlosser hebt gegeven. Verleen ons, o Heer ! de gratie, dat wij ons het Evangelie van uwen Zoon, welk in uwe

Kerk zonder ophouden verkondigd wordt niet schamen, maar met eerbied aanhooren, door woorden en werken belijden, alzoo u behagen en zalig worden.

Credo.

Ik geloof in éénen God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, van alle zienlijke en onzienlijke dingen. En in éénen Heer Jezus-Christus, Gods eeniggeboren Zoon : en uit den Vader vóór alle eeuwen geboren, God van God, licht van licht, waarachtige God van waarachtigen God, geboren en niet gemaakt, eenwezig met den Vader door wien alle dingen gemaakt zijn. Die om ons menschen en om onzer zaligheids wil nedergedaald is uit den hemel. En (*dit zeggende knielt men*) HET VLEESCH HEEFT AANGENOMEN DOOR DEN H. GEEST UIT DE MAAGD MARIA EN IS MENSCH GEWORDEN. Hij is ook voor ons gekruist ; onder Pontius Pilatus heeft hij geleden en is begraven. En hij is volgens de Schriftuur ten derden dage verrezen, en hij is opgeklommen ten hemel, en zit aan de rechterhand des Vaders. En hij zal wederom komen met glorie om te oordeelen de levenden en de dooden : van wiens rijk geen einde zal zijn. En in den H. Geest, den Heer en levendmakende, die uit den Vader en den Zoon voortkomt : die met den Vader en den Zoon te zamen aangebeden en verheerlijkt wordt, die door de Profeten gesproken heeft. En ééne heilige, katholieke en apostolieke Kerk. Ik belijde een doopsel tot vergeving der zonden, en ik verwacht de verrijzenis der dooden, en het eeuwig toekomende leven. Amen.

Offerande van Brood.

Heilige Vader ! almachtige, eeuwige God, neem deze onbevlekte Offerande aan, welke ik

uw onwaardige dienaar, aan u mijnen levendigen en waren God, door de handen van uwen Priester opoffer, voor mijne ontallijke zonden, beleedigingen en verzuimenissen, voor allen die hier tegenwoordig zijn, alsmede voor alle geloovige Christenen zoo levende als doode, opdat dezelve mij en hun strekke ten eeuwigen leven. Amen.

Heer, wij offeren u den kelk der zaligmaking op. Wij bidden u, dat gij dien voor onze zaligheid en die der geheele wereld wilt aannemen.

Als de priester zijne vingeren wascht.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van de minste smetten. Verleen mij eene zoodanige heiligheid als het onbevlekt Lam, hetwelk op dit autaar zal geofferd worden, van ons vereischt.

Orate Fratres.

De Heer ontvange deze offerande uit de handen des priesters, tot lof en glorie van zijnen naam, tot voordeel van ons en van geheel zijne heilige Kerk.

Prefatie.

Laat ons den Heer onzen God danken! want waarlijk het is waardig en recht redelijk en zalig dat wij u, heilige Heer! almachtige Vader! eeuwige God! altijd en op alle plaatsen danken, door Christus onzen Heer, door wien de Engelen uwe majesteit loven, de Heerschappijen u aanbidden, de Machten u al bevende eeren, de Hemelen, de Krachten der Hemelen, en de zalige Seratijnen met vereenigde blijdschap uwen lof verkondigen, met welke wij bidden dat gij u ook gewaardiget aan te nemen onze stemmen, met ootmoedige belijdenis zeggende: Heilig, Hei-

lig, Heilig is de Heer, de God der Heirkrachten ! Hemel en aarde zijn vol van uwe heerlijkheid ! Gezegend moet gij zijn in het allerhoogste ! gezegend is hij die daar komt in den naam des Heeren ! gezegend moet gij zijn in het allerhoogste.

Canon.

Wij bidden u, allergoedertierendste Vader, door Jezus-Christus uwen Zoon, dat gij deze Offerande wilt aannemen en zegenen. Wij dragen u dezelve wel bijzonderlijk op voor uwe H. Kerk bescherm haar door de geheele wereld, met onzen H. Vader den Paus, onze overheden en alle geloovigen.

Wees, o Heer ! gedachtig uwe dienaren en dienaressen, bijzonder mijne ouders, vrienden, weldoeners en allen die zich in mijne gebeden bevolen hebben, en voor wie ik verbonden ben te bidden. Ik bid u ook voor den Priester die u deze offerande des lofs opdraagt voor allen die hier tegenwoordig zijn, om u, o God! te verheerlijken en de zaligheid hunner ziel te bekomen.

En daar wij gemeenschap met de uitverkorenen van uw rijk hebben, vereeren wij ook hunne gedachtenis : bijzonder die van de allerheiligste Maagd Maria, de HH. Apostelen Petrus en Paulus en al uwe Heiligen, door wier verdiensten en gebeden wij u smeeken dat wij in alles met den bijstand uwer bescherming mogen versterkt worden. Door Christus onzen Heer. Amen.

Wij hidden u, o Heer, dat gij deze onze offeranden in genade wil aannemen en onze dagen in vrede bestieren, ons van het eeuwig verderf bevrijden en onder het getal van uwe uitverkorenen stellen. Door Christus onzen Heer. Amen.

Consecratie.

Heer Jezus-Christus waarlijk God en Mensch,

ik aanbid u met eene eerbiedige onderwerping en kinderlijke liefde. Wees mij zondaar genadig, eigen mij de verdiensten van uw lijden en sterven toe.

Heer Jezus-Christus, die ons door uw bloed verlost hebt, ik hoop met een vast betrouwen dat gij dit dierbaar bloed voor mij niet vruchteloos gestort hebt ; zuiver mijne ziel van alle vlekken der zonde, opdat ik voortaan heiliglijk leve en tot het einde toe in het goed volharde.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijk Sacrament !

Vervolg van den Canon.

Wij vernieuwen, hemelsche Vader, volgens het gebod van uwen Zoon, onzen Heer, Jezus-Christus, de gedachtenis van zijn heilig lijden, van zijne verrijzenis en glorierijke hemelvaart ; en om deze gedachtenis te houden, offeren wij aan uwe Majesteit deze zuivere, heilige en onbevlekte Offerande op. Laat, bidden wij u ootmoediglijk, almachtige God, deze offerande aan uwe goddelijke Majesteit voorgebracht worden, opdat wij allen, die door de H. Communie of ten minste in den geest en door het geloof het allerheiligste lichaam en bloed van uwen Zoon zullen ontvangen, met allen hemelschen zegen en genade vervuld worden ; door denzelfden Christus onzen Heer. Amen.

Wees ook gedachtig, o Heer ! uwe dienaren en dienaressen die ons met het teeken des geloofs in de andere wereld zijn voorgegaan en in vrede rusten. Bijzonderlijk bid ik u voor N. N. *(mijnen vader, mijne moeder)* ; geef, o Heer, aan deze en aan allen die in Christus rusten, eene plaats in het eewig rijk der zaligheid.

Verleen ons ook, zondige menschen, uwe dienaren, die op de menigvuldigheid uwer

barmhartigheid betrouwen, hier in dit leven door de gratie en in het toekomende door de glorie, eenig deel en gemeenschap met uwe HH. Apostelen en Martelaren en al uwe Heiligen. Sla geen acht op onze onwaardigheid, maar handel met ons naar de mildheid uwer genade, door Christus onzen Heer; door hem, met hem en in hem, zij u, almachtige Vader! in de eenheid des H. Geestes, alle eer en glorie, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Pater noster.

Door uwen eeuwigen Zoon onderwezen hoe wij moeten bidden, durven wij met betrouwen zeggen: Onze Vader die in de hemelen zijt. Geheiligd zij uw naam. Ons toekome uw Rijk. Uw wil geschiede op de aarde, als in den hemel. Geef ons heden ons dagelijksch brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in bekoring; maar verlos ons van den kwade. Amen.

Ja, Heer, verlos ons van alle kwaad; verleen ons door de voorspraak der H. Maagd Maria en van alle Heiligen vrede in onze dagen, opdat wij door den bijstand uwer barmhartigheid geholpen, altijd vrij van zonden en gerust van alle kwellingen mogen blijven.

Agnus Dei.

Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, geef ons vrede.

Als men te Communie gaat, kan men de volgende gebeden lezen.

Heer Jezus-Christus, die met ziel en lichaam,

met vleesch en bloed, met Godheid en Menschheid, op dit autaar tegenwoordig zijt, ik aanbid u, ik geloof in u, ik hoop op u, ik bemin u uit geheel mijn hart, die mij zoozeer bemind hebt, dat gij voor mij den smartelijksten dood gestorven zijt, en u geheel aan mij tot voedsel mijner ziel geeft. Heer, ik verlang vuriglijk met u, door de heilige Communie, vereenigd te worden. Kom, minnelijke Jezus! vertoef niet, ik erken dat er niets in mij is hetwelk u kan bewegen om bij mij uw verblijf te nemen. Heer, werp op mij eenen uwer barmhartige oogslagen, en mijne ziel zal u eene aangename woonplaats zijn.

Men leest het volgende drijmaal:

Heer, ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak komt; maar spreek alleenlijk één woord, en mijne ziel zal gezond worden.

Als men niet communiceert, kan men de volgende gebeden lezen.

Heer Jezus-Christus, Zoon van den levenden God! die ons door uwen dood het leven gegeven hebt; ik durf uwe H. Tafel niet naderen, om uw H. lichaam en uw dierbaar bloed te nutten, dewijl, ik mij daartoe onwaardig ken. Ik durf u evenwel bidden om mij aan de vruchten van deze H. Communie deelachtig te maken; verlos mij, door de kracht van deze H. Spijs, van al mijne boosheden en van alle onheilen; geef dat ik altijd getrouw aan uwe geboden blijve, en laat niet toe dat ik ooit van u gescheiden worde.

Ach Heer Jezus! hoe gaarne wenschte ik nu zoo rein van zonden, zoo goed bereid, en zoo heilig te zijn dat ik u met den Priester durfde ontvangen! — Mijne ziel dorst naar u gelijk een hert naar de waterbronnen. — Maar eilaas! —

Heer, ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak komt, maar spreek alleenlijk één woord en mijne ziel zal gezond worden.

Heer, ik ben niet waardig, *enz.*

Heer, ik ben niet waardig, *enz.*

O heilige maaltijd, in welken Christus ontvangen, de gedachtenis van zijn lijden gehouden, de ziel met gratie vervuld en ons de pand der toekomende glorie gegeven wordt ! Roep mij, Heer, tot dezen maaltijd, en maak mij waardig om daaraan deel te hebben. Heilig mijne ziel, zuiver mijn hart van alle zonden en kwade neigingen, welke ik naar al mijn vermogen verfoei : versterk mijn geloof, ondersteun mijne hoop, ontsteek mijn hart door uwe liefde. Geef dat ik u geheel toebehoore, niets doe, spreke en denke, dan hetgeen u behaaglijk is, uwen H. Naam verheerlijkt, mijnen naaste sticht, en mijn eeuwig geluk bevordert. Amen.

Laatste Gebeden.

Heer Jezus-Christus, die u gewaardigd hebt heden tot ons neder te dalen en u voor ons op dit autaar aan uwen hemelschen Vader op te offeren, wij bidden u, laat deze offerande ons van onze zonden zuiveren, in onze krankheid ons versterken en in alle gevaren ons beschermen. Gij die leeft en heerscht met God den Vader in de eenheid des H. Geestes in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Benedictie.

Ons zegene de almachtige God, de Vader, de Zoon, en de H. Geest. Amen.

Evangelie van den H. Joannes.

In den beginne was het Woord en het Woord was bij God, en het woord was God. Dit was in

den beginne bij God. Alle dingen zijn door hetzelve gemaakt, en zonder dit is er niets gemaakt van hetgeen er gemaakt is. In hetzelve was het leven, en het leven was het licht der menschen, en het licht schijnt in de duisternissen, en de duisternissen hebben het niet begrepen. Daar werd een mensch gezonden van God, wiens naam was Joannes. Deze kwam tot getuigenis, om getuigenis van het licht te geven, opdat zij allen door hem gelooven zouden. Hij was het licht niet; maar om getuigenis van het licht te geven. Dit was het waarachtig licht, hetwelk verlicht allen mensch komende in deze wereld. Hij was in de wereld, en de wereld is door hem gemaakt, en de wereld heeft hem niet gekend. Hij kwam in zijn eigen, en de zijnen namen hem niet aan. Maar aan allen die hem aangenomen hebben, heeft hij macht gegeven om Gods kinderen te worden; die in zijnen naam gelooven, welke niet uit den bloede, noch uit den wille des vleesches, noch uit den wille des mans, maar uit God geboren zijn. *(Dit zeggende knielt men.)* HET WOORD IS VLEESCH GEWORDEN, en het heeft onder ons gewoond: en wij hebben zijne glorie gezien, eene glorie als van den eeniggeboren Zoon des Vaders, vol van gratie en waarheid. ℟. God zij gedankt.

Gebed dat na alle gelezene Missen moet gezegd worden.

Driemaal: Wees gegroet, *enz.*

Wees gegroet, Koningin, Moeder der barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid en onze hoop, wees gegroet.

Tot u roepen wij, ballingen, kinderen van Eva.

Tot u zuchten wij, kermende en weenende in dit dal van tranen.

Welaan dan, onze Middelares, keer uwe barmhartige oogen tot ons.

En toon ons na dit ballingschap, de gezegende vrucht uws lichaams, Jezus.

O genadige, o meedoogende, o zoete Maagd Maria!

℣. Bid voor ons, H. Moeder Gods.

℟. Opdat wij waardig worden door de beloften van Christus.

O God, onze toevlucht en kracht, zie genadig neêr op het volk dat tot u roept; en door de tusschenkomst van de roemrijke en onbevlekte Maagd de Moeder Gods Maria, den H. Jozef, haren Bruidegom, en uwe HH. Apostelen Petrus en Paulus, en alle Heiligen, verhoor barmhartig en goedertierend de gebeden, welke wij voor de bekeering der zondaars, voor de vrijheid en de verheffing van onze Moeder de H. Kerk storten. Door Christus onzen Heer. Amen.

Heilige Aartsengel Michaël, verdedig ons in den strijd: wees onzen bijstand tegen de boosheid en de listen van den duivel. – *Dat God* hem *beteugele,* wij vragen het ootmoedig: en gij, hoofd van de hemelsche heirscharen, werp door de goddelijke macht in de hel Satan en andere booze geesten die tot verderf der zielen in de wereld rondzwerven. Amen.

Aan dit gebed, iedere maal dat men het na de Mis met den Priester zegt, is door Z. H. Leo XIII een aflaat van 300 dagen verleend.

Als de zegen met het Hoogwaardig gegeven wordt.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijk Sacrament. Zegen mij, o Heer Jezus, met den Vader en den H. Geest; versterk mij door uwe gratie, om zoo te leven volgens uwen H. wil, dat geheel mijn leven strekke tot uwe meerdere eer en glorie; geef aan de rechtvaardigen volharding, aan de zondaars vergiffenis, en aan de geloovige zielen verlossing; help ons allen nu en in het uur onzes doods.

ONDER DE MIS VOOR OVERLEDENEN.

Voorbereidend Gebed.

Almachtige Schepper van hemel en aarde ! ik val u ootmoediglijk te voet, en bid u voor de zielen die in uwe genade uit deze wereld gescheiden, aan uwe strenge rechtvaardigheid in het vagevuur betalen hetgeen zij op de aarde niet genoeg geboet hebben. Onder deze zijn misschien mijne ouders, mijne bloedverwanten, vrienden en weldoeners. Hoevelen van dezen en anderen lijden daar misschien om zonden aan welke ik oorzaak of gelegenheid gegeven heb ! ik ben verplicht deze te helpen, en hoe kan ik hen beter ter hulp komen dan door het H. Bloed van het onbevlekt Lam welk ik u door de handen des Priesters voor hen opoffer ?

Neem dan deze heiligste offerande aan, o Vader der levenden en dooden ! en laat dezelve aan de lijdende zielen tot troost strekken : al is 't dat zij strafwaardig zijn, zij zijn toch uwe lieve kinderen, die naar u alleen trachten, en uwen lof in het hemelsch Sion met de Engelen en Heiligen verlangen te zingen : wees bijzonderlijk genadig de ziel van N. *(Indien men eenen aflaat wil toevoegen voeg er bij :)* maak haar (*of* hen) deelachtig aan den aflaat welken ik heden wil verdienen en de H. Communie welke ik u voor haar (*of* hen) van harte opoffer. Amen.

Confiteor.

Ik belijd voor God, *Zie bladz.* 345.

Kyrie, eleison.

God hemelsche Vader, ontferm u over de zielen in het vagevuur ! zij zijn het werk uwer handen,

vervul haar verlangen! Doe haar in vrede rusten!

God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm u over de zielen in het vagevuur! Doe haar de vruchten van uw lijden en dood genieten! maak haar zalig!

God H. Geest, ontferm u over de zielen in het vagevuur, die gij geheiligd hebt, verlos haar uit hare pijnen!

Gebed.

O God! aan wien het eigen is altijd barmhartig te zijn en te sparen: wij bidden u ootmoediglijk dat gij aan N., en aan alle overledene geloovigen, volkomene vergiffenis hunner zonden wilt verleenen en hen in de woonplaats uwer glorie laat binnentreden. Dit bidden wij u door Jezus-Christus onzen Heer, die met u leeft en heerscht in de eenheid des heiligen Geestes. Amen.

Epistel.

O God! wij zijn allen uwe kinderen, allen leden van eene Kerk, waarvan Jezus-Christus het opperhoofd is. De dood zelve breekt de banden niet met welke de godsdienst ons vereenigt. Onze liefde mag geen einde nemen, schoon de dood ons gescheiden heeft; ook leert gij ons, o God! dat *het is een heilig* gedacht, mits het op het geloof steunt en door de liefde ingeboezemd wordt, *en* een *zalig gedacht,* mits het aan de lijdende zielen troost toebrengt en hare zaligheid verhaast, en ons verdienstig is, *te bidden voor de overledenen, opdat zij van hunne zonden ontbonden worden.* Voed, o mijn God! in mijn hart de liefde welke ik de afgestorven in Christus moet toedragen, en verleen hun door mijne ootmoedige smeekingen de genadige kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben.

BEWEEGDICHT, DIES IRÆ, DIES ILLA.

Dag van gramschap en ellenden,
Die des werelds loop zal enden,
  En verbranden zal tot asch
  Al wat hier beneden was !
Ach ! wat voor een schrik zal 't wezen
Als de Rechter, neergerezen,
  Met een gram en straf gelaat,
  Zal doorzoeken goed en kwaad !
De trompet zal als een donder
Al d'inwoners van hieronder
  Dagen voor den rechterstoel,
  Met een ijselijk gewoel.
Natuur en dood zal schrikkend beven,
Als het schepsel zal herleven,
  Om voor d'hoogste rechterschaar
  Te voldoen in 't openbaar.
't Rekenboek zal daar ook wezen
Al de wereld voorgelezen,
  Waarin zal geschreven staan
  Al wat ooit mensch heeft gedaan.
Zoo de Heer zal zijn gezeten,
Zal men alles zien en weten :
  Niets, tot d'allerminste zaak,
  Zal er blijven zonder wraak.
Wat zal ik, ellend'ge zeggen !
Wie zal mijn misdaad weerleggen,
  Daar ook zelf van vreeze beeft,
  Die rechtvaardig heeft geleefd ?
O ontzaggelijke Koning,
Die laat komen in uw' woning
  D'uitverkoornen door genā,
  Gun toch, dat ik met hen ga.
Goede Jezus, wil gedenken,
Dat gij mij uw bloed kwaamt schenken,
  Lijdende zoo menig' slag :
  Straf mij niet in dien dag.

G'hebt gezocht met groot verlangen,
G'hebt voor mij aan 't kruis gehangen:
Dat het niet verloren zij
't Geen gij hebt gedaan voor mij.
Strenge Rechter vol van wrake,
Eer ik rek'ning met u make,
Eer ik rijze naar het graf,
Neem toch al mijn' zonden af.
Ik verzucht om mijn' misdaden;
En met schaamt' heel overladen,
Om genâ ik bid en wensch,
Spaar, o Heer, een zondig mensch.
Die vergiff'nis hebt gegeven
Aan Mag'leen, en 't eeuwig leven
Aan den goeden moordenaar,
Doe mij hopen in 't gevaar.
Mijn' gebeden zijn niet waardig,
Maar gij, Jezus, wees gunstvaardig,
Laat mij toch ontslagen zijn
Van de schuld der helsche pijn.
Wil mij eene plaatse geven
Met uw' schapen na dit leven,
Scheid mij van den bokkenkant:
Stel mij aan uw' rechterhand.
Als 't vervloekt gespuis zal wezen
Tot den helschen brand verwezen,
Laat mij zien uw zoet aanschijn,
Met die zullen zalig zijn.
'k Bid ootmoedig neergebogen,
't hart vermorzeld, heb meedoogen,
Geef dat mij wel einden mag
Deze laatste droeve dag.
't Zal een dag van weedom wezen,
Als de mensch zal zijn verrezen,
Als de zondaar op zal staan,
Om naar 't oordeel Gods te gaan.
Heb, o Heere, medelijden:
Stel uw' gramschap toch ter zijden,

Goedertieren Jezus zoet,
Geef hun rust en 't eeuwig goed.

Evangelie.

O God! hoe zoet worden ons de tranen welke de liefde en dankbaarheid ons afperst over den dood onzer vrienden, wanneer wij Jezus uwen Zoon zien weenen op het graf van Lazarus, dien hij beminde! Hoe troostelijk zijn ons de woorden met welke hij de bedrukte Martha, zuster van den overledenen Lazarus, troostte : « Ik ben de verrijzenis en het leven. Degene die « in mij gelooft, zal leven schoon hij dood ware. « En alwie leeft en in mij gelooft zal in eeuwig- « heid niet sterven. » Wij zijn dan niet voor altijd van onze vrienden gescheiden. Het betrouwen op uwe barmhartigheid doet ons hopen dat zij in uwen vrede uit dit tranendal verhuisd zijn; maar uwe heiligheid, voor welke niets onzuiver mag verschijnen, doet ons vreezen dat zij tot uwe eeuwige omhelzingen nog niet toegelaten zijn. O Vader aller genade ! laat u bewegen door onze smeekingen en door hun vurig verlangen naar u, verlos hen van hunne pijnen, neem hen bij u, laat ons hen eens bij u wederzien, en daar u danken dat gij ze ons hebt wedergegeven.

Lees de Gebeden van aan de Offerande *bladz.* 348 *tot aan het* Agnus Dei, *bladz.* 352.

Agnus Dei.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, wees de zielen des vagevuurs genadig. Aanbiddelijk Slachtoffer van de zaligheid der menschen! maak haar zalig. Goddelijke Middelaar, verwerf haar genade bij uwen Vader en geef haar de eeuwige rust.

Communie.

Heer Jezus-Christus, Zoon enz., *zie bl.* 353.

Laatste Collecte.

Verhoor, o Heer! de dringende gebeden welke wij voor het welzijn van alle overledene geloovigen tot den troon uwer barmhartigheid stieren: zuiver hen van al wat hen van het geniet van de hun toebestemde zaligheid nog verwijderd houdt, en laat hen voor u gerechtvaardigd worden, door het bloed van uwen Zoon dat eens voor hen aan het kruis gestort is en dagelijks nog vloeit op onze altaren. Dit bidden wij u door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

Evangelie van den H. Joannes.

In den beginne was het Woord, *enz. zie bl.* 354.

Gebed na de Mis.

O God! gij zult mij ook eens uit deze wereld roepen en ik weet niet wanneer. Misschien ben ik maar weinige schreden van het graf verwijderd. Leer mij dan mijne plichten nauwkeurig volbrengen, opdat ik in het doodsuur mij niets te verwijten hebbe. Leer mij den tijd, welken ik nog heb, zorgvuldiglijk waarnemen, de bewerking mijner zaligheid niet tot eenen toekomenden, die mij onzeker is, uitstelle; opdat de nacht des doods, in welken niemand zal kunnen werken, mij niet onverwachts en vóór dat ik bereid ben, overvalle. Laat mij nooit vergeten dat al wat wereldsch is, vergankelijk is, dat mij noch aanzien, noch rijkdom in de eeuwigheid kunnen volgen, maar alleen de goede werken. Leer mij ook het lijden van dit leven met verduldigheid en standvastigheid verdragen, opdat het in mij een eeuwigdurend gewicht van glorie uitwerke.

Met onderwerping aan uwen H. wil, laat ik u mijnen langeren of korteren levensloop en al deszelfs veranderingen aan uwe schikking over. Maak mij getrouw in de gehoorzaamheid aan uwe geboden tot het einde mijns levens. Bewaar mij van eenen haastigen, onvoorzienen en ongelukkigen dood. Laat mij vóór mijn sterven waardig de HH. Sacramenten ontvangen. Laat mij sterven onder de bescherming van de allerheiligste Maagd Maria, van mijnen Engel Bewaarder en van mijne HH. Patronen. Ontferm u over allen die nu in den doodstrijd liggen. Versterk de zwakken; help alle kranken; sta alle behoeftigen bij, zorg voor de weduwen en weezen; vertroost hen die met treurige harten tot u weenen; wees ons allen genadig. Door onzen Heer Jezus-Christus, *enz.*

BIECHTOEFENINGEN.

Beeld u in dat deze biecht de laatste van uw leven zal zijn, bereid u dan zoo neerstiglijk alsof gij op uw doodsbed laagt, gereed om uwen laatsten snak te geven. Wie weet of inderdaad deze uwe laatste biecht niet zal zijn? Hoevelen ziet men er niet dagelijks schielijk uit het leven gerukt worden? Hoe schrikkelijk is het onbereid te vallen in de handen van den levenden God!!

Gebed vóór het onderzoek des gewetens.

Heilige Geest, eeuwige oorsprong des lichts! verdrijf de duisternissen die mij de leelijkheid en de boosheid der zonde verbergen; doe er mij eenen zoo grooten schrik van krijgen, o mijn God! dat ik niets zoozeer vreeze als dezelve in het toekomende nog te bedrijven.

Onderzoek zorgvuldig uw geweten. Zie of gij in uwe voorgaande biechten nergens aan ontbroken hebt, of gij met de noodige bereidingen tot de H. Tafel genaderd zijt of andere Sacramenten ontvangen hebt: daarna overloop de 10 geboden Gods, op ieder wat blijvende staan om te overleggen wat gij daartegen, met gepeinzen, begeerten, woorden en werken bedreven hebt: zoo ook de 5 geboden der H. Kerk, de 7 hoofdzonden, de 9 vreemde zonden, de plichten en verbintenissen van uwen staat, denkende op welke plaatsen gij geweest zijt en met welke personen gij verkeerd hebt.

Na uw geweten onderzocht te hebben, verwek in u eene ware droefheid over uwe zonden. Hiertoe zult gij gebruik maken van de beweegredenen, welke gij weet den meesten indruk te doen op uwen geest en op uw hart ; als zijn de leelijkheid der zonde, de oneindige smaad welken zij God aandoet, de haat welken God haar toedraagt, de schrikkelijke straffen, met welke die God, die oneindig rechtvaardig is, deze vervolgt op de aarde, in het vagevuur en in de eeuwige vlammen der hel... Laat uwe oogen vallen op een Crucifix, aanschouw daar Jezus stervende, om de zonden te boeten... Overweeg de algemeene en bijzondere weldaden welke gij van God ontvangen hebt. Door deze beweegredenen zal uw hart doordrongen worden met liefde tot God, en met een hevig leedwezen van aan zoo eenen goeden Vader mishaagd te hebben.

Het hart geraakt zijnde verwek de volgende akten :

AKTE VAN GELOOF.

O alwetende en waarachtige God ! ik geloof vastelijk dat gij mijn Heer en God, mijn beginsel en laatste einde, mijn Schepper, mijn allermildste weldoener, mijn opperste goed zijt. Ik geloof dat gij het goed loont en het kwaad straft. Ik geloof dat u niets mishaaglijker en hatelijker is dan de zonden, welke gij nochtans vergeeft aan dengene die ware boetvaardigheid doet. Dit en al wat gij veropenbaard hebt, geloof ik vastelijk, omdat gij zelf het gezegd hebt, die noch liegen noch bedriegen, noch feilen, noch bedrogen kunt worden. In dit geloof wil ik leven en sterven.

AKTE VAN HOOP.

O rechtvaardigste God ! ik beken voor u en voor geheel het hemelsch hof, dat ik door mijne menigvuldige en zware zonden dikwijls verdiend heb in uwe rechtvaardige gramschap op het allerstrengste van u gestraft, en van u voor eeuwig verstooten te worden. Nochtans ik hoop door de kracht van het heilig Sacrament van boetvaardigheid de vergiffenis mijner zonden. Ik hoop door de verdiensten van mijnen Zaligmaker de eeuwige zaligheid, waartoe gij mij geschapen hebt. Ik hoop al wat mij, om dezelve te bekomen, noodig of voordeelig is, omdat gij, o almachtige, o barmhartige, o getrouwe

God ! mij dit alles genadiglijk beloofd hebt. Op u hoop ik, o Heer ! en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

AKTE VAN LIEFDE.

O alle eer en liefde waardige God ! ik bemin u uit geheel mijn hart, dewijl gij mij van eeuwigheid af bemind hebt. Ik bemin u uit geheel mijne ziel, dewijl gij mij naar uw eigen beeld geschapen, met zoo kostelijken prijs afgekocht en met ontelbare weldaden vervuld hebt, ik bemin en verlang u te beminnen uit al mijne krachten, en bovenal, omdat gij het opperste goed zijt dat om zich zelven waardig is boven al bemind te worden. Ach had ik u van den eersten oogenblik mijns levens tot op dezen oogenblik alzoo bemind ! Ach konde ik u ten minste nu zoo vuriglijk beminnen , als gij waardig zijt van alle schepsels bemind te worden.

AKTE VAN BEROUW.

Mijn Heer, mijn God en mijn al ! het is mij leed, het berouwt mij van harte dat ik u, mijn opperste goed, ooit vergramd heb ! ach ware ik liever gestorven dan dat ik u beleedigd heb ! Liever sterven voortaan, dan u nog eens vrijwillig te vergrammen. Geen zonden meer, o God ! geen zonden meer. Verleen mij hiertoe uwe genade.

Liefste Jezus ! wees een Jezus, een Verlosser, een Zaligmaker. Laat uw bitter lijden en sterven voor mij niet verloren zijn. Handel met mij naar uwe oneindige barmhartigheid, niet naar mijne zonden en misdaden ; geef mij een waar vermorzeld en boetvaardig hart, welk gij niet verwerpt. Gij hebt Magdalena, die groote zondares, niet verstooten ! ach verstoot mij ook niet van u ! Gij hebt Petrus, die u verloochend had, met barm-

hartige oogen weder aangezien : werp ook op mij deze uwe barmhartige oogen ! Gij hebt den met u gekruisten moordenaar in genade ontvangen ; ontvang mij ook in uwe genade. Maak mij zalig ; laat mij niet verloren gaan.

Met uwe gratie, o Jezus ! wil ik mijne zonden oprechtelijk biechten. Gij weet dat dezelve mij van harte leed zijn, dewijl ik u van harte bemin, en meer en meer verlang te beminnen : mijne vaste hoop is, dat gij mij dezelve door de kracht van het H. Sacrament van boetvaardigheid volkomenlijk zult vergeven, en mij zult versterken, opdat ik u voortaan niet meer vergramme.

Kniel ootmoedigljk in den biechtstoel neder, en na den zegen van den Priester ontvangen te hebben, zeg :

Ik belijde voor God almachtig, de H. Maagd Maria, voor alle Heiligen, en u Vader, dat ik gezondigd heb met gepeinzen , woorden en werken, door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld. Mijne laatste biecht is geleden sedert *(noem hier het getal der dagen, weken, maanden)*

Biecht uwe zonden en vergeet niet er het getal bij te voegen ; indien gij het niet zeker weet, zeg dan het naaste, doe hetzelfde ten opzichte van den tijd dat de zonde geduurd heeft. Druk uit de omstandigheden die de zonde kunnen veranderen of de boosheid derzelve merkelijk vermeerderen of verminderen. Indien gij twijfelt eene zonde bedreven te hebben, of gij die bedreven hebt, doodzonde zij, geef dit alles aan uwen Biechtvader te kennen opdat hij er over oordeele.

Na uwe zonden beleden en eenvoudig geantwoord te hebben op de ondervragingen van den Biechtvader, zeg :

Ik beschuldig mij van deze zonden, en van die welke ik niet indachtig ben, alsook van al de zonden van mijn gansch leven. Ik vraag aan God vergiffenis, en aan u, mijn Vader, de penitentie en de absolutie, indien gij het goedvindt.

Hierna let nauwkeurig op al wat u de Biechtvader zegt, wetende dat hij u in den naam Gods spreekt. Let bijzonderlijk met aandacht op de middelen welke hij u voorschrijft om in het vervolg de zonden te mijden, en op de goede werken welke hij u tot penitentie oplegt.

DANKZEGGING NA DE BIECHT.

Loof mijne ziel ! den Heer, en al wat binnen mij is love zijnen heiligen Naam. Loof mijne ziel ! den Heer en vergeet toch al zijne weldaden niet, die al uwe zonden vergeeft en al uwe krankheden geneest. Gij hebt medelijden gehad met mij, o mijn God ! gelijk een vader medelijden heeft met zijn kind. Zoo verre de hemel is afgelegen van de aarde, zoo verre hebt gij uwe barmhartigheid over mij uitgestrekt. Gij hebt mijne banden verbrijzeld, en mij in de vrijheid der kinderen Gods hersteld. Gij hebt uwe gramschap van mij afgekeerd, en mijne ongerechtigheden vergeven. Uwe mededoogendheid is groot, o Heer ! en uwe barmhartigheden zonder getal.

Zie, nu ben ik genezen, ik wil niet meer zondigen, ik heb mijn hart gewasschen in het bloed van het Lam ; ach ! ik zal het niet meer bevlekken. Ik heb barmhartigheid bekomen, ik wil dan mijnen Verlosser niet meer vergeten.

Ik wil een nieuw leven beginnen, en van dag tot dag meer voortgang doen in de deugd. Mijn hart, o Heer ! zal zich voortaan niet meer van u afkeeren ; maar gij, mijn God, versterk mij, want ik ben krank, reik mij uwe hand toe en verwijder u niet van mij. Stort uwe vrees in mijne ziel, opdat ik nooit afwijke van den weg uwer geboden, en gij van mij gebenedijd en geprezen wordet in eeuwigheid. Amen.

COMMUNIEOEFENINGEN.

Aanzie den dag op welken gij communiceert, als den gelukkigsten uws levens; des morgens wakker wordende, beeld u in dat uw Engelbewaarder u zegt : *Sta op en eet. Zie de bruidegom komt : ga hem te gemoet.* Kleed u gestichtelijk, doe vuriglijk uw morgengebed : begeef u in stilte tot het huis Gods, kies eene stille plaats; stel alle andere gedachten ter zijde, om u alleen bezig te houden met het heilig werk, tot welk gij u bereidt.

AKTE VAN GELOOF.

O GROOTE, onder zoo kleine gedaante van brood, waarachtig tegenwoordige God en Mensch, Jezus-Christus! alhoewel uwe oneindige liefde tot mij u voor mijne lichamelijke oogen verborgen heeft, nochtans erken en zie ik u duidelijk met de oogen des geloofs. Ik houd voor zeker en geloof vastelijk, dat gij in het allerheiligste Sacrament waarlijk en wezenlijk tegenwoodig zijt, dezelfde die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht van eeuwigheid tot eeuwigheid ; die uit liefde tot mij uit den Hemel gedaald en mensch geworden zijt : die om mijner zaligheid wil aan het kruis gestorven zijt : en die eens met groote heerlijkheid zult komen om mij en de gansche wereld te oordeelen. Gij hebt dit gezegd en veropenbaard, die als oneindig wijze en waarachtige God, noch feilen, noch liegen noch bedriegen, noch bedrogen kunt worden. Dit is mij genoeg. Mijn

verstand geef ik gaarne gevangen ten dienste van het Geloof. Versterk en bewaar mij in dit geloof.

AKTE VAN HOOP.

Liefste Jezus! eenig geluk, eenige troost mijner ziel! gij hebt aan dengene die u waardig in het heilig Sacrament ontvangt, het eeuwig leven beloofd, zeggende ; *Die dit brood eet, zal eeuwig leven.* U ontbreekt noch de macht noch de goedheid om uwe belofte te vervullen. Gij zijt getrouw in uwe beloften : hemel en aarde zullen vergaan, maar uwe woorden zullen nooit vergaan. Hierom hoop ik, door dit allerheiligste Sacrament, het eeuwig leven, en al wat mij om hetzelve te bekomen noodig en voordeelig is, maar voornamelijk de vergiffenis mijner zonden en uwe goddelijke genade, tot het einde mijns levens toe. En waarom zou ik dit alles, met een vast betrouwen, van u niet verhopen en verwachten, daar gij u zelven aan mij geven en schenken wilt in dit heilig Sacrament, als de bron aller genade, en als eenen onderpand der toekomende glorie ? In het aanzien mijner zonden heb ik vele en groote reden om voor mij te vreezen : maar in het overwegen uwer goedheid en barmhartigheid vind ik nog meerdere en grootere om op u te betrouwen. Op u, o Jezus! hoop ik, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

AKTE VAN LIEFDE.

Uit liefde tot mij, o Jezus! hebt gij dit allerheiligste Sacrament ingesteld. Uit liefde tot mij wilt gij door hetzelve bij mij intreden, en u met mij vereenigen. O welk eene onbegrijpelijke, welk eene onschatbare liefde! Deze uwe zoo onbegrijpelijke liefde overweldigt gansch mijn hart en doet het door liefde tot u smelten. U bemin ik, o Jezus! dewijl gij mij zoo wonderlijk en vurig-

lijk bemint. U bemin ik, dewijl gij om u zelven waardig zijt boven al bemind te worden; ik bemin u uit geheel mijn hart, uit geheel mijne ziel, uit al mijne krachten. Och konde ik u zoo vurig beminnen gelijk u voordezen uwe heilige en getrouwe dienaren bemind hebben op de aarde en u nu beminnen in den hemel! Ach konde ik u beminnen op eene wijze, gelijk gij om uwe oneindige Majesteit verdient bemind te worden! Heer! gij weet dat ik u vurig en uit al mijne krachten verlang te beminnen. Hierom kom ik tot u, opdat ik door dit Sacrament van liefde, door liefde tot u ontstoken worde en u boven al, zonder maat, zonder einde, in leven en dood, in den tijd en in de eeuwigheid beminnen moge.

Uit liefde tot u bemin ik ook mijnen evennaaste, en vergeef van harte aan allen en ieder in het bijzonder al wat zij mij ooit misdaan hebben. Ik verwerp allen haat en afkeer. Ik wensch hun naar lichaam en ziel al wat ik mij zelven wensch, en bid u, ontferm u over hen gelijk ik bid, dat gij u mijner ontfermet in leven en dood.

AKTE VAN BEROUW.

Tot nog toe, mijn Jezus! heb ik u niet bemind, ik beken het met een verslagen hart. Ik heb u zeer beleedigd en vergramd met gedachten, woorden en werken. Ach! ware ik eerder gestorven! Ach konde ik dien ongelukkigen tijd wederroepen, op welk ik u, mijn liefderijke Zaligmaker, niet bemind, maar vergramd heb! Al is 't dat ik hoop, o mijn Jezus! dat gij mij door het heilig Sacrament van boetvaardigheid mijne zonden vergeven hebt; nochtans verwek ik nog een berouw uit den grond mijns harten over mijne zonden, dewijl zij een gruwel zijn in uw heilig aangezicht, en niets hatelijker is voor uwe Majesteit. Ik wederroep, verwerp en verzaak

dezelve zooveel ik kan, omdat ik u als het opperste goed bemin en verlang altijd te beminnen. Nooit wil ik, in het toekomende, u met eenige zonde vrijwillig beleedigen. Hierom verlang ik u in het heilig Sacrament te ontvangen ; opdat ik in dezen mijnen wil, in uwe genade, in den haat der zonde versterkt worde en u niet meer vergramme. Kom dan, o God mijns harten ! en bezit mijn hart gansch en geheel, en voor altijd, opdat het u nooit meer beleedige, maar u vurig en altijd beminne. Kom, o Heer Jezus ! kom.

AKTE VAN OOTMOEDIGHEID.

Wie ben ik, o Jezus ! dat ik u durf roepen en noodigen in mijn hart ! wie ben ik, en wie zijt gij ? O dat ik mij en u oprechtelijk kende ! Gij zijt mijn God en mijn al, ik ben eene handvol stof en een loutere niet ; gij zijt de almachtige Schepper, ik een ellendig schepsel ; gij zijt de opperheer, ik een verachtelijk aardwormken ; gij zijt de groote, de sterke en oneindige God, de Heilige der Heiligen, ik een kranke, een behoeftige, een ondankbare mensch, een boosaardige zondaar. Ik sidder en beef, o Jezus ! wanneer ik peins op uwe grootheid en op mijne onwaardigheid. Uwe Heiligen hebben gevreesd u te naderen : Joannes, uw heilige voorlooper, heeft zich onwaardig geacht uwe schoenriemen te ontbinden ; Petrus, uw Apostel, heeft zich niet waardig geacht bij u in een schip te zijn zeggende : Ga van mij weg, o Heer : want ik ben een zondaar. Hoe durf ik dan bestaan tot u te komen en u in mijn hart te ontvangen ! Heer ! ik zou zulks niet durven doen, indien gij zelfs mij daartoe niet noodigdet.

Ik beken voor hemel en aarde, dat ik niet waardig ben dat gij enkelijk uwe oogen op mij

werpt, veel min dat gij onder mijn dak komt. Nochtans op uw bevel, op uw minnelijk verzoek, nader ik vol van betrouwen. Wel is waar, gij zijt een God van eene ontzaggelijke Majesteit, maar gij zijt te gelijk een Zaligmaker van eene onuitsprekelijke groote barmhartigheid. Ik ben uwe tegenwoordigheid ten hoogste onwaardig, maar ik beb dezelve ook ten hoogste van noode. Uwe verhevenheid en mijne onwaardigheid verschrikken mij en wederhouden mij van u; maar uwe barmhartigheid en mijne behoeftigheid bewegen mij tot liefde en verlangen, en trekken mij met geweld tot u. Dit heilig Sacrament is geen Sacrament van vrees, maar een Sacrament van liefde : hierom kom ik met liefde en betrouwen tot u, o Jezus ! ik weet hoezeer ik uwe hulp van noode heb. Ik nader tot dit Sacrament van liefde als tot de bron van alle genaden, om daar te putten aan den overvloed uwer barmhartigheid. Gij hebt voortijds de zondaren ontvangen en met hen geëten; zie, mijn Jezus, aan mij hebt gij eenen zondaar, eenen armen, eenen ondankbaren maar te gelijk eenen boetvaardigen zondaar. Ontvang mij en eet met mij; ja geef mij zelven tot spijs, opdat ik daardoor in het geestelijk leven versterkt en bewaard worde.

AKTE VAN BEGEERTE.

Jezus ! mijn Verlosser ! mijn troost ! mijne hoop ! mijne toevlucht ! mijn God en mijn al ! ik verlang naar u. Als een ellendige zondaar verlang ik naar mijnen Zaligmaker; als een zwak mensch naar zijnen sterken God ; als een arme en behoeftige naar den Heer aller goederen; als een hongerige naar het brood der Engelen ; als een dorstige naar de bron des levens. Kom, o Jezus ! vervul de begeerte mijns harten. Ach !

mocht ik in mijn hart verzameld hebben al de godsdienstige gevoelens die ook uwe heilige dienaren bezield hebben, wanneer zij tot dit heilig Sacrament zijn genaderd! Ach! konde ik u alzoo ontvangen, gelijk het uwe oneindige Majesteit verdient! Ik weet dat dit niet mogelijk is, o Jezus! maar ik weet ook, dat gij deze mijne vurige begeerte en hartelijken wensch niet versmaadt. Ik schenk u mijn hart, o Jezus! kom, ontsteek het door uwe liefde; verblijd het door uwe tegenwoordigheid! vervul het met uwe genade. Naar u alleen verlangt mijn hart; kom, Heer Jezus, vereenig u met mij; kom haastelijk, blijf met mij in eeuwigheid.

Nader tot de H. Tafel met de grootste zedigheid: zeg met het hart terwijl gij de H. Hostie doorzwelgt: *Het Lichaam van onzen Heer Jezus-Christus beware mijne ziel tot het eeuwig leven.*

Stort gansch uw hart voor Jezus-Christus uit, bewonder zijne goedheid, aanbid hem, dank hem, klaag hem uwen nood, verzoek zijne genade, offer u geheel aan hem op.

AKTE VAN AANBIDDING EN DANKZEGGING.

Ik heb u dan, o Jezus! waarlijk en wezenlijk bij en in mij, U mijnen Heer en God, mijnen Zaligmaker en Verlosser; wees duizend en duizendmaal gegroet, o liefste Jezus, wees gegroet, o zaligheid der wereld! o getrouwste vriend mijner ziel! o mijn Heer en God! wees gegroet.

Gansch verrukt in het overwegen uwer goedheid, werp ik mij in den afgrond mijner nietigheid neder, en aanbid u ootmoediglijk. Ik aanbid uw heilig Vleesch en Bloed welke gij mij tot spijs hebt toegereikt. Ik aanbid uw heilig Hoofd dat om mijnent wil met doornen is gekroond geweest; uwe heilige Oogen die om mijnent wil zoovele tranen hebben vergoten; uwe heilige Ooren die door zoovele lasterwoorden verscheurd zijn geweest: uwen heiligen Mond die mij de eeuwige waarheid heeft geleerd; uw heilig

Aangezicht dat door zoovele harde slagen gansch misvormd is geweest; uwe heilige Handen en Voeten die met nagelen doorboord, en aan het schandige kruis zijn gehecht geweest: uwe heilige Armen welke gij hebt uitgereikt om mij te ontvangen; uwe heilige Zijde welke gij, uit liefde tot mij hebt laten openen: uw heilig Hart dat mij tot den dood toe heeft bemind. Ik aanbid uw heiligste Lichaam, in welk gij ontelbare smarten en wonden ter mijner liefde hebt geleden; uwe heiligste Ziel, die ter mijner liefde tot den dood toe bedroefd is geweest.

O welk eene groote, welk eene onbegrijpelijke genade is het voor mij, dat gij, o Heer en Koning van hemel en aarde, u gewaardigd hebt tot mij te komen! gij tot mij! gij oneindige Majesteit, tot mij arm aardwormken! gij volmaakste heiligheid, tot mij ondankbaren zondaar! waarvan komt mij eene zoo groote, zoo onschatbare genade? Alleenlijk van uwe oneindige goedheid en barmhartigheid. Welken lof en dank, welke eer en liefde ben ik u hiervoor niet schuldig? o Jezus! waar 't dat ik duizend levens had, en u dezelve ten beste gaf, dit zou nog maar iets verachtelijks en veel te gerings voor eene zoo groote genade zijn. Wat ik vermag, dat wil ik doen, o Jezus! ik dank, ik bemin, ik loof, ik eer, ik prijs uwe oneindige goedheid uit al mijne krachten. Ik noodig al uwe Heiligen, ja, al uwe schepsels uit om met mij en in mijne plaats u te loven en te danken.

Loof den Heer, gij hemel en aarde! looft hem, gij Engelen en Aartsengelen! looft hem alle zalige Geesten en alle Heiligen in den hemel! dankt hem voor de mij bewezene genade: eert en prijst hem daarom in eeuwigheid: hij die goed en machtig is heeft mij groote en onbegrijpelijke dingen gedaan: hij heeft met mij

volgens zijne oneindige barmhartigheid gehandeld. O ! mochten al mijne lidmaten in tongen en harten veranderd worden, om u, o Jezus ! vurig te beminnen en zonder ophouden te danken ! Zoo dikwijls ik adem schep, zooveel duizendmaal verlang ik u voor de mij nu bewezene weldaad dank te zeggen, zoo veel duizendmaal verlang ik u met uwe Cherubijnen en Serafijnen te eeren en te loven. Neem, o Jezus ! deze begeerte van uw schepsel aan, en verleen genadiglijk dat ik u met uwe Heiligen beminnen, loven en danken moge in alle eeuwigheid.

OPDRACHT.

O Jezus ! gij hebt u geheel aan mij ten beste gegeven in uw allerheiligste Sacrament. Wat zal ik u geven tot teeken mijner dankbaarheid en wederliefde ? al wat ik heb, is het uwe. Verlangt gij mijn hart ? O welk eene geringe gift is deze ! en waarom hebt gij mij maar een hart gegeven ? haddet gij mij duizend harten gegeven, zoo wilde ik u dezelve schenken, doch daardoor zoude ik uwe liefde nog niet genoegzaam vergelden. Maar dewijl ik maar één hart heb, zoo schenk en offer ik u hetzelve met de grootste vreugd op. Met mijn hart draag ik u ook op mijne ziel en mijn lichaam, mijne gedachten, woorden en werken, al wat ik ben, al wat ik heb. Mijn hart zal niemand beminnen dan u : mijne ziel en mijn lichaam zullen niemand dienen dan u : mijne gedachten, woorden en werken zullen tot uwe eer geschikt worden. Niets wil ik denken, niets zeggen, niets doen, waardoor gij ook in het minste kunt beleedigd worden.

Ziehier het offer welk ik tot dank voor uwe voeten leg : maar dewijl het nog veel te gering is in vergelijking uwer liefde en goedertieren-

heid, zoo vereenig ik hetzelve met al wat uwe Heiligen u aangenaam en welbehagelijk ooit hebben opgeofferd; met al het goed dat in de gansche wereld nog gedaan wordt; ja met het allervolkomenste offer, welk gij zelf aan uwen hemelschen Vader aan den boom des kruises opgedragen hebt.

U, o hemelsche Vader! offer ik terzelfder tijd op uwen eeniggeboren en liefsten Zoon, welken ik ontvangen heb. Ik offer hem U op met al zijne verdiensten en deugden tot uwen lof en eer, tot dankzegging voor al de mij bewezene weldaden, tot voldoening voor al mijne zonden, tot verkrijging van al de genaden welke gij weet mij noodig of voordeelig te zijn. Ik offer hem u op voor mijne ouders en bloedverwanten; voor vrienden en vijanden; voor levenden en dooden; voor allen voor wie ik voorgenomen heb of schuldig ben te bidden. Barmhartige Vader! zie op het aangezicht van uwen Zoon, en ontferm u mijner naar uwe groote barmhartigheid.

BEDE OM HULP.

Gij hebt u gewaardigd bij mij in te treden, o Jezus! niet alleen om mij uwe liefde te bewijzen, maar ook om over mij den rijkdom uwer goedheid uit te storten. Ik bid u ootmoediglijk, voltrek in mij datgene waarom gij tot mij gekomen zijt. Laat mij de kracht van uwe tegenwoordigheid gevoelen. Laat mij ondervinden hoe aangenaam het is eenen zoo goeden God bij zich te hebben. Gij kunt, indien gij wilt, mij in al mijnen nood helpen; want gij zijt de machtige God. Aan uwe barmhartigheid kan ik ook niet twijfelen: want indien gij niet oneindig barmhartig waart, gij zoudt tot mij niet gekomen zijn; waarom zoude ik dan op u niet hopen? waarom

zoude ik met een kinderlijk betrouwen niet bidden ?

U, o Jezus ! is de staat mijner ziel beter bekend dan mij. Gij weet waar ik uwe hulp van noode heb, waar ik in het gevaar ben van u te vergrammen. Kom mij daar te hulp, o Jezus ! bewijs mij uwe barmhartigheid. Geef mij eene ware kennis en hoogachting uwer oppermajesteit, opdat ik opgewekt worde u als mijnen schepper en Heer, getrouwelijk te dienen ; u, als mijnen lietsten Vader, Verlosser en weldoener, als mijn opperste goed, vurig te beminnen; u als mijnen rechtvaardigen Rechter, heiliglijk te vreezen. Geef mij, bid ik u, eenen standvastigen en levenden afschrik van alle zonden, bijzonderlijk van N.... waarvan mij de gewoonte zoozeer ingeworteld en zoo schadelijk aan mijne zaligheid is. Laat niet toe dat mijne ziel, die gij tot uwe woning verkoren hebt, ooit door eenige zonde de woning van satan worde. Daarom versterk mij in alle bekoringen : sta mij bij in alle gevaren, opdat ik u nooit vergramme.

Met een woord, geef mij, o goedertierenste Jezus ! al wat tot mijne zaligheid noodig en voordeelig is ; keer af al wat aan mijne ziel schadelijk of nadeelig is. Maak mij zalig. Laat niet verloren gaan eene ziel, die gij zoo duur afgekocht en nu met uwe wezenlijke tegenwoordigheid geheiligd hebt. Jezus-Christus, verhoor mij : groot zijn de genaden welke ik van u begeer, o Jezus ! groot zijn mijne zonden die mij van al deze genaden onwaardig maken; maar veel grooter is uwe liefde en uwe barmhartigheid, dan dat ik zoude kunnen twijfelen van u verhoord te worden. Ontferm u mijner, o Jezus ! verhoor mij.

VERNIEUWING VAN GOED VOORNEMEN.

Allerliefste Jezus ! gij hebt gezegd : *Die mijn Vleesch eet en mijn Bloed drinkt, blijft in mij en ik in hem.* Met de grootste vreugd mijns harten neem ik deze uwe liefderijke belofte aan, en bid u dezelve in mij te vervullen. Door uwe genade heb ik uw heilig Vleesch en dierbaar Bloed genoten, blijf bij mij en zorg dat ik ook in u blijve. Blijf bij mij door uwe genade, en laat mij van u nooit door de zonde afgescheiden worden.

Niets smart mij zoo zeer, als dat er een tijd geweest is, op welken ik u vergramd heb. Ach konde ik denzelve met mijn bloed wederkoopen ! In het toekomende zal er voor mij zulk een ongelukkige tijd niet meer zijn. Indien gij voorziet, o Jezus ! dat er ooit een oogenblik in mijn leven zou zijn, op welken ik u zwaarlijk zou vergrammen, ik bid u, laat mij liever op dit oogenblik in uwe genade sterven, dan een zoo rampzalig oogenblik te beleven ; want ik vrees den dood zoo zeer niet, als de beleediging uwer Majesteit. Mijn voornemen is liever te sterven dan te zondigen. Dit voornemen, welk ik vóór de heilige biecht gemaakt heb, vernieuw ik uit geheel mijn hart, ik wil voortaan u ieveriger dienen ; zorgvuldiger de zonden mijden ; mij oefenen in het goed, bijzonderlijk wil ik mijne beternis toonen in dit punt N.... Dit is mijn onveranderlijk besluit, mijn vast voornemen. Dit leg ik voor den troon uwer barmhartigheid neder. Gij, o Jezus! hebt genade gegeven om dit te maken ; geef ook genade om het in het werk te leggen.

BEDE OM DEN HEILIGEN ZEGEN.

Laat nu, o Heer ! uwen dienaar in vrede gaan. Maar te voren bid ik u zeer ootmoediglijk om vergiffenis van al waarin ik in het naderen tot

uw heilig Sacrament te kort gebleven ben. Verleen genadiglijk dat ik de volgende Communie met meerderen ijver, liefde en eerbiedigheid ontvangen moge. Geef mij uwen heiligen zegen voordat ik wegga. Zegen mij, gelijk gij uwe lieve Discipelen gezegend hebt, voordat gij van hen afgescheiden en ten hemel opgeklommen zijt. Zegen, o Jezus ! mijne ziel en mijn lichaam ; mijn geheugen, verstand en wil : mijne gedachten, woorden en werken. Zegen den ganschen overigen tijd mijns levens, opdat ik in uwen heiligen dienst tot het einde toe standvastig volharde.

Zegen mij in mijn leven, opdat ik niets zegge, niets denke, niets doe, dat u mishaagt. Zegen mij in mijn doodsuur, opdat ik, onderworpen aan uwen wil, in uwe genade en vriendschap sterve. Bewaar mij van een haastigen, onvoorzienen, onzaligen dood. Laat mij niet sterven voor dat ik waardiglijk ontvangen heb de heilige Sacramenten welke gij tot mijnen en aller zondaren troost in uwe Kerk hebt ingesteld. Bescherm mij in het uur des doods tegen al de bekoringen van den boozen geest ; versterk mij in de smarten en angsten des gemoeds, en neem mijnen geest op in uwe handen, opdat ik, met uwe heilige Engelen, u de geheele eeuwigheid door love en danke. Amen.

Men kan bij deze gebeden vóór en na de Communie voegen de Litanie tot Jezus in het allerheiligste Sacrament, de Litanie tot het H. Hart van Jezus, enz. Men kan hiertoe ook niet genoeg aanprijzen het lezen van het vierde boek van de *Navolging van Christus* Thomas a Kempis, en *Bezoekingen tot het allerheiligste Sacrament, opgesteld door den* H. Alphonsus de Liguorio.

Na uwe dankzegging geëindigd te hebben, keer zedelijk naar huis weder : breng den dag in de grootste godvruchtigheid over, woon met meerdere vurigheid de goddelijke diensten bij. Lees de levens der Heiligen, den Rozenkrans, enz. ; vóorts gedraag u in het toekomende zoo heiliglijk, dat gij met den H. Paulus moogt zeggen : *Ik leef, ik nu niet ; maar Christus leeft in mij.*

GEBED TOT DEN GEKRUISTEN JEZUS MET VOLLEN AFLAAT.

O goede en allerzoetste Jezus, zie ik buig mijne knieën in uwe tegenwoordigheid : ik bid en ik smeek u met de grootste vurigheid van mijnen geest, dat gij u gewaardiget in mijn hart te drukken levende gevoelens van geloof, hoop en liefde, een waar berouw over mijne zonden en een zeer vaste wil van mij te beteren, terwijl ik met eene groote aandoening en droefheid bij mij zelven overweeg en in den geest aanschouw uwe vijf wonden, hebbende voor oogen hetgeen de profeet David eertijds van u, o goede Jezus uitsprak : *Zij hebben mijne handen en voeten doorboord, en al mijne beenderen geteld.* (Ps. XXI. 17. 18.)

(Lees hierna 5 maal *Onze Vader* en *Wees gegroet,* en *Glorie zij den Vader.*)

LITANIE TOT DE

ALLERHEILIGSTE DRIJVULDIGHEID.

Voor den Zondag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest. ontferm.

H. Drijvuldigheid, één God, ontferm u onzer.
Heer, die een geest zijt, en in geest en in waarheid wilt aanbeden worden, ontferm u onzer.
Heer, wiens Godheid noch goud, noch zilver, noch steen, of iets zulks gelijk is, ontferm.
Heer, aan wien niemand gelijk is, en buiten wien er geen God is, ontferm.
Koning der eeuwen, die alleen van natuurswege de ontsterfelijkheid hebt, ontferm.
Groote God, uit wien alles voortkomt, en door wien alles behouden wordt, ontferm.
Heer, in wien wij leven, ons bewegen en zijn, ontferm.
Heer, die overal zijt, en wiens voorzienigheid boven alles is, ontferm.
Heer, die zoo groot zijt dat u geene gedachten kunnen begrijpen, ontferm.
Heer, wien geheel het aardrijk, noch de hemelen kunnen bevatten, ontferm.
Heer, wien geen mensch gezien heeft, noch zien kan, ontferm.
Heer, wiens oordeelen ondoorgrondelijk en wiens wegen onnaspeurlijk zijn, ontferm.
Heer, voor wiens Majesteit wij maar stof en asch zijn, ontferm.
Heer, die doet al wat u belieft in den hemel, op aarde, in de zee en in de afgronden, ontferm.
Heer, die de harten der menschen in uwe hand hebt, en die neigt waar gij wilt, ontferm.
Heer, die een verterend vuur zijt, aan wiens gramschap niemand kan wederstaan, ontferm.
Heer, die eenieder naar zijne werken vergeldt, ontferm.
Heer, die alles in getal, gewicht en maat schikt, ontferm.
Heer, die onze harten onderzoekt, en onze nieren doorgrondt, ontferm.
Heer, die bemint al wat er is, en niets haat van

al wat gij geschapen hebt, ontferm u onzer.
Heer, die de zonden der menschen, om hunne boetvaardigheid, kwijtscheldt, ontferm.
Heer, die in uwe woorden waarachtig, en in uwe beloften getrouw zijt, ontferm.
Heer, die niet wilt dat wij zullen vreezen, omdat gij onze God en helper met ons zijt, ontferm.
Allerheiligste God, door wiens glorie geheel de aarde vervuld is, ontferm.
Heer, wien alle eer en glorie toekomt, ontferm.
Heer, die zelf de loon zijt uwer dienaren, ontferm.

Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle hoovaardigheid en opgeblazenheid des geestes, verlos ons, Heer.
Van alle onmatigheid en onzuiverheid, verlos.
Van alle gramschap, nijd en kwaden wil tegen onzen evennaaste, verlos.
Van traagheid, en van aardsche en ongeregelde droefheid, verlos.
Van gierigheid, die de wortel van alle kwaad is, verlos.
Door uwe onbepaalde almogendheid, verlos.
Door uwe oneindige wijsheid, verlos.
Door uwe overvloedige goedheid, verlos.
Door uwe ondoorgrondelijke alwetendheid en voorzienigheid, verlos.
Door den diepen afgrond van de oordeelen uwer rechtvaardigheid, verlos.
Door uwe volmaakte en onveranderlijke gelukzaligheid, verlos.
In den dag des oordeels, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons de gratie wilt verleenen om u uit geheel onze ziel, uit geheel ons verstand, en uit al onze krachten te beminnen, wij bidden,

Dat wij uwen H. Naam nooit lichtvaardiglijk gebruiken, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij de Zondagen en Heiligdagen, die u zijn toegewijd, in godsdienstige en andere goede werken mogen overbrengen en heiligen, wij bidden.
Dat wij aan onze ouders, en alle overheid eer en gehoorzaamheid om uwent wil bewijzen, wij bidden.
Dat wij nooit het leven, of de eer van onzen evenmensch krenken, wij bidden u, verhoor ons.
Dat onze zielen nimmermeer door onzuivere werken, woorden, begeerten of gepeinzen besmet worden, wij bidden.
Dat wij nooit iemand door onrechtvaardigheid beschadigen, wij bidden.
Dat wij onze monden van valsche getuigenis en alle leugentaal zorgvuldiglijk bewaren, wij bidden.
Dat wij de goederen der wereld niet ongeregeld begeeren of beminnen, wij bidden.
Dat gij onze harten tot het onderhouden uwer geboden wilt neigen, wij bidden.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Allerheiligste Drijvuldigheid, hoor ons.
Allerheiligste Drijvuldigheid, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

Almachtige en eeuwige God! die uwe dienaren door de belijdenis van het waar geloof de

glorie der eeuwige Drijvuldigheid hebt doen kennen, en in de oppermachtige majesteit geleerd hebt één wezen te aanbidden : wij bidden u, dat wij door de standvastigheid van hetzelfde geloof bevrijd mogen worden van allen tegenspoed, door Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE TOT DEN HEILIGEN GEEST.

Voor den Maandag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Geest, die van den Vader en den Zoon voortkomt, ontferm.
Geest der eeuwige waarheid, ontferm.
Geest van wijsheid en verstand, ontferm.
Geest van raad en sterkte, ontferm.
Geest der vrees des Heeren, ontferm.
Geest van heiligmaking, ontferm.
Geest van kracht, liefde en matigheid, ontferm.
Geest, door wiens ingeving de Profeten gesproken hebben, ontferm.
H. Geest, wiens zalving ons alle dingen leert, ontferm.
H. Geest, die de dolende zondaars bekeert, ontf.
H. Geest, die uwe ware geloovigen maakt van één hart en ééne ziel, ontferm.
H. Geest die aan uwe kinderen den waren vrijdom verleent, ontferm.

H. Geest, die de dubbelhartigen en de geveinsden ontvlucht, ontferm u onzer.
H. Geest, die de ziel zijt van het lichaam der H. Kerk, ontferm.
H. Geest, die ons de duisterheden van de H. Schriftuur door uwe H. Kerk verklaart, ontf.
H. Geest, die de Apostelen vervuld, en in hunnen mond uwe woorden gesteld hebt, ontferm.
H. Geest, die alleen ons Gods wet kunt doen volbrengen, ontferm.
H. Geest, die zelf ook de gever van het bidden zijt, ontferm.
H. Geest, die zelf in ons, en voor ons bidt, door onuitsprekelijke verzuchtingen, ontferm.
H. Geest, die onze harten van droefheid verlost en die met liefde, blijdschap en vrede vervult, ontferm.
H. Geest, die ons de verduldigheid, goedertierenheid en goedheid geeft, ontferm.
H. Geest, die onze zielen met zachtmoedigheid en zedigheid versiert, ontferm.
H. Geest, die ons de onthouding en kuischheid verleent, ontferm.
H. Geest, die de liefde Gods in onze harten uitstort, ontferm.
H. Geest, die in uwe geloovigen als in uwe tempels woont, ontferm.
H. Geest, die uit uwe geloovigen stroomeu van levende wateren doet voortvloeien, ontferm.
H. Geest, door wien wij nu niet meer slaven zijn, maar kinderen Gods en erfgenamen, ontferm.
H. Geest door wien de slaafsche vreesachtigheid is weggenomen. en Gods kinderen met liefde en betrouwen tot hunnen Vader roepen, ontf.
H. Geest, die ons naar de voltrekking o. aanneming en verlossing doet zucht. langen,
H. Geest, die in ons wonen.

lichamen zult levend maken, ontferm u onzer.
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle zonden, verlos ons, Heer.
Van vermetelheid en wanhoop, verlos.
Van ongeloovigheid en hardnekkigheid tegen de bekende waarheid, verlos.
Van alle bekoringen en lagen des duivels verlos.
Van afgekeerdheid, tweedracht, gramschap en nijd tegen onzen naaste, verlos.
Van alle onreinigheid van ziel en lichaam, verlos.
Van onboetvaardigheid en verhardheid des gemoeds, verlos.
Van allen geest, die u tegenstrijdig is, verlos.
Door uwe altijddurende voortkoming van den Vader en den Zoon, verlos.
Door uwe onzienlijke zalving, verlos.
Door het bijzonder voorrecht waardoor gij de H. Maagd Maria, van den eersten stond harer ontvangenis, van alle vlek der erfzonde voorbewaard hebt, verlos.
Door de wonderbare werking door welke Christus in het lichaam van de zuivere Maagd ontvangen is, verlos.
Door uwe nederdaling over Christus ten tijde zijns Doopsels, verlos.
Door uwe komst over de discipelen van Christus, verlos.
In den dag des oordeels, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij nooit de begeerten des vleesches volbrengen, wij bidden.
[illegible]den geest der rechtvaardigheid in onze [illegible]vernieuwen, wij bidden.
[illegible]ooit weggaat, wij bidden.

Dat gij ons wilt versterken om vromelijk het goed uit te werken, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij u nooit bedroeven, wij bidden.
Dat wij u nooit wederstaan, wij bidden.
Dat gij onze harten zoo wilt vervullen, dat de vermakelijkheden der wereld in ons geene plaats vinden, wij bidden.
Dat wij alle geesten niet gelooven, maar wijselijk onderscheiden of zij uit God zijn, wij bidden.
Dat wij door uwe genade in den geest der zachtmoedigheid de zondaren onderrichten en vermanen, wij bidden.
Dat wij altijd mogen arm van geest zijn, wij bidden.
Dat gij ons de christelijke en heilige droefheid wilt leeren, wij bidden.
Dat gij ons hongerig en dorstig naar de rechtvaardigheid wilt maken, wij bidden.
Dat gij ons de zachtmoedigheid en barmhartigheid tot alle menschen wilt instorten, wij bidd.
Dat wij den vrede met onzen naaste zoo onderhouden dat wij kinderen Gods mogen genoemd worden, wij bidden.
Dat gij ons zuiver van harte wilt maken, opdat wij God mogen zien, wij bidden.
Dat wij de vervolging om de rechtvaardigheid, als een zonderling geluk achten, wij bidden.
Dat gij ons ten einde toe in het goed leven wilt bevestigen, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer, *enz.*

Onze Vader, enz.

O God, die de harten der geloovigen door de verlichting van den H. Geest hebt onderwezen, geef ons dat wij in denzelfden Geest de ware wijsheid bezitten, en ons altijd over zijne vertroosting mogen verblijden. Door onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon. Amen.

* LOFZANG

VENI CREATOR SPIRITUS.

Kom Schepper H. Geest! bezoek de zielen dergenen, die u toebehooren, en vervul met uwe genade de harten die gij gevormd hebt.

Gij die de trooster, de gaaf des allerhoogsten Gods, de levende bron, het vuur, de liefde en de geestelijke zalving genoemd wordt.

Gij zijt zevenvoudig in uwe gaven; gij zijt de vinger van 's Vaders rechterhand; gij zijt de belofte des Vaders, de tong met allerhande talen begavende.

Ontsteek uw licht in onze zinnen, stort uwe liefde in onze harten, versterk de zwakheden van ons vleesch met eene gedurige kracht.

Verdrijf den vijand verre van ons, en geef ons haastiglijk vrede, opdat wij onder uw geleide ontvluchten al wat ons schadelijk is.

Geef dat wij door u den Vader en den Zoon kennen, en dat wij ten allen tijde gelooven dat gij de Geest van beide zijt.

Glorie zij God den Vader, en den Zoon, die van den dood verrezen is, en den vertrooster den heiligen Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

* Met dezen lofzang kan men al zijne godvruchtige oefeningen beginnen.

VAN DEN ALLERHEILIGSTEN NAAM JEZUS.

Voor den Dinsdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Jezus, hoor ons.
Jezus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, verlosser der wereld, ontferm.
God, Heilig Geest, ontferm.
Heilige Drijvuldigheid, één God, ontferm.
Jezus, Zoon van den levenden God, ontferm.
Jezus, schitterend licht des Vaders, ontferm.
Jezus, glans van het eeuwige licht, ontferm.
Jezus, koning der heerlijkheid, ontferm.
Jezus, zon der rechtvaardigheid, ontferm.
Jezus, Zoon van de Maagd Maria, ontferm.
Minnelijke Jezus, ontferm.
Wonderlijke Jezus. ontferm.
Jezus, sterke God, ontferm.
Jezus, vader der toekomende tijden, ontferm.
Jezus, verkondiger van Gods verheven raad, ontferm.

Allermachtigste Jezus, ontferm.
Allerverduldigste Jezus, ontferm.
Allergehoorzaamste Jezus, ontferm.
Jezus, zoet en ootmoedig van harte, ontferm.
Jezus, minnaar der zuiverheid, ontferm.
Jezus, onze minnaar, ontferm.
Jezus, God des vredes, ontferm.
Jezus, oorsprong des levens, ontferm.
Jezus, voorbeeld der deugden, ontferm.
Jezus, ijveraar der zielen, ontferm.
Jezus, onze God, ontferm.
Jezus, onze toevlucht, ontferm.

Jezus, Vader der armen, ontferm u onzer.
Jezus, schat der geloovigen, ontferm.
Jezus, goede herder, ontferm.
Jezus, waar licht, ontferm.
Jezus, eeuwige wijsheid, ontferm.
Jezus, oneindige goedheid, ontferm.
Jezus, onze weg en ons leven, ontferm.
Jezus, blijdschap der engelen, ontferm.
Jezus, koning der Patriarchen, ontferm.
Jezus, meester der apostelen, ontferm.
Jezus, leeraar der evangelisten, ontferm.
Jezus, sterkte der martelaren, ontferm.
Jezus, licht der belijders, ontferm.
Jezus, zuiverheid der maagden, ontferm.
Jezus, kroon van alle Heiligen, ontferm.
Wees genadig, spaar ons, Jezus.
Wees genadig, verhoor ons, Jezus.
Van alle kwaad, verlos ons, Jezus.
Van alle zonde, verlos.
Van uwe gramschap, verlos.
Van de listen des duivels, verlos.
Van den geest van onkuischheid, verlos.
Van den eeuwigen dood, verlos.
Van de veronachtzaming uwer inspraken, verlos.
Door het geheim uwer heilige menschwording, verlos.
Door uw geboorte, verlos.
Door uwe kindsheid, verlos.
Door uw allergoddelijkst leven, verlos.
Door uwen arbeid, verlos.
Door uwen doodstrijd en uw lijden, verlos.
Door uw kruis en uwe verlating, verlos.
Door uwe smarten, verlos.
Door uwen dood en begrafenis, verlos.
Door uwe verrijzenis, verlos.
Door uwe hemelvaart, verlos.
Door uwe vreugden, verlos.

Door uwe glorie, verlos ons, Jezus.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Jezus.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Jezus.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer, Jezus.
Jezus, hoor ons.
Jezus, verhoor ons.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus-Christus, die gezegd hebt : Vraagt en gij zult verkrijgen, zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal opengedaan worden, wij bidden u, verleen ons op onze smeekingen, het gevoelen uwer allergoddelijkste liefde, opdat wij u uit gansch ons hart door woorden en werken mogen beminnen en nimmer ophouden van u te loven.

Maak, o Heer, dat wij te zamen de vrees en de liefde van uwen heiligen Naam in der eeuwigheid mogen bezitten, omdat gij nooit van uwe bestiering berooft alwie gij u gewaardigt in de kracht van uwe liefde te vestigen. Door onzen Heer, *enz.*

LOFZEGGINGEN

Tot herstelling van den smaad die aan God door de vloekers en zweerders wordt aangedaan.

God zij gebenedijd.

Zijn heilige Naam zij gebenedijd.

Gebenedijd zij Jezus-Christus, ware God, en ware Mensch.

Gebenedijd zij de Naam van Jezus.

Gebenedijd zij Jezus in het allerheiligste Sacrament des Autaars.

Gebenedijd zij de verhevene Moeder Gods, de allerheiligste Maria.

Gebenedijd zij de Naam van de Maagd en Moeder Maria.

Gebenedijd zij God in zijne Engelen en in zijne Heiligen.

LITANIE

TER EERE VAN DE HEILIGE ENGELEN.

Voor den Woensdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Maria, bid voor ons.
H. Michaël, bid.
H. Gabriël, bid.
H. Raphaël, bid
H. Bewaarengel, bid.
Alle HH. Engelen en Aartsengelen, bidt.
Die uwen Schepper altijd met eene uitnemende liefde bemind hebt, bidt.
Die nooit in eenige de minste zonde zijt gevallen, bidt.
Goddelijke dienaren, die altijd bereid zijt tot den dienst van Gods opperste Majesteit, bidt.
Die u met allen eerbied in zijne tegenwoordigheid houdt, bidt.
Die in alles zijnen H. wil volbrengt, bidt.
Zuivere Geesten, aan wien God onze bewaring heeft bevolen, bidt.
Die gesteld zijt om de macht der duivels van ons af te weren, bidt.

Die door het ingeven van goede gepeinzen, van ons de kwade invallen verdrijft, bidt voor ons.
Die ons, door goede bewegingen, de kwade driften doet overwinnen, bidt.
HH. Bestierders, die ons van de gelegenheden tot zonde verwijdert, bidt.
Die ons gedurig door goede ingevingen tot de deugd vermaant, bidt.
Die niet dan onze zaligheid zoekt, bidt.
Die u in ons goed leven verheugt, bidt.
Die te zamen met ons om Gods genade bidt, en ons tot bidden opwekt, bidt.
Die onze gebeden en goede werken aan God opdraagt, bidt.
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle gelegenheden tot zonden, door uwe HH. Engelen, verlos ons, Heer.
Van het misbruik uwer gratie, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle gevaar naar ziel en lichaam, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle kwade gezelschappen, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle onzuiverheid, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle kwade bekoringen, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle kwaadwilligheid ten opzichte van onze oversten, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle onachtzaamheid ten opzichte van onze onderzaten, door uwe HH. Engelen, verlos.
Van alle traagheid in u te dienen, door uwe HH. Engelen, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij in alles aan de bestiering van uwe HH. Engelen onderdanig zijn, wij bidden.
Dat wij de goede gepeinzen, welke zij ons inge-

ven, waarnemen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij altijd hunne bewegingen tot de deugd involgen, wij bidden.
Dat wij door onze traagheid en onachtzaamheid hen niet bedroeven of van ons niet vervreemden, wij bidden.
Dat wij hen mogen navolgen in u te beminnen en onderdanig te zijn, wij bidden.
Dat wij naar hun voorbeeld gaarne dienen onzen evennaaste, ook die minder zijn dan wij, wij bidden.
Dat wij verduldiglijk mogen verdragen de gebreken van andere menschen, gelijk zij de onze verdragen, wij bidden.
Dat wij onzen evennaaste door geene kwade voorbeelden verergeren, wij bidden.
Dat wij hem, zooveel als het in ons is, van alle kwaad bevrijden, wij bidden.
Dat wij door woorden en werken zijne zaligheid trachten te vervorderen, wij bidden.
Dat uwe HH. Engelen in ons sterfuur ons willen bijstaan, wij bidden.
Dat wij in eeuwigheid met hen u mogen loven en danken, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

O God ! die door eene onuitsprekelijke voorzienigheid uwe HH. Engelen tot onze bewaarnis gewaardigt te zenden, verleen ons die u smeeken, dat wij door hunne hulp altijd beschermd worden, en hun gezelschap eeuwiglijk mogen genieten. Door Christus onzen Heer. Amen.

GEBED TOT DEN H. BEWAARENGEL.

O H. Engel! welken God, door een uitwerksel zijner goedheid tot mij, met de zorg mijner bestiering gelast heeft, gij die van het eerste oogenblik mijns levens mij nooit verlaten hebt, die dag en nacht aan mijne zijde zijt om mij bij te staan, om mij van het kwaad af te houden en tot het goed op te wekken, ik dank u zeer ootmoediglijk en ik smeek u, o minnelijke beschermer! mij uwe liefdadige zorg te willen blijven betoonen. Wees mijne hulp in mijne noodwendigheden, mijn troost in mijne droefheden, mijn steun in mijne mismoedigheden: bescherm mij tegen de vijanden mijner zaligheid, verwijder mij van de gelegenheden tot zonde; verwerf mij genade om naar uwe inspraken te luisteren, en om getrouw dezelve te volgen; maar bovenal bescherm mij in het uur des doods en verlaat mij niet, voordat gij mij in het verblijf van de eeuwige rust zult gebracht hebben. Amen.

LITANIE TOT JEZUS

IN HET ALLERHEILIGSTE SACRAMENT.

Voor den Donderdag.

Heer, ontferm u onzer,
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
Levend brood, dat uit den hemel gedaald zijt, ontferm.
Verborgen God en Zaligmaker, ontferm.

Tarwe der uitverkorenen, ontferm u onzer.
Wijn die maagden voortbrengt, ontferm.
Voedzaam brood, en vermaak der koningen, ontferm.
Altijddurende offerande, ontferm.
Zuivere opdracht, ontferm.
Lam zonder vlek, ontferm.
Allerzuiverste maaltijd, ontferm.
Spijs der Engelen, ontferm.
Verborgen hemels brood, ontferm.
Gedachtenis van Gods wonderen, ontferm.
Bovennatuurlijk brood, ontferm.
Woord dat vleesch geworden zijt, en onder ons woont, ontferm.
H. Hostie, ontferm.
Gezegende drinkbeker, ontferm.
Geheim des geloofs, ontferm.
Hoogwaardig en uitmuntend Sacrament, ontf.
Allerheiligste offerande, ontferm.
Offerande van verzoening voor levenden en dooden, ontferm.
Hemelsch behoedmiddel tegen de zonden, ontf.
Wonder mirakel boven alle anderen, ontferm.
Allerheiligste gedachtenis van het lijden des Heeren, ontferm.
Gave die alle volheid te boven gaat, ontferm.
Voortreffelijk gedenkteeken der goddelijke liefde, ontferm.
Overvloeiende bron van Gods milddadigheid, ontferm.
Overheilig en wonderbaar geheim, ontferm.
Krachtige spijs der onsterfelijkheid, ontferm.
Aanbiddelijk en levendmakend Sacrament, ontferm.
Brood dat door de almogendheid des Woords zijt vleesch geworden, ontferm.
Onbloedige offerande, ontferm.
Spijs en medegast, ontferm.

Allerzoetste maaltijd bij welken de Engelen tegenwoordig zijn en dienen, ontferm.
Teeken van genade, ontferm.
Band van liefde, ontferm.
Offeraar en offerande, ontferm.
Geestelijke zoetheid, die in haren eigen oorsprong gesmaakt wordt, ontferm.
Verkwikking der HH. zielen, ontferm.
Versterking dergenen die in den Heer sterven, ontferm.
Pand der toekomende glorie, ontferm.
Wees genadig, spaar ons, Heer.
Wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van het onwaardig nutten uws Lichaams en Bloeds, verlos ons, Heer.
Van de begeerlijkheid des vleesches, verlos.
Van de begeerlijkheid der oogen, verlos.
Van de hoovaardij des levens, verlos.
Van alle gevaren der zonde, verlos.
Door de groote begeerte, die gij gehad hebt om dit Paaschlam met uwe discipelen te eten, verlos.
Door de diepe ootmoedigheid waarmede gij de voeten der Discipelen gewasschen hebt, verlos.
Door de vurigste liefde waarmede gij dit heilig Sacrament hebt ingesteld, verlos,
Door uw dierbaar Bloed dat gij ons op het autaar hebt nagelaten, verlos.
Door de vijf wonden die gij in uw allerheiligste Lichaam voor ons ontvangen hebt, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat het u believe het geloof, den eerbied en de begeerte tot dit wonderbaar Sacrament in ons te vermeerderen en te bewaren, wij bidden.
Dat het u believe ons door eene ware belijdenis onzer zonden, tot het dikwijls nutten dezer geestelijke spijs te bereiden, wij bidden.
Dat gij ons van alle ketterij, ongeloovigheid en

verblindheid des harten wilt bevrijden, wij bidden.
Dat het u believe ons aan de kostelijke en hemelsche vruchten van dit H. Sacrament deelachtig te maken, wij bidden.
Dat het u believe ons in het uur des doods met deze hemelsche spijs te versterken en te beschermen, wij bidden,
Zoon Gods, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

O God! die ons onder dit wonderbaar Sacrament de gedachtenis van uw lijden hebt nagelaten, wij bidden u, geef dat wij de heilige Mysteriën van uw Lichaam en Bloed zoo eerbiedig eeren, dat wij de vrucht uwer verlossing gedurig in ons mogen gevoelen, die met den Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en heerscht, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED VAN DEN H. IGNATIUS DE LOYOLA.

Ziel van Christus, heilig mij. Lichaam van Christus, maak mij zalig. Bloed van Christus, verheug mij. Water der zijde van Christus, wasch mij. Lijden van Christus, versterk mij. O goede Jezus! verhoor mij. Binnen uwe wonden, verberg mij. Gedoog niet dat ik van u gescheiden worde. Van den boozen vijand, bescherm mij. In het uur des doods roep mij. En doe mij komen tot u, opdat ik u love met uwe Heiligen, in de eeuwen der eeuwen. Amen.

VAN ONZEN HEER JEZUS-CHRISTUS.

Voor den Vrijdag.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
Jezus om onze zonden in den hof van Olijven benauwd en bedroefd tot den dood toe, ontferm.
Jezus, door eenen Engel versterkt, opdat wij onze hulp in allen nood van den hemel zouden leeren verwachten, ontferm.
Jezus die uwen verrader met minzaamheid hebt ontvangen, om ons de zachtmoedigheid te leeren, ontferm.
Jezus van uwe Discipelen verlaten, opdat wij op God alleen zouden leeren betrouwen, ontferm.
Jezus van de Joden gebonden, om ons van de zonden te ontbinden. ontferm.
Jezus voor Annas en Caïphas valschelijk beschuldigd, opdat wij alle ongelijk zouden leeren verdragen, ontferm.
Jezus, door Petrus verloochend, opdat wij onze krankheid zouden leeren kennen en van ons zelven mistrouwen, ontferm.
Jezus, door Herodes met een wit kleed bespot, omdat wij het kleed der onnoozelheid verloren hadden, ontferm.
Jezus, achter Barabbas gesteld, opdat wij ons nooit boven anderen zouden verheffen, ontferm.

Jezus, wreedelijk gegeeseld en met doornen gekroond, opdat wij de gemakken en alle eerzucht zouden verfoeien, ontferm.

Jezus gelasterd, bespouwd en geslagen, opdat wij onze zinnen zouden versterven, ontferm.

Jezus aan het volk ten toon gesteld, opdat wij uw voorbeeld zouden voor oogen hebben, en naar hetzelve leven, ontferm.

Jezus, van Pilatus aan uwe vijanden geleverd om ons van onze vijanden te verlossen, ontferm.

Jezus, met het kruis beladen, om ons te leeren ons kruis met vlijt te dragen, ontferm.

Jezus, aan het kruis genageld, opdat wij het vleesch met zijne driften en begeerlijkheden zouden kruisen, ontferm.

Jezus, tusschen twee moordenaren gekruist om ons de vernederingen te leeren beminnen. ontferm.

Jezus, die den goeden moordenaar in genade hebt ontvangen, opdat wij nooit zouden mistrouwen, ontferm.

Jezus, die aan het kruis hangende voor uwe vijanden hebt gebeden, om ons te leeren onze vijanden beminnen, ontferm.

Jezus, met gal en mirre gelaafd, opdat wij onze tong van alle zonden zouden bewaren, ontferm.

Jezus, die stervende uwen geest in de handen uws Vaders bevolen hebt, opdat wij stervende onzen geest ook in uwe en in zijne handen zouden bevelen, ontferm.

Jezus, die voor ons den bitteren dood gestorven zijt om ons de boosheid onzer zonden te doen kennen, ontferm.

Jezus, die door uwen dood ons het leven gegeven hebt, opdat wij niet voor ons, maar voor u zouden leven, ontferm.

Jezus, wiens zijde na uwen dood geopend is om in dezelve onze zonden en krankheden te verbergen, ontferm u onzer.

Jezus begraven en ten derden dage verrezen, opdat wij, gestorven en begraven aan de zonden, tot een deugdzaam leven zouden verrijzen, ontferm.

Wees genadig, spaar ons, Heer.

Wees genadig, verhoor ons, Heer.

Van alle kwaad, verlos ons, Heer.

Van alle zonden, verlos.

Door uw bloedig zweet, verlos.

Door uwe geeseling, verlos.

Door uwe doornen kroon, verlos.

Door uw kruis en lijden, verlos.

Door uwe allerheiligste vijf wonden, verlos.

Door uwen dood en begrafenis, verlos.

Door uwe H. verrijzenis, verlos.

Door uwe wonderbare hemelvaart, verlos.

In den dag des oordeels, verlos.

Wij zondaren wij bidden u, verhoor ons.

Dat uw H. lijden ons leere hoe zwaar en schrikkelijk de zonde is om welke gij zooveel geleden hebt, wij bidden.

Dat wij door het overdenken van uwe pijnen en smarten, alle ziekten, pijnen en tegenspoed verduldiglijk mogen verdragen, wij bidden.

Dat wij in allen angst, droefheid en nood ons tot u keeren, en uwe hulp afsmeeken, wij bidden.

Dat wij alle schade, verachting en tegenspoed met overgeving aan Gods wil mogen ontvangen, wij bidden.

Dat wij de valsche beschuldigingen en onrechtvaardige oordeelen naar uw voorbeeld mogen verdragen, wij bidden.

Dat gij de vruchten van uw kruis ons wilt mededeelen, wij bidden.

Dat wij door de kracht van uw kruis den duivel,

de wereld en het vleesch mogen overwinnen, wij bidden.
Dat wij in uw bloed van alle zonden mogen gereinigd worden, wij bidden.
Dat gij ons wilt verleenen ons kruis dagelijks op te nemen en u gaarne na te volgen, wij bidden.
Dat wij eene genegenheid mogen krijgen om uw H. Lijden met liefde en dankbaarheid dikwijls te overdenken, wij bidden.
Dat wij dagelijks bemerkende dat gij uit liefde voor ons gestorven zijt, door eene wederliefde ontstoken worden, om niet voor ons zelven, maar ten uwen dienste te leven, wij bidden.
Dat wij onzen troost in uwe HH. wonden mogen vinden, wij bidden.
Dat gij ons door uw kruis en bitteren dood, in het uur onzes doods wilt versterken, wij bidden.
Dat gij ons door uw kruis in uwe glorie wilt brengen, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

Almachtige, eeuwige God! die onzen Zaligmaker het vleesch hebt doen aannemen, en den dood des kruises doen lijden, opdat de mensch het voorbeeld van zijne ootmoedigheid zoude navolgen; geef genadiglijk dat wij leven naar de lessen zijner leidzaamheid, en deel verkrijgen in zijne verrijzenis. Door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

ALLERHEILIGSTE HART VAN JEZUS.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid één God, ontferm.
Hart van Jezus, Zoon van den eeuwigen Vader, ontferm.
Hart van Jezus, Zoon van de Maagd Maria, ontferm.
Hart van Jezus, eigen en waardige woonplaats van den H. Geest, ontferm.
Hart van Jezus, schatkamer van de allerheiligste Drijvuldigheid, ontferm.
Hart van Jezus, glorie en vreugd der Engelen, ontferm.
Hart van Jezus, oneindig in Majesteit, ontferm.
Hart van Jezus, voorwerp van alle liefde, ontferm.
Allerootmoedigste Hart van Jezus, ontferm.
Allerzuiverste Hart van Jezus, ontferm.
Allerminnelijkste Hart van Jezus, ontferm.
Hart van Jezus, vol van zegen en genaden, ontferm.
Hart van Jezus, wellust van hemel en aarde, ontferm.
Hart van Jezus, licht van geheel de aarde, ontferm.
Hart van Jezus, onverwinnelijke sterkte tegen onze vijanden, ontferm.
Hart van Jezus, bron van alle rechtvaardigheid, ontferm,
Hart van Jezus, oorsprong van alle goedheid, en barmhartigheid, ontferm.

Hart van Jezus, vol medelijden en teederheid, ontferm u onzer.
Hart van Jezus, woonstede aller deugden, ontferm u onzer.
Hart van Jezus, allen lof en eer waardig, ontferm.
Hart van Jezus, wien alle aanbidding toekomt, ontferm.
Hart van Jezus, oneindige afgrond van alle hemelsche gaven, ontferm.
Hart van Jezus, zaligheid dergenen die in u hopen, ontferm.
Hart van Jezus, fontein der springende wateren tot het eeuwig leven, ontferm.
Hart van Jezus, verzoening onzer zonden, ontferm.
Hart van Jezus, troost van alle bedrukte harten, ontferm.
Hart van Jezus, hoop dergenen die in u sterven, ontferm.
Hart van Jezus, ons leven en verrijzenis, ontferm.
Hart van Jezus, toevlucht van alle zondaren, ontferm.
Hart van Jezus, met bitterheid voor ons vervuld, ontferm.
Hart van Jezus, met versmaadheden voor ons verzaad, ontferm.
Hart van Jezus, om onze boosheden doorwond, ontferm.
Hart van Jezus, om onze zaligheid gestorven aan het kruis, ontferm.
Hart van Jezus, met eene lans doorstoken, ontferm
Hart van Jezus, levende, heilige en God behagende offerande, ontferm.
Hart van Jezus, autaar op welken al de Heiligen opgeofferd worden, ontferm

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Jezus.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Jezus.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer, Jezus.

℣. O Koning der glorie gij zult nooit versmaden.

℟. Een boetvaardig en vernederd hart.

Heer Jezus! die door eene nieuwe weldaad u gewaardigd hebt aan uwe kerk de onuitsprekelijke rijkdommen van uw goddelijk Hart te openen, geef dat wij aan de liefde van dit allerheiligste Hart mogen beantwoorden, en de versmadingen aan hetzelve door de ondankbaarheid der menschen aangedaan, door waardige dienstbewijzen vergoeden. Dit vragen wij u die leeft en heerscht met den Vader en den H. Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

* *Gebed tot het allerheiligste Sacrament en het minnelijk Hart van Jezus.*

Zie, o mijn minnelijkste Jezus, waartoe uwe overmatige liefde is gekomen ! om u geheel aan mij te geven, hebt gij uw vleesch en dierbaarste bloed tot eenen goddelijken maaltijd voor mij bereid ; wie heeft u tot zoo eene overmaat van liefde gebracht ? voorwaar niets anders dan uw minnelijkste Hart.

O aanbiddelijk hart van mijnen Jezus, gloeiende brandoven der goddelijke liefde, ontvang, bid ik u, mijne ziel in uwe allerheiligste wonde, opdat ik in deze school van liefde moge leeren beantwoorden aan de liefde van u, mijnen God, die mij zooveel wonderbare bewijzen van uwe liefde gegeven hebt. Amen.

VAN DE ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA.

Voor den Zaterdag.

Heer ontferm u onzer, enz. *zie bladz.* 318.

Gebed om zich te stellen onder de bescherming van de allerheiligste Maagd, gemaakt door den H. Aloysius van Gonzaga.

Heilige Maagd Maria ! mijne Geleidster, mijne Meesteresse, ik kom mij werpen in den schoot van uwe barmhartigheid, en mijne ziel en mijn lichaam, van dit oogenblik en voor altijd, stellen onder uwe bewaring en uwe bijzondere bescherming. Ik betrouw en stel tusschen uwe handen al mijne hoop en troost, al mijne pijnen en smarten, mijn leven en het einde deszelfs, opdat door uwe heiligste voorspraak en verdiensten, al mijne werken geschikt worden volgens uwen en uws Zoons wil. Amen.

Gebed gemaakt uit de gevoelens van den H. Bernardus.

Gedenk, o genadigste Maagd Maria ! dat men nooit gehoord heeft, dat iemand tot u vluchtende, uwen bijstand verzoekende, of uwe voorspraak vragende, verlaten is geweest. Aangemoedigd door dit betrouwen, o Maagd der maagden ! loop ik tot u, en zuchtende onder het gewicht mijner zonden, werp ik mij voor uwe voeten neder. O Moeder des Woords ! versmaad niet mijne gebeden, maar neem ze genadiglijk aan en gewaardig u ze te verhooren.

LITANIE

TET EERE VAN DEN H. JOSEPH.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods, bid.
H. Maagd der maagden, bid.
H. Joseph, bid.
Beschermer van Jezus, bid.
Bruidegom van Maria, bid.
Man naar Gods hart, bid.
Getrouwe en wijze dienaar, bid.
Bewaarder der zuiverheid van Maria, bid.
Medehulp van Maria, bid.
Leidsman en troost van Maria, bid.
Die om Maria met bijzondere genade begunstigd zijt, bid.
Allerreinste in zuiverheid, bid.
Allernederigste in ootmoedigheid, bid.
Allervurigste in liefde, bid.
Allerverhevenste in beschouwing, bid.
Die door den H. Geest zelven rechtvaardig zijt verklaard, bid.
Die in de goddelijke verborgenheden boven anderen verlicht zijt geweest, bid.
Die door de Engelen in het mysterie der menschwording onderwezen zijt, bid.
Die met Maria uwe Bruid, naar Bethlehem gereisd zijt, bid.
Die in de herberg geene plaats vindende, in eenen stal zijt gaan vernachten, bid.
Die waardig geacht zijt bij Christus te wezen toen hij geboren en in eene krib gelegd werd, bid voor ons.
Die met Maria het Kind Jezus in den tempel hebt opgeofferd, bid.

Die op het woord van den Engel met Jezus en zijne Moeder naar Egypte gevlucht zijt, bid.
Die na den dood van Herodes met Jezus en zijne Moeder naar het land van Israël wedergekeerd zijt, bid.
Die het kind Jezus, te Jeruzalem gebleven zijnde, met Maria zijne Moeder vol van droefheid gezocht hebt, bid.
Die hem na drij dagen met blijdschap gevonden hebt, zittende in het midden der leeraren, bid.
Aan wien de Heer der heeren op de aarde onderdanig geweest is, bid.
Bruidegom van Maria uit welke Jezus geboren is, bid.
Wiens lof in het Evangelie vermeld wordt, bid.
Onze voorspreker, hoor ons H. Joseph.
Onze beschermer, verhoor ons, H. Joseph.
In al onzen nood, help ons, H. Joseph.
In al onze benauwdheden, help.
In het uur des doods, help.
Door uwe allerzuiverste trouw, help.
Door uwe vaderlijke zorg en teederheid, help.
Door al uwen arbeid en zweet, help.
Door al uwe deugden, help.
Door al uwe verdiensten, help.
Door uw eeuwig geluk, help.
Wij die u als beschermer aanroepen, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij Jezus wilt bidden om vergiffenis onzer zonden, wij bidden.
Dat gij ons aan Jezus en Maria gelieft aan te bevelen, wij bidden.
Dat gij voor alle maagden en ongetrouwden de gaaf van zuiverheid wilt verwerven, wij bidden.
Dat gij voor de getrouwden eene onbevlekte getrouwheid en heilige eendracht wilt verkrijgen, wij bidden.
Dat gij voor alle vergaderingen eene volmaakte

liefde en overeenstemming wilt verwerven, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij de vaders der huisgezinnen in het christelijk opvoeden hunner kinderen wilt behulpzaam wezen, wij bidden.
Dat gij alle oversten in de bestiering der hun toebetrouwden wilt behulpzaam zijn, wij bidden.
Dat gij alle vergaderingen, die u bijzonderlijk toegedaan zijn, wilt begunstigen, wij bidden.
Dat gij allen die op uwe hulp betrouwen altijd en overal wilt beschermen, wij bidden.
Dat gij alle geloovige zielen door uwe voorbede wilt helpen, wij bidden.
Beschermer van Jezus, wij bidden.
Bruidegom van Maria, wij bidden.
Heilige Joseph, wij bidden.
Lam Gods dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.

Wij bidden u, Heer! dat wij door de verdiensten van den bruidegom uwer allerheiligste Moeder geholpen worden: opdat ons door zijne voorspraak gegeven worde hetgeen wij door ons zelven niet kunnen bekomen, die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DEN H. FRANCISCUS.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, die Franciscus tot uwen dienaar verkozen hebt, ontferm u onzer.
God Zoon, verlosser der wereld, die Franciscus met de teekens van uwe heilige vijf wonden bezegeld hebt, ontferm u onzer.
God H. Geest, die Franciscus met vele zoetigheden gezalfd hebt, ontferm u onzer.
H. Drijvuldigheid één God, die Franciscus, in uwe glorie ontvangen hebt, ontferm u onzer.
H. Maria, overgroote zoetigheid van Franciscus, bid voor ons.
H. Moeder Gods, gestadige toevlucht van Franciscus, bid.
H. Maagd der maagden, voorspreekster van het gansch orden van Franciscus, bid.
O Seraphiensche Vader Franciscus, bid.
Minnelijke Vader Franciscus, bid.
Goedertierenste Vader Franciscus, bid.
H. Franciscus, vader der armen, bid.
Vaandrager van Christus, bid.
Ruiter van den gekruisten Jezus, bid.
Brandoven van liefde, bid.
Ark van heiligheid, bid.
Versmader der wereld, bid.
Spiegel der boetvaardigheid, bid.
Verwinnaar der boosheden, bid.
Navolger van Christus, bid.
Voorbeeld der ootmoedigen, bid.
Leidsman der dolenden, bid.
Onderstand der H. kerk, bid.
Meester der gehoorzaamheid, bid.
Liefhebber van den vrede, bid.
Licht uws vaderlands, bid.
Schilddrager van den allerhoogsten Koning, bid.
Martelaar met de begeerte, bid.
Voorganger der zuiverheid, bid.

Predikant der schepselen Gods, bid voor ons.
Bestormer der booze geesten, bid.
Dienaar der melaatschen, bid.
Genezer der zieken, bid.
Verwekker der dooden, bid.
Helper van die tot u hunne toevlucht nemen, bid.

℣. Bezoek goedertierenlijk uwe godvruchtige dienaars, o H. Vader Franciscus.

℟. Verwek hen allen uit den slaap des doods.

Heer Jezus-Christus, die, als de wereld verflauwde, om onze harten door het vuur uwer liefde te ontsteken, de heilige merkteekens uws lijdens in het lichaam van den gelukzaligen Franciscus vernieuwd hebt, vergun genadiglijk dat wij door zijne verdiensten en gebeden, het kruis gestadiglijk mogen dragen en waardige vruchten van boetvaardigheid doen, die met den Vader leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

GEBED

Welk de H. Franciscus gesproken heeft voor een Kruis in de kerk van den H. Damianus.

O groote en glorierijke God, mijn Heer Jezus-Christus, ik bid u, verlicht de duisternissen van mijn verstand, geef mij een oprecht geloof, eene zekere en vaste hoop, en eene volkomene liefde! verleen mij, o Heer, dat ik u alzoo moge kennen, dat ik alles volbrenge naar uwen waarachtigen wil. Amen.

VAN DEN H. ANTONIUS VAN PADUA.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Maria, moeder en beschermster van den H. Antonius, bid voor ons.
H. Franciscus, vader en onderwijzer van den H. Antonius, bid.
H. Antonius van Padua, bid.
Zalige vrucht van Spanje, bid.
Nieuw licht van Italië, bid.
Beschermer en luister van Padua, bid.
Apostel van Frankrijk, bid.
Navolger van den H. Franciscus, bid.
Lelie van zuiverheid, bid.
Kostelijke perel der armoede, bid.
Klaarschijnend licht van gehoorzaamheid, bid.
Spiegel van boetvaardigheid, bid.
Roos van verduldigheid, bid.
Blakende vlam van liefde, bid.
Zuiver vat van heiligheid, bid.
Pilaar der H. Kerk, bid.
Verkondiger der genade, bid.
Uitroeier der zonden, bid.
Vertreder der wereld, bid.
Verheffer van Gods glorie, bid.
Ootmoedige verberger der wijsheid, bid.
Leeraar der waarheid, bid.
Blinkende ster van het serafijnsch Orden, bid.
Ark des verbonds. bid.

Trompet van den Allerhoogste, bid.
Verdediger des Geloofs van het hoogwaardig Sacrament, bid.
Brandende naar de martelie, bid.
Geesel der ketters, bid.
Schrik der ongeloovigen, bid.
Roede der dwingelanden, bid.
IJverige liefhebber van Gods huis, bid.
IJveraar der zielen, bid.
Wonderbare mirakeldoener, bid.
Patroon in verlorene zaken, bid.
Toevlucht der armen, bid.
Gezondheid der zieken, bid.
Vertrooster der bedrukten, bid.
Hof van deugden, bid.
Kenner der harten, bid.
Voorzegger van toekomende dingen, bid.
Verwekker der dooden, bid.
Schrik der duivelen, bid.
Navolger der Patriarchen en Profeten, bid,
Afbeeldsel van de Apostelen, bid.
Uitstekende onder de Leeraren, bid.
Luister der Heiligen, bid.
Getrouwe beschermer en voorspreker van die u aanroepen, bid.
Jezus, wees genadig, spaar ons, Heer,
Jezus, wees genadig, verhoor ons, Heer.
Van alle kwaad, verlos ons, Heer.
Van alle zonden, verlos,
Van de macht en listen des duivels, verlos.
Van de pest, hongersnood en oorlog, verlos.
Van den eeuwigen dood, verlos.
Door de verdiensten van den H. Antonius, verlos.
Door zijne brandende liefde, verlos.
Door zijnen grooten ijver tot de bekeering der zondaren, verlos.
Door zijne vurige begeerte tot de martelie, verlos.

Door het standvastig onderhouden zijner beloften van gehoorzaamheid, armoede en zuiverheid, verlos.
Door zijnen onvermoeiden arbeid, verlos.
Door de zeldzame verscheidenheid en de menigte zijner mirakelen, verlos.
In den dag des oordeels, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij ons tot een waarachtig leedwezen onzer zonden wilt brengen, wij bidden.
Dat gij het vuur der goddelijke liefde in onze harten wilt ontsteken, wij bidden.
Dat gij ons deelachtig wilt maken aan de verdiensten en de voorspraak van den H. Antonius, wij bidden.
Dat gij dit land onder de bescherming van den H. Antonius wilt stellen en behouden, wij bidd.
Dat gij aan degenen die tot den H. Antonius hunne toevlucht nemen, gezondheid naar ziel en lichaam wilt verleenen, wij bidden.
Dat wij door de verdiensten en voorspraak van den H. Antonius in alle deugden mogen voortgaan, wij bidden.
Dat gij alle dienaars van den H. Antonius in alles met uwen zegen wilt voortkomen, wij bidd.
Dat gij u gewaardiget ons te verhooren, wij bidd.
Jezus-Christus, Zoon van den levenden God, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Onze Vader, enz.
℣. Bid voor ons, H. Antonius.
℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

O goedertierenste Jezus ! die uwen belijder den H. Antonius door gedurige mirakelen wonderlijk hebt doen uitschijnen, verleen ons genadiglijk, dat wij door zijne voorspraak en verdiensten met zekerheid mogen verkrijgen hetgeen wij met betrouwen verzoeken. Dit vragen wij u die leeft en heerscht met den vader en den H. Geest in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE TER EERE
VAN DE HEILIGE CLARA.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, die Clara tot het eeuwig leven verkoren heeft, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, die Clara tot uwe bruid aangenomen hebt, ontferm.
God H. Geest, die de liefde tot de wereld van Clara weggenomen hebt, ontferm.
H. Drijvuldigheid één God, die Clara in uwe glorie ontvangen hebt, ontferm.
H. Maria, die Clara altijd beschermd hebt, bid voor ons,
H. Moeder Gods, die Clara in hare ziekte bezocht hebt, bid.
H. Maagd der maagden, die Clara ten hemel gaande, met eenen witten mantel bekleed hebt, bid.
H. Clara, wijze Maagd, bid.
Dochter des licht, bid.
Oprechte dienares des Heeren, bid.
Navolgster van Christus, bid.
Die aan God van jongs af behaagd hebt, bid.
Versmaadster der wereldsche ijdelheden, bid.

IJverige liefhebster der religieuze armoede, bid voor ons.
Vat van zuiverheid, bid.
Ware dochter van gehoorzaamheid, bid.
Nauwkeurige onderhoudster van uwen regel, bid.
H. Clara, Moeder van vele geestelijke dochters, bid.
Die door vele tranen uwe zuster Agnes tot Christus gewonnen hebt, bid.
Spiegel van boetvaardigheid, bid.
Groote minnares van het kruis, bid.
Die uwe kinderen den gekruisten Jezus hebt leeren beminnen, bid.
Die door het teeken van het H. Kruis vele mirakelen gedaan hebt, bid.
Die uw lichaam door strenge kastijdingen uitgemergeld hebt, bid.
Die, voor het H. Sacrament des Autaars biddende, de stad Assisiën verlost hebt, bid.
Die uwe dochters van den aanval der heidenen bevrijd hebt, bid.
Die in uwe ziekten zeer verduldig geweest zijt, bid.
Die met blijdschap van deze wereld gescheiden zijt, bid.
Die met de HH. Maagden in den Hemel eeuwig zegepraalt, bid.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
℣. Bid voor ons, o H. Moeder Clara.
℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

Verhoor ons, o God onze Zaligmaker! en

gelijk wij ons over de gedachtenis der H. Clara verblijden, maak dat wij hare vurige godvruchtigheid ook navolgen. Door Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DEN H. ROCHUS.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm.
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Maria, bid voor ons.
Koningin der Belijders, bid.
H. Rochus, bid.
Belijder van Jezus-Christus, bid.
Getrouwe dienaar des Heeren, bid.
Vijand van de ijdelheid der wereld, bid.
Spiegel van boetvaardigheid, bid.
Spiegel van verduldigheid, bid.
Voorbeeld van godvruchtigheid, bid.
Troost der bedrukten, bid.
Hulp der ellendigen, bid.
Toevlucht der zieken, bid.
Machtige patroon tegen den ijselijken geesel der pest, bid.
Beschermer der geloovigen, bid.
H. Rochus, kom ons te hulp.
H. Rochus, bid den Heer.
Opdat wij uwe deugden navolgen, H. Rochus, bid den Heer.
Opdat wij op de aarde als vreemdelingen mogen leven, bid

Opdat wij de lijdenden, naar ons vermogen hulp en troost toebrengen, bid den Heer.
Opdat wij in alle lijden mogen verduldig wezen, bid.
Opdat wij onze zonden, om welke wij verdienen ten strengste gestraft te worden, door tranen van eene ware boetvaardigheid uitwisschen, bid.
Opdat wij in het voornemen van deugdzaam te leven mogen versterkt worden, bid.
Opdat onze zielen van de vlekken der zonden en onze lichamen van de besmetting der pest mogen bewaard worden, bid.
Opdat wij en allen die hunne toevlucht tot uwe voorspraak nemen, mogen verhoord worden, bid.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons Heer.
Lam Gods! dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.
Jezus, licht der belijders, hoor ons.
Jezus, kroon der Heiligen, verhoor ons.

℣. Bid voor ons, H. Rochus,

℟. Opdat wij van de pest mogen bevrijd worden.

O God, die aan den H. Rochus, uwen getrouwen dienaar, de genade hebt toegestaan van door het teeken van het heilig Kruis te genezen degenen die met de pest besmet waren, wij bidden u, door zijne verdiensten en voorspraak ons in uwe barmhartigheid van het gevaar dezer besmetting en van eenen schielijken en onvoorzienen dood te bevrijden. Door onzen Heer Jezus-Christus uwen Zoon. Amen.

TER EERE VAN DE H. BARBARA.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon verlosser der wereld, ontferm u onzer.
God H. Geest, ontferm u onzer.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm u onzer.
H. Maria, bid voor ons.
H. Maagd der maagden, bid.
Koningin der martelaren, bid.
H. Barbara, bid.
Getrouwe dienares des Heeren, bid.
Zuivere bruid van Jezus-Christus, bid.
Wijze en voorzichtige Maagd, bid.
Kloekmoedige Martelares, bid.
Toevlucht dergenen die zich in stervensgevaar bevinden, bid.
Troost der zieken, bid.
Machtige beschermster in het uur des doods, bid.
H. Barbara, kom ons te hulp.
H. Barbara, bid voor ons den Heer.
Opdat wij hem met een zuiver lichaam dienen, en door een rein hart behagen, bid.
Opdat geen lijden, geene smart, geene dood, in staat zij ons van zijne liefde te scheiden, bid.
Opdat wij door waken en bidden, ons op zijne komst mogen bereid houden, bid.
Opdat wij iederen dag zoo beleven alsof het de laatste van ons leven ware, bid.
Opdat wij van eenen haastigen en onverwachten dood bewaard worden, bid.
Opdat wij, met het volkomen bezit van ons verstand, de heilige Sacramenten vóór ons sterven waardiglijk mogen ontvangen, bid.

Opdat wij den dood der rechtvaardigen sterven,
bid voor ons den Heer.
In alle gevaren, bescherm ons, H. Barbara.
In het uur des doods, sta ons bij, H. Barbara.
Lam Gods, enz.
Jezus, sterkte der Martelaren, hoor ons.
Jezus, zuiverheid der maagden, verhoor ons.

℣. Bid voor ons, heilige Maagd en Martelares Barbara.

℟. Opdat het uur des doods ons zalig zij.

Wij bidden u, Heer, dat wij door de voorspraak van uwe heilige Maagd en Martelares Barbara mogen geholpen worden, opdat wij, die hare bescherming in onze angsten en noodwendigheden afsmeeken, ook haren bijstand bijzonderlijk in het uur onzes doods mogen ondervinden. Door Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

LITANIE

TER EERE VAN DE H. THERESIA.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u onzer.
God Zoon, Verlosser der wereld, ontferm
God H. Geest, ontferm.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm.
H. Maria, bid voor ons.
H. Moeder Gods, bid.
H. Maagd der maagden, bid.
H. Theresia, bid.
Serafijnsche Maagd, bid.
Onafscheidelijke Bruid van den gekruisten Jezus, bid.

Geliefd kind van Maria, bid voor ons.
Schitterend licht van de H. Kerk, bid.
Martelares door de begeerte om voor Jezus-Christus te sterven, bid.
Vurige ijveraarster voor de zaligheid der zielen, bid.
Slachtoffer der goddelijke liefde, bid.
Verlichte meesteres van het geestelijk leven, bid.
Zekere geleidster in den weg der volmaaktheid, bid.
Herstelster van de Orde van den berg Carmelus, bid.
Wonder van ootmoedigheid en verduldigheid, bid.
Spiegel der maagden, bid.
Onverzoenlijke vijandin uws lichaams, bid.
Hart gansch onderworpen aan Gods wil, bid.
Voorbeeld van alle deugden, bid.
Schat van hemelsche genaden, bid.
Luister en sieraad van den berg Carmelus, bid.
H. Theresia, kom ons te hulp.
H. Theresia, bid den Heer.
Opdat wij de gaaf van het gebed mogen bekomen, die de bron is van al de andere genaden, H. Theresia, bid den Heer.
Opdat wij eenen uitersten afkeer van de kleine fouten mogen hebben en ons met droefheid van dezelve beschuldigen in het heilige Sacrament van boetvaardigheid, bid.
Opdat wij een heilig en gedurig gebruik maken van het allerheiligste Sacrament des Autaars, en deelachtig mogen worden aan de genaden welke gij er door bekomen hebt, bid.
Opdat wij naar uw voorbeeld, de allerheiligste Maagd Maria, welke Jezus ons tot Moeder gegeven heeft, met eene kinderlijke liefde eeren, bid.
Opdat wij, volgens uwen raad, onze toevlucht

nemen tot den heiligen Joseph in al onze noodwendigheden, bid den Heer.

Opdat wij onze harten onthechten van de tijdelijke goederen, die niet dan stof en asch zijn, bid.

Opdat wij de eer en de ijdele glorie der wereld, die als de rook verdwijnen, niet betrachten, bid.

Opdat wij de vermaken en de wellusten des levens vluchten, die de bijzonderste oorzaak van onze kwellingen en van onze tranen zijn, bid.

Opdat wij geheel ons leven schikken volgens de grondregels van het Evangelie en de beloften van ons heilig doopsel, bid.

Opdat wij van alle ketterij, ongeloovigheid en verblindheid des harten mogen bewaard worden, bid.

Opdat wij eeuwig met u de barmhartigheden des Heeren mogen zingen, bid.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, spaar ons, Heer.

Lam Gods dat wegneemt de zonden der wereld, verhoor ons, Heer.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u onzer.

Jezus, zuiverheid der Maagden, hoor ons.

Jezus, kroon der Heiligen, verhoor ons.

℣. Bid voor ons, heilige Maagd Theresia.

℟. Opdat wij waardig worden der beloften van Christus.

Verhoor ons, o God die onze zaligheid zijt, opdat wij, die ons over de gedachtenis van uwe heilige Maagd Theresia verheugen, door hare hemelsche leering mogen gevoed worden, en in eene teedere en vurige godvruchtigheid onderwezen worden. Door Jezus-Christus onzen Heer. **Amen.**

GEBED TOT DEN HEILIGE WIENS NAAM MEN DRAAGT.

Groote Heilige N., wiens naam ik ontvangen heb wanneer de H. Kerk mij door het doopsel onder het getal harer kinderen aangenomen heeft, ik eer u om uwe uitmuntende deugden die u hier op de aarde aangenaam hebben gemaakt voor de oogen van God en welke hij nu kroont in den Hemel, ik bid u, verwerf mij door uwe machtige voorspraak, dat ik u moge navolgen door een leven gelijkvormig aan den geest van het christendom, door een kloekmoedig strijden tegen de vijanden der zaligheid, door het zorgvuldig vermijden van alle zonde, door eene getrouwe vervulling van al mijne plichten en door eenen onvermoeiden ijver in den dienst Gods, opdat ik hem behage in dit leven en in het toekomende de zaligheid verkrijge, welke hij aan zijne getrouwe dienaren beloofd heeft. Amen.

GEBED TOT DEN H. DONATUS, GEDURENDE HET ONWEDER.

Kloekmoedige Martelaar van Jezus-Christus, heilige Donatus, onze machtige beschermer, gewaardig u gunstig te aanhooren de ootmoedige gebeden welke wij u toestieren ; doe onze verzuchtingen klimmen tot voor den troon van God, opdat hij met eene genadige oog nederzie op de uiterste benauwdheid waarin wij ons bevinden, om het onweder dat ons met de grootste onheilen dreigt ; bid hem dat hij zijne gramschap stille welke wij door onze zonden ontstoken hebben, offer hem, te zamen met uwe verdiensten op, het rechtzinnig leedwezen welk wij er over hebben ; smeek hem, dat hij zijne barmhartigheid over ons uitstrekke en onze huizen en velden van brand, hagel, verwoesting en verderfelijke

overstroomingen beware, eindelijk versterk ons in het voornemen welk wij maken van de zonden te vermijden en God getrouwelijk te dienen al de dagen onzes levens. Amen.

GEBED TOT DE H. APOLLONIA, PATRONES TEGEN DE TANDPIJN.

Luisterrijke Maagd en Martelares H. Apollonia ! gij hebt overgroote smarten en pijnen met eene wonderbare verduldigheid uitgestaan, wanneer men u, om het belijden van het waar geloof, de tanden met geweld uitrukte. Bid voor mij, opdat ik, indien het tot mijne zaligheid strekt, van de tandpijn gansch bevrijd moge zijn of ten minste door de goddelijke genade zoozeer versterkt worde, dat ik dezelve uit liefde tot God verduldig verdrage. Bewaar mij door uwe voorspraak, uit die plaats, waar een eeuwig weenen en knarstanden is. H. Apollonia, bid voor mij. Amen.

LITANIE TOT LAFENIS

DER GELOOVIGE ZIELEN.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
God hemelsche Vader, ontferm u over de lijdende zielen.
God Zoon Verlosser der wereld, ontferm u over de lijdende zielen.
God H. Geest, ontferm u over de lijdende zielen.
H. Drijvuldigheid, één God, ontferm u over de lijdende zielen.

H. Maria, bid voor haar.
H. Moeder Gods, bid.
H. Maagd der maagden, bid.
Alle HH. Engelen, bidt.
Alle HH. Patriarchen en Profeten, bidt.
Alle HH. Apostelen en Evangelisten, bidt.
Alle HH. Martelaren, bidt.
Alle HH. Bisschoppen en Belijders, bidt.
Alle HH. Leeraren, bidt.
Alle HH. Priesters en Levieten, bidt.
Alle HH. Monniken en Eremijten, bidt.
Alle HH. Maagden en Weduwen, bidt.
Alle Gods lieve Heiligen, bidt.
Wees genadig, spaar haar, Heer.
Wees genadig, verhoor haar, Heer.
Van alle straffen en pijnen, verlos haar, Heer.
Van de ijselijke vlammen, verlos.
Van de verschrikkende duisternissen, verlos,
Van het schromelijk klagen en weenen, verlos.
Van de pijnen die zij door de dagelijksche zonden verdiend hebben, verlos.
Van hetgeen zij moeten lijden voor de doodzonden, daar zij nog niet ten volle voor hadden voldaan, verlos.
Van de straf voor hare onachtzaamheid in u te dienen, verlos.
Van het droevig zuchten over het verzuimen der gelegenheden, welke zij gehad hebben om in de deugd te vorderen, verlos.
Van het misbaar dat zij maken over den tijd en de werken, welke zij tot uwen dienst en glorie niet besteed hebben, verlos.
Van hetgeen zij onderstaan voor het verzuimen van het gebed en andere goede werken, verlos.
Van hetgeen zij lijden voor hare gebreken tegen de overheid, verlos.

Van hetgeen zij moeten betalen voor het ontbreken in de zorg voor de onderdanen, verlos.
Van hetgeen zij lijden voor kleine onmatigheden, ijdele voldoeningen en kleine begeerlijkheden, verlos.
Van hetgeen zij verdiend hebben door afgekeerdheid en kleine twisten, verlos,
Van de ellenden, daar zij nu in zijn om hare voorgaande onlijdzaamheid, verlos.
Van de pijnen welke zij uitstaan, om het overvloedig of kwalijk spreken, verlos.
Van hetgeen zij lijden voor kwade gepeinzen, begeerten, en andere inwendige zonden, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij door uwe genade in deugden mogen aangroeien, en haar door goede werken behulpzaam zijn, wij bidden u, verhoor ons.
Dat wij door werken van barmhartigheid, barmhartigheid voor haar mogen verkrijgen, wij bidden.
Dat wij door onze ootmoedigheid voor hare hoovaardigheid kwijtschelding mogen verwerven, wij bidden.
Dat wij, met ons te versterven, voor hare zinnelijkheden en kwade driften mogen voldoen, wij bidden.
Dat wij door onze verduldigheid, vergiffenis voor hare onverduldigheid mogen bekomen, wij bidden.
Dat wij door onze zachtmoedigheid de kwijtschelding van hare korzelheden en gramschap mogen verdienen, wij bidden.
Dat wij door ijverig en neerstig bidden, u over hare traagheid in het gebed mogen verzoenen, wij bidden.
Dat wij door het oefenen van alle deugden, vergiffenis van hare fouten mogen verkrijgen, wij bidden.

Dat gij de zielen van onze ouders, vrienden en weldoeners, die in u gestorven zijn, van de pijnen des vagevuurs wilt verlossen, wij bidden.
Dat gij aan alle geloovige zielen de eeuwige rust wilt verleenen, wij bidden.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef haar de rust.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef haar de rust.
Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef haar de eeuwige rust.
Christus, hoor ons, *enz.*
Onze Vader, enz.
℣. Heer, geef haar de eeuwige rust.
℟. En het eeuwig licht verschijne haar.

O God ! Schepper en Verlosser van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaren en dienaressen de vergiffenis van al hare zonden, opdat zij de genadige kwijtschelding, daar zij altijd naar verlangd hebben, door godvruchtige gebeden mogen verwerven. Die leeft en heerscht in alle eeuwigheden. Amen.

LITANIE OM ZALIG TE STERVEN.

Heer Jezus, God van goedheid en Vader van barmhartigheid, ik verschijn voor u, met een vernederd, vermorzeld en ontsteld hart ; ik beveel u mijn laatste uur en al wat mij na dezelve verwacht.

Als mijne onbeweegbare voeten mij zullen verwittigen dat mijn wandel in deze wereld staat te eindigen; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne bevende en verstevene handen uw kruisbeeld niet meer zullen kunnen vasthouden, maar tegen dank zullen moeten laten vallen op

het bed mijns lijdens, barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne verduisterde en gebrokene oogen, om den schrik des naderenden doods zich stervende tot u zullen wenden ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne bevende koude lippen voor de laatste maal uwen aanbiddelijken Naam zullen noemen; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne wangen verbleekt en loodvervig in hen die mijn sterfbed omringen, medelijden en afschrik zullen verwekken, en mijne haren, van doodszweet doortrokken, zich op mijn hoofd oprechtende, mijn aanstaande einde zullen aankondigen, barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne ooren voor altijd aan de taal der menschen zich staan te sluiten, en zich zullen openen om te luisteren naar uwe stem, die het onwederroepelijk vonnis zal uitspreken, waardoor mijn lot voor alle eeuwigheid zal vastgesteld worden ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne verbeelding, door schrikkelijke en verbazende verschijnsels ontsteld, in doodelijke droefheid gedompeld zal wezen, en mijn geest op het aanschouwen mijner boosheid ontrust, en door de vrees voor uwe rechtvaardigheid bevangen, met den engel der duisternissen zal strijden, die mij het troostelijk betrouwen op uwe barmhartigheid zal trachten te benemen, en mij in den schoot der wanhoop neder te storten ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijn zwak hart door de smart der ziekte benauwd, door de vrees voor den dood bevangen en door den strijd tegen de vijanden mijner zaligheid, van krachten uitgeput zal wezen ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als de laatste tranen, de kenteekens mijner

vernietiging, mij zullen uit de oogen vloeien, neem dezelve voor eene boetofferande aan, opdat ik als een slachtoffer der boetvaardigheid moge sterven ; en in dien angstigen oogenblik, barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne bloedverwanten en vrienden rond mij zullen staan, en een teeder medelijden met mijnen ellendigen staat hebbende, u voor mij zullen aanroepen ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als ik het gebruik van mijne zinnen zal verloren hebben, de gansche wereld voor mij zal verdwenen zijn, en ik in de benauwdheid van den laatsten strijd en pijnen des doods zal zuchten ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als de laatste zuchten des harten mijne ziel zullen dwingen uit mijn lichaam te scheiden, aanvaard dezelve als verzuchtingen van een heilig ongeduldig verlangen om tot u te komen ; barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Als mijne ziel, reeds op mijne lippen zwevende, van deze wereld voor altijd afscheid zal nemen en mijn lichaam koud en levenloos achterlaten, ontvang dan de vernietiging van mijn aardsch leven als een teeken van vereering en erkentenis uwer oppermajesteit : en barmhartige Jezus, ontferm u dan mijner.

Ten laatste, wanneer mijne ziel voor u zal verschijnen, en voor de eerste maal den onsterfelijken luister uwer Majesteit zal aanschouwen, verwerp haar dan niet van uw aangezicht, maar gewaardig mij in den minnelijken schoot uwer barmhartigheid te ontvangen opdat ik eeuwig uwen lof zinge : barmhartige Jezus ! ontferm u dan mijner.

GEBED.

O God ! die ons ten dood veroordeelde, deszelfs oogenblik en uur verborgen houdt, maak dat ik

al de dagen mijns leven in rechtvaardigheid en heiligheid overbrengende, moge verdienen van in uwe heilige liefde deze wereld te verlaten. Door de verdiensten van onzen Heer Jezus-Christus, die leeft en heerscht met u in eenheid des heiligen Geestes. Amen.

GEBEDEN DIE DE

H. KERK LEEST VOOR DE STERVENDEN.

LITANIE.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.
M. Maria, bid voor hem (voor haar).

Alle HH. Engelen en Aartsengelen,	bidt.
H. Abel,	bid.
Alle kooren der Rechtvaardigen,	bidt.
H. Abraham,	bid.
H. Joannes de dooper,	bid.
H. Joseph,	bid.
Alle HH. Patriarken en Profeten,	bidt.
H. Petrus,	bid.
H. Paulus,	bid.
H. Andreas,	bid.
H. Joannes,	bid.
Alle HH. Apostelen en Evangelisten,	bidt.
Alle HH. Discipelen des Heeren,	bidt.
Alle HH. Onnoozele Kinderen,	bidt.
H. Stephanus,	bid.
H. Laurentius,	bid.
Alle HH. Martelaren,	bidt.
H. Silvester,	bid.
H. Gregorius,	bid.
H. Augustinus,	bid.
Alle HH. Bisschoppen en Belijders,	bidt.
H. Benedictus,	bid.

H. Franciscus, bid.
Alle HH. Monniken en Eremijten, bidt.
H. Maria Magdalena, bid.
H. Lucia, bid.
Alle HH. Maagden en Weduwen, bidt.
Alle Gods lieve Heiligen, bidt.
Wees genadig, spaar hem (haar), Heer,
Wees genadig, verhoor hem (haar), Heer.
Wees genadig, verlos hem (haar), Heer.
Van uwe gramschap, verlos hem (haar), Heer.
Van het gevaar des doods, verlos.
Van eenen kwaden dood, verlos.
Van de pijnen der hel, verlos.
Van alle kwaad, verlos.
Van het geweld der duivels, verlos.
Door uwe geboorte, verlos.
Door uw kruis en lijden, verlos.
Door uwen dood en begrafenis, verlos.
Door uwe glorierijke verijzenis, verlos.
Door uwe wonderbare hemelvaart, verlos.
Door de genade van den H. Geest den Vertroos-
ter, verlos.
In den dag des oordeels, verlos.
Wij zondaren, wij bidden u, verhoor ons.
Dat gij hem (haar), wilt sparen, wij bidden u,
verhoor ons.
Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u onzer.
Heer, ontferm u onzer.

IN HET STERVEN DER KRANKEN.

Vertrek, christene ziel, uit deze wereld, in den naam van God, den almachtigen Vader, die u geschapen heeft : in den naam van Jezus-Christus, den Zoon van den levenden God, die voor u geleden heeft ; in den naam van den H. Geest, die in u gestort is : in den naam der Engelen en Aartsengelen : in den naam der tronen

en Heerschappijen : in den naam der Overheden en Machten : in den naam der Cherubijnen en Seraphijnen : in den naam der Patriarken en Profeten : in den naam der Apostelen en Evangelisten : in den naam der HH. Martelaren en Belijders : in den naam der HH. Monniken en Eremijten ; in den naam der HH. Maagden, en van alle Gods lieve Heiligen : heden zij uwe plaats in vrede, en uwe woning in het H. Sion, door denzelfden Jezus-Christus onzen Heer. Amen.

GEBED.

O barmhartige God ! genadige God ! o God ! gij die naar de menigte uwer barmhartigheden de zonden der boetvaardigen uitdoet, en door de kwijtschelding al de schulden der vorige misdaden te niet doet : aanzie genadiglijk dezen uwen dienaar N., (uwe dienares N.) en verhoor hem (haar), die uit ganscher hart om vergiffenis van al zijne (hare) zonden smeekt. Vernieuw in hem (haar), goedertierenste Vader ! al hetgeen wat door aardsche zwakheid bedorven, of door bedrog des duivels geschonden is ; en hecht dit lidmaat, welk door uwen Zoon verlost is, aan het lichaam der H. Kerk. Heer ontferm u over zijne (hare) zuchten, ontferm u over zijne (hare) tranen en laat hem (haar), die alleen op uwe barmhartigheid zijn (haar) betrouwen stelt, met u verzoend worden ; door Christus onzen Heer. ℟. Amen.

Allerliefste Broeder (Zuster), ik beveel u aan den almogende God, en geef u over aan hem wiens schepsel gij zijt, opdat gij, wanneer gij de gemeene schuld der menschen door den dood betaald zult hebben, moget wederkeeren tot uwen Schepper, die u uit het slijk der aarde gevormd heeft Wanneer dus uwe ziel uit het li-

chaam zal gescheiden zijn, ontmoete u de klaarblinkende schaar der Engelen : De raad der Apostelen kome u te gemoet : Het zegenpralende Heir der witgekleede Martelaren kome u tegen : De menigte der Belijders omringe u als blinkende leliën : De koor der blijzingende Maagden ontvange u : en de zalige rust in den schoot der Patriarken omhelze u. Het zoete en blijde Aangezicht van Jezus-Christus verschijne u, en deze stelle u onder degenen, die bij hem onophoudelijk tegenwoordig zijn. Verre zij van u de schrik der duisternissen ; het gekrijsch der vlammen, en de smart der pijnigingen. De vervaarlijke Satan met al zijnen aanhang wijke van u : dat hij voor u beve, en in de ijselijke verwarring van den eeuwigen nacht henen vliede, wanneer gij, vergezeld door de Engelen, zult aankomen. Dat God zich oprechte, en zijne vijanden verstrooid worden : dat allen die hem haten, voor zijn aanschijn wijken : dat zij als rook verdwijnen. Gelijk het was smelt voor het vuur, dat zoo de zondaren voor Gods aanschijn vergaan : maar dat de rechtvaardigen blijde maaltijd houden, en van vreugde in Gods tegenwoordigheid opspringen. Dat dan geheel het helsch heir beschaamd worde en de dienaren van satan zich niet verstouten uwen weg te beletten. Christus die voor u gekruist is, bevrijde u van de pijnen ; Christus, die zich gewaardigd heeft voor u te sterven, verlosse u van den eeuwigen dood : Christus, de Zoon van den levenden God, stelle u in de schoone en altijd groene plaats van het Paradijs. Deze ware Herder rekene u onder zijne schapen. Hij ontsla u van al uwe zonden, en stelle u aan zijne rechterhand in de erfenis der uitverkorenen, waar gij uwen Verlosser aanschijn aan aanschijn zult aanschouwen, en altijd tegenwoordig met zalige oogen de openbaarste waar-

heid zult zien en dus onder de schaar der Zaligen geplaatst, de zoetigheid der goddelijke aanschouwing in alle eeuwen der eeuwen zult genieten. ℟. Amen.

GEBED.

Heer ! ontvang uwen dienaar (uwe dienares) in de plaats der behoudenis, die hij (zij) van uwe barmhartigheid verhoopt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) van alle gevaren der hel, van de strikken der pijnen en van alle kwellingen. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Henoch en Elias van den gemeenen dood der wereld verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij Noë van den watervloed verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij Abraham uit de Chaldeeuwsche stad Ur verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij Job van zijn lijden verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Isaäk van geslacht te worden, en uit de hand van zijnen vader Abraham verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Loth uit Sodoma en uit de vlammen des vuurs verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij Mozes uit de handen van Pharao, koning van Egypte, verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Daniël uit den kuil der leeuwen verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe

dienares) gelijk gij de drij kinderen uit den brandenden oven en uit de handen van den onrechtvaardigen koning verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Susanna van de valsche beschuldiging verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) gelijk gij David uit de handen van den koning Saül, en van Goliath verlost hebt. ℟. Amen.

Verlos, Heer ! de ziel van uwen dienaar (uwe dienares), gelijk gij Petrus en Paulus uit de gevangenis verlost hebt. ℟. Amen.

En gelijk gij de gelukzalige Maagd en Martelares Thecla van drij zware pijnigingen verlost hebt, gewaardig u ook alzoo de ziel van uwen dienaar (uwe dienares) te verlossen, en te verleenen dat hij (zij) met u de hemelsche vreugden geniete. ℟. Amen.

GEBED.

Heer, wij bevelen u de ziel van uwen dienaar N. (uwe dienares N.) en wij bidden u, o Heer Jezus-Christus, Verlosser der wereld ! dat gij haar, om dewelke gij genadiglijk op de aarde zijt nedergedaald, niet weigert in den schoot der Patriarken te brengen. Erken, o Heer ! uw schepsel, dat van geene vreemde goden, maar van u alleen, den waren en den levenden God, geschapen is ; want er is buiten u geen andere God, en niemand kan uwe werken nadoen. Heer, verblijd zijne (hare) ziel in uw aanschijn, en gedenk toch niet aan zijne (hare) oude ongerechtigheden en dronkenschappen, die de razernij of de drift der kwade begeerten verwekt heeft : want al heeft hij (zij) gezondigd, zoo heeft hij (zij) toch den Vader, en den Zoon, en den H. Geest niet geloochend, maar geloofd : en hij (zij) heeft Gods ijver gehad ; en den Heer, die alles geschapen heeft, getrouwelijk aangebeden.

GEBED.

Wij bidden u, o Heer ! gedenk toch niet aan de misslagen en onwetendheden zijner (harer) jonkheid: maar naar uwe groote barmhartigheid wees hem (haar) in de glorie uwer klaarheid gedachtig. Dat de hemelen voor hem (voor haar) geopend worden, en de Engelen zich met hem (met haar) verblijden. Neem, o Heer ! uwen dienaar (uwe dienares) in uw Rijk op; de H. Aartsengel Michaël, die het vorstendom over het hemelsch heir verdiend heeft, onthale hem (haar). Dat Gods heilige Engelen hem (haar) te gemoet komen, en tot het hemelsch Jeruzalem geleiden. De heilige Apostel Petrus, wien God de sleutels des hemelrijks gegeven heeft, ontvange hem (haar). De H. Apostel Paulus, die waardig geweest is een uitverkoren Vat te worden, kome hem (haar) te hulp. De H. Joannes, die uitverkoren Apostel Gods, aan wien de geheimen des hemels geopenbaard zijn, bidde voor hem (voor haar). Dat al de HH. Apostelen, aan welke de Heer de macht gegeven heeft om te binden en te ontbinden, voor hem (haar) bidden. Dat alle Heiligen en Gods uitverkorenen, die om den naam van Christus in dit leven groote pijnigingen geleden hebben, voor hem (haar) smeeken, opdat hij (zij) wanneer hij (zij) van de banden des lichaams zal ontbonden wezen, tot de glorie van het hemelsch Rijk verdiene te geraken, door onzen Heer Jezus-Christus, die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen. ℟. Amen.

Indien de doodsstrijd langer duurt, kan men lezen de Boetpsalmen bladz. 294; de Litanie op het lijden van Christus, bladz. 399, van den allerheiligsten Naam Jezus, bladz. 389, die tot het H. Hart van Jezus, bladz. 403 en die ter eere van de allerheiligste Maagd, bladz. 318, van de HH. Engelen, bladz. 392, van den H. Jozef, bladz. 406, en van alle Heiligen, bladz. 308.

In het scheiden van de ziel uit het lichaam kan men zeggen en herhalen de volgende

DRIJ SCHIETGEBEDEN

Jezus ! Jozeph ! Maria !
Ik geef u mijn hart en mijne ziel.
Jezus ! Jozeph ! Maria !
Staat mij bij in den doodstrijd.
Jezus ! Jozeph ! Maria !
Laat mij in uw heilig gezelschap vreedzaam sterven.

GEBED ZOOHAAST DE ZIEL UIT HET LICHAAM GESCHEIDEN IS.

Komt, o Gods Heiligen ! deze ziel te hulp, Engelen des Heeren, komt haar te gemoet. Ontvangt haar, en stelt haar voor het aanschijn des Allerhoogsten.

℣. Christus die u geschapen heeft, ontvange u, en dat de Engelen u in den schoot van Abraham brengen : en stelt haar voor het aanschijn des Allerhoogsten.

℣. Heer, geef hem (haar) de eeuwige rust. En het eeuwig licht verschijne hem (haar), en stelt haar voor het aanschijn des Allerhoogsten.

Heer, ontferm u onzer. Christus, ontferm u onzer. Heer, ontferm u onzer.

Onze Vader, enz.

℣. En leid ons niet in bekoring.
℟. Maar verlos ons van den kwade.
℣. Heer, geef hem (haar) de eeuwige rust.
℟. En het eeuwig licht verschijne hem (haar).
℣. Van de poort der hel.
℟. Heer, verlos zijne (hare) ziel.
℣. Dat hij (zij) in vrede ruste.
℟. Amen.
℣. Heer, verhoor mijn gebed.
℟. En mijn geroep kome tot u.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bevelen u, o Heer ! de ziel van uwen dienaar N. (uwe dienares N.) opdat hij (zij) aan de wereld gestorven, voor u leve ; en dat gij hetgeen hij (zij) door de krankheid in den menschelijken handel misdreven heeft, door uwe barmhartige genade willet afwasschen , door Christus onzen Heer. ℟. Amen.

VERSCHEIDENE GEBEDEN.

Gebed om de overwinning der ongeregelde driften te verzoeken.

Heilige God ! Vader der barmhartigheid, die mij geschapen hebt om u in de vrijheid uwer kinderen te dienen, gedoogt niet dat ik langer aan het schandig jok mijner zondige hartstochten onderworpen blijve.

Help mij, o mijn God, uit de slavernij tot welke zij mij gebracht hebben, ondersteun mij in den strijd dien ik mij zelven moet aandoen.

Gij kent, Heer ! en mijne krankheid, en de macht der vijanden die over mij heerschen. Getuige van mijne ellenden, gij ziet dezelve alle oogenblikken : de gramschap vervoert mij, de hoovaardigheid verheft mij, het misnoegen verbittert mij, de onzuiverheid besmet mij, een moeielijke aard maakt mij onverdragelijk, de vadsigheid doet mij mijne plichten verzuimen, de eigenliefde dringt zich in het weinig goed dat ik wil doen, en neemt het beste deel weg van hetgeen ik u toeschik. Wat bedwang, o mijn God ! welke slavernij voor eene ziel die, in weerwil van dit alles, u wil beminnen, en, zoo het schijnt, volmaaktelijk u zoude willen toebehooren.

Doch ik ontken en verfoei uit geheel mijn hart al deze ongeregeldheden. Het is mij leed

dat ik mij zoo dikwijls aan dezelve overgeleverd heb, ik ben er waarlijk over bedroefd omdat zij u mishagen en dat ik u, o eeuwige goedheid ! vergramd heb, iederen keer dat ik mij tot dezelve heb laten vervoeren. Mijn besluit is genomen, wat het mij ook kosten moge, voortaan wil ik geen gehoor meer geven aan zoo gevaarlijke ingevingen. Ik wil de zonden vluchten en wederstaan aan mijne driften, ongelukkige bronnen van al mijne zonden. In uwen naam, almachtige God, zal ik de wapens opnemen om de vijanden te bestrijden, welke zoo vele anderen met den bijstand uwer genade, gelukkiglijk overwonnen hebben. Ook in uwen naam hoop ik de overwinning te behalen : door Jezus-Christus, onzen Heer, die leeft en heerscht met u in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed in groote droefheid.

O goedertierenste Jezus ! gewaardig mij door uwe genadige vertroostingen te ondersteunen. Mijn hart is in mij ontsteld : mijne kracht heeft mij verlaten, en ik ga den geheelen dag bedroefd, omdat door... *(hier voegt men de reden van zijne droefheid bij)* de rust en vreugd van mijn gemoed mij ontnomen zijn. O ! ja, mijn Jezus, ik word nu, gelijk gij ten tijde van uwe droefheid in den hof der Olijven, als gedwongen om uit te roepen : Mijne ziel is bedroefd tot den dood toe. Wee mij ! omdat ik gezondigd heb : want daarom heeft de droefheid mijn hart vervuld. O Heer, mijn God ! ik belijd aan u mijne misdaden, doch smeek, met betrouwen op uwe barmhartigheid en uwe oneindige verdiensten om de vergiffenis derzelve, en de kwijtschelding der straffen, welke ik door deze aan uwe rechtvaardigheid schuldig ben. Ontferm u mijner, o Jezus, kom mij in mijnen nood en zwarig-

heden te hulp : verlos mij van hetgeen mij naar ziel en lichaam bedroeft, doe mij ten minste die hulp bekomen, door welke ik mijn lijden en tegenspoed zoo geduldig verdrage, dat ik in mijne droefheid u nooit vergramme, maar voor het lijden van dezen tijd de eeuwige vertroosting van u bekome. Amen.

Gebed voor geheel het Christendom.

Almachtige eeuwige God ! Heer ! hemelsche Vader ! aanzie met de oogen uwer grondelooze barmhartigheid onzen jammer, onze ellende en onzen nood. Ontferm u over al de geloovige christenen, voor wie uw eeniggeboren Zoon, onze Heer en Zaligmaker Jezus-Christus, zich gewillig in de handen der zondaren geleverd en ook zijn dierbaar bloed aan het kruishout vergoten heeft. Keer, genadige Vader, door uwen Zoon, onzen Heer Jezus- Christus, de welverdiende straffen van ons af, alle tegenwoordige en toekomende gevaren, schadelijke beroerten, oorlog, duurte en ziekten.

Verlicht en versterk de geestelijke en wereldlijke overheden en bestierders, opdat zij standvastiglijk werken aan den voortgang van al wat strekken kan tot uwe eer, tot onze zaligheid, tot den vrede en tot het algemeen welvaren van het Christendom.

Verleen ons, o God van vrede ! eene ware vereeniging in het geloof zonder scheuring of verdeeldheid, bekeer onze harten tot eene ware boetvaardigheid en verbetering des levens.

Ontsteek in ons het vuur uwer liefde, schenk ons honger en ijver tot de gerechtigheid, opdat wij, als gehoorzame kinderen, u aangenaam en welbehagelijk mogen zijn.

O God ! wij bidden u ook gelijk gij ons gebiedt te bidden, voor onze vrienden en vijanden, voor

gezonden en zieken, voor alle bedroefde en ellendige christenen, voor levenden en afgestorvenen.

Wij bevelen u, o Heer, al ons doen en laten, onzen handel en wandel, ons leven en sterven. Laat ons hier aan uwe genade deelachtig wezen, en verleen ons hierna dat wij u, in de eeuwige vreugd en zaligheid, met alle uitverkorenen loven en eeren mogen. O hemelsche Vader ! verleen ons dit, door Jezus-Christus, uwen Zoon, onzen Heer en Zaligmaker, die met u en den H. Geest leeft en heerscht in eeuwigheid. Amen.

Gebed van den H. Franciscus Xaverius om aan God de bekeering der ongeloovigen te vragen.

Eeuwige God, Schepper van alle dingen, wees gedachtig dat de zielen der ongeloovigen van u geschapen en naar uw beeld en gelijkenis gemaakt zijn. Zie Heer, tot de oneer van uwen Naam, wordt de hel met dezelven vervuld. Wees gedachtig dat Jezus-Christus uw Zoon voor hunne zaligheid den allerwreedsten dood gestorven is. Ik bid u, o Heer ! laat niet meer toe, dat uw Zoon van de ongeloovigen versmaad worde ; maar verzoend door de gebeden der Heiligen en van de Kerk, de allerheiligste Bruid uws Zoons, gedenk aan uwe barmhartigheid ; en hunne afgoderij en ongeloovigheid vergetende, maak dat zij ook ten laatste eens kennen dien welken gij gezonden hebt, Jezus-Christus, die onze zaligheid, leven en verrijzenis is, door welken wij behouden en verlost zijn, aan welken zij glorie in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Algemeen Gebed voor hetgeen de zaligheid aangaat.

Mijn God, ik geloof in u, maar versterk mijn geloof; ik hoop op u, maar bevestig mijne hoop ; ik bemin u, maar verdubbel mijne liefde ; ik

ben bedroefd dat ik gezondigd heb, maar vermeerder mijn leedwezen.

Ik aanbid u als mijn eerste begin, ik verlang naar u als naar mijn laatste einde, ik dank u als mijnen gedurigen weldoener, ik aanroep u als mijnen oppersten beschermer.

O mijn God! gewaardig u mij te bestieren door uwe wijsheid, te bedwingen door uwe rechtvaardigheid, te vertroosten door uwe barmhartigheid, en te beschermen door uwe almogendheid.

Om u volgens mijn doopsel, toe te behooren, verzaak ik den duivel en zijne werken, de wereld en hare pomperijen, het vleesch en deszelfs begeerlijkheden, de ketterij en hare dolingen.

Ik draag u op mijne gedachten, mijne woorden, mijne werken, mijne smarten, opdat ik voortaan op u denke, van u spreke, om u arbeide, en voor u lijde.

Heer, ik wil hetgeen gij wilt, omdat gij het wilt, gelijk gij het wilt en voor zooveel gij het wilt.

Ik bid u, verlicht mijn verstand, ontsteek mijnen wil, zuiver mijn lichaam, en heilig mijne ziel.

Mijn God, wek mij op om mijne voorgaande misdaden te boeten, om aan de bekoringen te wederstaan, om mijne heerschende driften te verbeteren, en om de deugden die mij betamen te oefenen.

Vervul mijn hart met teederheid voor uwe goedheden, met afkeer van mijne gebreken, met ijver voor de zaligheid van mijnen evenmensch, met versmading van de wereld.

Dat ik indachtig zij onderdanig te zijn aan mijne oversten, goedertieren aan mijne onderdanen, getrouw aan mijne vrienden en genadig aan mijne vijanden.

Kom mij te hulp, opdat ik de dartelheid over-

winne door de versterving, de gierigheid door de milddadigheid, de gramschap door eene zoetaardigheid, en de traagheid door eene vurige godvruchtigheid.

Mijn God, maak mij voorzichtig in mijne ondernemingen, kloekmoedig in de gevaren, verduldig in den tegenspoed en ootmoedig in den voorspoed.

Laat mij nooit vergeten dat ik mijne gebeden doe met aandachtigheid, de spijze en drank gebruike met matigheid, mijne plichten kwijte met nauwkeurigheid, en mijne goede voornemens volbrenge met standvastigheid.

Heer, stort in mij de zorg om altijd een oprecht gemoed te behouden, eene uitwendige zedigheid, eene stichtende samenhandeling en een regelmatig gedrag.

Dat ik mij onophoudelijk bestede om de bedorvene natuur te temmen, om de bewegingen der gratie te volgen ; om uwe wet te onderhouden en mijne zaligheid te bewerken.

Mijn God ; doe mij zien de nietigheid van de aarde, de waardigheid van den hemel, de kortheid van den tijd, de langdurigheid van de eeuwigheid.

Maak dat ik mij bereide tot den dood, dat ik uw oordeel vreeze, de hel ontvluchte en den hemel bekome, door de verdiensten van Jezus-Christus. Amen.

GEBEDEN ONDER HET LOF.

Aanbidding van Jezus-Christus in het allerheiligste Sacrament.

Mijn Heer en mijn God Jezus, God en mensch te zamen ! ik geloof hetgeen ik niet kan zien ; ik geef mijne zinnen en mijne rede geerne gevangen ten dienste van het geloof, steunende op

uw goddelijk woord ; ik geloof dat het hoogwaardig Sacrament, waarvoor ik nederkniel, u geheel en al bevat, dat gij daarin waarlijk tegenwoordig zijt ; vermeerder mijn geloof en maak het krachtig en levendig, opdat ik u op eene wijze die u behagelijk is, moge eeren, en in geest en in waarheid aanbidden. Gij zijt een God, die niet waarlijk aangebeden wordt dan door de liefde ; vergun dan, dat ik u uit geheel mijn hart beminne ; geef dat de liefde, die ik u schuldig ben, gedurig in mij vernieuwd en vermeerderd worde, bijzonderlijk wanneer ik hier de liefde kom overwegen welke gij mij in dit Sacrament bewijst. Hier immers betoont gij ons waarlijk, dat het uw vermaak is met de kinderen der menschen te zijn ; hier, waar gij ons met uw eigen lichaam en bloed spijst, en eenen voorsmaak geeft der toekomende zaligheid.

Uitstorting des harten voor Jezus.

Hoe lieflijk zijn uwe tabernakelen ! hoe vermakelijk is het in uw huis te zijn ! Hoe aangenaam is het voor uw Autaar te verschijnen ! Heer, almachtige God, mijn Koning en mijn God ! Is het gelooflijk dat een God zijn verblijf wil nemen onder de menschen ? Zoo spraken de Profeten van het oud verbond, hetwelk alleenlijk de afbeelding was van hetgeen wij op onze Autaren bezitten : vol eerbied en betrouwen kwamen zij tot uw tabernakel : uw licht en uwe waarheid geleidden hen tot hetzelve ; daar stortten zij hunne harten voor u uit ; daar spraken zij tot u met eene heilige gemeenzaamheid ; daar gaven zij u hunne benauwdheden en hunnen nood te kennen ; daar droegen zij u hunne gebeden en begeerten op, en gij luisterdet naar hen ; gij ver-

hoordet hen : gij vervuldet hen in het huis dat ingewijd was om u te bidden met blijdschap en vertroosting. Ik ben hier voor het waarachtig Heiligdom, hetwelk niet door menschen, maar door God zelven is opgerecht, voor u, o Jezus, die al de afbeeldingen van de oude wet vervult. Ach, mocht ik er met een vuriger geloof verschijnen ! Heer, help mijn krank geloof ! Geef mij die eerbiedige vreeze zonder welke men voor u niet behoort te verschijnen, die vreeze die uit de ootmoedigheid voortkomt, en met de liefde, den vrede en de blijdschap der ziel vergezeld is ; doe mij met uwen voorlooper den heiligen Joannes verwonderd staan over de ootmoedigheid en goedheid waarmede gij tot mij komt ; doe mij met hem bekennen dat ik niet waardig ben eenen uwer schoenriemen los te maken, geef dat ik met dien vader, die, door het storten van godvruchtige tranen en door een levendig geloof, de genezing van zijnen zoon verzocht, u even vurig moge aanbidden. Doe mij gelijk de Cananeesche vrouw voor uwe voeten blijven liggen, in de overtuiging van mijne onwaardigheid, tot dat gij mijne ziel, van den duivel die haar plaagt, verlost hebt. Geef dat ik mij bij die Engelen en heilige Onderlingen voege, die den troon, waarop gij u als een geslacht Lam vertoont, omringen ; dat ik daar voor u op mijn aangezicht nedervalle en het nieuw lied tot uwen lof, tot uwe glorie met hen zinge : Omdat gij voor ons geslacht zijt, omdat gij ons verlost en van alle volkeren afgezonderd hebt en ons tot uw volk en tot uw koninkrijk verkoren hebt ; lof, eer, glorie en macht zij aan Dengene die op den troon gezeten is, en aan het lam in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed van den H. Thomas van Aquinen om de christelijke deugden te vragen.

Goedertiere God ! verleen mij dat ik al hetgeen u behaagt, vuriglijk begeere, voorzichtiglijk zoeke, waarlijk vinde en volkomenlijk volbrenge.

Schik mijnen staat tot lof en eer van uwen Naam : en hetgeen gij wilt dat ik doe, geef mij dat ik dit moge kennen, om het alzoo uit te werken gelijk het behoort en dienstig is voor de zaligheid mijner ziel.

Vergun mij dat ik in voorspoed niet misleid worde ; en in tegenspoed niet bezwijke. Vergun mij dat ik, als het welgaat, mij niet verhoovaardige, en als het kwalijk gaat, niet kleinmoedig worde : dat ik in voorspoed u danke en in tegenspoed verduldig zij. Geef mij dat ik mij nergens in verheuge of bedroeve, dan om hetgeen mij tot u geleid of van u vervreemd. Geef dat ik niemand buiten u zoeke te behagen of vreeze te mishagen.

Geef mij, dat ik alles uit liefde tot u doe, en dat ik al wat tot uwen dienst niet behoort, als dood achte.

Geef dat al wat vergankelijk is, mij verachtelijk zij, en dat al wat u aangaat, om uwentwil mij aangenaam en behagelijk zij, en dat ik u, mijn God ! boven al beminne.

Geef dat alle arbeid om u mij vermake, en alle rust mij zwaar zij zonder u.

Geef mij, allerzoetste Heer ! dat ik dikwijls en vurig mijn hart tot u opheffe en dat ik mijne gebreken overdenke met droefheid en met voornemen van mij te beteren.

Maak mij, o mijn God ! ootmoedig zonder geveinsdheid, vrolijk zonder losheid, droevig zonder kleinmoedigheid, zedig zonder stuurschheid, oprecht zonder dubbelhartigheid, u vreezende

zonder wanhoop, op u betrouwende zonder vermetelheid, zuiver zonder bevlektheid, mijnen evenmensch berispende zonder verontwaardiging en hem door woorden en werken stichtende zonder hoogmoedigheid, gehoorzaam zonder tegenspraak, verduldig zonder knorren.

Geef mij, o allerzoetste Jezus ! een waakzaam hart, hetwelk door geene nieuwsgierige gedachten van u afgetrokken worde, geef mij een edelmoedig hart hetwelk door geene onwaardige geneigdheden tot de aardsche schepselen vervoerd worde; geef mij een onoverwinbaar hart, hetwelk door geene kwelling vermoeid worde; geef mij een vrij hart, hetwelk door geene geweldige genegenheden overwonnen worde : geef mij een oprecht hart, hetwelk door geene boosaardige meening verkeerd worde.

Geef mij, allerzoetste God ; een verstand dat u kent, eene naarstigheid die u zoekt, eene wijsheid die u vindt, eene verkeering die u behaagt, eene volharding die u gerust en getrouwlijk verwacht, en eene getrouwheid die u eindelijk omhelst. Geef dat ik door boetvaardigheid uwe straffen vreeze, door uwe gratie uwe weldaden in dit leven wel gebruike, en in het ander ten laatste door uwe glorie uwe vreugden geniete. Die met den Vader en den H. Geest leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Wanneer de benedictie gegeven wordt.

Geloofd en gedankt zij ten allen tijde het allerheiligste en goddelijk Sacrament des Altaars.

Zegen mij, Heer Jezus ! met den Vader en den H. Geest, en geef mij genade om uwen allerheiligsten wil in alles nu en in het uur mijns doods te omhelzen en te volbrengen. Amen.

OEFENING

VAN DEN

HEILIGEN KRUISWEG.

VOORBEREIDEND GEBED.

O mijn God! het is mij van harte leed dat ik u, mijn opperste goed, ooit vergramd heb... Tot uwe meerdere eer en tot mijne zaligheid, offer ik u op deze heilige oefening met inzicht van te verdienen al de aflaten die er aan gehecht zijn, zoo voor mij als voor de zielen in het vagevuur, bijzonderlijk voor de zielen van N. N.

O mijn Engel bewaarder! geleid mij, bid voor mij, opdat ik diep in het gemoed drukke het bitter lijden en dood van Jezus mijnen Zaligmaker.

I. STATIE.

Jezus wordt tot den dood des kruises verwezen.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus ! mijne misdaden hebben het onrechtvaardig doodvonnis tegen u beroepen... ik zou moeten van droefheid over mijne zonden sterven... Geef mij genade, opdat ik niet ophoude van dezelve te beweenen.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer. Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

II. STATIE.

Jezus neemt het kruis op zijne schouders.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! die den zwaren boom des kruises op uwe verscheurde schouders gewaardigd hebt op te nemen, verleen mij genade, om met verduldigheid te dragen de kruisen welke uwe Voorzienigheid mij overzendt.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

III. STATIE.

Jezus valt onder het kruis.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus,

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! die beladen met den zwaren last mijner zonden, vermoeid onder uw kruis ter aarde zijt neergevallen, ach! laat niet toe, bid ik u, dat ik in dezelve nog hervalle.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

IV. STATIE.

Jezus ontmoet zijne Moeder.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O allerbedruktste Moeder! bekom mij van uwen lieven Zoon tranen van eene ware boetvaardigheid over mijne zonden, die de oorzaak zijn geweest van zijn en uw lijden... Sta mij bij in al de ellenden van dit leven... Verlaat mij niet in het uur des doods.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

V. STATIE.

Simon van Cyrenen draagt het kruis van Jezus.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! geef mij sterkte om met liefde het kruis mijns lijdens op te nemen en om met kloekmoedigheid u na te volgen. Ik zal mij gelukkig achten u in iets te gelijken en uwe smarten door de mijne te eeren.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet*, enz.
Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

VI. STATIE.

Veronica droogt het aangezicht van Jezus af.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! druk de gedachtenis van uw smartelijkste lijden zoo levendig in mijn hart, dat ik hetzelve gedurig overwege : en aangemoedigd worde,om uwe bloedige voetstappen na te volgen.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

VII. STATIE.

De tweede val van Jezus.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! mijne hoovaardigheid heeft u ter aarde nedergeworpen... Ach! leer mij zoetaardig en ootmoedig van hart zijn. Ik wil alle verootmoedigingen en versmadingen verduldig lijden, opdat ik u navolgende in uwe vernederingen, met u deel moge hebben in de glorie.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer,

God, wees ons zondaren genadig.

VIII. STATIE.

Jezus troost de weenende vrouwen.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! Geef eene bron van tranen aan mijne oogen, opdat ik dag en nacht mijne zonden beweene... Ach! gewaardig mij meer en meer van mijne ongerechtigheden af te wasschen en mij van mijne zonden te reinigen.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.
Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

IX. STATIE.

Derde val van Jezus.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! reik mij eene helpende hand toe, in het midden der gevaren aan welke ik blootgesteld ben, opdat ik in zonde niet valle .. Verdedig mij tegen de vijanden mijner zaligheid, opdat ik onder het geweld hunner bekoringen niet bezwijke.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

X. STATIE.

Jezus wordt van zijne kleederen ontbloot en met edik en gal gelaafd.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! geef dat ik al mijne booze gewoonten aflegge, mijn hart onthechte van al wat aardsch en vergankelijk is, mijn dartel vleesch kastijde, mijne zinnen versterve en gaarne met u uit den bitteren kelk des lijdens drinke.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

XI. STATIE.

Jezus wordt aan het kruis gehecht.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! hecht mij met u aan het kruis, ik wil met u, gelijk gij en om u lijden, opdat ik, levende, lijdende en stervende in uwe liefde, eeuwig met u en door u moge gelukkig zijn.
Onze Vad r, enz. *Wees gegroet,* enz.
Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

XII. STATIE.

Jezus sterft aan het kruis.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Jezus! door de bittere smarten welke gij voor mij aan het kruis geleden hebt, bijzonder als uwe ziel uit uw gezegend lichaam is gescheiden, ontferm u over mijne ziel, als zij van deze wereld zal scheiden.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.

Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.

God, wees ons zondaren genadig.

XIII. STATIE.

Jezus wordt van het kruis afgedaan, en gelegd in den schoot van zijne Moeder.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.

℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

O Maria! laat mij toe dat ik, tusschen uwe armen, mijnen gekruisten Zaligmaker, uwen lieven Zoon aanbidde en mijne tranen met de uwe menge... Door uwe machtige voorspraak bewaar mij van het ongeluk van uwen Jezus door mijne zonden wederom te kruisen, en dus met een nieuw zwaard uw moederlijk hart te doorsteken.

Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.
Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

XIV. STATIE.

Jezus wordt in het graf gelegd.

℣. Wij aanbidden en loven u, Christus.
℟. Omdat gij door uw heilig kruis de wereld verlost hebt.

GEBED.

Ik zal eens sterven en begraven worden gelijk gij, o mijn Zaligmaker! gewaardig u in mijn sterfuur, mij door uwen kruisdood te vertroosten, en mijn lichaam, wanneer gij het zult weder opwekken, en met uwe glorie te verheerlijken.
Onze Vader, enz. *Wees gegroet,* enz.
Ontferm u onzer, Heer, ontferm u onzer.
God, wees ons zondaren genadig.

Hierna zal men bidden vijfmaal het *Onze Vader,* vijfmaal het *Wees gegroet,* en zoo veelmaal *Glorie zij den Vader,* ter eere van de vijf Wonden van Jezus en een *Onze Vader,* en *Wees gegroet,* met *Glorie zij den Vader,* enz. ter intentie van Z. H. den Paus van Rome.

H. ROZENKRANS.

De H. Rozenkrans wordt aldus genoemd, omdat hij bestaat uit vijfmaal *Onze Vader*, en uit honderd vijftigmaal *Wees gegroet;* zoo dat men na ieder gebed des Heeren tien keeren de H. Maagd groet. Ieder gebed des Heeren wordt vergeleken aan eene groote Roos en iedere Engelsche groetenis aan eene kleine. Vervolgens is dit gebed als een *Krans van Rozen*, dien men aan God opdraagt. Het derde deel van den Rozenkrans noemt men Rozenhoedje; welk gevolgenlijk bestaat uit vijfmaal *Onze Vader,* en vijftigmaal *Wees gegroet*. In het lezen van den Rozenkrans overweegt men de bijzonderste mysteriën die Jezus en Maria aangaan.

OPDRACHT.

Van den Rozenkrans of Rozenhoedje.

Kom, H. Geest, vervul de harten van uwe geloovigen en ontsteek in hen het vuur uwer goddelijke liefde.

Wij offeren u op, o mijn God! de Geestelijke kroon van gebeden en groetenissen welke wij gaan lezen om u te bedanken voor al de gratiën die gij aan de H. Maagd verleend hebt, en om door hare tusschenspraak te bekomen alle degene die wij noodig hebben.

Lees 1° *Het Symbolum des geloofs.* Ik geloof in God den Vader almachtig, enz. 2° *Een* Onze Vader. 3° *Drijmaal het* Wees gegroet, *ter eere van de drij goddelijke Personen. Daarna als volgt. — Om met vrucht deze oefening te doen, houd u niet tevreden met enkel de woorden te lezen; maar maak u gewoon eenige oogenblikken elk mysterie te overleggen voor dat gij het tientje beqint.*

DE V. BLIJDE MYSTERIEN.

I. De boodschap des Engels.

Overweeg den Engel Gabriël tredende in het huis van de heilige Maagd, en haar aankondigende dat zij van God verkozen was tot de Moeder van den Messias.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, eene diepe ootmoedigheid en eene blinde onderwerping aan den wil Gods.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

II. De bezoeking van Maria aan hare nicht Elizabeth.

Overweeg de heilige Maagd met vlijtigheid gaande bezoeken hare nicht Elizabeth, en aan deze al de diensten van eene ootmoedige dienstmaagd bewijzende.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd de liefde tot den evennaaste.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

III. De geboorte des Zaligmakers.

Overweeg het kind Jezus gewonden in arme doeken, gelegd in eene krib, koude, en aan alles gebrek lijdende.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de verachting der rijkdommen en de onthechting aan de vergankelijke goederen der wereld.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

IV. De Opdracht van Jezus in den tempel.

Overweeg het kind Jezus gedragen in den tempel door zijne allerheiligste Moeder die zich onderwerpt aan de wet der zuivering als de geringste der vrouwen van Israël.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, eene onschendbare zuiverheid

des lichaams en des geestes en eene volmaakte onderwerping aan de wet Gods.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

V. De vinding van het kind Jezus.

Overweeg Maria bedroefd over het verlies van Jezus die te Jerusalem gebleven was, en daarna overgoten met blijdschap hem na drij dagen vindende in het midden der leeraars, hen hoorende en ondervragende.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, een rechtzinnig leedwezen van God door de zonden verloren te hebben.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

DE V. DROEVE MYSTERIEN.

I. De doodsstrijd van Jezus in den hof van Oliveten.

Overweeg onzen Goddelijken Zaligmaker bedroefd en beschaamd over onze zonden tot het uitbersten van een bloedig zweet.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, eene bittere droefheid van God vergramd te hebben.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

II. De geeseling des Zaligmakers.

Overweeg onzen Goddelijken Zaligmaker gebonden aan eene kolom en onmenschelijk gegeeseld als eenen verworpen slaaf.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, den geest van boetvaardigheid en van versterving.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

III De kroning des Zaligmakers.

Overweeg onzen Heer Jezus-Christus dragende op zijn hoofd eene doornen kroon, met een riet

in de hand en eenen geringen mantel op de schouders zonder een woord te laten hooren.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de liefde der vernedering en de verachting der verhevenheden.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

IV. De kruisdraging.

Overweeg onzen Heer Jezus-Christus, het werktuig zijns lijdens op zijne doorwonde schouders dragende en zoo de straten van Jerusalem doorgaande.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de verduldigheid in de kwellingen en de overgeving in het lijden.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

V. De kruisiging.

Overweeg onzen Heer Jezus-Christus ontbloot van zijne kleederen, genageld aan zijn kruis, vergevende aan zijne beulen, in het midden der wreedste pijnen.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de verloochening van u zelven en het vergeven van het ongelijk.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

DE V. GLORIERIJKE MYSTERIEN.

I. De verrijzenis des Heeren.

Overweeg onzen Heer Jezus-Christus opstaande uit het graf met een lichaam gansch blinkende van glorie.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, uwe geestelijke verrijzenis en de godvruchtigheid tot de vijf wonden van Jezus.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

II. De hemelvaart des Zaligmakers.

Overweeg onzen Heer Jezus-Christus ten hemel

klimmende om onze middelaar te zijn bij zijnen Vader.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, verzuchting tot den hemel en vurigheid in den dienst van God.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

III. De komst van den H. Geest.

Overweeg de Apostelen vervuld door den heiligen Geest, en veranderd in andere menschen.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de liefde tot God en tot den evenmensch, de gaven van den H. Geest.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

IV. De opvoering of hemelvaart van Maria.

Overweeg de allerheiligste Maagd ten hemel klimmende in het midden der toejuiching van de hemelsche Geesten.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd, de navolging van hare deugden, en bijzonder van hare ootmoedigheid.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

V. De kroning van Maria.

Overweeg de allerheiligste Maagd gekroond in den hemel door de drij aanbiddelijke Personen van de allerheiligste Drijvuldigheid.

Vraag, door de tusschenspraak van de allerheiligste Maagd de genade van volharding in den dienst van God tot het einde toe.

Een Onze Vader *en tienmaal* Wees gegroet.

GEBED

Om den Rozenkrans of het Rozenhoedje te sluiten.

Ontvang, o mijn God ! door de handen van de allerheiligste Maagd, het gebed welk wij u gedaan hebben, en verleen ons door hare tusschenspraak al de gratiën welke wij u in hetzelve gevraagd hebben. Amen

OEFENINGEN VAN GODSVRUCHT

TOT DE H. MOEDER GODS.

Over de Litanie van Loretten, die men de negen dagen vóór hare zeven voornaamste feesten kan verrichten.

Deze zeven voornaamste feesten zijn :

I. O. L. V. LICHTMIS, 2 Februari ; II. BOODSCHAP, 25 Maart ; III. BEZOEKING, 2 Juli ; IV. HEMELVAART, 15 Augusti ; V. GEBOORTE, 8 September ; VI. OPOFFERING, 21 November ; VII. ONBEVLEKTE ONTVANGENIS, 8 December.

Voor den eersten dag.

1. *H. Maria, bid voor ons.* — Daar de H. Kerk wil dat wij, in de litanie der allerheiligste Maagd Maria, zoo dikwijls deze woorden : Bid voor ons, herhalen ; zoo willen wij, eer wij de verscheidene eertitels overwegen met welke wij Maria aanroepen, een weinig overdenken hoe machtig Maria bij God is. Gelukkig is degene voor wien Maria bidt. Jezus verheugt zich als zijne liefste Moeder hem om iets bidt, omdat zij hem daardoor gelegenheid geeft, hare bede toe te staan. Het is genoeg dat Maria één woord spreekt, de Zoon geeft haar al wat zij vraagt. Willen wij dan zalig worden, zoo moeten wij altijd de goddelijke Moeder om haren bijstand aanroepen en haar met den H. Andreas van Candia toeroepen :

O H. Maagd ! Wij bidden u, sta ons bij door uwe voorspraak bij God ; want uw gebed is kostbaarder dan alle schatten der wereld ; uw gebed bekomt ons de overvloedigste genaden : uw gebed beschaamt onze vijanden, en verkrijgt ons de overwinning over al hunne aanvallen.

2. *H. Maria.* — De naam Maria is een naam van zaligheid, het is geen aardsche maar een hemelsche naam : daarom zegt ook de H. Epiphanus : dat niet hare ouders, maar God zelf haar dezen naam gegeven heeft. Na den naam Jezus is de naam Maria boven alle namen verheven, want God heeft hem met zoo groote zoetigheid en genade vervuld, dat die hem noemt, alle goed, dat hij begeert, verkrijgt. Maar deze naam heeft bijzonderlijk de kracht om alle bekoringen des duivels te overwinnen.

O mijne Koningin ! indien ik u altijd in de bekoringen aangeroepen had, zoo zou ik zeker nooit overwonnen ge-

worden zijn. Ik wil voortaan niet meer nalaten u aan te roepen, en u te bidden : O Maria, sta mij bij, o Maria, help mij ! bekom mij dan de genade van u aan te roepen zoo dikwijls mijne ziel in gevaar is van in de zonden in te willigen.

3. *H. Moeder Gods.* — Wat zal het gebed van Maria bij God niet vermogen, indien de voorspraak der Heiligen reeds zoo machtig is ? De gebeden der Heiligen zijn gebeden van dienaren Gods ; maar het gebed van Maria de bede van zijne Moeder.

O groote Moeder Gods ? bid Jezus voor mij, zie hoe ellendig ik ben, heb medelijden met mij ! bid voor mij, en houd niet op van voor mij te bidden, totdat gij mij zalig in den hemel ziet. O Maria ! gij zijt mijne hoop, verlaat mij niet ! « H. Moeder Gods, bid voor ons. »

Voor den tweeden dag.

1. *Moeder der goddelijke gratie.* — De H. Anselmus noemt Maria : « eene Moeder van al de genaden ; » en de H. Jourdaan zegt : « zij is eene schat-meesteres der genaden ; » daarom riep ook de H. Bernardinus van Senen uit : « Door haar worden alle goederen en genaden, aan wie zij wil, als zij wil en gelijk zij wil, uitgedeeld. » Maria zegt van zich zelve : « Bij mij zijn de rijkdommen, opdat ik verrijke die mij beminnen. »

Indien ik u dan oprecht bemin, o mijne Koningin ! dan zal ik niet zoo arm blijven gelijk ik nu ben. Na God bemin ik u bovenal. Verkrijg mij de genade van u inniglijker en teederlijker te beminnen.

2. *Allerzuiverste Moeder.* — Deze maagdelijke Moeder die zonder de kleinste vlek, gansch rein is, maakt ook dat die, welke haar dienen, kuisch en zuiver leven. De H. Ambrosius leert ons dat, « als Maria nog op de aarde leefde, zij diegenen, welke zich in hare tegenwoordigheid bevonden, door haar enkel aanzien de liefde tot de zuiverheid inboezemde. Zij wordt daarom de lelie onder de doornen genoemd : « Mijne vriendin is onder de maagden gelijk eene lelie onder de doornen. » De eerbiedwaardige Avila zegt, dat velen die tegen de deugd der kuischheid bekoord werden, door de godsvrucht tot de Moeder Gods van de zonden zijn bewaard geworden. Maar bijzonder machtig is de naam van Maria, om de bekoringen tegen deze deugd te overwinnen.

Allerzuiverste Moeder Maria ! bevrijd mij van de zonde

van onkuischheid, maak dat ik in de bekoring altijd tot u mijne toevlucht neme, en dat ik zoo lang als dezelve duurt, niet ophoude tot u te roepen.

3. *Ongeschondene Moeder.* — Maria was die volmaakte Maagd, die gansch schoon en onbevlekt voor de oogen van God verscheen. « Gansch schoon zijt gij, o mijne vriendin! en geene vlek is in u. » Daarom werd Maria ook uitgekozen om aan de zondaren den vrede te verschaffen, zij die de H. Ephrem « de middelares des vredes » noemt, en die van zich zelve in de Gezangen gezegd heeft: « Ik ben voor het aanschijn Gods geworden, gelijk eene die den vrede vindt. »

O onbevlekte Koningin! die aan God zoo lief zijt, wend uwe oogen niet af van de vlekken en wonden die mijne ziel bedekken; zie genadiglijk op mij neder en help mij; God, die u zoozeer bemint, weigert u niets; zoudt gij wel kunnen weigeren dien te verhooren, die u aanroept! O Maria! ik neem tot u mijne toevlucht, heb medelijden met mij. Ongeschondene Moeder! bid voor ons.

Voor den derden dag.

1. *Zeer minnelijke Moeder.* — Richardus van St Laurentius zegt, « dat de allerheiligste Maagd zoo liefwaardig voor de oogen van God zelven verscheen, dat hij uitriep: « Hoe schoon zijt gij, o mijne vriendin! hoe schoon zijt gij! » En dat hij van haar zeide: « eene is mijne duif, eene is mijne volmaakte. » Het is zeker dat, volgens de uitspraak van P. Suarez, God Maria meer bemint, dan alle andere Heiligen te zamen, omdat hare liefde tot God de liefde van alle menschen en Engelen overtreft.

O minnelijke, o liefwaardige Maagd Maria! gij hebt het hart van uwen God gewonnen! neem dan ook mijn arm hart in bezit, en heilig het. Ik bemin u. Ik betrouw mij op u. « Zeer minnelijke Moeder Gods! bid voor ons. »

2. *Moeder des Zaligmakers.*—De H. Bonaventura noemt Maria « de middelares onzer zaligheid, » en de H. Joannes Damascenus noemt haar: « De Zaligmaakster der wereld. » Men kan Maria eene zaligmaakster der wereld, eene middelares, dat is eene middelares der genade noemen, gelijk Christus een middelaar der rechtvaardigheid is; omdat zij toegestemd heeft in de menschwording van het eeuwig Woord, want door deze toestemming, zegt de H. Bernardus, heeft zij ons de zaligheid gegeven; en omdat zij in den

dood van haren Zoon ingewilligd heeft, toestemmende dat hij om onze zaligheid aan het kruis opgeofferd werd.

Ik bid u, o Maria ! die eens het leven van uwen eigen Zoon als offer aan God opdroegt, maak door uwe voorspraak dat ik zalig worde.

2. *Eerwaardige Maagd.*—De H. Anselmus zegt, dat de waardigheid van eene Moeder Gods, na God zelven, verhevener is dan al wat men zich kan inbeelden of zeggen. « O mijne koningin; roept hij uit, aan u is niets te vergelijken, want alwat er is, is of wel grooter dan gij, en dit is God alleen of het is kleiner dan gij, en dit is al wat God niet is. »

Moeder Gods, mijne moeder Maria ! ik eerbiedig u ; ik wensch dat alle harten u als hunne machtige Koningin vereeren ! heb medelijden met eenen armen zondaar die u bemint, en die in u zijn betrouwen stelt. Eerwaardige Maagd ! bid voor ons.

Voor den vierden dag.

1. *Lofwaardige Maagd.*—De H. Kerk zingt in de getijden : « dat Maria allen lof verdient. » Want, zegt de H. Ildephonsus, als wij Maria loven, zoo eeren wij haren goddelijken Zoon. En de H. Gregorius voegt er bij : «dat God den lof dien wij aan Maria bewijzen, als zijnen lof aanziet. »

Maria belooft in de gebeden der H. Kerk, het eeuwig leven aan degenen, die maken dat de anderen haar kennen en beminnen ; en Richardus van St. Laurentius verzekert, « dat Maria in den hemel op eene bijzondere wijze beloonen zal die haar hier op de aarde geëerd hebben. »

O hemelsche Koningin ! van nu af aan wil ik alles doen wat ik kan, opdat allen u eeren en beminnen. Neem dezen mijnen wensch genadig aan, en help mij hem uitvoeren. Neem mij tot uwen dienaar aan, en laat niet toe dat ik nog ooit een dienaar des duivels worde.

2. *Machtige Maagd.* — Welke Heilige is wel zoo machtig bij God, als zijne eigene Moeder ! Al wat zij verlangt, bekomt zij. » Gij moet maar willen, o Maria ! zegt de H. Bernardus, en het geschiedt. De H. Petrus Damianus zegt, « dat, als Maria God om genade bidt, zij hem op zekere wijze beveelt. » De Zoon eert deze lieve Moeder, met haar alles wat zij vraagt, te geven ; zelfs als zij voor de zondaars bidt. Daarom roept Gerson uit : « O Moeder van mijnen God ! gij zijt almachtig om de zondaars zalig

te maken, en gij hebt geene andere aanbeveling bij God noodig, aangezien gij de Moeder des levens zijt. »

O Maria ! gij kunt maken dat ik heilig worde, in u stel ik mijn betrouwen.

3. *Goedertierenste Maagd.*— Indien Maria zoo machtig bij God is, zij is ook niet minder goed en medelijdend voor de zondaars. « Noch de macht, noch de wil kan haar ontbreken, » zegt de H. Bernardus : want hoe zou haar de macht kunnen ontbreken om ons zalig te maken, aangezien zij de Moeder Gods is, en hoe zou het wel mogelijk zijn dat zij ons niet helpen wilde, daar wij hare kinderen zijn ? — « Wie zich herinneren kan dat hij, na u, o Maria ! aangeroepen te hebben, onverhoord gebleven is, die mag in het vervolg ophouden u barmhartig te noemen, » zegt de H. Bernardus.

Zie, o Maria ! aanschouw mijne ellende, en help mij, goedertierenste Maagd ! bid voor ons.

Voor den vijfden dag.

1. *Getrouwe Maagd.* — Zalig is hij die al biddende aan de poort van Maria wacht, gelijk een arme die aan de poort van eenen rijke wacht, tot dat hij geholpen wordt. « Gelukkig is de mensch die mij hoort, en die dagelijks aan mijne deur wacht. » O ! God gave dat wij toch zoo getrouw waren in deze goddelijke Moeder te dienen, als zij getrouw is ons te helpen als wij haar aanroepen ! Maria belooft dengenen die haar dient en eert, dat hij niet meer zal zondigen, en het eeuwig leven zal bekomen ! « Wie in mij zijn werk doet, zondigt niet, — hij zal het eeuwig leven hebben (Eccl. 24). » Zij zelve noodigt ons allen om tot haar onze toevlucht te nemen en belooft ons alle genaden die wij maar kunnen hopen : « Komt allen tot mij, zegt zij, in mij is alle genaden des levens en der waarheid, » « Bij mij is alle hoop des levens en der deugden ; komt toch allen tot mij. »

H. Moeder Gods ! in u stel ik al mijne hoop ; gij moet mij helpen, opdat ik niet op nieuw zondige. O mijne koningin ! verlaat mij niet, maar bekom mij de genade van eerder te sterven dan de genade Gods nog te verliezen.

2. *Oorzaak onzer blijdschap.* — Nadat de duisternis der zonden vier duizend jaren de wereld overdekt had, bracht de geboorte van Maria vreugde op de aarde. « Als Maria geboren werd, zegt een H. Vader, verscheen de dageraad. » Gelijk de dageraad de voorlooper van de zon is, zoo was

ook Maria de voorbode van het menschgeworden Woord, de zon der rechtvaardigheid, onzen Zaligmaker. De H. Kerk zingt dan met recht op de geboorte van Maria: « Uwe Geboorte, o H. Moeder Gods, verkondigde vreugde aan geheel de wereld. »

H. Moeder Gods ! gij zijt het voorwerp mijner blijdschap en mijner hoop : want gij weigert aan niemand uwen bijstand, en gij bekomt van God al wat gij wilt.

3. *Schoon vat van devotie.* — Volgens den H. Thomas bestaat de godvruchtigheid daarin : « dat onze wil terstond bereid zij, dat te willen wat God wil. » 't Was voornamelijk deze deugd die Maria zoo aangenaam aan God maakte ; en dit wilde onze Zaligmaker te kennen geven door het antwoord, hetwelk hij aan die vrouw gaf, die den schoot, welke hem gedragen had, gelukkig noemde. « Ja, zalig zijn die, zeide hij, welke het woord van God hooren, en hetzelve bewaren. » Waardoor ons Christus wilde leeren dat Maria gelukkiger was om de gelijkvormigheid van haren wil met den wil van God, dan om haar goddelijk moederschap.

Gelukkig zijt gij, o mijne Koningin ! want uw wil is altijd volkomenlijk vereenigd geweest met den wil van uwen God. Bekom mij ook de genade, dat ik voortaan tot den dood toe alleenlijk wille hetgeen God wilt.

Voor den zesden dag.

1. *Geestelijke roos.* — In het Hooglied wordt Maria de gesloten hof des Heeren genoemd : Mijne zuster, mijne bruid ! gij zijt een gesloten hof. »

« De Heer plantte in dezen hof, zegt de H. Bernardus, alle bloemen, die de H. Kerk versieren, onder andere de violet van ootmoedigheid, de lelie der zuiverheid, en de roos der liefde Gods. » Maria werd eene roos genoemd, omdat haar hart door eene brandende liefde tot God en tot de menschen ontvlamd was.

O liefste Moeder Maria ! beminde ik u toch, gelijk gij mij bemint? ik wil alles doen wat ik kan, om u te eeren en te beminnen. Allerzoetste Koningin ! bekom mij de genade van u altijd getrouw te blijven.

2. *Toren van David.* — Maria wordt in het H. Schrift de toren van David genoemd : « uw hals is als de toren van David, die met bolwerken gebouwd is, duizend schilden hangen er aan, de volledige wapening der dapperen. »

van onkuischheid, maak dat ik in de bekoring altijd tot u mijne toevlucht neme, en dat ik zoo lang als dezelve duurt, niet ophoude tot u te roepen.

3. *Ongeschondene Moeder.* — Maria was die volmaakte Maagd, die gansch schoon en onbevlekt voor de oogen van God verscheen. « Gansch schoon zijt gij, o mijne vriendin! en geene vlek is in u. » Daarom werd Maria ook uitgekozen om aan de zondaren den vrede te verschaffen, zij die de H. Ephrem « de middelares des vredes » noemt, en die van zich zelve in de Gezangen gezegd heeft: « Ik ben voor het aanschijn Gods geworden, gelijk eene die den vrede vindt. »

O onbevlekte Koningin! die aan God zoo lief zijt, wend uwe oogen niet af van de vlekken en wonden die mijne ziel bedekken; zie genadiglijk op mij neder en help mij; God, die u zoozeer bemint, weigert u niets; zoudt gij wel kunnen weigeren dien te verhooren, die u aanroept! O Maria! ik neem tot u mijne toevlucht, heb medelijden met mij. Ongeschondene Moeder! bid voor ons.

Voor den derden dag.

1. *Zeer minnelijke Moeder.* — Richardus van St Laurentius zegt, « dat de allerheiligste Maagd zoo liefwaardig voor de oogen van God zelven verscheen, dat hij uitriep: « Hoe schoon zijt gij, o mijne vriendin! hoe schoon zijt gij! » En dat hij van haar zeide: « eene is mijne duif, eene is mijne volmaakte. » Het is zeker dat, volgens de uitspraak van P. Suarez, God Maria meer bemint, dan alle andere Heiligen te zamen, omdat hare liefde tot God de liefde van alle menschen en Engelen overtreft.

O minnelijke, o liefwaardige Maagd Maria! gij hebt het hart van uwen God gewonnen! neem dan ook mijn arm hart in bezit, en heilig het. Ik bemin u. Ik betrouw mij op u. « Zeer minnelijke Moeder Gods! bid voor ons. »

2. *Moeder des Zaligmakers.*—De H. Bonaventura noemt Maria « de middelares onzer zaligheid, » en de H. Joannes Damascenus noemt haar: « De Zaligmaakster der wereld. » Men kan Maria eene zaligmaakster der wereld, eene middelares, dat is eene middelares der genade noemen, gelijk Christus een middelaar der rechtvaardigheid is; omdat zij toegestemd heeft in de menschwording van het eeuwig Woord, want door deze toestemming, zegt de H. Bernardus, heeft zij ons de zaligheid gegeven; en omdat zij in den

dood van haren Zoon ingewilligd heeft, toestemmende dat hij om onze zaligheid aan het kruis opgeofferd werd.

Ik bid u, o Maria ! die eens het leven van uwen eigen Zoon als offer aan God opdroegt, maak door uwe voorspraak dat ik zalig worde.

2. *Eerwaardige Maagd.*—De H. Anselmus zegt, dat de waardigheid van eene Moeder Gods, na God zelven, verhevener is dan al wat men zich kan inbeelden of zeggen. « O mijne koningin; roept hij uit, aan u is niets te vergelijken, want alwat er is, is of wel grooter dan gij, en dit is God alleen of het is kleiner dan gij, en dit is al wat God niet is. »

Moeder Gods, mijne moeder Maria ! ik eerbiedig u ; ik wensch dat alle harten u als hunne machtige Koningin vereeren ! heb medelijden met eenen armen zondaar die u bemint, en die in u zijn betrouwen stelt. Eerwaardige Maagd ! bid voor ons.

Voor den vierden dag.

1. *Lofwaardige Maagd.*—De H. Kerk zingt in de getijden : « dat Maria allen lof verdient. » Want, zegt de H. Ildephonsus, als wij Maria loven, zoo eeren wij haren goddelijken Zoon. En de H. Gregorius voegt er bij : «dat God den lof dien wij aan Maria bewijzen, als zijnen lof aanziet. »

Maria belooft in de gebeden der H. Kerk, het eeuwig leven aan degenen, die maken dat de anderen haar kennen en beminnen ; en Richardus van St. Laurentius verzekert, « dat Maria in den hemel op eene bijzondere wijze beloonen zal die haar hier op de aarde geëerd hebben. »

O hemelsche Koningin ! van nu af aan wil ik alles doen wat ik kan, opdat allen u eeren en beminnen. Neem dezen mijnen wensch genadig aan, en help mij hem uitvoeren. Neem mij tot uwen dienaar aan, en laat niet toe dat ik nog ooit een dienaar des duivels worde.

2. *Machtige Maagd.* — Welke Heilige is wel zoo machtig bij God, als zijne eigene Moeder ! Al wat zij verlangt, bekomt zij. » Gij moet maar willen, o Maria ! zegt de H. Bernardus, en het geschiedt. De H. Petrus Damianus zegt, « dat, als Maria God om genade bidt, zij hem op zekere wijze beveelt. » De Zoon eert deze lieve Moeder, met haar alles wat zij vraagt, te geven ; zelfs als zij voor de zondaars bidt. Daarom roept Gerson uit : « O Moeder van mijnen God ! gij zijt almachtig om de zondaars zalig

te maken, en gij hebt geene andere aanbeveling bij God noodig, aangezien gij de Moeder des levens zijt. »

O Maria ! gij kunt maken dat ik heilig worde, in u stel ik mijn betrouwen.

3. *Goedertierenste Maagd.*— Indien Maria zoo machtig bij God is, zij is ook niet minder goed en medelijdend voor de zondaars. « Noch de macht, noch de wil kan haar ontbreken, » zegt de H. Bernardus : want hoe zou haar de macht kunnen ontbreken om ons zalig te maken, aangezien zij de Moeder Gods is, en hoe zou het wel mogelijk zijn dat zij ons niet helpen wilde, daar wij hare kinderen zijn ? — « Wie zich herinneren kan dat hij, na u, o Maria ! aangeroepen te hebben, onverhoord gebleven is, die mag in het vervolg ophouden u barmhartig te noemen, » zegt de H. Bernardus.

Zie, o Maria ! aanschouw mijne ellende, en help mij, goedertierenste Maagd ! bid voor ons.

Voor den vijfden dag.

1. *Getrouwe Maagd.* — Zalig is hij die al biddende aan de poort van Maria wacht, gelijk een arme die aan de poort van eenen rijke wacht, tot dat hij geholpen wordt. « Gelukkig is de mensch die mij hoort, en die dagelijks aan mijne deur wacht. » O ! God gave dat wij toch zoo getrouw waren in deze goddelijke Moeder te dienen, als zij getrouw is ons te helpen als wij haar aanroepen ! Maria belooft dengenen die haar dient en eert, dat hij niet meer zal zondigen, en het eeuwig leven zal bekomen ! « Wie in mij zijn werk doet, zondigt niet, — hij zal het eeuwig leven hebben (Eccl. 24). » Zij zelve noodigt ons allen om tot haar onze toevlucht te nemen en belooft ons alle genaden die wij maar kunnen hopen : « Komt allen tot mij, zegt zij, in mij is alle genaden des levens en der waarheid, » « Bij mij is alle hoop des levens en der deugden ; komt toch allen tot mij. »

H. Moeder Gods ! in u stel ik al mijne hoop ; gij moet mij helpen, opdat ik niet op nieuw zondige. O mijne koningin ! verlaat mij niet, maar bekom mij de genade van eerder te sterven dan de genade Gods nog te verliezen.

2. *Oorzaak onzer blijdschap.* — Nadat de duisternis der zonden vier duizend jaren de wereld overdekt had, bracht de geboorte van Maria vreugde op de aarde. « Als Maria geboren werd, zegt een H. Vader, verscheen de dageraad. » Gelijk de dageraad de voorlooper van de zon is, zoo was

ook Maria de voorbode van het menschgeworden Woord, de zon der rechtvaardigheid, onzen Zaligmaker. De H. Kerk zingt dan met recht op de geboorte van Maria: « Uwe Geboorte, o H. Moeder Gods, verkondigde vreugde aan geheel de wereld. »

H. Moeder Gods ! gij zijt het voorwerp mijner blijdschap en mijner hoop : want gij weigert aan niemand uwen bijstand, en gij bekomt van God al wat gij wilt.

3. *Schoon vat van devotie.* — Volgens den H. Thomas bestaat de godvruchtigheid daarin : « dat onze wil terstond bereid zij, dat te willen wat God wil. » 't Was voornamelijk deze deugd die Maria zoo aangenaam aan God maakte ; en dit wilde onze Zaligmaker te kennen geven door het antwoord, hetwelk hij aan die vrouw gaf, die den schoot, welke hem gedragen had, gelukkig noemde. « Ja, zalig zijn die, zeide hij, welke het woord van God hooren, en hetzelve bewaren. » Waardoor ons Christus wilde leeren dat Maria gelukkiger was om de gelijkvormigheid van haren wil met den wil van God, dan om haar goddelijk moederschap.

Gelukkig zijt gij, o mijne Koningin ! want uw wil is altijd volkomenlijk vereenigd geweest met den wil van uwen God. Bekom mij ook de genade, dat ik voortaan tot den dood toe alleenlijk wille hetgeen God wilt.

Voor den zesden dag.

1. *Geestelijke roos.* — In het Hooglied wordt Maria de gesloten hof des Heeren genoemd : Mijne zuster, mijne bruid ! gij zijt een gesloten hof. »

« De Heer plantte in dezen hof, zegt de H. Bernardus, alle bloemen, die de H. Kerk versieren, onder andere de violet van ootmoedigheid, de lelie der zuiverheid, en de roos der liefde Gods. » Maria werd eene roos genoemd, omdat haar hart door eene brandende liefde tot God en tot de menschen ontvlamd was.

O liefste Moeder Maria ! beminde ik u toch, gelijk gij mij bemint? ik wil alles doen wat ik kan, om u te eeren en te beminnen. Allerzoetste Koningin ! bekom mij de genade van u altijd getrouw te blijven.

2. *Toren van David.* — Maria wordt in het H. Schrift de toren van David genoemd : « uw hals is als de toren van David, die met bolwerken gebouwd is, duizend schilden hangen er aan, de volledige wapening der dapperen. »

— « De toren van David, zegt de H. Bernardus, stond op eene hoogte, te weten op den berg Sion : en daarom wordt Maria zoo genoemd, om daardoor de hooge waardigheid der goddelijke Moeder te toonen. »

O Maria ! ik verheug mij over uwe groote waardigheid en ik ben bereid liever mijn leven te verliezen dan toe te laten dat men u, indien het mogelijk was, ook maar het kleinste gedeelte van uwe heerlijkheid zou stelen.

3. *Ivoren toren.*— In het H. Schrift leest men van Maria: « uw hals is gelijk een ivoren toren. » Haar hals wordt daarom met eenen toren vergeleken « omdat, gelijk de H. Bernardus zegt, de levensgeesten, dit is, de goddelijke genaden, door welke wij met God vereenigd blijven, van ons opperhoofd Jezus-Christus door Maria in zijn lichaam, de H. Kerk, stroomen. » Dezelfde Heilige voegt er bij : « dat van den oogenblik, dat Maria het goddelijk Woord door den H. Geest ontving, God haar zoo hoog verhief, dat hij in het vervolg geene genade meer wilde geven dan door de voorspraak van Maria. »

Het ivoor is sterk en terzelfder tijd liefelijk om aan te zien, en daarom is het dat de abt Rupertus uitroept : « Gelijk een ivoren toren zijt gij aan God liefelijk, en schrikkelijk aan den duivel. »

O mijne Koningin ! dewijl gij dan, om de liefde die God u toedraagt, ons alle goed kunt bekomen : en daar de duivel u vreest, zoo kunt gij mij ook in zijne aanvallen verdedigen. Heb medelijden met ons, die ons vol vreugde beroemen onder uwe bescherming te wonen. Ivoren toren ! bid voor ons.

Voor den zevenden dag.

1. *Huis van goud.* — Het goud is het afbeeldsel der liefde : en daarom noemt Albertus de groote Maria : « den gouden tempel der liefde Gods : » want, gelijk in den tempel te Jeruzalem alles met goud bedekt was, zoo was de schoone ziel van Maria met heiligheid vervuld.

Maria was dit gouden huis, hetwelk de eenwige wijsheid, het goddelijk Woord hier op aarde voor zijne woning verkoos. « De wijsheid had zich een huis gebouwd. » Dit huis, hetwelk een God bewoonde, is zoo rijk, zegt Richardus van St. Laurens, dat het gemakkelijk aan al onze ellenden kan voorzien.

O Maria ! gij bemint God zoo zeer, dat gij hem wenscht van allen bemind te zien. Ik bid u, bekom mij deze genade,

ik hoop ze van u; bekom mij toch eene groote liefde tot God.

2. *Ark des verbonds.* — Maria is eene grootere ark dan die van Noë; want deze konde slechts twee dieren van ieder geslacht behouden, maar onder den mantel van Maria vinden allen, rechtvaardigen en zondaars, plaats. De H. Brigitta zag eens, dat eene groote menigte wilde dieren, leeuwen, tijgers, enz. zich onder den mantel van Maria verborgen; en dat zij, in plaats van dezelve te verjagen, hen met hare milde hand streelde, omdat zij haar niet *zouden ontvluchten*. De wilde dieren, die zich in de ark van Noë bevonden, bleven wild: maar de zondaars die onder den mantel van Maria vluchten, blijven geene zondaars; want zij verandert hun hart, en zij maakt dat zij in de vriendschap Gods terugkeeren. — « Gedenk, o Moeder van barmhartigheid! dat het ongehoord is, dat gij eenen zondaar, die tot u zijne toevlucht genomen heeft, van u verstooten hebt. » Ik, ellendige, neem tot u mijne toevlucht, ik betrouw op uwen bijstand.

3. *Deur des Hemels.* — Maria wordt de deur des hemels genoemd, omdat wij zonder hare hulp in den hemel niet kunnen komen. « In Jeruzalem, dat is, in den hemel, is mijne heerschappij, » zegt ons onze Koningin, en Richardus van St. Laurens voegt er bij: « ik verkrijg voor allen, die mij vereeren, al wat zij willen, en ik leid ze in den hemel. » De H. Bonaventura zegt: « Diegenen, die van Maria bemind worden, en die het geluk hebben hare dienaars te zijn, zijn in het boek des eeuwigen levens geschreven. »

O mijne Moeder! in u stel ik alle hoop mijner zaligheid. Ik bemin u, maak dat ik zalig worde, en gedoog niet dat ik tot de hel verdoemd worde, waar ik u voor eeuwig vervloeken zou.

Voor den achtsten dag.

1. *Morgensterre.* — Joannes Damascenus noemt Maria: « eene morgensterre, die den opgang der zon aankondigt. » Gelijk de morgensterre de zon voorafgaat, zoo gaat ook de godsvrucht tot de allerheiligste Maagd de zon der goddelijke genade voor; want, zegt de H. Germanus, « de godsvrucht tot Maria is een onfeilbaar teeken, dat men in staat van genade is, of dat men ten minste welhaast de goddelijke genade weder zal bekomen. »

2. *Behoudenis der kranken.* — De H. Simon Stock noemt

Maria « het geneesmiddel der zondaars. » En de H. Ephrem noemt haar niet alleen het geneesmiddel, maar zelfs « de zaligheid van die tot haar hunne toevlucht nemen. » Die zich dan in den nood tot Maria wendt, vindt niet alleen een geneesmiddel in haar, maar hij vindt er zijne genezing, gelijk Maria zelve het beloofd heeft aan die tot haar komen : « Die mij vindt, vindt het leven, en hij zal de zaligheid van den Heer ontvangen. »

H. Moeder Gods! hoe verachtelijk een zondaar ook zij, gij hebt er nooit eenen afkeer van, en indien hij u ter hulp roept, zoo helpt gij hem, en gij laat niet toe dat hij wanhope. (H. Bern.)

3. *Toevlucht der zondaren.* — De H. Germanus noemt Maria « eene toevluchtsplaats die altijd voor de zondaars open staat; want zij kan niemand van die tot haar komen, verstooten. De H. Joannes Damascenus zegt : « Maria is niet alleen de toevlucht der onschuldigen, maar zij is ook de schuilplaats van alle zondaars die tot haar vluchten. » De H. Anselmus roept haar toe : « O Maria! met moederlijke liefde ontvangt gij den zondaar, van welken de gansche wereld eenen afschrik heeft, en gij zijt niet tevreden zoo lang gij dien ongelukkige met zijnen Rechter niet verzoend hebt; « waardoor hij zeggen wil dat een zondaar, die de vijand Gods is, van alle schepselen verfoeid wordt, maar dat Maria, de toevlucht der zondaars, indien hij zich tot haar wendt, hem niet alleen niet veracht, maar dat zij niet ophoudt voor hem te bidden, totdat haar Zoon, onze rechter Jezus Christus, hem zijne zonden vergeven heeft.

Dewijl gij dan, o groote Koningin! de toevlucht der zondaars zijt, zoo zijt gij ook mijne toevlucht. Gij verstoot niemand van allen die u ter hulp roepen; gij zult mij ook niet verstooten, als ik u om bijstand bid. Toevlucht der zondaars! bid voor ons. Maria, bid voor ons, want alsdan worden wij zekerlijk zalig.

Voor den negenden dag.

1. *Troost der bedrukten.* — « Wie, zegt de H. Germanus, behartigt, na Jezus-Christus, zoo zeer onze zaligheid als gij, o Maria! wie troost ons meer in ons lijden dan gij! » « Neen, antwoordt de H. Antonius, daar is geen Heilige die meer medelijden met onze ellenden heeft dan deze medelijdende Koningin. »

Maar dewijl de krankheden der ziel het lijden is dat ons het meeste bedroeft, zoo noemt de zalige Henricus Suso

Maria eene getrouwe troosteres der zondaars. Indien wij Maria de ellende van onze ziel voorstellen, zoo staat zij ons terstond door haar gebed bij, en troost ons in den zelfden oogenblik. Richardus van St. Victor zegt zelfs dat « haar medelijden ons voorkomt, en dat zij ons bijstaat, eer wij haar daarom bidden. »

O Maria! houd niet op van ons altijd te troosten, maar bijzonderlijk in ons doodsuur; ontvang alsdan onze ziel, en leid ze voor uwen goddelijken Zoon die haar oordeelen moet. (H. Bonav.)

2. *Hulp der Christenen.* — De H. Joannes Damascenus noemt Maria : « De hulp, die terstond bereid is om ons van alle gevaren te bevrijden, » en de H. Cosmas van Jeruzalem zegt, « dat Maria almachtig is om ons van de zonden en van de hel te bewaren. » « O Maria! riep de H. Bernardus uit, gij zijt eene onoverwinnelijke krijgsheldin, als gij uwe dienaars tegen de aanvallen des duivels verdedigt. » Daarom werd ook Maria in het Hooglied « schromelijk, gelijk een leger dat in slagorde staat » genoemd.

O mijne Koningin! had ik toch altijd mijne toevlucht tot u genomen, nooit zouden mijne vijanden mij overwonnen hebben! Van nu af aan wil ik mij op uwe hulp verlaten; en in al mijne bekoringen tot u mijne toevlucht nemen; door uwen bijstand zal ik altijd al mijne vijanden overwinnen.

3. *Koningin der Martelaars.* — Met recht noemen wij Maria de Koningin der Martelaars; want toen haar Zoon aan het kruis hing, leed Maria meer dan alle Martelaars. « Bij het kruis stond Maria, zijne Moeder. » — De Moeders vluchten van het bed hunner kinderen die aan het sterven zijn; Maria vlucht niet, neen, zij blijft bij haren Jezus tot den laatsten oogenblik zijns levens; « zij stond bij het kruis, » en zag hem sterven. Als haar Zoon in den doodstrijd was, droeg zij zijnen dood aan den eeuwigen Vader op als slachtoffer voor onze zonden. Ondertusschen stond zij den doodstrijd en grootere smarten uit dan indien zij zelve den schromelijken dood had moeten lijden.

GEBED.

O mijne liefste Moeder! om de verdiensten dezer smarten, die gij aan den voet van het kruis uitgestaan hebt, verkrijg mij een waar berouw over mijne zonden en de liefde tot mijnen Zaligmaker Jezus-Christus. Om het zwaard dat uw hart doorboorde als gij Jezus het hoofd

zaagt buigen en den geest geven, sta mij bij in het uur mijns doods, en bekom mij alsdan de eeuwige zaligheid, om u en onzen Jezus de gansche eeuwigheid door te kunnen beminnen.

AANMERKINGEN

op het verdienen der aflaten.

1. Om aflaten te verdienen, moet men zijn in staat van gratie.

Men moet godvruchtiglijk lezen de gebeden en volbrengen de andere verzochte voorwaarden of goede werken.

Men moet de meening hebben van dezelve te verdienen.

Men moet zich ontmaken van alle aangekleefdheid aan de zonde.

2. Om eenen vollen aflaat te verdienen, moet men 1. hebben een waarachtig en rechtzinnig leedwezen over zijne zonden, 2. eene goede biecht doen, 3. de heilige Communie ontvangen, 4. God vuriglijk bidden, 1. tot de verheffing van onze Moeder de H. Kerk, 2. tot de uitroeiing der ketterijen en dolingen, 3. tot den vrede en eendracht tusschen de Christene vorsten, en in het algemeen volgens de meening der Pauzen. Te dien einde moet men ten minste lezen 7 of 3 maal *Onze Vader* en *Wees gegroet*, (bezoekende eene kerk of bidplaats indien dit verzocht wordt). Men kan ook lezen de litanie van alle Heiligen en de gebeden die er op volgen.

3. Degenen die gewoonlijk alle acht dagen te biechten gaan, kunnen al de volle aflaten (den Jubilé uitgenomen) verdienen, dewelke gedurende de week voorkomen, zonder elken keer te biechten, indien zij in staat van gratie volharden, volgens het decreet van de H. Vergadering der aflaten.

Tot de geestelijke vervordering der geloovigen heeft men de aflaten, gehecht aan sommige gebeden van dezen boek, gevoegd in den bladwijzer.

De aflaten geteekend met eene * kunnen aan de lijdende zielen toegevoegd worden.

bladz.
Gebeden des morgens. 335

* Degenen die verwekken de akten van geloof, hoop en liefde, verdienen iederen keer 7 jaren en zevenmaal veertig dagen aflaat; die zulks dagelijks doen eens vollen aflaat in iedere maand. Item vollen aflaat in het uur des doods voor degenen die deze oefeningen gedurende hun leven dikwijls zullen gelezen hebben. Onder andere Pauzen vergund door Benedictus XIV, den 11 December 1754.

Pius VI heeft den 5 April 1786, verleend eenen aflaat van 100 dagen op iederen dag der week, en van 7 jaren en zevenmaal veertig dagen op iederen zondag: aan alle degenen die godvruchtiglijk zullen bidden om, zooveel in hen is, den smaad aan de Heilige Maagd Maria en aan de Heiligen gedaan te herstellen en om hunnen eerdienst te verdedigen en te vermeerderen, des morgens het *Salve Regina*, daarbij voegende de verzen: ℣. *Gewaardig dat ik u love, o Heilige Maagd!* ℟. *Geef mij sterkte tegen uwe vijanden.* ℣. *Gebenedijd is God in zijne Heiligen.* ℟. *En hij is heilig in al zijne werken* (zie bladz. 339), en des avonds *Sub tuum præsidium* met de voorzeide versen (zie bladz. 343). Degenen die deze gebeden dagelijks gedurende eene maand zullen bidden, kunnen op twee zondagen naar verkiezing van die maand vollen aflaat verdienen. Daarenboven vollen aflaat voor degenen die gewoon zijn deze gebeden te bidden, op alle feestdagen van O. L. V. en op den feestdag van alle Heiligen, als nog eenen vollen aflaat in het uur des doods, mits te biechten en te communiceeren of ten minste leedwezig van harte te zijn.

* Pius VI heeft den 2 October 1795 honderd dagen aflaat verleend aan de geloovigen die om hunnen Bewaarengel te eeren en zijne hulp af te smeeken, zullen zeggen: *Engel Gods,* (zie bladz. 343).

* Degenen die dit gebed des avonds en 's morgens gedurende een jaar zullen gelezen hebben, kunnen vollen aflaat verdienen op den feestdag van de HH. Bewaarengelen (2 October). — Den 20 September 1796 heeft dezelfde Paus deze aflaten bevestigd, en er bijgevoegd eenen vollen aflaat in het uur des doods ten voordeele van degenen die gedurende hun leven dit gebed dikwijls zullen gedaan hebben.

Degenen die dit gebed ten minste eens daags, gedurende eene geheele maand zullen gelezen hebben, kunnen eenen vollen aflaat verdienen, in iedere maand, op eenen dag naar

verkiezing, mits te biechten, te communiceeren en eene kerk bezoekende, te bidden volgens de intentie van den Paus: verleend door Pius VII, 15 Mei 1841.

De groetenis des Engels wanneer de bedeklok klept. 339

* Benedictus XIII, heeft den 14 Sept. 1724, aan degenen die met leedwezen onder het kleppen der bedeklok den Angelus (zie bladz. 339) zullen bidden des morgens, of des middags of des avonds, eenen aflaat verleend van 100 dagen iederen keer, en aan degenen die hetzelve ten minste eenmaal daags gedurende eene maand zullen gebeden hebben, vollen aflaat op eenen dag van dezelfde maand volgens verkiezing. Dit gebed moet men knielend zeggen; evenwel heeft Benedictus XIV den 4 april 1742 beslist dat men hetzelve zaterdag 's avonds en het zondags den geheelen dag staande zal bidden, alsook 's zaterdags binnen de vasten 's middags; en dat men gedurende den Paaschtijd (die eindigt op den namiddag van den zaterdag vóór H. Drijvuldigheidsdag) in plaats van den *Angelus* den *Regina Cœli* met het vers en gebed (zie bladz. 340) staande zal lezen, ten zij men deze gebeden niet kenne, in welk geval men den *Angelus* staande kan bidden. De geloovigen die zich bevinden in plaatsen waar men den *Angelus* niet luidt of niet kan hooren luiden, zullen evenwel den aflaat verdienen, als zij de gemelde gebeden bidden op het uur dat men zoude moeten luiden; alzoo heeft Pius VI den 18 Maart 1781 beslist.

Gebeden des avonds. 340

* Pius VII heeft, den 7 Februari 1817, 300 dagen aflaat verleend aan alle geloovigen, die met een waar berouw over hunne zonden en godvruchtiglijk het lijden van Christus overwegende, zullen zeggen vijfmaal het *Onze Vader* en *Wees gegroet* voor de overledenen, met dit vers, *Wij bidden u, help uwe dienaars die gij met uw duurbaar bloed verlost hebt*, zullen bidden. Voorts vollen aflaat eens ter maand voor degenen die deze oefeningen dagelijks zullen gedaan hebben.

Drij Schietgebeden. 343

* Pius VII heeft den 28 April 1807 voor eeuwig toegestaan 300 dagen aflaat elke reis aan degenen die met godvruchtigheid en leedwezig hart deze schietgebeden zullen lezen. Dezelfde Paus verleent 100 dagen aflaat wanneer men een van deze drij schietgebeden zal zeggen.

Gebeden onder de H. Mis. 345

* Pius VII heeft den 24 Mei 1776 honderd dagen aflaat verleend eens op den dag te verdienen aan alle geloovigen die ter eere van het allerheiligste Sacrament zullen zeggen het schietgebed *Geloofd en gedankt*, enz. (zie bladz. 356) en 330 dagen aflaat voor allen die dit gebed drijmaal zullen bidden des donderdags, op den dag en gedurende de octaaf van het allerheiligste Sacrament. Verders die hetzelve dagelijks gedurende eene maand zullen bidden, kunnen vollen aflaat verdienen op eenen dag naar verkiezing.

* Pius VII heeft den 30 Juni 1818 voor eeuwig verleend honderd dagen aflaat aan de geloovigen zoo dikwijls zij met een leedwezig hart godvruchtiglijk dit schietgebed zullen bidden op het teeken des uurs of gelui der klok voor de uitstelling van het allerheiligste Sacrament of voor het 40 urengebed, of voor alle andere reden, als is het teeken der klok, den zegen met het Hoogwaardig aanduidende. En den 7 December 1819 heeft hij verleend 100 dagen aflaat aan de geloovigen die de H. Mis bijwonende, onder de opheffing Jezus-Christus verborgen onder de beide gedaanten zullen aanbidden, zeggende dit schietgebed.

Gebeden onder de Mis voor Overledenen. 357
Biechtoefeningen. 363
De Boetpsalmen. 294
Communieoefeningen. 368
Gebed tot den gekruisten Jezus met vollen aflaat. 380
Litanie tot de allerheiligste Drijvuldigheid, voor den Zondag. 380
Litanie tot den H. Geest voor den Maandag. 384
Lofzang Veni Creator Spiritus. 388

* Pius VI heeft den 26 Mei 1796 verleend aan alle geloovigen die met een leedwezig hart zullen lezen den *Veni Creator* 300 dagen aflaat op den Sinksendag en alle dagen deszelfs octaaf; 100 dagen op al de andere dagen van het jaar zoo dikwijls men dit zal doen met inzicht van te bidden voor de gewone inzichten. Voorts vollen aflaat eens ter maand aan degenen die zulks dagelijks zullen doen.

Litanie van den allerheiligsten Naam Jezus, voor den Dijnsdag. 389

Bij gunstbrief van 21 Augusti 1862, heeft Pius IX, drij

honderd dagen aflaat verleend aan de geloovigen, elken keer dat zij de Litanie van den allerzoetsten Naam Jezus godvruchtig zullen lezen.

Lofzeggingen. 391

* Pius VII heeft den 23 Juni 1801 een jaar aflaat verleend aan alle geloovigen die deze lofzeggingen zullen bidden tot herstelling van den smaad die aan God door de vloekers en zweerders dagelijks wordt aangedaan.

Litanie ter eere van de HH. Engelen, voor den Woensdag 392

Gebed tot den H. Bewaarengel. 395

Litanie tot Jezus in het allerheiligste Sacrament, voor den Donderdag 395

Gebed tot den H. Ignatius de Loyola. 398

Litanie op het lijden van onzen Heer Jezus Christus voor den Vrijdag. 399

Litanie tot het allerh. Hart van Jezus. 403

Gebed tot het allerheiligste Sacrament en het minnelijk Hart van Jezus. 405

* Pius VI heeft den 7 November 1787 verleend honderd dagen aflaat eenmaal daags te verdienen aan de geloovigen die dit gebed zullen bidden.

Litanie ter eere van de allerheiligste Maagd Maria, voor den Zaterdag. 318

* 300 dagen aflaat voor die de Litanie van O. L. V. gemeenlijk genaamd van Lorretten zullen bidden. Voorts vollen aflaat voor degenen die dezelve dagelijks bidden op de vijf bijzondere feestdagen van Maria, te weten : van de Ontvangenis, de Geboorte, de Boodschap, Lichtmis en Hemelvaart, mits eene openbare kerk te bezoeken. Pius VII, 30 September 1817.

Gebed om zich te stellen onder de bescherming van de allerheiligste Maagd. 406

Gebed van den H. Bernardus. 406

Litanie ter eere van den H. Joseph. 406

Litanie ter eere van den H. Franciscus 409

Gebed van den H. Franciscus. 411

Litanie ter eere van den H. Antonius van Padua. 412

Litanie ter eere van de H. Clara. 415
Litanie ter eere van den H. Rochus. 417
Litanie ter eere van de H. Barbara. 419
Litanie ter eere van de H. Theresia. 420
Gebed tot den Heilige wiens naam men draagt. 423
Gebed tot den H. Donatus. 423
Gebed tot de H. Apollonia. 424
Litanie van alle Heiligen. 515
Litanie tot lafenis der geloovige zielen. 424
Litanie om zalig te sterven. 427

* Pius VI heeft den 12 Mei 1802 verleend honderd dagen aflaat te verdienen eenmaal daags aan alle geloovigen die met een leedwezig hart deze Litanie zullen bidden, om de goddelijke hulp voor het uiterste huns levens af te smeeken, en eenen vollen aflaat aan degenen die dezelve alle dagen gedurende eene maand lezen, mits te biechten en te communiceeren op eenen dag naar verkiezing, binnen dezelfde maand, en eene kerk of openbare bidplaats bezoekende, te bidden volgens de intentie van den Paus.

Gebeden die de H. Kerk leest voor de stervenden. 430

VERSCHEIDENE GEBEDEN.

Gebed om de overwinning der ongeregelde driften te verzoeken. 438
Gebed in groote droefheid. 439
Gebed voor geheel het Christendom. 440
Gebed van den H. Franciscus Xaverius om aan God de bekeering der ongeloovigen te vragen. 441
Algemeen gebed voor hetgeen de zaligheid aangaat. 441
Gebeden onder het Lof. 443
Oefening van den Kruisweg. 448
Rozenkrans. 459
Oefeningen van Godsvrucht tot de H. Moeder Gods. 464
Aanmerkingen op het verdienen der aflaten. 474

APPROBATIO.

Imprimatur.

Mechliniæ, 17 Maii 1888.

P. C. C. BOGAERTS, Vic.-Gen.

Mechliniæ, H. Dessain. — mdcccLxxxviii.